

Kā panākt, ka publiskais iepirkums ir sociāli atbildīgs: 71 labas prakses piemērs

2020. gada maijs

#WeBuySocialEU

Europe Direct ir dienests, kurš izveidots, lai jums palīdzētu saņemt atbildes uz jautājumiem par Eiropas Savienību.

Bezmaksas tālruņa numurs(*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Informācija tiek sniegta bez maksas, arī lielākā daļa zvanu ir bezmaksas (izņemot dažus operatorus, viesnīcas vai taksofonus).

JURIDISKS PAZIŅOJUMS

Šajā publikācijā paustā informācija un viedoklis uzliek saistības autoram(-iem) un neatspoguļo *EASME* vai Komisijas oficiālo viedokli. Ne *EASME*, ne Komisija nevar garantēt šajā pētījumā iekļauto datu pareizumu. Ne *EASME*, ne Komisija, ne personas, kas rīkojas to vārdā, neatbild par to, kā tiek izmantota šajā publikācijā iekļautā informācija.

Papildu informācija par Eiropas Savienību ir pieejama internetā (<http://www.europa.eu>).

Luksemburga, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2020. gads.

ISBN: 978-92-9202-958-6

DOI: 10.2826/844552

© Eiropas Savienība, 2020

AUTORI

Philipp Tepper (atb.), *Ashleigh McLennan*, *Rafael Hirt*, *Peter Defranceschi*, *ICLEI* (apvienība "Vietējās pašvaldības — ilgtspējai") un *Valentina Caimi*, *Alexander Elu*, *AEIDL*. Ar *Public Procurement Analysis*, *Dialog Makarna* un *Social Economy Europe* atbalstu.

EIROPAS KOMISIJA

Mazo un vidējo uzņēmumu izpildaģentūra (*EASME*)

A departaments — *COSME*, H2020 MVU un EJZF

A.1. nodaļa — *COSME*

E-pasts: EASME-COSME-ENQUIRIES@ec.europa.eu

Eiropas Komisija,

B-1049 Brisele

Saturs

Satura rādītājs

IEVADS (LV)	4
KAS IR SAPI?	4
KAS IR IEKĻAUTS ŠAJĀ APKOPOJUMĀ?	5
GALVENIE REZULTĀTI	5
KONKRĒTIE PIEMĒRI	9
1. NOZARE. Uzkopšanas un objektu apsaimniekošanas pakalpojumi.....	10
2. NOZARE. Būvniecība	48
3. NOZARE. Pārtika / ēdināšanas pakalpojumi.....	72
4. NOZARE. Mēbeles	92

IEVADS (LV)

Sociāli atbildīgs publiskais iepirkums (SAPI) paredz sasniegt pozitīvus sociālos rezultātus, piešķirot publisko līgumu slēgšanas tiesības. Iepirkumi ietekmē lielu skaitu cilvēku neatkarīgi no tā, vai viņi ir sabiedrisko pakalpojumu lietotāji, ir iesaistīti ražošanā un piegādē vai strādā pircēja organizācijā. Papildus tiem, kuri tiek skarti tiešā veidā, SAPI var ietekmēt plašāku tirgu gan pieprasījuma, gan piedāvājuma pusē.

Pērkot gudri, publiskā iepirkuma veicēji var sekmēt nodarbinātības iespējas, pienācīgu darbu, sociālo iekļaušanu, pieejamību, piemērotību visiem un ētisku tirdzniecību, kā arī censties panākt lielāku atbilstību sociālajiem standartiem. Ietekme uz dažiem produktiem, darbiem un pakalpojumiem var būt īpaši nozīmīga, jo publiskā iepirkuma veicēji pārvalda lielu tirgus daļu tādās nozarēs kā būvniecība, veselības aprūpe un transports.

Publiskā iepirkuma veicēji ir lielākie ieguldītāji Eiropā — viņi tērē 14 % no ES iekšzemes kopprodukta. Ar pirkšanas spējas palīdzību izvēloties preces un pakalpojumus, kas nodrošina pozitīvus sociālos rezultātus, viņi var dot nozīmīgu ieguldījumu ilgtspējīgā attīstībā. Gan publiskais, gan privātais sektors arvien vairāk atzīst nepieciešamību iepirkumos pievērsties visiem trim ilgtspējības pīlāriem (sociālajam, vides un ekonomiskajam).

2014. gada publiskā iepirkuma direktīvās¹ ir skaidri norādīts, ka sociālos aspektus var ņemt vērā visā iepirkuma ciklā, sākot no iepriekšējās apspriešanās ar tirgus dalībniekiem un beidzot ar atrunu un atvieglota režīma izmantošanu, kā arī sociālajiem piešķiršanas kritērijiem un līguma izpildes nosacījumiem.

Publiskā iepirkuma veicēji visā Eiropā sāk izmantot šīs iespējas un, veicot iepirkumus, aplicina reālu sociālo ietekmi. Neraugoties uz to, dalībvalstis vēl pilnībā neizmanto publiskā iepirkuma iespējas kā stratēģisku instrumentu sociālās politikas mērķu atbalstam.

Šā piemēru apkopojuma mērķis ir uzlabot informētību un izpratni par SAPI potenciālu, raksturojot 71 piemēru par to, kā publiskā iepirkuma veicēji praksē ir panākuši sociālos ieguvumus. Šie analizētie piemēri raksturo pareizas konkursa procedūras un efektīvu politiku, un tie ir iedvesmas avots gan iepirkuma veicējiem, gan arī sociālās ekonomikas dalībniekiem — ar mērķi stimulēt līdzīgus procesus visā Eiropā.

Lai iegūtu papildu informāciju par to, kā valsts līmenī ir transponēti ES publiskā iepirkuma direktīvu sociālie aspekti, kā arī par citu labo praksi SAPI jomā, īpašu uzmanību pievēršot sociālās ekonomikas uzņēmumu piekļuvei publiskajiem tirgiem, skatiet ziņojumu "[Iegāde un sociālā ietekme](#)" (*Buying for Social Impact*). Turklāt Eiropas Komisija pašlaik atjaunina pamatnostādnes "Sociālais iepirkums", kas sniegs praktiskus padomus SAPI ieviešanā (plānotas 2020. gadā).

KAS IR SAPI?

SAPI mērķis ir analizēt publiskā sektora iegādāto preču, pakalpojumu un darbu ietekmi uz sabiedrību. Tas var būt virzītājspēks šādās jomās:

- nodarbinātības iespēju un sociālās iekļaušanas veicināšana;
- iespēju nodrošināšana sociālās ekonomikas uzņēmumiem;
- pienācīga darba veicināšana;
- atbalsts sociālo un darba tiesību ievērošanai;

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/23/ES par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu ("Koncesiju direktīva"); Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK ("Publiskā sektora direktīva"); Direktīva 2014/25/ES par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK ("Komunālo pakalpojumu direktīva"). Šī rokasgrāmata galvenokārt attiecas uz Direktīvu 2014/24/ES, tomēr lielāko daļu to pašu iespēju SAPI īstenošanai nodrošina arī pārējās divas direktīvas.

- pieejamība un piemērotība visiem;
- cilvēktiesību ievērošana un ētiskas tirdzniecības problēmu risināšana;
- augstas kvalitātes sociālo, veselības, izglītības un kultūras pakalpojumu sniegšana.

KAS IR IEKĻAUTS ŠAJĀ APKOPOJUMĀ?

Šis labās prakses piemēru apkopojums tika izstrādāts laikā no 2019. gada septembra līdz 2020. gada martam. Šā darba pamatā ir iepriekšējās un pašreizējās darbības, kas saistītas ar SAPI Eiropas, valstu un vietējo pašvaldību līmenī.

Labas prakses piemēri tika meklēti starp publiskā iepirkuma veicējiem visā Eiropā un ārpus tās, un rezultātā šajā apkopojumā ir iekļauts 71 piemērs no 27 valstīm — 22 dalībvalstīm un 5 ārpusvalstīs. Tā kā SAPI dažādās dalībvalstīs piemēro atšķirīgi, šie piemēri raksturo gan sākuma/iesācēju līmeni, gan vidējo un augstāko līmeni. Tie attiecas uz daudzveidīgu produktu un pakalpojumu klāstu, kā arī aptver visus publiskā iepirkuma aspektus un posmus (ieskaitot pirmskonkursa un pēckonkursa posmus) un plašu publiskā iepirkuma veicēju loku, no vietējām pašvaldībām līdz centralizēto iepirkumu struktūrām un slimnīcām.

Apkopojums ir sakārtots pa nozarēm, lai lasītājam būtu ērtāk orientēties. Labās prakses piemēri, kas skar vairāk nekā vienu nozari vai attiecas uz politiku vai procesiem, ir apvienoti beigās. Nozares, kuras skar šis apkopojums, ir šādas: uzkopšanas pakalpojumi, būvniecība, pārtika un ēdināšanas pakalpojumi, mēbeles, dārzkopības pakalpojumi, veselības aprūpe, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, sociālie pakalpojumi, tekstilizstrādājumi, kā arī transports, mobilitāte un atkritumi.

GALVENIE REZULTĀTI

Šis SAPI prakses apkopojums parāda pašreizējās piemērošanas daudzveidību un publiskā iepirkuma veicējiem pieejamo iespēju plašo klāstu, kā stratēģiski izmantot iepirkumus, lai sasniegtu reālus sociālos rezultātus, uzlabojot cilvēku dzīves kvalitāti Eiropā un ārpus tās.

Apkopojot šos piemērus, bija iespējams novērot, cik plaši praksē tiek piemēroti dažādi Eiropas iepirkuma direktīvās atļautie mehānismi.

Piemēram, nodarbinātības klauzulu izmantošana saskaņā ar 70. pantu ir ļoti plaši izplatīta, taču to mērķi un sarežģītības pakāpe atšķiras. Pamatlīmenī šīs klauzulas var palīdzēt stimulēt nodarbinātības iespējas cilvēkiem, kuri atrodas "attālu no darba tirgus" (resp., cilvēkiem, kuru nodarbinātībai radušies šķēršļi, piemēram, invaliditāte, zemāks izglītības vai prasmju līmenis, pieredzes trūkums, ilgstošs bezdarbs vai citi šķēršļi, ko definējis publiskā iepirkuma veicējs). Progresīvākas pieejas ir iestrādātas plašākās sociālās politikas iniciatīvās, arī nodrošinot palīdzības dienestus iepirkuma veicējiem un piegādātājiem un sniedzot piemeklēšanas pakalpojumus attiecībā uz bezdarbniekiem un konkrētām darbvietām vai "maigo"/netiešo atbalstu darba meklētājiem, lai palīdzētu viņiem atgriezties darba tirgū. Dažās nodarbinātības klauzulās ir iekļauti arī nosacījumi, saskaņā ar kuriem darbā pieņemtajiem darbiniekiem vai mācekļiem jāvirzās uz priekšu karjeras izaugsmē publiskā līguma laikā, vai arī īpašas prasības apmācības jomā. Ir arī daudzi piemēri, kad privileģēto tiesību publisko līgumu slēgšanas tiesības tiek piešķirtas aizsargātām darbnīcām / sociālajiem uzņēmumiem, kas nodarbina personas ar invaliditāti un nelabvēlīgā situācijā esošus darba ņēmējus, jo īpaši attiecībā uz līgumiem, kas saistīti ar uzturēšanas, dārzkopības un sociālajiem pakalpojumiem.

No otras puses, pētījumi liecina, ka daži saskaņā ar Direktīvu 2014/24/ES pieejamie sociālie noteikumi, iespējams, netiek pietiekami izmantoti. Tas attiecas arī uz atvieglotajā režīmā paredzētās elastības izmantošanu un izslēgšanas iemeslu aktīvu piemērošanu, pamatojoties uz vides, sociālo un darba tiesību neievērošanu (kā paredzēts 57. panta 4. punktā). Tomēr ir iespējams, ka valsts iestādes piemēro šādus kritērijus, skaidri nenorādot tos kā SAPI.

Iespējamie sociālie riski un iespējamie publiskā iepirkuma ieguvumi zināmā mērā ir atkarīgi no pārkamā produkta vai pakalpojuma. Piemēram, dažās nozarēs ir lielāks mazāk aizsargāto darba ņēmēju īpatsvars vai lielāks darbvietu radīšanas potenciāls. Daži produkti var ietvert izejvielas, kas iegūtas konflikta zonās vai reģionos ar zemiem darba standartiem, bet tos, izmantojot kvalitātes marķējumus, var sertificēt kā sociāli

ilgtspējīgus. Turpmāk ir sniegts pārskats par katru no šajā apkopojumā aptvertajām nozarēm un daži galvenie secinājumi par katru no tām.

Uzkopšanas pakalpojumi

Šajā apkopojumā ir iekļauti desmit uzkopšanas pakalpojumu un objektu apsaimniekošanas piemēri no deviņām Eiropas valstīm, arī pašas Eiropas Komisijas piemērs, kā arī piemēri no reģionālās valdības, valsts uzņēmumiem un vairākām mazām un vidējām pilsētām. SAPI apsvērumi uzkopšanas nozarē parasti ietver prasības par labiem darba apstākļiem (aptverot arodveselību un darba drošību, dzimumu līdztiesību, pasākumus darba un privātās dzīves līdzsvara veicināšanai), piešķiršanas kritērijus un līguma izpildes klauzulas, kas veicina darbvietu radīšanu un apmācību, kā arī sociālajiem uzņēmumiem paredzētas daļas.

Šie piemēri parāda, ka nepastāv vienota pieeja visiem un ka dialogs ar tirgus dalībniekiem ir labs pirmais solis vietējo iespēju novērtēšanai. Dažās Eiropas daļās šis dialogs ir svarīgs, lai nodrošinātu sociālo kritēriju izpildi un nekavētu konkurenci. Citās daļās, ar augstu konkurences līmeni un nelielām atšķirībām starp piedāvājumu cenām, piešķiršanas kritēriji var būt nozīmīgi un ir svarīgs faktors, diferencējot piedāvājumus.

Dažas atziņas, ko guvuši publiskā iepirkuma veicēji, rāda, cik svarīgi ir bezdarbniekiem piedāvāt piemērotas darbvietas, un šajā jomā svarīgi partneri var būt trešo personu organizācijas, kas strādā ar attiecīgajām mērķgrupām. Svarīga ir arī uzraudzība līguma izpildes laikā, un līgumā būtu jāparedz atbilstoši sodi par prasību neievērošanu.

Būvniecība

Ir iekļauti septiņi būvniecības nozares piemēri no piecām ES dalībvalstīm (kā arī viens piemērs no Kanādas). SAPI apsvērumi būvniecības nozarē parasti ir vērsti uz darba apstākļiem un nodarbinātības iespēju radīšanu mērķgrupām. Turklāt vienā gadījumā aplūkoti arī nopietni cilvēktiesību un darba tiesību pārkāpumi, kas konstatējami dabīgā akmens ieguves un apstrādes nozarē, kā arī kvalitātes marķējumu izmantošana (ko apliecina neatkarīgi revidenti), lai nodrošinātu būvmateriālu ieguvi sociāli atbildīgā veidā.

Būvniecības nozarē ir īpašas problēmas nodarbinātības jomā, to skaitā mainīgs projektu apjoms un īpatnējs tirgus cikls. Būvlaukumus arī var būt grūti sasniegt ģeogrāfiski, un pieejamās nodarbinātības iespējas nav piemērotas visu cilvēku spējām. Tāpat kā uzkopšanas nozarē, arī būvniecībā SAPI var veicināt dienests, kas konsultē iepirkuma veicējus un piegādātājus par sociālajām klauzulām, vai arī atbilstošas darbības var noteikt sadarbībā ar piegādātājiem, īstenojot apspriešanos ar tirgus dalībniekiem.

Pārtika un ēdināšanas pakalpojumi

Apkopojumā ir iekļauti seši piemēri pārtikas un ēdināšanas jomā no sešām dažādām Eiropas valstīm. Daži no tiem attiecas uz privilēģēto tiesību konkursiem, kuru mērķis ir atbalstīt sociālos uzņēmumus un nodarbinātību personām ar invaliditāti vai citām grupām, kuru līdzdalībai darba tirgū radušies šķēršļi. Turklāt vairākos piemēros tiek apskatīta taisnīga preču iegāde, izmantojot globālās piegādes ķēdes (arī iegādājoties kafiju, tēju, cukuru, šokolādi un banānus).

Galvenā atziņa, par kuru ziņojuši publiskā iepirkuma veicēji, kas izvēlējušies privilēģēto tiesību līgumus, ir tā, cik svarīgi ir ņemt vērā sociālo uzņēmumu veiktspēju un spēju piedalīties konkursos par publiskajiem līgumiem. Tādējādi tirgus izpēte ir svarīgs instruments, kas palīdz nodrošināt, ka publiskā iepirkuma veicēji saņem konkurētspējīgus piedāvājumus, kas spēj nodrošināt vēlamos produktus vai pakalpojumus.

Mēbeles

Ir iekļauti divi mēbeļu iepirkuma piemēri no divām ES dalībvalstīm (Itālijas un Rumānijas). No vienas puses, lai nodrošinātu darba un sabiedrisko telpu piekļūstamību, pašām mēbelēm jābūt piemērotām visiem lietotājiem. To var panākt, izmantojot tehniskās specifikācijas. Jaunām mēbelēm ir izstrādāti arī standarti, kas apliecina atbilstību darba drošības un veselības aizsardzības noteikumiem, savukārt vecās mēbeles ir iespējams ziedot labdarības organizācijām. Attiecībā uz standartiem tiek uzsvērts, cik svarīga publiskajos konkursos ir to plaša izmantošana, lai paātrinātu attiecīgo standartu ieviešanu ražotāju uzņēmumos.

Dārzkopības pakalpojumi

Trīs piemēros no divām ES dalībvalstīm (Itālijas un Rumānijas) uzmanība pievērsta privileģēto tiesību līgumiem par dārzkopības pakalpojumiem. Privileģēto tiesību līgumus šajā nozarē izmanto, ņemot vērā nepieciešamos darba veidus un šīs nozares spēju radīt darbvietas cilvēkiem, kuriem radušies šķēršļi līdzdalībai darba tirgū vai kuri pakļauti atstumtības riskam. Viena atziņa, ko var gūt no šiem piemēriem, ir tāda, ka ir svarīgi ieguldīt laiku pirmsiepirkuma darbībās, piemēram, tirgus izpētē, lai pārliecinātos, ka vietējiem sociālajiem uzņēmumiem ir vajadzīgā veiktspēja privileģēto tiesību līgumu izpildei. Šie piemēri arī parāda, ka, izvēloties privileģēto tiesību līgumus, ir iespējams stiprināt sociālās ekonomikas nozari un padarīt stabilākas nodarbinātības iespējas cilvēkiem, kas pakļauti atstumtības riskam.

Veselības aprūpe

Trijos piemēros no Somijas, Norvēģijas un Ukrainas apskatīts SAPI veselības aprūpes nozarē. Divos no tiem atspoguļoti centieni padarīt publiskā līguma iespējas pieejamākas bezpeļņas organizācijām, atzīstot šādu dalībnieku papildu sabiedrisko vērtību. Turklāt vienā no piemēriem iepirkamie aizsargcimdi atzīti par produktu ar zināmām ražošanas procesa problēmām, tostarp attiecībā uz darba ņēmēju tiesībām, darba apstākļiem un ietekmi uz veselību. Veselības nozarē gūtās atziņas apliecina, cik svarīgi ir izprast tirgu un pakalpojumu sniedzēju veiktspēju. Iegādājoties efektīvus veselības aprūpes pakalpojumus, ir svarīgi analizēt arī vēlamos rezultātus veselības jomā, nevis prasīt ievērot konkrētus procesus.

Sociālie pakalpojumi

Šajā apkopojumā ir iekļauti 12 piemēri no sešām dalībvalstīm, kā arī viens no Dienvidkorejas. Šajos piemēros izvērtēts, kā iepirkuma procesu var izmantot, lai sniegtu efektīvus pakalpojumus, kas izstrādāti kopīgi ar piegādātājiem un lietotājiem un nodrošina papildu sociālo vērtību. Piemēri parāda, cik svarīgi ir integrēti pakalpojumi, kas būtībā ir visaptveroši, bet nodrošina arī piekļuvi dažādiem pakalpojumu sniedzējiem, tostarp sociālajiem uzņēmumiem un bezpeļņas organizācijām. Kaut arī tādi procesi kā kopīga izstrāde un uz rezultātu orientēta līgumu slēgšana pagarina vidējo procedūras ilgumu, tie var nodrošināt arī efektīvākus un iekļaujošākus pakalpojumus, kas ir pielāgoti lietotāju vajadzībām.

Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas

Šajā apkopojumā ir iekļauti četri piemēri no trim ES dalībvalstīm. Starp tiem ir piemēri par IKT aprīkojuma iegādi, kā arī viens piemērs par tīmekļa vietņu pieejamību visiem iedzīvotājiem. Attiecībā uz IKT aprīkojumu īpašas problēmas rada garās un sarežģītās piegādes ķēdes, kas apgrūtina gan līgumslēdzēju iestāžu, gan piegādātāju darbu, kad viņi cenšas nodrošināt atbilstību un pārbaudi. Piemēri rāda, ka pastāv pasākumu kopums, tostarp rīcības kodekss, tehniskās specifikācijas, piešķiršanas kritēriji un līguma izpildes klauzulas, kas visi tiecas pastiprināt pārredzamību un noteikt pienācīgu pārbaudi par standarta praksi.

Tekstilizstrādājumi

Par tekstilizstrādājumu iepirkumiem apkopojumā ir iekļauti pieci piemēri no piecām dažādām ES dalībvalstīm. Trijos apskatītas dažādas pieejas, kā tekstilizstrādājumu piegādes ķēdē palielināt atbilstību SDO konvencijām, ietverot atlases kritērijus, piešķiršanas kritērijus un līguma izpildes klauzulas. Divos gadījumos uzmanība pievērsta arī darbvietu radīšanas nosacījumiem vai nu piegādes līguma, vai tekstilatkritumu savākšanas līguma ietvaros. Lai gan piemēri apliecina, ka piegādātāji spēj pārbaudīt atbilstību un pastāv dažādi marķējumi, kas var palīdzēt pārbaudīt darba apstākļus, šo nosacījumu uzraudzība līguma izpildes laikā joprojām ir problemātiska. Tomēr dialogam un partnerībai ir būtiska nozīme, lai izprastu piegādes ķēdi, kā arī iespējamus riskus un iespējas, kas jārisina publiskā iepirkuma ietvaros.

Citas nozares

Viens piemērs attiecas uz transporta pakalpojumu iepirkumu Varšavā, Polijā. Šajā gadījumā pakalpojumu sniegšana tika papildināta ar nodarbinātības nosacījumiem, radot darbvietas 120 cilvēkiem, kuri bija bezdarbnieki / tālu no darba tirgus. Tika atzīts, ka, lai gan visi publiskie līgumi izraisa darbvietu radīšanu, īpašas klauzulas šajā jautājumā palielina minēto ietekmi.

Apkopojumā ir iekļauts piemērs arī no atkritumu apsaimniekošanas nozares, arī no Polijas. Arī šajā gadījumā galvenā uzmanība pievērsta nodarbinātības iespēju radīšanai, izmantojot privileģēto tiesību līgumus, cilvēkiem, kuru nodarbinātībai radušies šķēršļi.

Visbeidzot, apkopojumā ir iekļauts inovāciju partnerības piemērs no Lilles, Francijā. Šajā gadījumā pircējs noslēdza līgumu ar vietējo sociālo uzņēmumu, lai izpētītu un izstrādātu jaunu pieeju atkritumeļļu savākšanai pilsētā un pārstrādātu tās par biodegvielu sabiedriskajiem transportlīdzekļiem.

Politika

Apkopojuma noslēgumā ir sniegti 17 piemēri no 11 ES dalībvalstīm un divām valstīm, kas nav ES dalībvalstis, aplūkojot starpnozaru vai politikas līmeņa iniciatīvas, kas atbalsta SAPI. Tie attiecas uz politikas jomām, kurās jāizmanto sociālās klauzulas, lai atbalstītu noteiktu grupu nodarbinātību (deviņi piemēri), un politikas jomām, kas atbalsta sociālo uzņēmumu un bezpeļņas organizāciju piekļuvi publiskajiem līgumiem (seši piemēri), bet divi piemēri no Nīderlandes attiecas uz ieguldījumu politikas sociālo atdevi.

KONKRĒTIE PIEMĒRI

1. NOZARE. Uzkopšanas un objektu apsaimniekošanas pakalpojumi

1. Sociāli atbildīgs pamatnolīgums par uzkopšanas pakalpojumiem

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Katalonijas valdība, Spānija

Produktu vai pakalpojumu nozare: uzkopšanas pakalpojumi

Ievads / iepirkuma mērķi

Katalonijas valdība 2018. gadā izsludināja konkursu ar mērķi noslēgt jaunu pamatnolīgumu par sociāli atbildīgiem un videi nekaitīgiem uzkopšanas pakalpojumiem tās administratīvajās ēkās sešās teritorijās (Barselonas pilsētā, pārējā Barselonas provincē, kā arī Žironas, Ļeidas un Taragonas provincēs un Katalonijas valdības birojos, kas izvietoti Madrides pilsētā). No deviņām daļām viena daļa (5 miljonu EUR vērtībā) tika paredzēta speciālajiem nodarbinātības centriem un reintegrācijas uzņēmumiem, kas darba ņēmējiem ar invaliditāti nodrošina atalgotu darbu un atvieglo viņu piekļuvi darba tirgum. Citi konkursa sociālie apsvērumi ietvēra:

- sociālos piešķiršanas kritērijus (attiecībā uz arodveselības un darba drošības aspektiem, dzimumu līdztiesības pasākumiem, pasākumiem darba un privātās dzīves līdzsvara veicināšanai, darbinieku apmācību un bīstamo vielu ierobežošanu formastērpu tekstilmateriālos);
- līguma izpildes sociālās klauzulas, saskaņā ar kurām uzņēmumiem jāievēro darba apstākļi, kas paredzēti darba koplīgumā par uzkopšanas pakalpojumiem; un
- kritēriju, pēc kura var novērtēt, vai nav iesniegti nepamatoti lēti piedāvājumi

Konkursā bija paredzētas arī obligātās vides aizsardzības prasības. Turklāt līgumslēdzēja iestāde nodrošināja līgumu sociālo un vides klauzulu ievērošanu, veicot revīzijas.

Piedāvājumus iesniedza 48 uzņēmumi, un vienā vai vairākās minētā pamatnolīguma daļās kā potenciālie pakalpojumu sniedzēji tika atlasīti kopumā 39 uzņēmumi. Līdz 2019. gada oktobrim tika piešķirtas tiesības slēgt 187 līgumus par kopējo summu, kas pārsniedza 51 miljonu EUR.

Priekšmets

Pamatnolīgums par uzkopšanas pakalpojumiem

Iepirkuma posms un kritēriji

Piešķiršanas posmā punkti tika piešķirti pretendentiem, kuri, pamatojoties uz kvalitātes plānu, varēja pierādīt savu apņemšanos īstenot sociāli atbildīgu nodarbinātības praksi. Šis kvalitātes plāns kopumā bija 49 punktu vērts, un tajā bija iekļauti šādi aspekti:

- arodveselības un darba drošības pasākumi (līdz 10 punktiem);
- pasākumi vienlīdzīgas attieksmes pret sievietēm un vīriešiem un vienlīdzīgu iespēju veicināšanai (līdz 10 punktiem);
- pasākumi darba un privātās dzīves līdzsvara veicināšanai (līdz 5 punktiem);
- incidentu risināšanas procedūra (līdz 12 punktiem);
- pakalpojuma kvalitātes novērtēšanas metodika (līdz 12 punktiem).

Lai novērtētu pirmos trīs aspektus, pretendentiem bija jāaizpilda pielikumi, norādot katra kritērija izpildei piedāvātās darbības, šo darbību mērķus, veicamos pasākumus, darbības īstenošanas grafiku un rādītājus, pēc kuriem var noteikt paveikto.

Attiecībā uz arodiveselību un darba drošību un vienlīdzīgas attieksmes veicināšanu varēja norādīt ne vairāk kā divas darbības, un katras darbības vērtība bija 5 punkti (no kopējiem pieejamajiem 10 punktiem). Attiecībā uz darba un privātās dzīves līdzsvara veicināšanu arī varēja norādīt ne vairāk kā divas darbības, un katras darbības vērtība bija 2,5 punkti (no kopējiem pieejamajiem 5 punktiem).

Lai novērtētu incidentu risināšanas procedūru, pretendentiem bija jāiesniedz ziņojums (ne vairāk kā 6 lapas) ar piedāvātās procedūras aprakstu. Varēja piešķirt ne vairāk kā 12 punktus ar šādu sadalījumu:

- procedūra darbuzņēmējam piekritīgo incidentu risināšanai, piemēram, personāla jautājumi vai atbilstošu materiālu vai rīku pieejamība (6 punkti);
- procedūra tādu incidentu risināšanai, kuri nav piekritīgi darbuzņēmējam, piemēram, noplūdes vai vandālisma akti (6 punkti).

Punktus piešķir, izmantojot šādu skalu:

- visaptverošs apraksts par rīcības procedūru, kas pietiekami atbilst vajadzībām (6 punkti);
- rīcības aprakstā trūkst detalizācijas vai arī tas pilnībā neatbilst vajadzībām (3 punkti);
- apraksts nav iesniegts vai arī tajā ir acīmredzamas kļūdas (0 punkti).

Līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas saimnieciski visizdevīgākajam piedāvājumam. Ja diviem piedāvājumiem būtu vienāds punktu skaits, priekšroka tiktu dota pretendentam, kas nodarbina procentuāli vairāk personu ar invaliditāti.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Uzlabot pakalpojumu nozares darba ņēmēju darba apstākļus publiskā sektora ēkās, veicināt dzimumu līdztiesību un uzlabot darba un privātās dzīves līdzsvaru.

Pārbaude

Lai nodrošinātu pamatnolīguma pareizu izpildi un pārbaudītu, kā uzņēmumi ievēro uzņemtās saistības, tika izveidota Uzraudzības komisija. Tās sastāvā bija pārstāvji no šādiem valdības departamentiem un struktūrām:

- Piegāžu un pakalpojumu departaments;
- Publisko līgumu uzraudzības un novērtēšanas birojs;
- Pakļauto pārvalžu centrālā komisija (četri pārstāvji);
- uzkopšanas nozares lielākās arodbiedrības un uzņēmēju apvienības.

Uzraudzības komisija veica revīzijas piegādātāju uzņēmumos, pārbaudot viņu algu sarakstus, darba laika uzskaites žurnālus un darba līgumus. Konstatējot neatbilstības (piemēram, darba laika un virsstundu uzskaitē) vai algu vai atbilstošo sociālā nodrošinājuma iemaksu daļēju neizmaksāšanu, Uzraudzības komisija dod piegādātājiem iespējas sniegt paskaidrojumus un novērst problēmas. Ja netiek sniegts atbilstošs pamatojums vai risinājums, var piemērot sodus.

Nopietna pārkāpuma gadījumā (t. i., ja konstatē neatbilstību jebkurai no obligātajām tehniskajām specifikācijām) līgumslēdzēja iestāde var uzlikt naudassodu apmērā līdz 10 % no līguma budžeta vai lauzt līgumu. Par nelielu pārkāpumu (t. i., izvēles darbībām, ko pretendenti piedāvā, atbildot uz līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas darbībām) var piemērot naudassodu apmērā līdz 2 % no līguma budžeta.

Līguma vērtība

Pamatnolīguma paredzamā vērtība tika noteikta visam tā darbības laikam, tostarp tā iespējamai pagarināšanai, un tā bija nedaudz mazāka par 76 miljoniem EUR. Pamatnolīguma sākotnējais ilgums bija divi gadi, un tas nedrīkstēja pārsniegt četrus gadus.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 67. pants par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem.
- Spānijas Publiskā sektora līgumu slēgšanas likums (*TRLCSP*), kas 14. novembrī apstiprināts ar Karaļa Likumdošanas dekrētu 3/11.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Teritoriju un ilgtspējības ministrija un Ekonomikas ministrijas Centrālā apgādes komisija.
- Pamatnolīguma dalībnieki: 39 uzkopšanas pakalpojumu sniedzēji.
- Uzraudzība un novērtēšana: Uzraudzības komisija (aprakstīta iepriekš).

Sociālā ietekme

- Šis pamatnolīgums balstījās uz agrāku pamatnolīgumu, kas bija spēkā no 2014. līdz 2018. gadam, un tā pirmā revīzija notika 2016. gada decembrī. Šīs revīzijas rezultātā tika konstatēti daži neatbilstības gadījumi, un Katalonijas valdība varēja sadarboties ar piegādātājiem, lai uzlabotu pakalpojumu sociālo sniegumu.
- Uzraudzības komisija ir izstrādājusi jaunu atbilstības revīzijas programmu 2019. gadam, un Centrālā apgādes komisija ir turpinājusi īstenot uzraudzību. Tika revidēti visi uzņēmumi, kuru līgumu pamatā bija pamatnolīgums, kas tika pildīts visu 2019. gadu.

Citi ieguvumi

- Šajā pamatnolīgumā bija iekļautas arī videi nekaitīgu tīrīšanas līdzekļu tehniskās specifikācijas. To sniegtā papildu priekšrocība bija izvairīšanās no kaitīgām ķīmiskām vielām, tādējādi samazinot veselības risku gan uzkopšanas personālam, gan ēku lietotājiem. Plašāka informācija par ieguvumiem videi, kas rodas šajā gadījumā, var atrast [šeit](#).

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Uzraudzība ir svarīga, taču tai nepieciešams personāls un ekonomiskie resursi, kas līgumslēdzējai iestādei jāieplāno jau iepriekš.
- Līgumā jāparedz atbilstoši sodi par noteikumu neievērošanu.

Kontaktpersona(-as)

Anna Esteve Traveset, tehniķe, Teritoriju un ilgtspējības ministrija, aesteve@gencat.cat.

Pilar Baldellou García, tehniskais un izpētes vadītājs, Centrālā apgādes komisija, pbaldellou@gencat.cat.

2. Apspriešanās ar tirgus dalībniekiem, lai palielinātu nodarbinātību uzkopšanas pakalpojumu sniegšanā

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Helsingborjas pilsēta, Zviedrija

Produktu vai pakalpojumu nozare: uzkopšanas pakalpojumi

levads / iepirkuma mērķi

Helsingborjas pilsēta uzaicināja vairākus potenciālos pakalpojumu sniedzējus uz sanākumiem, lai ar tiem apspriestos kā ar tirgus dalībniekiem un informētu tos par dažādām sociālajām prasībām, kuras pilsēta plānoja izmantot uzkopšanas pakalpojumu iepirkumos. Viens no šīs apspriešanās mērķiem bija diskutēt par dažādiem veidiem, kā radīt darba iespējas bezdarbniekiem. Helsingborjas pilsēta vēlējās uzzināt tirgus dalībnieku viedokli par sociālajiem kritērijiem un uzklaut viņu domas par to, kā publiskajā iepirkumā varētu izpildīt prasības attiecībā uz nodarbinātību un kvalifikācijas praksi. Šādu pieeju pilsēta uzskatīja par konstruktīvāku, nekā vienkārši nosakot minimālās prasības attiecībā uz māceklības vietu vai darbvietu skaitu, kas jāizveido konkursa ietvaros.

Priekšmets

Uzkopšanas pakalpojumu iepirkums Helsingborjas pilsētā, pamatojoties uz pamatnolīgumu.

Iepirkuma posms un kritēriji

Pirmsiepirkuma posms

Pirms konkursa pilsēta galveno uzmanību veltīja dialogam ar tirgus dalībniekiem. Uzaicinājumi uz dialogu tika nosūtīti divdesmit potenciālajiem pretendentiem kā tirgus dalībniekiem. Seši no šiem uzņēmumiem atbildēja un iesniedza priekšlikumus un jautājumus. Šie potenciālie pretendenti dialogu ar viņiem kā tirgus dalībniekiem uztvēra ļoti pozitīvi. Līdz ar dialogu izveidojās attiecības starp pilsētu un šiem uzņēmumiem. Četri no sešiem uzņēmumiem, kurus pašvaldība galu galā apstiprināja par piegādātājiem, piedalījās minētajā dialogā.

Pilsētas Darba departamentā ir izstrādāta iekšēja profesionālās apmācības programma uzkopšanas pakalpojumu jomā ar mērķi, lai iesaistītu bezdarbniekus saņemtu darbam pie tirgus dalībniekiem nepieciešamo sertifikātu. Kad pilsēta potenciālos pretendentes kā tirgus dalībniekus uzaicināja uz apspriešanos, tika prezentēta pilsētas iekšējā profesionālās apmācības programma bezdarbniekiem. Pilsētas Darba tirgus pārvalde paziņoja, ka var palīdzēt uzņēmumiem, saskaņojot pieprasījumu un piedāvājumu, lai pēc līguma parakstīšanas bezdarbnieki varētu piedalīties kvalifikācijas praksē vai iesaistīties atbalstītā darbā. Tā arī dalījās ar savu praktikantu CV, lai piegādātāji varētu labāk iepazīt potenciālos darbiniekus.

Dialoga laikā Helsingborjas pilsēta arī saņēma informāciju no potenciālajiem pretendentiem, nevis meklēja prasībām atbilstošu tirgus pieredzi citos iepirkumos, kas saistīti ar uzkopšanas pakalpojumiem.

Līguma izpildes posms

Pilsēta paredzēja dialoga prasību arī attiecībā uz līguma izpildi. Piegādātājiem un pilsētai bija jāapspiež iespējas piedāvāt kvalifikācijas prakses vietas vai darbvietas.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Helsingborjas pilsētas iepirkumu politikas mērķis ir sadarboties ar piegādātājiem, lai pārliecinātos, ka bezdarbniekiem un tālu no darba tirgus esošajiem iedzīvotājiem būs lielākas iespējas iesaistīties darbā. Lai sasniegtu šo mērķi, galvenais iepirkuma politikā minētais aspekts ir dialogs ar tirgus dalībniekiem. Politikas pamatnostādnes ir teikts, ka dialogam ar tirgus dalībniekiem jābūt pārredzamam un atklātam. Darba tirgus

pārvalde ir atbildīga par saturu un informāciju, kas dialogā tiek sniegta potenciālajiem piegādātājiem kā tirgus dalībniekiem.

Pārbaude

Helsingborjas pilsēta organizē nepārtrauktu dialogu un pastāvīgas turpinājuma diskusijas ar pamatnolīguma piegādātājiem par kvalifikācijas prakses vai nodarbinātības iespējām. Šie dialogi notiek regulāri. Nākamais solis būs darbsemināri kopā ar uzņēmumiem, kuri uzvarēs konkursā. Pilsētai ir bijuši darbsemināri arī ar citiem uzņēmumiem, kas strādā uzkopšanas pakalpojumu jomā, lai šie uzņēmumi varētu sagatavoties un būtu informēti par prasībām nodarbinātības jomā nākamajos konkursos.

Līguma vērtība

Pamatnolīgums uz četriem gadiem, ar gada vērtību 35 miljoni Zviedrijas kronu jeb 3,3 miljoni EUR.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 40. pants (iepriekšēja apspriešanās ar tirgus dalībniekiem) un 70. pants (līgumu izpildes nosacījumi).
- Zviedrijas 2016. gada Likuma par publisko iepirkumu (*LOU*) 17. nodaļas 1. iedaļa.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Helsingborjas pilsēta.
- Piegādātāji, kas izraudzīti pamatnolīgumam:
 - *Förenade Service,*
 - *Lassila & Tikanoja,*
 - *Samhall,*
 - *Sydsvenska städ,*
 - *Sodexo,*
 - *MIAB.*

Sociālā ietekme

Helsingborjas pilsētai izdevās labvēlīgi ietekmēt uzņēmumus, kā pieeju izmantojot dialogu ar tirgus dalībniekiem. Uzņēmumu attieksme pret kvalifikācijas prakses vai nodarbinātības prasībām ir kļuvusi pozitīvāka, un tie vēlas plašāk sadarboties ar Darba tirgus pārvaldi darbā pieņemšanas un darbinieku meklēšanas jomā. Pirmajā pamatnolīguma darbības gadā pieci iedzīvotāji ieguva darbvietu vai kvalifikācijas prakses vietu, pamatojoties uz šīm prasībām.

Pilsēta ir apzinājusi šādus sociālos ieguvumus:

- vairāk bezdarbnieku ieguva darbu un kļuva pašpietiekami;
- samazinot bezdarbnieku pabalstus, samazinājās pilsētas izmaksas par šādiem sociālajiem pabalstiem, savukārt iekasētie ienākuma nodokļi palielinājās;
- palielinājās uzkopšanas pakalpojumu sniedzēju kompetence un izpratne par multikulturāliem jautājumiem, kas aktuāli, pieņemot darbiniekus darbā.

Citi ieguvumi

- Pirmsiepirkuma posmā izmantojot tirgus dalībnieku iesaisti, sagatavošanās posmā ir labi zināma nepieciešamā informācija un uzlabojas iepirkuma dokumentu kvalitāte, vienlaikus radot vairāk darbvietu.

- Helsingborjas pilsēta ir konstatējusi, ka dialogs ar tirgus dalībniekiem ir pozitīvi ietekmējis darbvietu radīšanu.
- Uzņēmumi dod priekšroku dialogam, nevis īpašām prasībām nodarbinātības vai kvalifikācijas prakses jomā.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Ideja rīkot darbsemināru kopā ar tirgus dalībniekiem diemžēl nebija veiksmīga, jo tajā piedalījās ļoti maz uzņēmumu. Tādēļ līgumslēdzējai iestādei jau laikus jāuzlabo zināšanas par dažādiem tirgiem un to, kāda veida dialogi interesē tirgus dalībniekus.
- Līgumos jāieraksta, ka dialogam jānotiek pēc iespējas drīzāk. Ja līgums jau kādu laiku ir bijis spēkā un nav notikusi saziņa starp piegādātāju un pilsētu, var būt grūtāk sasniegt nodarbinātības rezultātus.
- Bezdarbnieku novirzīšana uz piemērotām darbvietām un uzraudzība līguma darbības laikā ir galvenie veiksmes faktori.
- Darba tirgus pārvalde ieteiktu pēc iespējas plašāk izvirzīt konkrētākas nodarbinātības prasības apvienojumā ar dialogu.

Kontaktpersona(-as)

Magnus Nilvér, Darba tirgus pārvalde, Helsingborjas pilsēta, Magnus.nilver@helsingborg.se.

3. Romu nodarbināšana uzkopšanas pakalpojumos Budapeštas publiskajā skursteņslaucīšanas uzņēmumā

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: FŐKÉTÜSZ Capital Chimney Sweeper Ltd., Ungārija

Produktu vai pakalpojumu nozare: uzkopšanas pakalpojumi

Ievads / iepirkuma mērķi

Budapeštas publiskais skursteņslaucīšanas uzņēmums FŐKÉTÜSZ Capital Chimney Sweeper Ltd., kas pilnībā pieder Budapeštas pašvaldībai, izsludināja konkursu par galvenā biroja un citu telpu uzkopšanas pakalpojumiem. FŐKÉTÜSZ nolēma dot iespēju uzņēmumiem, kas nodarbina romus, noslēgt šo līgumu, jo minētajā iedzīvotāju grupā ir augsts bezdarba līmenis. Šī procedūra tika izvēlēta kā pirmais līgumslēdzējas iestādes mēģinājums izmantot citus vērtēšanas kritērijus, nevis tikai cenu, jo tika uzskatīts, ka tas ir viegli kontrolējams un efektīvs veids, kā romus integrēt darba tirgū.

Budapeštas iedzīvotāju skaits 2019. gadā bija 1752 286, un no tiem romi bija 20 151 (pēc pašdeklarēšanās datiem). Tomēr tiek lēsts, ka Budapeštā dzīvojošo romu skaits var sasniegt vai pat pārsniegt 100 000. Dati par romu stāvokli darba tirgū Ungārijā ir nepietiekami, tomēr pierādījumi liecina, ka nodarbināto cilvēku skaits vecumā no 15 līdz 64 gadiem romu vidū ir mazāks (39 %) nekā citu tautību vidū (65 %; 2015. gada dati). Lai gan šie dati lielā mērā izriet no zemāka romu izglītības līmeņa un reģionālās koncentrēšanās apgabalos ar mazāk labvēlīgiem nodarbinātības apstākļiem, zemais romu nodarbinātības līmenis ir saistīts arī ar diskrimināciju darba tirgos. Valsts nodarbinātības programmas un sabiedrisko darbu shēmas ir tradicionāli romu nodarbinātības avoti².

Priekšmets

Pamatlīgumā par Budapeštas publiskā skursteņslaucīšanas uzņēmuma sniegtajiem galvenā biroja un citu telpu uzkopšanas pakalpojumiem piešķiršanas kritērijos tika iekļautas romu nodarbinātības iespējas.

Iepirkuma posms un kritēriji

Šī procedūra ietvēra sociālo apsvērumu iekļaušanu piešķiršanas kritērijos. Tas ir viens no pirmajiem gadījumiem (ja ne pats pirmais), kas parāda, kā vislabāko cenas un kvalitātes attiecību (BPQR) Ungārijā var izmantot kā piešķiršanas kritēriju zemākās cenas vietā.

Sociālie apsvērumi tika novērtēti kā 20 % un ietvēra šādus trīs apakškritērijus:

- pretendents bija jāiesniedz pierādījumi par sadarbības līguma noslēgšanu ar jebkuru romu sabiedrības interešu fondu³, kas ir reģistrēts vismaz trīs gadus;

² Eiropas Komisija "Pilsoniskās sabiedrības uzraudzības ziņojums par romu integrācijas valsts stratēģijas īstenošanu Ungārijā", 2018. gada septembris.

³ Saskaņā ar 2011. gada Likumu CLXXV par biedrošanās brīvību, bezpeļņas statusu un pilsonisko organizāciju darbību un atbalstīšanu (Civillikums) nodibinājumu var reģistrēt kā sabiedrības interešu fondu, ja šā fonda darbība ir uzskatāma par sabiedrisku labumu, tam ir pietiekami resursi, lai apmierinātu sabiedrības un indivīdu kopīgās vajadzības, un tam ir pierādāms sabiedrības atbalsts.

- pretendentam bija jāaņem nodarbināt darba ņēmējus romus, kuri līguma darbības laikā ir reģistrēti kā nelabvēlīgā situācijā esošas personas;
- pretendentam bija jānodrošina, lai darba ņēmēju romu skaits būtu vismaz 8 % no visa personāla.

Cena tika novērtēta kā 80 %.

Vienošanās starp pretendentiem un romu sabiedrības interešu fondu bija jāparaksta līdz piedāvājuma iesniegšanas brīdim.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Sociālās politikas mērķis bija integrēt romus darba tirgū. Šajā līgumā prasītais darba veids bija nekvalificēts, tādēļ to atzina par piemērotu klauzulām, kas skar iekārtošanu darbā.

Pārbaude

Līgumslēdzēja iestāde sabiedriskā labuma organizācijas, kas norādītas sadarbības līgumos, pārbaudīja vietnē www.birosag.hu (Ungārijas tiesas oficiālā tīmekļa vietne). Pretendentiem bija jāiesniedz arī sabiedriskā labuma organizācijas publiskās reģistrācijas apliecinājums. No četriem pretendentiem divi paziņoja, ka ir noslēguši sadarbības līgumu ar romu sabiedrības interešu fondu; tomēr pārbaude liecināja, ka tāds ir tikai vienam. Izraudzītais pretendents bija uzņēmums (*Fort Facility Ltd.*), kuram bija sadarbības līgums ar romu sabiedrības interešu fondu *Roma Civic Association*.

Līguma vērtība

Līguma vērtība bija mazāka par ES noteikto robežvērtību — pamatnolīguma maksimālā vērtība sasniedza 42 000 000 HUF (jeb 135 641,15 EUR), un tā minimālā vērtība bija 30 000 000 HUF (jeb 96 886,53 EUR). Līgums tika parakstīts 2017. gada decembrī, un tas ilga divus gadus.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 67. pants par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem.
- Ungārijas 2014. gada Nacionālā sociālās iekļaušanas stratēģija. Ungārija bija pirmā dalībvalsts, kas iesniedza Ungārijas Nacionālo sociālās iekļaušanas stratēģiju (2011. gada decembrī), kura tika izstrādāta, ņemot vērā Komisijas paziņojumu par ES programmu attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām. Valdība 2014. gadā pārskatīja un atjaunināja šo stratēģiju, kas tiek īstenota kā trīsgadīgi rīcības plāni, un valdībai par to katru gadu jāsniedz ziņojums, pamatojoties uz šīs stratēģijas uzraudzības sistēmu. To var apskatīt [šeit](#).

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: valsts uzņēmums *FŐKÉTÜSZ Capital Chimney Sweeper Ltd.*
- Nolīgtais pakalpojumu sniedzējs: *Fort Facility Ltd.*
- Politikas veidotājs: Budapeštas pašvaldība nosaka publiskā iepirkuma stratēģiju un uzrauga savus valsts uzņēmumus.
- Pārbaudes atbalsts: sabiedrības interešu fonds *Roma Civic Association* šajā gadījumā palīdzēja pārbaudīt to romu identitāti, kuri tiks nodarbināti pie darbuzņēmēja.

Sociālā ietekme

- Šī procedūra bija pirmā šāda veida procedūra Ungārijā, kas piešķiršanas kritērijos iekļāva sociālos apsvērumus, tādējādi veicinot romu sociālo un profesionālo integrāciju. Līgumslēdzēja iestāde ir pilnīgi apmierināta ar sniegtajiem uzkopšanas pakalpojumiem.
- Sadarbība ar darbuņēmēju un romu sabiedrības interešu fondu bija ļoti laba. Saskaņā ar 3. iedaļas f) punktu līgumā, kas noslēgts starp izraudzīto pretendentu un romu sabiedrības interešu fondu, izraudzītais pretendents piekrīt nodarbināt darba ņēmējus romus vismaz 8–10 % apmērā no vidējā darbinieku skaita.
- Sadarbība starp līgumslēdzēju iestādi un *Roma Civic Association* turpinās. *FŐKÉTÜSZ* Vienlīdzīgu iespēju plāns 2019. gadā tika atjaunināts ar *Roma Civic Association* ieguldījumu.

Citi ieguvumi

- *FŐKÉTÜSZ* 2019. gadā publiskā iepirkuma procedūras piešķiršanas kritērijos iekļāva līdzīgus sociālos apsvērumus attiecībā uz zvanu centra pakalpojumu sniegšanu. Līgumā, kura slēgšanas tiesības tika piešķirtas pēc publiskā iepirkuma procedūras, izraudzītais pretendents apņēmas līguma darbības laikā nodarbināt vismaz vienu darba ņēmēju romu, kas atrodas nelabvēlīgā vai īpaši nelabvēlīgā situācijā.
- Budapeštas pašvaldība izstrādā "Zaļa, ilgtspējīga, novatoriska un atbildīga publiskā iepirkuma stratēģiju", kas jāpieņem 2020. gada pirmajā ceturksnī. Lai gan šī stratēģija un attiecīgā procedūra nav tieši saistītas, minētā procedūra ir precedents sociālo apsvērumu izmantošanai publiskajos iepirkumos Budapeštas pilsētā un Ungārijā kopumā.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Lai īstenotu sociāli atbildīgu publisko iepirkumu, būtiska ir sagatavošanās un pēcpārbaude. Ir svarīgi, lai visā procedūras sagatavošanas laikā līgumslēdzēja iestāde pārbaudītu, vai piemērojamie sociālie kritēriji ir sasniedzami un nekropļo konkurenci. Līgumslēdzējām iestādēm ir ieteicams arī uzraudzīt līgumu izpildi un fiksēt noderīgas atziņas, kas var būt svarīgas, sagatavojot līdzīgas iepirkuma procedūras nākotnē.
- Sociālo kritēriju piemērošana Ungārijā vēl nav izplatīta, tādēļ tā var mazināt konkurenci. Iepriekšēja tirgus dalībnieku iesaiste ir laba iespēja uzraudzīt tirgu un potenciālo pretendentu skaitu, kā arī noteikt iepirkuma paredzamo vērtību.

Kontaktpersona(-as)

Dr. *Dalma Kittka*, Publisko iepirkumu biroja vadītāja, Budapeštas pašvaldība, KittkaD@budapest.hu.

4. Apmācība darbavietā un mācekļība kā noteicošie piešķiršanas kritēriji

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Orhūsas pašvaldība, Dānija

Produktu vai pakalpojumu nozare: kanalizācijas iekārtas ekspluatācijas darbi — apkope un uzturēšana

Ievads / iepirkuma mērķi

Orhūsas pašvaldība arvien lielāku uzmanību pievērš iepirkumu sociālajai un ekonomiskajai ietekmei, ko var nodrošināt, radot nodarbinātības iespējas ilgstošajiem bezdarbniekiem. Ņemot to vērā, Iepirkumu departaments vēlējas izpētīt apmācības un nodarbinātības iespēju potenciālo iekļaušanu iepirkuma mērķos. Pamatlīgums par kanalizācijas pakalpojumiem tika izvēlēts kā izmēģinājums 2019. gadā, un Orhūsas pašvaldība nolēma pievērsties mācekļības, kā arī apmācības un nodarbinātības iespējām. Iepriekšējie līgumi par kanalizācijas pakalpojumiem tika vērtēti, pamatojoties tikai uz cenu.

Dānijā līgumslēdzējām iestādēm ir noteikts, ka mācekļība ir jāuzskata par obligātu nosacījumu, kas saistīts ar noteiktu līgumu izpildi. Tomēr šajā gadījumā Iepirkumu departaments izvēlējas pievērsties piešķiršanas kritērijiem.

Instrumenti tika izvēlēti pēc dialoga ar tirgus dalībniekiem, kurā Iepirkumu departaments uzzināja, ka starp pretendentiem ir paredzama niecīga cenas atšķirība, jo šķiet, ka piegādātājiem ir līdzīgi materiālu un algu izdevumi. Noskaidrojās arī, ka vairākiem potenciālajiem pretendentiem ir grūtības atrast darbiniekus.

Pamatlīguma darbība ilgs sešus gadus (no 2019. līdz 2025. gadam). Paziņojumā par konkursu ir norādīti šādi iemesli:

- lai atvērtu konkurenci lielo materiālieguldījumu dēļ (materiālieguldījumu amortizācija prasīs vairāk nekā četrus gadus);
- lai izpildītu vides un nodarbinātības nosacījumus, tostarp īpašas vides prasības transporta aprīkojumam.

Priekšmets

Pamatlīgums par kanalizācijas pakalpojumu sniegšanu

Iepirkuma posms un kritēriji

Piešķiršanas kritēriji

Ekonomiski izdevīgākais piedāvājums tika noteikts, pamatojoties uz vislabāko cenas un kvalitātes attiecību, piemērojot šādus kritērijus un vērtējumus:

- cena (80 %);
- kvalitāte (20 %), atsevišķi izdalot tādus apakškritērijus kā vidējais sniegums (10 %) un nodarbinātības pasākumi (10 %).

Līguma izpildes posms

Līgumā ir iekļautas izpildes klauzulas par:

- algām un darba apstākļiem saskaņā ar SDO Konvenciju Nr. 94;

- mācekļību un darbvietas saglabāšanu;
- sociālo atbildību (SDO Konvencija Nr. 29 un Nr. 105; Nr. 100 un Nr. 111; Nr. 138 un Nr. 182; Nr. 87, Nr. 98 un Nr. 135; un Nr. 155).

Algām un darba apstākļiem jāatbilst SDO Konvencijas Nr. 94 prasībām. Darbuzņēmējam ir jānodrošina, lai darbinieki, kurus viņš nodarbina Dānijā kāda uzdevuma veikšanai, saņemtu tādu algu un strādātu saskaņā ar tādiem vispārējiem nodarbinātības nosacījumiem, kas nav mazāk izdevīgi kā tie, kurus piemēro tāda paša veida darbam saskaņā ar vispārēji saistošo darba koplīgumu attiecīgajā jomā (t. i., saskaņā ar darba tirgū reprezentatīvu arodbiedrības līgumu). Šis nosacījums attiecas uz visiem apakšuzņēmējiem, un tā darbības jomā ir iekļauti arī pabalsti un darba laiks.

Attiecībā uz mācekļību un darbvietas saglabāšanu darbuzņēmējam bija obligāti jābūt izstrādātai rakstiskai personāla politikai, kas ietver izglītības un darbvietas saglabāšanas politiku cilvēkiem, kuri strādā uz līguma pamata.

Attiecībā uz sociālo atbildību darbuzņēmējam, kā arī apakšuzņēmējiem ir pienākums ievērot Dānijas parakstītās starptautiskās konvencijas, kas uzskaitītas Direktīvas 2014/24/ES X pielikumā, tostarp par:

- piespiedu darbu (SDO Konvencija Nr. 29 un Nr. 105);
- nediskrimināciju (SDO Konvencija Nr. 100 un Nr. 111);
- bērnu darbu (SDO Konvencija Nr. 138 un Nr. 182);
- apvienošanās brīvību (SDO Konvencija Nr. 87, Nr. 98 un Nr. 135);
- darba vidi (SDO Konvencija Nr. 155).

Darbuzņēmējam ir jāievēro cilvēka pamattiesības, tostarp ANO Vispārējā cilvēktiesību deklarācija un Eiropas Savienības Pamattiesību harta.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Radīt mācekļības iespējas kvalificētā darbā, kā arī nodarbinātības un apmācības iespējas bezdarbniekiem.

Pārbaude

- Lai pārbaudītu apakškritēriju “nodarbinātības pasākumi”, pretendents bija jāpaziņo to nodarbināto skaits, kas tiks apmācīti darbvietā, vai mācekļu skaits, kuri varētu strādāt uz līguma pamata.
- Attiecībā uz nodarbinātības kritērijiem, kas kopumā veidoja 10 % no piešķiršanas kritērijiem, dažādiem apmācības un mācekļības veidiem tika piešķirts atšķirīgs punktu skaits, kas pēc tam tika saskaitīti kopā, lai noteiktu kumulatīvo punktu skaitu:
 - pieaudzis māceklis — 10;
 - māceklis — 8;
 - algu atbalsta shēma bezdarbniekiem — 3;
 - kvalifikācijas prakses shēma bezdarbniekiem — 3.

Līguma vērtība

Pamatlīguma paredzamā kopējā vērtība bija 15 miljoni DKK (aptuveni 2 miljoni EUR).

Instruments

Direktīvas 2014/24/ES 67. pants (līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritēriji) un 70. pants (līgumu izpildes nosacījumi).

Dalībnieki

- Projekta vadošā un līgumslēdzēja iestāde: Orhūsas pilsētas iepirkumu un konkursu departaments.
- Starpdepartamentu darba grupa, kas pārstāv kanalizācijas pakalpojumu galalietotājus visā pašvaldības organizācijā.
- Nodarbinātības departaments (ar departamentu īstenota sarakste par nodarbinātības pasākumu kritēriju).

Sociālā ietekme

- Tā kā konkurence cenu jomā bija ļoti sīva, nodarbinātības pasākumu kritērijs galu galā bija izšķirošais faktors. Turpmākajā dialogā ar pretendentiem, kas netika izraudzīti, noskaidrojās, ka šā kritērija piemērošana bija spēcīgs signāls. Tādējādi konkursa lielākā sociālā ietekme bija tāda, ka tas parādīja tirgus dalībniekiem, ka pašvaldība ir gatava atalgot par sociālo atbildību. Paredzams, ka konkursa rezultāts motivēs potenciālos piegādātājus, kuri iepriekš nav apsvēruši šādu risinājumu, radīt mācekļības vai apmācības iespējas.
- Mācekļi, ar kuriem noslēgts līgums vai apakšuzņēmuma līgums, pamatojoties uz šo pamatnolīgumu, un turpmākie šādas pieejas atkārtojumi tiešā veidā radīs labumu, jo tiks iegūta profesionālā pieredze. Arī sabiedrība kopumā gūs labumu no labāk apmācīta darbaspēka.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Kombinējot piešķiršanas kritērijus ar minimālajām prasībām, tiek atalgoti tie potenciālie pretendenti, kuri spēj izpildīt vairāk par minimālajām prasībām.
- Līgumā nav iekļauti konkrēti periodi, kuros jāuzrauga, cik lielā mērā darbuzņēmējs atbilst nodarbinātības kritērijiem visā līguma darbības laikā. Rīkojot citus līdzīgus konkursus, būtu ieteicams līgumā iekļaut īpašus noteikumus, kas uzliek darbuzņēmējam pienākumu pastāvīgi izpildīt nodarbinātības kritērijus. Tie varētu ietvert konkrētus periodus gada mērogā un paredzēt naudassodus neievērošanas gadījumā.
- Sociālie piešķiršanas kritēriji var būt noderīgi iepirkumiem jaunos vai nezināmos tirgos, kur līgumslēdzējai iestādei ir grūti formulēt minimālās prasības un/vai nosacījumus, kas saistīti ar līguma izpildi. Pārāk saudzīgas prasības var nozīmēt, ka līgumslēdzēja iestāde nenovērtē iespējamo ietekmi, savukārt pārāk stingras prasības var nozīmēt, ka tā nesaņem piedāvājumus vai saņem ļoti maz piedāvājumu.

Kontaktpersona(-as)

Jakob Laursen, iepirkumu konsultants, Orhūsas pilsētas mēra birojs, Jaklau@aarhus.dk.

5. Darba apstākļu uzlabošana kā veids uzkopšanas pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai Čehijas Televīzijā

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Čehijas Televīzija (*Česká televize*), Čehijas Republika

Produktu vai pakalpojumu nozare: uzkopšanas pakalpojumi

Ievads / iepirkuma mērķi

Ilgtermiņa uzkopšanas pakalpojumu iepirkums tikai par zemāko cenu ir veicinājis sliktākus darba apstākļus un netieši arī pasliktinājis pakalpojumu kvalitāti. uzkopšanas pakalpojumiem raksturīgi zemu atalgoti darbinieki, augsta darbinieku mainības pakāpe utt. Čehijas Televīzija kā līgumslēdzēja iestāde izmantoja vairākus instrumentus, kuru galvenais mērķis bija saņemt labas kvalitātes uzkopšanas pakalpojumus, tostarp nodrošinot pienācīgus apstākļus iesaistītajiem darbiniekiem. Čehijas Televīzija ir pamatoti sasaistījusi komandas stabilitāti ar sniegto pakalpojumu materiālo kvalitāti.

Priekšmets

Konkurss par uzkopšanas pakalpojumiem objektos, kas pieder Čehijas Televīzijai (ČT), sabiedriskai televīzijas apraides iestādei Prāgā, Čehijas Republikā.

Iepirkuma posms un kritēriji

Pirmsiepirkuma posms

Iepriekšēji apspriežoties ar tirgus dalībniekiem, uzmanība tika pievērsta darba ņēmēju darba apstākļiem (tostarp atalgojumam un darba organizācijai) un sniegto pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanai. Pamatojoties uz apspriešanās rezultātiem, ČT nolēma ieviest līguma pārskatīšanas vai izvēles klauzulas, lai pielāgotos iespējamām izmaiņām minimālās algas regulējumā, un īpašu uzmanību pievērsa tādiem elementiem kā darba apstākļi, stabilitāte un komandas nepārtraukta attīstība. ČT pieprasīja arī detalizētu aprakstu par plānoto līguma izpildi, ko piedāvāja pretendents (uzkopšanas prakses plānu), un stimulēja darbinieku ilgstošu individuālo atbildību par iedalīto teritoriju.

Līgums bija sadalīts piecās daļās. Attiecībā uz 1.–4. daļu bija noteikts ierobežojums pretendēt ne vairāk kā uz divām daļām vienlaikus.

Specifikācijas

Tika pieprasīta marķēšana, lai pierādītu attiecīgo tīrīšanas līdzekļu atbilstību tehniskajām specifikācijām un vides aizsardzības prasībām.

Piešķiršanas kritēriji

Uzaicinājumā iesniegt piedāvājumus bija aprakstīti šādi piešķiršanas kritēriji:

- kvalitatīvie piešķiršanas kritēriji (45 % no kopējā punktu skaita), tostarp:

- komandas organizācija (šai iezīmei jānodrošina kvalitatīva un stabila darba vadība, piemēram, konkrēta un stabila darba vieta un laika grafiks individuālo darbinieku veicamajam darbam, dodot viņiem iespēju laika gaitā pierast pie veicamajiem uzdevumiem un uzlabot savu ikdienas darbu; arī skaidrs apraksts par uzraudzības un kvalitātes pārbaudes pienākumu bija viens no piešķiršanas kritērijiem, kas spēj uzlabot arī komandas locekļu darba sniegumu) — 9 %;
 - darba organizācija — 9 %;
 - metode, instrumenti, tīrīšanas līdzekļi un kārtība kvalitatīvu uzkopšanas pakalpojumu nodrošināšanai (tostarp vairākas prasītās procedūras ar nelielu ietekmi uz vidi) — 9 %;
 - konkursa vadība, līgumu vadība un pakalpojumu kvalitātes vadība — 9 %; un
 - pastāvīga komandas pilnveidošana (tostarp komandas stabilitāte, ko panāk ar darbinieku mainības samazināšanas pasākumiem, nepārtrauktu veiktspējas paaugstināšanu utt.) — 9 %;
- cena (55 % no kopējā punktu skaita).

Līguma izpildes posms

Tika izmantotas šādas līguma izpildes klauzulas:

- lai nodrošinātu kvalitātes kontroli, pretendents bija jāļauj ČT darbiniekam ziņot par uzkopšanas pakalpojumu izpildi un uzraudzīt to;
- izmantotajiem tīrīšanas līdzekļiem bija jābūt videi nekaitīgiem. Piemēram, pretendentiem bija atļauts uzticēties ekomarķējumiem.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

- Kopumā pareiza pakalpojuma vadība, tostarp cilvēkresursu vadība, ar galveno mērķi uzlabot to darbinieku darba apstākļus, kuri atbildīgi par līguma izpildi. ČT uzskata, ka šis mērķis (attiecīgā personāla vispārējā darba apstākļu kvalitāte) ir saistīts ar sniegto pakalpojumu kvalitāti. Pareizi vadīts, apmācīts un aprīkots personāls, kas strādā pienācīgos darba apstākļos, visticamāk, būs stabils, nodrošinās nepārtrauktus un kvalitatīvus pakalpojumus, un darbinieki varēs labāk pildīt savus pienākumus.
- uzkopšanas pakalpojumi jāveic videi nekaitīgā veidā.

Pārbaude

- Pretendentiem bija jāiesniedz uzkopšanas prakses plāns, kurā iekļauta informācija, kas attiecas uz pakalpojumu kvalitāti. Plāns ietvēra arī aprakstu par komandu un attiecīgo darbinieku prasmju un spēju attīstīšanas pārvaldību.
- Komandas stabilitāte tika vērtēta, pamatojoties uz:
 - izbeigto līgumu procentuālo attiecību pret darbinieku skaitu iepriekšējā gadā;
 - uz noteiktu laiku noslēgto līgumu procentuālo attiecību pret darbinieku skaitu iepriekšējā gadā;
 - aģentūras nosūtīto pagaidu darbinieku⁴ procentuālo attiecību pret darbinieku skaitu iepriekšējā gadā.
- Līgumslēdzējai iestādei ir tiesības pieprasīt dokumentus par tīrīšanas līdzekļu nekaitīgumu videi.

Līguma vērtība

⁴ Aģentūras darbinieku nodarbina aģentūra, kas uz laiku nosūta viņu darbā pie darba devēja:

<https://www.citizensadvice.org.uk/work/rights-at-work/agency-workers/agency-workers-what-you-need-to-know/>.

Paredzamā kopējā līguma vērtība ir 2 400 000 EUR (60 125 000 CZK) četros gados.

- 1. daļa — aptuveni 130 000 EUR (3 430 000 CZK)
- 2. daļa — aptuveni 1 500 000 EUR (37 570 000 CZK)
- 3. daļa — aptuveni 250 000 EUR (6 165 000 CZK)
- 4. daļa — aptuveni 440 000 EUR (10 960 000 CZK)
- 5. daļa — aptuveni 80 000 EUR (2 000 000 CZK)

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 18. panta 2. punkts, 40., 46., 67. un 70. pants.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Čehijas Televīzija
- Uzņēmumi, kas piedalījās iepriekšējā apspriedē ar tirgus dalībniekiem:
 - *ZENOVA Services, s.r.o.*
 - *HONDL Global Services, a.s.*
 - *European Cleaning Services, s.r.o.*
 - *111UKLID.CZ Trade, s.r.o.*
- Nolīgtie pakalpojumu sniedzēji:
 - *OCS Trading, s.r.o.* (1. un 3. daļa)
 - *INEX Česká republika, s.r.o.* (2. un 4. daļa)
 - Par 5. daļu netika saņemts neviens piedāvājums

Sociālā ietekme

- Konkursa sadalīšana pa daļām uzlabo mazāku piegādātāju iespējas piedalīties publiskajos iepirkumos.
- Liela daļa piešķiršanas kritērijiem piesaistīto punktu tiek piešķirta, pamatojoties uz pretendenta pieeju saviem darbiniekiem, pakalpojuma vispārējo vadību un tā kvalitāti. Pareizai darba un personāla vadībai ir būtiska nozīme komandas stabilitātes nodrošināšanā, darbinieka prasmju attīstībā un vispārējā snieguma kvalitātē. Tā ne tikai veicina indivīda darba prasmju attīstību, bet arī ietekmē pakalpojuma vispārējo kvalitāti.
- Novērtējums par nodarbinātības kvalitāti (tostarp darba apstākļiem un komandas stabilitāti) uzlabo ne tikai darbinieku labklājību, bet arī viņu apmierinātību, un tas pozitīvi ietekmē darbinieku mainības pakāpi un gala rezultātā uzlabo pakalpojumu kvalitāti.

Citi ieguvumi

- Pakalpojuma specifikas dēļ ir nepieciešamas zināšanas par telpām un pakalpojuma lietotāju. Biežas izmaiņas komandas sastāvā var radīt grūtības un papildu izdevumus, piemēram, tādēļ, ka jaunais darbinieks ir jāiepazīstina ar objektu. Tādēļ komandas stabilitāte, šķiet, ir svarīgs uzkopšanas pakalpojumu kvalitātes nosacījums.
- Tendence piešķirt līgumu slēgšanas tiesības, pamatojoties tikai uz zemāko cenu, var viegli pasliktināt pakalpojumu kvalitāti, radot augstu darbinieku neapmierinātības risku, kā arī augstu darbinieku mainības pakāpi.

- Centieni ņemt vērā darbinieku darba apstākļus ir viegli izplatāmi citās līgumslēdzējās iestādēs un attiecināmi uz citiem pakalpojumiem, ko sniedz maz atalgoti darbinieki.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Lai nodrošinātu pakalpojumu kvalitāti, līgumslēdzējai iestādei jāpieliek lielākas pūles konkursa sagatavošanas posmā, līgumu vadībā un pakalpojumu kvalitātes vadībā.
- Nākamajā līdzīga veida konkursā līgumslēdzēja iestāde, iespējams, vēlreiz izmantos iepriekšēju apspriešanos ar tirgus dalībniekiem.
- Nākotnē Čehijas Televīzija vēlas rast veidus, kā noteikt galvenos uzkopšanas pakalpojumu snieguma rādītājus, un, piemēram, izteikt atzinību pakalpojumu sniedzējam par izcilu sniegumu, piešķirot balvu.

Kontaktpersona(-as)

Martin Rajman, Centrālās iepirkumu nodaļas vadītājs, Čehijas Televīzija, Martin.Rajman@ceskatelevize.cz.

6. Sociālā atbildība kā uzkopšanas pakalpojumu līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijs (Dānija)⁵

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Balerupas pašvaldība, Dānija

Produktu vai pakalpojumu nozare: uzkopšanas pakalpojumi

Ievads / iepirkuma mērķi

Balerupas pašvaldība 2019. gada februārī pieņēma jaunu iepirkumu politiku, kurā liela uzmanība tiek pievērsta sociālajai atbildībai.

Šai politikai⁶ ir seši galvenie mērķi:

1. tiesiskā regulējuma piemērošana iedzīvotāju un uzņēmumu labā;
2. ar cenu nesaistītu faktoru ņemšana vērā, kā parādīts turpmāk:
 - piegādātāji deklarē, ka ievēro cilvēktiesību, darba tiesību, vides aizsardzības un pretkorupcijas prasības;
 - kad vien iespējams, pašvaldībai iepirkuma procedūrās jāiekļauj sociālie apsvērumi (un nodarbinātības klauzulas pakalpojumu un būvdarbu līgumu procedūrās) un jāizskaidro iemesli, kad to atzīst par neiespējamu;
 - rodoties aizdomām, ka piegādātājs nepilda savas sociālās atbildības saistības, pašvaldība veic papildu pasākumus, un tai ir iespēja līgumu lauzt;
3. īstenots dialogs ar tirgus dalībniekiem un sadarbība ar uzņēmumiem;
4. kopīga konkursa izsludināšana un īstenošana;
5. digitālo iepirkumu un e-tirdzniecības izmantošana;
6. augsta atbilstības līmeņa nodrošināšana.

Līgums par uzkopšanas pakalpojumiem tika izvēlēts kā piemērots izmēģinājuma projekts, kurā šis noteikums tika piemērots pirmo reizi.

Līguma darbība ilgst no 2020. gada 1. aprīļa līdz 2023. gada 31. decembrim, paredzot iespēju līgumu pagarināt ne vairāk kā divas reizes, katru uz 12 mēnešu periodu.

Priekšmets

Ikdienas uzkopšanas pakalpojumi un periodiski logu uzkopšanas pakalpojumi 157 dažādās pašvaldības ēkās, tostarp valsts skolās, dienas aprūpes centros, bibliotēkās, peldbaseinos un sporta arēnās.

Iepirkuma posms un kritēriji

Piešķiršanas kritēriji

⁵ <https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:440930-2019:TEXT:DA:HTML>.

⁶ https://ballerup.dk/sites/default/files/udbuds-og_indkoebspolitik_2019_0.pdf.

Līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procesā ekonomiski izdevīgākais piedāvājums tika noteikts, pamatojoties uz vislabāko cenas un kvalitātes attiecību, piemērojot šādus vērtējumus:

- cena — 60 %;
- kvalitātes nodrošināšana — 20 %;
- sociālā atbildība — 20 %. Šajā konkursā sociālā atbildība nozīmēja nodarbinātības iespēju radīšanu bezdarbniekiem, kuri saņem sociālo pabalstu, un personām, kuras atrodas ilgstošā slimības atvaļinājumā.

Līguma izpildes posms

Konkursa dokumenti ietvēra arī:

- darba klauzulu, kas pretendētā uzliek pienākumu ievērot vispārējos darba tirgus standartus attiecībā uz algu un darba apstākļiem;
- sociālās atbildības klauzulu, kurā bija iekļauts konkrēto prasību saraksts cilvēktiesību, darba tiesību, vides aizsardzības un pretkorupcijas jomā, pamatojoties uz ANO Globālā līguma desmit principiem. Konkrēti, darbuzņēmējam jāņem vērā nodrošināt cilvēka pamattiesību un darba pamattiesību ievērošanu, ko aizsargā Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) konvencijas.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Pašvaldības sociālais mērķis bija radīt nodarbinātības iespējas divām mērķgrupām:

- bezdarbnieka pabalsta saņēmējiem, kuri ir “gatavi darbībai” un kuriem ir citas problēmas, nevis bezdarbs. Viņiem nepieciešamas īpaši izstrādātas apmācības programmas, tostarp atbalsta pasākumi darba iegūšanai⁷;
- personām, kas atrodas ilgstošā slimības atvaļinājumā. Daudzi šīs kategorijas pārstāvji varēs atsākt darbu, kad būs atkal spējīgi strādāt. Viņiem būs nepieciešamas apmācības programmas, iespējams, paredzot atbalsta pasākumus, lai atgrieztos darba tirgū.

Pārbaude

- Lai pārbaudītu apakškritēriju “sociālā atbildība”, pretendentiem bija jāiesniedz priekšlikums, kurā iekļauts:
 - metodikas apraksts, kā pretendents plāno palīdzēt iepriekš minētajām mērķgrupām tuvināties nodarbinātībai. Piemēram, to varēja izdarīt, aprakstot “apmācības programmu” un tajā ietvertās darbības;
 - kursu/programmu skaits, ko piedāvā katrai no abām mērķgrupām.
- Pretendentu apraksti tika vērtēti skalā no 0 (iespējami labākā kritēriju izpilde) līdz 8 (iespējami sliktākā izpilde), pamatojoties uz piedāvāto kursu/programmu skaitu, kā arī uz piedāvāto metodiku un paredzamo varbūtību, ka tai būs sekmīga ietekme.
- Iegūtie punkti pēc tam tika izteikti atbilstošā cenas ekvivalentā. Šis aprēķins tika veikts, vidējo piedāvāto cenu izdalot ar to pretendenta kopskaitu, kas novērtēti kā “sociāli atbildīgi”. Tādējādi līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas pretendētā ar mazāko kombinēto vērtējuma punktu skaitu, kas bija vienāds ar šādu lielumu summu:
 - (piedāvātā cena x 0,6) +

⁷ Dānijas aktīvā darba tirgus politika atšķiras atkarībā no tā, vai bezdarbnieks tiek uzskatīts par “gatavu darbam” vai “gatavu darbībai”, jo otrajam, iespējams, ir nepieciešama apmācība un/vai atbalsta pasākumi, lai stātos darbā.

- $((\text{pretendentu piedāvātā vidējā cena} / 8 \times \text{kvalitātes nodrošināšanas punktu skaits}) \times 0,2) +$
- $((\text{pretendentu piedāvātā vidējā cena} / 8 \times \text{sociālās atbildības punktu skaits}) \times 0,2).$

Līguma vērtība

Aptuveni 187 000 000 DKK, bez PVN (aptuveni 25 miljoni EUR).

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 67. pants (līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritēriji) un 70. pants (līgumu izpildes nosacījumi).
- Dānijas Konkurences un patērētāju tiesību aizsardzības aģentūras Rokasgrāmata par sociālajām klauzulām paredz, ka valsts, reģionālās un pašvaldību līgumslēdzējas iestādes apsver sociālo klauzulu iekļaušanu izglītības un kvalifikācijas prakses līgumos un sniedz paskaidrojumus, ja sociālās klauzulas netiek iekļautas.
- Jaunā Balerupas pašvaldības iepirkumu politika sociālās atbildības veicināšanai⁸.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Balerupas pašvaldības Iepirkumu departaments
- Nolīgtais pakalpojumu sniedzējs: *Coor Service Management A/S*
- Sociālo klauzulu integrācijas atbalsta sniedzējs: Balerupas pašvaldības Nodarbinātības centrs, kas būs uzvarējušā pretendenta vēlamais partneris pieņemšanā darbā

Sociālā ietekme

- Konkursu, tostarp noteiktos sociālās atbildības kritērijus, tirgus dalībnieki novērtēja ļoti atzinīgi.
- Uzvarējušais pretendents, *Coor Service Management A/S*, savā darbā galveno uzmanību pievērš ilgtspējībai ar trīskāršu atdevi. Šis uzņēmums ir pietiekami pieredzējis un guvis panākumus sadarbībā ar vairākiem Dānijas darba centriem, tostarp strādājot revolucionārajā *OPI* projektā.
- Uzvarējušais pretendents piedāvāja risinājumu, izmantojot metodi, kas tika uzskatīta par tādu, kas sekmēs pozitīvu procesu nodrošināšanu mērķgrupai (kandidātiem ar citām problēmām, nevis bezdarbu), tostarp:
 - četru apmācības kursu izstrāde četrās izvēlētās Balerupas vietās. Tiek paredzēts pastāvīgs pakalpojuma vadītājs, "darbaudzinātāji", ko nodrošina darbuzņēmējs, un pilnvērtīgi apmācības kursi, kā arī komplektēšanas kursi kandidātiem. "Darbaudzinātāji" aizstāj novecojušo mācību meistara apzīmējumu;
 - vienlaikus apmācībā tiek iesaistīti četri kandidāti. Katru reizi, kad kāds kandidāts iegūst darbu, apmācību var sākt jauns kandidāts. Darbuzņēmējs plāno katru gadu iesaistīt astoņus kandidātus;
 - šie kandidāti darbavietā būs komandas daļa, un notiks pakāpeniska viņu apmācība, sākot ar atbilstošu stundu skaitu nedēļā. Mērķis ir, lai mācekļi iegūtu regulāru darbu, iespējams, kā "elastīgu darbu" vai nodarbinātību ar algas subsīdiju;
 - apmācības kurss tiek individuāli pielāgots katram kandidātam;
 - darbuzņēmējs izveido ciešu sadarbību ar Darba centru. Tas ietver iesaisti apmeklējumos, apmācībasursos, valodu apmācībā un atbalsta pasākumos.

Citi ieguvumi

- Sociālie piešķiršanas kritēriji var būt efektīvs instruments, kā pārvarēt informācijas asimetriju starp pretendentu un līgumslēdzēju iestādi attiecībā uz sociālās atbildības līmeni, ko var prasīt no konkurences kādā noteiktā tirgū. Piemērojot sociālos piešķiršanas kritērijus, līgumslēdzēja iestāde

⁸ Aptuveni septiņām no desmit Dānijas pašvaldībām ir izstrādāta oficiāla iepirkumu politika.

stimulē tirgus dalībniekus konkurēt šajā aspektā, nevis formulē prasības, pamatojoties uz informācijā balstītu minējumu.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Šķiet, ka piegādātāji un tirgus dalībnieki ir ļoti nobrieduši un gatavi strādāt sociāli atbildīgi, jo īpaši šajā laikā, kad Dānijā ir grūti atrast darbaspēku noteiktās nozarēs.
- Iepirkumu politika ir devusi plašas pilnvaras iepirkumu departamentam iekļaut sociālos apsvērumus, un tas ir veicinājis procesu.

Kontaktpersona(-as)

Mette Kongsgaard Jensen, iepirkumu vadītājs, Balerupas pašvaldība, *Indkøb — Center for Økonomi*, met@balk.dk.

Kim Funk, iepirkumu konsultants, Balerupas pašvaldība, *Indkøb — Center for Økonomi*, kimf@balk.dk.

7. Bezpajumtnieku integrācija, sniedzot uzkopšanas pakalpojumus Vroclavas pašvaldībai

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: *Wrocławskie Mieszkania Limited Company*, kas pieder Vroclavas pašvaldībai, Polija

Produktu vai pakalpojumu nozare: uzkopšanas pakalpojumi

levads / iepirkuma mērķi

Uzaicinājumā iesniegt piedāvājumus bija tiesīgas piedalīties tikai sociālās ekonomikas organizācijas un uzaicinājuma priekšmets bija uzkopšanas pakalpojumu sniegšana Vroclavas pašvaldībai.

Tas arī palīdzēja īstenot Sociālās ekonomikas attīstības stratēģiju, ko Vroclavas pilsēta izstrādājusi, lai risinātu ar sociālo un profesionālo reintegrāciju saistītos jautājumus. Stratēģija paredz īstenot pastiprināti sociāli atbildīgu publisko iepirkumu ar mērķi labāk risināt sociālās problēmas un iesaistīt sociālās ekonomikas organizācijas. Īpaša sociālā problēma, kas jārisina, ir bezpajumtniecība — pilsētā dzīvo aptuveni 1000 bezpajumtnieku, un tas ir ceturtais lielākais bezpajumtnieku skaits Polijā.

Pirms šā uzaicinājuma bija līdzīgs līgums laikā no 2017. līdz 2018. gadam, kas sociālās ekonomikas pakalpojumu sniedzējiem palīdzēja iegūt lielāku pieredzi publiskos konkursos un sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā. Šoreiz līguma vērtība tika trīskāršota.

Priekšmets

Uzkopšanas pakalpojumu sniegšana Vroclavas pašvaldības telpās un ar tām saistītajos objektos.

Iepirkuma posms un kritēriji

Līgums tika rezervēts aizsargātām darbnīcām un ekonomikas dalībniekiem, kuru mērķis ir tādu personu sociālā un profesionālā integrācija, kas pieder pie sociāli atstumtām grupām, un kuri nodarbina vismaz 30 % personu ar invaliditāti vai nelabvēlīgā situācijā nonākušu personu (nelabvēlīgā situācijā esošu darba ņēmēju) saskaņā ar Direktīvas 2014/24/ES 20. pantu. Tika arī prasīts, lai darbuzņēmējs vai apakšuzņēmējs līguma izpildes laikā nepārtraukti nodarbina personas ar invaliditāti vai nelabvēlīgā situācijā esošas personas, kuras tieši izpilda uzaicinājumā iesniegt piedāvājumus norādītās darbības.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

- Sociālās ekonomikas organizāciju atbalstīšana
- Taisnīgu nodarbinātības apstākļu veicināšana
- Nelabvēlīgā situācijā esošu darba ņēmēju iekārtošana darbā

Pārbaude

- Pieteikuma iesniegšanas posmā — pretendenta iesniegta deklarācija par kritēriju izpildi, nodarbinot vismaz 30 % nelabvēlīgā situācijā esošu darba ņēmēju vai darba ņēmēju ar invaliditāti.
- Līguma izpildes laikā — līgumslēdzēja iestāde ir tiesīga veikt pārbaudes saskaņā ar līgumu. Pārbaudes var veikt bez darbuzņēmēja klātbūtnes un nepaziņojot darbuzņēmējam par pārbaudes datumu. Darbuzņēmējs maksā naudassodu katru reizi, kad neizpilda pienākumu nodarbināt personas, kas tieši veic līgumā uzskaitītās darbības. Līgumslēdzējai iestādei ir arī iespēja lauzt līgumu, ja darbuzņēmējs neizpilda savas saistības un neiesniedz apmierinošu paskaidrojumu.

Līguma vērtība

368 590 PLN (jeb 86 100 EUR) par viena gada līgumu (no 2019. gada aprīļa līdz 2020. gada aprīlim).

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 20. pants par privileģēto tiesību līgumiem (transponēts ar Polijas Publisko iepirkumu likuma 22. panta 2. punktu).
- Vroclavas pilsētas [vietējā sociālās ekonomikas programma](#).
- Pilsētas domes priekšsēdētāja rīkojums, kurā ieteikts visos publiskajos iepirkumos izmantot sociālos kritērijus.

Polijas tiesību aktos ir noteiktas šādas personu kategorijas, kas pieder pie sociāli atstumtām grupām:

- personas ar invaliditāti 1997. gada 27. augusta Likuma par personu ar invaliditāti profesionālo rehabilitāciju, sociālo pārvietošanu un nodarbinātību nozīmē (2011. gada Oficiālais Vēstnesis Nr. 721);
- bezdarbnieki 2004. gada 20. aprīļa Likuma par nodarbinātības veicināšanu un darba tirgus iestādēm nozīmē (2016. gada Oficiālais Vēstnesis Nr. 645, Nr. 691 un Nr. 868);
- personas, kurām atņemta brīvība vai kuras atbrīvotas no ieslodzījuma vietām, kā minēts 1997. gada 6. jūnija Likumā — Krimināllikuma izpildes kodeksā (Oficiālais Vēstnesis Nr. 557), un kurām ir grūtības integrēties sabiedrībā;
- personas ar garīgiem traucējumiem 1994. gada 19. augusta Likuma par garīgās veselības aizsardzību nozīmē (2016. gada Oficiālais Vēstnesis Nr. 546 un Nr. 960);
- bezpajumtnieki 2004. gada 12. marta Likuma par sociālo palīdzību nozīmē (2016. gada Oficiālais Vēstnesis Nr. 930);
- personas, kurām Polijas Republika piešķirusi bēgļa statusu vai papildu aizsardzību, kas minēta 2003. gada 13. jūnija Likumā par ārvalstnieku aizsardzību Polijas Republikā (2012. gada Oficiālais Vēstnesis Nr. 680; 2013. gada Oficiālais Vēstnesis Nr. 1650; 2014. gada Oficiālais Vēstnesis Nr. 1004; 2015. gada Oficiālais Vēstnesis Nr. 1607; un 2016. gada Oficiālais Vēstnesis Nr. 783);
- personas līdz 30 gadu vecumam un personas, kas sasniegušas 50 gadu vecumu, kurām ir darba meklētāja un bezdarbnieka statuss;

- personas, kas pieder pie nelabvēlīgā situācijā esošām minoritātēm, jo īpaši nacionālajām un etniskajām minoritātēm 2005. gada 6. janvāra Likuma par nacionālajām un etniskajām minoritātēm un reģionālajām valodām nozīmē (2015. gada Oficiālais Vēstnesis Nr. 573; un 2016. gada Oficiālais Vēstnesis Nr. 749).

Dalībnieki

- *Wrocławskie Mieszkania Limited Company* (kas pieder Vroclavas pašvaldībai) — līgumslēdzēja iestāde.
- *Wroclawska Social Cooperative* (kas nodarbina cilvēkus, kuri pakļauti sociālās atstumtības riskam) — pakalpojumu sniedzējs, kurš ieguva līguma slēgšanas tiesības.

Sociālā ietekme

- *Wroclawska Social Cooperative* nodarbina cilvēkus, kuri pakļauti sociālās atstumtības riskam, jo īpaši bezpajumtniekus (90 % darbaspēka). Šis kooperatīvs nodrošina bezpajumtnieku apmācību, tostarp par to, kā iegūt autovadītāja apliecību. Tā ir daļa no minētā kooperatīva vispārējās darbības, kurai tas saņem noteiktu valsts finansējumu, un attiecīgais līgums to neprasīja.
- Šā līguma ietvaros kooperatīvs nodarbināja četrus bezpajumtniekus.
- Līgums nodrošināja kooperatīva izaugsmi un to cilvēku sociālo un profesionālo reintegrāciju, kuri tika iesaistīti uzkopšanas pakalpojumu sniegšanā saskaņā ar līgumu.

Citi ieguvumi

- Šis līgums deva iespēju sociālajam kooperatīvam veidot uzticībā balstītas attiecības ar pašvaldību, pierādot, ka sociālās ekonomikas pakalpojumu sniedzēji var nodrošināt kvalitatīvus pakalpojumus.
- Privileģēto tiesību līgumus un sociālās klauzulas Polijā joprojām neizmanto nemaz tik bieži. Vietējā sociālās ekonomikas programma un Vroclavas domes priekšsēdētāja rīkojums par atbalstu sociālās ekonomikas organizācijām, tostarp ar publisko iepirkumu starpniecību, acīm redzami uzlaboja šo situāciju.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Viena no Vroclavas pilsētas problēmām ir tāda, ka trūkst labi attīstītas sociālās ekonomikas ekosistēmas, un tikai daži sociālie uzņēmumi ar zemu veikspēju atsaucas uz uzaicinājumiem iesniegt piedāvājumus. Tādēļ pilsēta nolēma piešķirt mazāku līgumu slēgšanas tiesības, lai sociālie uzņēmumi un NVO varētu pakāpeniski iegūt pieredzi un spētu piedalīties lielākos konkursos.
- Publiskā iepirkuma tirgus Polijā, it īpaši lielajās pilsētās, saskaras ar ļoti specifiskām problēmām (zems bezdarba līmenis un liels līgumu skaits iepirkumu tirgū), tādēļ publiskajos konkursos nav daudz pretendentu, un ieinteresētajiem uzņēmumiem ir lielas problēmas atrast piemērotus darbiniekus. Tas nemudina līgumslēdzējas iestādes ieviest papildu kritērijus publiskajos iepirkumos. Tomēr dažiem iedzīvotājiem, kuri integrējas darba tirgū, joprojām ir problēmas, tādēļ pilsēta pamazām ievieš stimulus, lai publiskajos iepirkumos piedalītos sociālie uzņēmumi un NVO, kas nodrošina aizsargātas darbavietas un strādā pie profesionālās integrācijas, stimulējot tos iesniegt piedāvājumus.
- Līguma mērķis bija arī parādīt līgumslēdzējām iestādēm, ka publiskais iepirkums var būt spēcīgs instruments valsts politikas īstenošanai. Ir ļoti svarīgi parādīt līgumslēdzējām iestādēm, cik daudz sociālo problēmu var atrisināt, izmantojot publisko iepirkumu.

Kontaktpersona(-as)

Marta Pawlaczyk, publisko iepirkumu eksperte, Vroclavas pašvaldība, marta.pawlaczyk@wm.wroc.pl.

8. Sociālās klauzulas, kas paredzētas, lai stiprinātu sociālo kohēziju uzkopšanas un uzturēšanas pakalpojumos, ko sniedz Eiropas Komisijai

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Infrastruktūras un loģistikas birojs, Eiropas Komisija (EK), Beļģija

Produktu vai pakalpojumu nozare: zaļo zonu tīrīšana un uzturēšana

Ievads / iepirkuma mērķi

2019. gadā Eiropas Komisijas Infrastruktūras un loģistikas birojs meklēja, kas nodrošinās uzkopšanas pakalpojumus un iekštelpu un āra zaļo zonu uzturēšanu ēkās un pie ēkām, kas atrodas galvaspilsētas Briseles reģionā. Ar šo iepirkumu līgumslēdzēja iestāde vēlējās stiprināt sociālo kohēziju, nodrošinot apmācību un sociālās un profesionālās integrācijas iespējas. Konkursa dokumenti paredzēja divu veidu sociālo klauzulu izmantošanu. Visiem darbuuzņēmēja sniegtajiem pakalpojumiem bija jāatbilst arī Komisijā spēkā esošajām vides aizsardzības prasībām, jo īpaši tām, kas noteiktas EMAS politikas ietvaros.

Priekšmets

Šis uzaicinājums iesniegt piedāvājumus attiecās uz:

- uzkopšanas pakalpojumu sniegšanu Eiropas Komisijas ēkās, kas atrodas galvaspilsētas Briseles reģionā (72 ēkas);
- žalūziju, audeklu, drapēriju un karogu tīrīšanu;
- higiēnas līdzekļu piegādi;
- kaitēkļu apkarošanu;
- sniega uzkopšanas pakalpojumiem ēku tuvumā (tostarp uz sāls piegādi sniega tīrīšanai);
- augu un zaļo zonu uzturēšanu gan iekšstelpās (iekšpagalmos, pagalmos, dārzos, stādījumos utt.), gan ārpus telpām, tostarp ejās, baseinos un pie ietvēm, kas atrodas attiecīgo ēku un to autostāvvietu tuvumā.

Iepirkuma posms un kritēriji

Uzaicinājumā iesniegt piedāvājumus bija iekļautas divu veidu līguma izpildes klauzulas.

Līguma izpildes laikā darbuuzņēmējam bija jānodrošina apmācība uzkopšanas jomā visiem darbiniekiem, kuri strādā ar pastāvīgu vai pagaidu (ilgāku par sešiem mēnešiem) līgumu un kuri tiek iesaistīti uzkopšanas pakalpojumu līguma izpildē. Darbuuzņēmējam bija jāiesniedz apmācības plāni, kuros sīki aprakstītas visu darbinieku obligātās apmācības un ikgadējā pārkvalifikācija neatkarīgi no darba stāža pie darbuuzņēmēja, kā arī oficiālie individuālās apmācības sertifikāti darbiniekiem uz vietas (kurus izsniegusi ārēja iestāde, vai attiecīgā gadījumā — pierādījumi par iekšējo apmācību), vēlākais divu mēnešu laikā pēc līguma stāšanās spēkā.

Līgums paredz, ka uzkopšanas personāls regulāri jāapmāca un jāinformē par tīrīšanas metodēm, dozēšanu un piesardzības pasākumiem, kas jāievēro, strādājot ar tīrīšanas līdzekļiem, iepakojumu un atkritumiem (atkritumu

šķirošana un deponēšana), kā arī par mehānismu lietošanu. Darbuzņēmējam jāiesniedz apmācības sertifikāti, kas pierāda, ka visas personas, kuras norīkotas sniegt pakalpojumus, uz kuriem attiecas līgums, no tehniskā, drošības un vides aizsardzības viedokļa ir saņēmušas nepieciešamo profesionālo apmācību pietiekamā apjomā.

Apmācība jānodrošina saskaņā ar Uzkopšanas mācību centra piedāvātajiem mācību moduļiem vai specializētiem moduļiem, ja tādi nepieciešami. Darbiniekiem, kuri saņēmuši pamatapmācību pirms vairāk nekā astoņiem gadiem, nepieciešams arī pārskatīšanas modulis. Minimālais apmācības laiks, kas līguma darbības laikā jānodrošina vienam darbiniekam, ir 20 stundas. Katru gadu darbuzņēmējam jānodrošina apmācība vismaz 20 % no kopējā strādājošo skaita, kuriem ir pastāvīgie vai uz noteiktu laiku noslēgtie darba līgumi, kas paredzēti šā līguma izpildei, un visiem darbiniekiem līdz šā līguma izpildes beigām. Šo apmācību var aizstāt ar valodas apmācību tiem darba ņēmējiem, kuriem ir nepietiekamas franču valodas zināšanas.

Otra veida līguma izpildes klauzula paredz, ka darbuzņēmējs veic sociālās un profesionālās integrācijas pasākumus darba meklētājiem, kurus ir īpaši grūti nodarbināt, vai sociālās un profesionālās integrācijas pasākumus cilvēkiem ar invaliditāti saistībā ar to pakalpojumu sniegšanu, kuri attiecas uz augu un zaļo zonu uzturēšanu. Šo prasību var izpildīt, noslēdzot apakšuzņēmumu līgumus ar sociālās ekonomikas uzņēmumiem, kuru galvenais mērķis ir personu ar invaliditāti vai nelabvēlīgā situācijā esošu cilvēku sociālā un profesionālā integrācija un kuros vismaz 30 % no darbinieku, ekonomikas dalībnieku vai programmu darbiniekiem ir personas ar invaliditāti vai nelabvēlīgā situācijā esoši darba ņēmēji.

Darbuzņēmējs izvēlas zaļās zonas, kas uzturamas, piemērojot šo klauzulu, un tai jāpiesaista vismaz 25 % no kopējās gada summas, kas paredzēta iepriekš minētajiem pakalpojumiem.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

- Ar šo līgumu līgumslēdzēja iestāde vēlas uzlabot to darbinieku profesionālās prasmes un drošību, kuri izpilda līgumu, pieprasot visu to darbinieku apmācību, kuri piedalīsies līguma izpildē (paredzētais skaits ir 700 darbinieku).
- Otrs mērķis ir veicināt personu ar invaliditāti vai nelabvēlīgā situācijā esošu darba ņēmēju sociālo un profesionālo integrāciju Direktīvas 2014/24/ES 20. panta nozīmē.

Pārbaude

- Svarīgs pirmais solis sociālās klauzulas ieviešanā un uzraudzībā ir sākuma sanāksmes rīkošana, piedaloties darbuzņēmējam un līgumslēdzējai iestādei. Šī sākuma sanāksme notiek viena mēneša laikā pēc līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas un aptver visas sociālās klauzulas, kas jāīsteno. Šajā pasākumā sociālās klauzulas tiek detalizēti apspriestas un tiek noteikts datums, kurā tās jāsāk piemērot, vai to iepriekšējas novērtēšanas datums.
- Vienreiz gadā darbuzņēmējs iesniedz apmācīto darbinieku sarakstu. Lai to pierādītu, ir jābūt pieejamām Uzkopšanas mācību centra un/vai Valodu mācību centra izsniegto sertifikātu un apliecinājumu kopijām.
- Līgumam stājoties spēkā, darbuzņēmējs nosūta līgumslēdzējai iestādei šādus dokumentus par sociālās ekonomikas uzņēmumu, ar kuru tas slēgs apakšuzņēmuma līgumus:
 - apņemšanos, ko pienācīgi parakstījis katrs sociālās ekonomikas uzņēmums, kā noteikts iepriekš;
 - pierādījumu, ka sociālās ekonomikas uzņēmumam ir derīgs apstiprinājums vai ka tas atbilst piemērošanas nosacījumiem saskaņā ar Direktīvas 2014/24/ES 20. pantu; par šo pierādījumu paziņo, vai nu izsniedzot atļauju (pagaidu vai uz nenoteiktu laiku), kas ir derīga laikā, kad tiek slēgts līgums ar attiecīgo sociālās ekonomikas uzņēmumu, vai iesniedzot lietas materiālus, kas pierāda atbilstību Direktīvas 2014/24/ES 20. panta nosacījumiem.

- Divu mēnešu laikā pēc pamatlīguma slēgšanas tiesību piešķiršanas tiek organizēta iepriekšējas izvērtēšanas sanāksme, lai pārbaudītu, vai sociālā klauzula tiek pareizi izprasta. Pēc pamatlīguma noslēgšanas notiek trešā sanāksme, lai pārbaudītu, vai sociālā klauzula tiek pareizi izpildīta.
- Līgumslēdzējai iestādei un tās pārstāvjiem ir tiesības pārbaudīt un uzraudzīt sociālās klauzulas izpildi. Jebkuru sociālo klauzulu noteikumu pārkāpumu, ko izpildes laikā konstatējusi vai nu līgumslēdzēja iestāde, vai jebkura cita šim nolūkam pienācīgi pilnvarota persona, līgumslēdzēja iestāde var uzskatīt par neizpildi.

Līguma vērtība

Līguma darbības ilgums ir četri gadi. Līguma vērtība ir 20 miljoni EUR gadā, kopējai summai sasniedzot 80 miljonus EUR.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 70. pants (līgumu izpildes nosacījumi) un 20. pants (privileģēto tiesību līgumi).

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Eiropas Komisijas Infrastruktūras un loģistikas birojs
- Sociālo klauzulu izstrādes atbalsta sniedzējs: *Actiris*, publiskais nodarbinātības dienests, galvaspilsētas Briseles reģions, Beļģija
- Pārstāvis no Beļģijas uzkopšanas nozares arodbiedrības, ar kuru apspriedās, sagatavojot procedūru
- Darbuņēmēja darbinieki, kuri sniedz iepirkumā piešķirtos uzkopšanas pakalpojumus un kuri var izmantot līgumā paredzēto profesionālo apmācību un darbaspēka iekļaušanu

Sociālā ietekme

- Tiek lēsts, ka šā līguma izpildē tiks nodarbināti aptuveni 700 darbinieki. Lielākā daļa no viņiem ir mazkvalificēti un/vai atrodas nelabvēlīgā situācijā. Paredzams, ka pienākums nodrošināt apmācību un nodarbinātības iespējas veicinās viņu sociālo un profesionālo iekļaušanu, drošību, kā arī prasmju uzlabošanu.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Izstrādājot sociālo klauzulu iepirkuma procedūrā, nav iespējams izmantot vienotu pieeju visiem. Piemēram, paralēli šai iepirkuma procedūrai Infrastruktūras un loģistikas birojs sadarbojās ar *Actiris*, lai izstrādātu atbilstošu sociālo klauzulu procedūrā, kas saistīta ar būvdarbiem. Tomēr minētajā gadījumā sociālā klauzula bija atšķirīga un pielāgota citam tirgum. Sociālās klauzulas jāizstrādā, ņemot vērā procedūras un tirgus īpatnības.
- Sadarbība ar *Actiris*, kvalificētu struktūru, kurai ir zināšanas sociālo klauzulu ieviešanā, ir izrādījusies būtiska, izstrādājot vispiemērotāko sociālo klauzulu šai konkrētajai procedūrai.
- Atsaucoties uz šo procedūru, tika iesniegti pieci tehniskie piedāvājumi. Tas liecina, ka tirgus ir gatavs reaģēt un ieviest procedūras lieliem līgumiem, kuros iestrādātas sociālās klauzulas.

Kontaktpersona(-as)

Pierre-Olivier Bindels, nodaļas vadītājs, Infrastruktūras un loģistikas birojs, Eiropas Komisija, Pierre-Olivier.BINDELS@ec.europa.eu.

9. Sociāli atbildīgu darba apstākļu nodrošināšana Maltas uzkopšanas nozarē

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Tieslietu departaments, Malta

Produktu vai pakalpojumu nozare: uzkopšanas pakalpojumi

Ievads / iepirkuma mērķi

Cenšoties uzlabot nestabilos darba apstākļus, kā arī veicināt vienādu cenas likmju / cenu iesniegšanu, Maltas Tieslietu departaments 2019. gadā nolēma, ka tādu pakalpojumu sniegšana, kuros ir daudz nestabilu un mazkvalitatīvu darbvieta, piemēram, tīrīšanā, ir jāiepērk, izmantojot nevis tikai cenas vai izmaksu kritēriju, bet gan vislabākās cenas un kvalitātes attiecības piešķiršanas kritēriju (BPQR).

Šajā nolūkā līgumslēdzēja iestāde izmantoja sociālos piešķiršanas kritērijus, kas bija saistīti ar līguma priekšmetu un samērīgi ar iepirktajiem pakalpojumiem.

Priekšmets

Uzkopšanas pakalpojumu sniegšana, izmantojot videi nekaitīgus tīrīšanas līdzekļus, Maltas Tieslietu departamentā un Ģenerālprokuratūrā.

Iepirkuma posms un kritēriji

BPQR kritērijs tiek noteikts ar vērtēšanu, salīdzinot tehnisko kvalitāti un cenu attiecībā 60/40.

Izmanto šādu vērtēšanas skalu:

- darbinieku kvalifikācija, prasmes un spējas — ne vairāk kā 6 punkti;
- līgumu vadība un darbības (laika kontrole, apkalpošanas līmenis, ārkārtas rīcības plāni, metodika, prasības attiecībā uz ziņošanu, zaļais publiskais iepirkums — tīrīšanas līdzekļi) — ne vairāk kā 64 punkti;
- vienlīdzīgas iespējas un darba apstākļi — ne vairāk kā 30 punkti.

Attiecībā uz vienlīdzīgām iespējām ekonomikas dalībniekiem ir jāiesniedz:

- pierādījums, ka ekonomikas dalībnieks ir vienlīdzīgu iespēju darba devējs saskaņā ar vienlīdzības marķējumu vai citu līdzvērtīgu marķējumu (pēc izvēles) (2 punkti);
- pierādījums, ka ekonomikas dalībnieks atbilst juridiskajām prasībām personu ar invaliditāti nodarbināšanai (obligāti) (2 punkti).

Attiecībā uz nodarbinātības nosacījumiem ekonomikas dalībniekiem jāiesniedz pierādījumi, norādot šādu informāciju:

- esošajiem/potenciālajiem darbiniekiem ir rakstisks darba līgums (obligāti) (2 punkti);
- algas tiek izmaksātas ar pārskaitījumu, kura izmaksas sedz darbuzņēmējs (obligāti) (2 punkti);
- plānotais algu izmaksāšanas datumu grafiks 2019. un 2020. gadam, norādot datumus, kad darbiniekiem tiek izmaksātas algas (pēc izvēles) (ne vairāk kā 3 punkti);
- darbiniekiem tiek izsniegta detalizēta algas aprēķina lapa (obligāti) (3 punkti);

- pierādījums par darba ņēmēju apdrošināšanu attiecībā uz traumām, kas iegūtas darba laikā (pēc izvēles) (3 punkti);
- darbuzņēmēja deklarācija par darbinieku brīvību (bez ierobežojumiem) iestāties arodbiedrībā (obligāti) (3 punkti);
- spēkā esoša darba koplīguma kopija, kas ir pieņemta un reģistrēta Darba un nodarbinātības attiecību departamentā (pēc izvēles) (3 punkti);
- transporta pabalsts vai nodrošinājums (pēc izvēles) (2 punkti);
- darba drošības un veselības aizsardzības resursi (kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, ko darbuzņēmējs izmanto, lai pārliecinātos par labu/drošu darba vidi) (obligāti) (5 punkti).

Pašnodarbinātajiem / uzņēmumiem bez darbiniekiem, kuri konkursa norises posmā slēdz apakšuzņēmuma līgumus par pakalpojumu nodošanu zināmām trešām personām, šo apakšuzņēmēju vārdā jāiesniedz arī pierādījumi/apliecinājumi, kas nepieciešami saskaņā ar prasībām, kas noteiktas uzņēmumiem ar darbiniekiem.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Uzaicinājums iesniegt piedāvājumus bija paredzēts, lai nodrošinātu, ka ekonomikas dalībnieki:

- piedāvā darbiniekiem pamatapmācību tīrības un higiēnas jomā;
- veicina vienlīdzīgas iespējas un ievēro juridiskās prasības attiecībā uz personu ar invaliditāti nodarbināšanu;
- nodrošina pienācīgus darba apstākļus un ievēro sociālās un darba pamattiesības;
- izveido kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, tostarp attiecībā uz arodveselību un darba drošību.

Pārbaude

Pretendentiem bija jāiesniedz šādi dokumenti, lai atbilstu vienlīdzīgu iespēju un darba apstākļu piešķiršanas apakškritērijiem:

- *NCPE* vienlīdzības marķējuma sertifikāta (vai līdzvērtīga dokumenta) kopija;
- pierādījums/apliecinājums (iesniedzot attiecīgu dokumentāciju no Darba centra vai attiecīgas valsts iestādes), ka ekonomikas dalībnieks atbilst juridiskajām prasībām, lai nodarbinātu personas ar invaliditāti;
- pretendenta un darbinieka darba līguma kopija;
- līgums ar banku vai rakstveida saziņa starp pretendentu un banku, kas apstiprina tiešu algu izmaksāšanu;
- algas aprēķina lapas kopija;
- uzņēmuma darba devēju atbildības apdrošināšanas līguma kopija;
- ekonomikas dalībnieka deklarācija, ka darbiniekiem nav noteikti ierobežojumi iestāties arodbiedrībā;
- spēkā esoša darba koplīguma kopija (ja attiecināms).

Tika iesniegti deviņi piedāvājumi. Saskaņā ar izvērtējuma ziņojumu trim pretendentiem galīgais vidējais tehniskais punktu skaits pārsniedza 65 punktus. Pārējie seši pretendenti tika atzīti par tehniski neatbilstošiem, jo viņiem neizdevās izpildīt vienu vai vairākus obligātos kritērijus.

Līguma vērtība

486 944,80 EUR, bez PVN, 36 mēnešu laikā.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 67. pants par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Līgumu departaments (Centrālā valdības iestāde)
- Tiešais labuma guvējs: Tieslietu departaments
- Nolīgtais pakalpojumu sniedzējs: *Specialist Group Cleaners Ltd.*
- Pretendenti: ekonomikas dalībnieki, kas sniedz konkrētu iepirkamo pakalpojumu
- Galasaņēmēji: darbinieki, kurus nodarbina konkursa uzvarētājs

Sociālā ietekme

- Ministrijas Iepirkumu nodaļa (MPU) līgumslēdzējas iestādes vārdā informēja, ka "šajā konkursā izmantotajai procedūrai bija pozitīva ietekme uz darba devēju izpratni par nepieciešamību nodrošināt labus darba apstākļus darbiniekiem, kas sniedz pakalpojumu. Ņemot vērā to, ka sagatavotajā konkursā bija izvirzītas vairākas obligātas prasības attiecībā uz labiem darba apstākļiem, tas uzlaboja darba apstākļus attiecīgajiem darbiniekiem".

Citi ieguvumi

- Šo praksi var atkārtot arī citās nozarēs, kurās ir plaši izplatītas nestabilas darbvietas. Maltas valsts pārvalde plāno veicināt *BPQR* mehānisma izmantošanu iepirkuma procedūrās, lai uzlabotu darba apstākļus nozarēs ar zemas kvalitātes darbvietām.
- Uzaicinājumi uz iepirkuma konkursiem tiek publicēti valdības e-iekirkumu sistēmā (kas tiek mitināta vietnē www.etenders.gov.mt), kā arī ES OV (ja tie pārsniedz ES noteikto robežvērtību). Līgumslēdzējas iestādes var meklēt sistēmā līdzīgus iepirkumus, lai pārskatītu *BPQR* kritērijus, kā arī uzaicinājumus uz iepirkumu konkursiem kā tādus, tādējādi atvieglojot citiem šīs prakses atkārtotāšanu.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- No konceptuālā viedokļa šī prakse ir jā saglabā, tomēr Līgumu departaments turpina pilnveidot piešķiršanas kritērijus, kas izmantojami, izstrādājot *BPQR* matricu tādu pakalpojumu sniegšanai, kuros ir daudz nestabilu darbvietu.
- Kaut arī Līgumu departaments ir publicējis veidnes tādu pakalpojumu sniegšanai, kuros ir daudz nestabilu darbvietu, līgumslēdzējām iestādēm ieteicams pielāgot *BPQR* piešķiršanas kritērijus atbilstoši konkrētā iepirkuma vajadzībām.
- Izstrādājot piešķiršanas kritērijus, ieteicams apspriesties ar kompetentajām iestādēm, lai pārliecinātos, ka kritēriji nav ierobežojoši un nodrošina plašu konkurenci.
- Neraugoties uz to, ir ļoti ieteicams apspriesties ar Līgumu departamentu un saņemt norādījumus, lai vajadzības gadījumā varētu apmainīties ar zināšanām un atjaunināt veidnes.

Kontaktpersona(-as)

Anthony Cachia, ģenerāldirektors (LĪGUMI), Līgumu departaments, Finanšu un finanšu pakalpojumu ministrija,
anthony.j.cachia@gov.mt, +356 25670100.

10. 2024. gada olimpisko spēļu objektu iekļaujoša un ilgtspējīga apsaimniekošana

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: *PARĪZE 2024*, Olimpisko un paraolimpisko spēļu organizācijas komiteja, Francija

Produktu vai pakalpojumu nozare: Objektu apsaimniekošana (remonts un uzturēšana, vispārējā apsaimniekošana, tīrīšanas un higiēnas līdzekļu piegāde, atkritumu apsaimniekošana un pārtikas piegāde)

levads / iepirkuma mērķi

Olimpisko un paraolimpisko spēļu organizācijas komiteja *PARĪZE 2024* ir apņēmusies nodrošināt "iekļaujošākās un ilgtspējīgākās spēles visā vēstures gaitā". Iepirkumu līmenī šī pieeja izpaužas kā *PARĪZE 2024* un piegādātāju aktīva rīcība vides un sociālās atbildības jomā.

Lai veicinātu sociālās ekonomikas uzņēmumu piekļuvi ar olimpiskajām spēlēm saistītajiem līgumiem, *PARĪZE 2024* sadarbībā ar Parīzes pilsētu, *SOLIDEO* (valsts uzņēmums, kas uzrauga darbus olimpisko un paraolimpisko spēļu jomā), *LES CANAUX* (bezpeļņas apvienība, kas atbalsta sociālo un solidaritātes ekonomiku, sociālās inovācijas un aprites ekonomikas dalībniekus) un *Yunus* centru (NVO, kas atbalsta sociālo uzņēmējdarbību un iekļaušanu) 2018. gada maijā izveidoja solidaritātes platformu *ESS 2024*⁹. Ar olimpisko spēļu infrastruktūru saistīto iepirkumu apjoms sasniedz 3 miljardus EUR, un *ESS 2024* mērķi ir šādi:

- novirzīt 25 % iepirkumu vērtības sociālajiem uzņēmumiem un MVU;
- nodrošināt, ka 10 % stundu, kas nostrādātas būvniecības, aprīkojuma un uzturēšanas darbos, nostrādā nelabvēlīgā situācijā esoši darba ņēmēji.

Lai sasniegtu šos mērķus, *ESS 2024*:

- nodrošina stratēģisku un juridisku uzraudzību pār uzaicinājumiem iesniegt piedāvājumus, darba iespējām un *PARĪZE 2024* organizatoru vēlmēm;
- organizē sanāksmes, piedaloties sociālajiem uzņēmumiem, spēļu organizatoriem un lielākajām korporācijām, lai popularizētu sociālos uzņēmumus kā potenciālos piegādātājus, kas iekļaujami konsorcijs vai iesaistāmi kā lielo piegādātāju apakšuzņēmēji;
- nodrošina rīkus un atbalstu, lai palīdzētu sociālajiem uzņēmumiem izpildīt konkursa prasības;
- izseko un novērtē *PARĪZE 2024* darbības ietekmi uz sociālo jomu un vidi sadarbībā ar universitātēm, *SEE* ieinteresētajām personām, domnīcām, starptautiskām organizācijām utt.;
- uzrauga citu valstu labāko praksi un izplata to ar spēlēm saistīto labāko praksi, ko īstenojušas Francijas piešķirējas iestādes.

Piemērs tam, kā šī platforma atbalsta sociāli atbildīgu publisko iepirkumu, ir turpmāk raksturotā objektu apsaimniekošanas procedūra.

Priekšmets

Jaukta tipa pamatnolīgums ar *PARĪZE 2024* galveno biroju par objektu apsaimniekošanu, tostarp tīrīšanas un higiēnas līdzekļu piegādi, atkritumu apsaimniekošanu, vispārējo objektu apsaimniekošanu, pārtikas piegādi, līgumu deleģētu pārvaldību un regulatīvo kontroli.

⁹ <https://ess2024.org>.

Iepirkuma posms un kritēriji

Iepirkuma process tika uzsākts 2019. gada rudenī kā sarunu procedūra ar uzaicinājumu uz konkursu saskaņā ar Francijas Publisko iepirkumu kodeksa L.2124-3. un R.2124-3. pantu.

Procedūras pirmajā posmā piešķirēja iestāde aicināja ekonomikas dalībniekus līdz 2019. gada 4. oktobrim izteikt ieinteresētību piedalīties šajā konkursā.

Uzaicinājums tika sagatavots objektīvi, un tajā varēja piedalīties visi ieinteresētie uzņēmumi neatkarīgi no to juridiskās formas vai reģistrācijas dalībvalsts. Kandidāti tika vērtēti pēc trim kritērijiem:

- profesionālās spējas (40 %);
- tehniskās spējas (40 %);
- finansiālās spējas (20 %).

Procedūras otrajā posmā (kas tika sākts 2019. gada oktobra beigās) atlasītie kandidāti iesniedza savus sākotnējos piedāvājumus, kuri tika vērtēti pēc *MEAT* kritērija. 30 % tika piešķirti par cenu, bet 70 % — par kvalitāti un citiem kritērijiem (tostarp 10 % bija saistīti ar kvalitāti, higiēnu, drošību un nekaitīgumu videi, bet 5 % — ar progresa un inovāciju plānošanu).

Progresa un inovāciju plānošanas kritērija mērķis bija noteikt, kā pakalpojumu sniegšanu varētu organizēt tā, lai nodrošinātu uzlabotu piegādes modeli, īpašu uzmanību pievēršot kritiskajiem faktoriem, kas ietekmē kvalitāti, izmaksas un korporatīvo sociālo atbildību.

Pieteikšanās posma beigās tika izvēlēti divi uzņēmumi, kas varēja apmeklēt telpas, uz kurām attiecās iepirkuma procedūra, un iesniegt piedāvājumus, — tie bija *Samsic* un *Arteis*. Saņemot piedāvājumus, Olimpisko un paraolimpisko spēļu organizācijas komiteja *PARĪZE 2024* tikās ar abiem kandidātiem, kas bija izraudzīti sarunām. Sarunu noslēgumā pretendenti iesniedza savus galīgos piedāvājumus, kurus vērtēja pēc tiem pašiem kritērijiem, kas tika izmantoti sākotnējo piedāvājumu vērtēšanai. Līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas *Arteis*. *Vitaservices*, darbā iekārtošanas sociālais uzņēmums, ir *Arteis* apakšuzņēmējs.

Vitaservices pieder pie grupas [Vitamine T Group](#), kuras misija ir iekļaut darba tirgū ilgstošos bezdarbniekus, bēgļus, patvēruma meklētājus, vientuļās mājāsaimniecības ar bērniem, jauniešus, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (*NEET*), vecāka gadagājuma darbiniekus, kuriem rodas grūtības pielāgot savas prasmes vai atgriezties darba tirgū, un cilvēkus, kuriem draud nabadzība vai kuri dzīvo nelabvēlīgos apgabalos.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Līgumu izpildes laikā pakalpojumu sniedzējiem ir pienākums:

- ievērot sociālos tiesību aktus un tiesību aktus par personu ar invaliditāti nodarbināšanu;
- garantēt pienācīgus darba apstākļus;
- veicināt cilvēkresursu iekļaušanu un attīstīšanu (t. i., nodarbināt cilvēkus no neaizsargātām vai nelabvēlīgā situācijā esošām iedzīvotāju grupām, veicināt vīriešu un sieviešu līdztiesību un uzlabot prasmes, jo īpaši cilvēkiem no neaizsargātām grupām, kā arī veicināt vienlīdzīgas iespējas nodarbinātības jomā);
- veikt pasākumus, lai veicinātu vietējo ekonomisko attīstību (t. i., jaunu darbvieta radīšanu un uzturēšanu, partnerattiecības ar vietējiem dalībniekiem un projektus, kuru mērķis ir attīstīt prasmes un zinātību Parīzes Olimpisko spēļu norises vietā);
- lūgt pretendētus iepazīstināt ar darbībām, kuras viņi veiks, lai veicinātu korporatīvās sociālās atbildības (KSA) stratēģijas mērķu sasniegšanu, ko atbalsta piešķirēja iestāde.

Pakalpojumu sniedzēji tika aicināti iepazīstināt līgumslēdzēju iestādi ar visiem pasākumiem, kas veikti šo pienākumu izpildei. Līgumslēdzēja iestāde jebkurā laikā var pieprasīt pakalpojumu sniedzējam iesniegt pierādījumus par veiktajiem pasākumiem.

Pārbaude

Pieteikšanās posmā pretendentiem un apakšuzņēmējiem bija jāiesniedz detalizēts tehniskais ziņojums, kurā norādīti visi cilvēkresursi, materiāli un paņēmieni, kurus viņi izmantos līguma izpildē. Pretendenti tika aicināti ieviest procesus un darbības, kas rada vērtību darbiniekiem un sabiedrībai, jo īpaši attiecībā uz:

- uzņēmuma vispārējo pārvaldību;
- nestabilu vai nelabvēlīgā situācijā esošu cilvēku nodarbināšanu;
- vīriešu un sieviešu profesionālās līdztiesības veicināšanu;
- personāla prasmju attīstīšanu, jo īpaši neaizsargātu vai nelabvēlīgā situācijā esošu grupu spēju un nodarbināmības attīstīšanu; un
- daudzveidību un vienlīdzīgām iespējām darba vietā.

Līgumslēdzēja iestāde pārbauda līguma izpildi, tiekoties ar darbuzņēmēju, kā arī pieprasot mēneša, ceturkšņa un gada darbības pārskatus. Par iepriekš minētajiem jautājumiem darbuzņēmējiem un apakšuzņēmējiem ir jāziņo progresa sanāksmēs, kurās piedalās līgumslēdzēja iestāde, un darbības pārskatos.

Darbības sniegums tiek uzraudzīts, izmantojot divu veidu rādītājus — darbības rādītājus un vadības pamatrādītājus. Darbības rādītājus uzrauga katru mēnesi, un tie attiecas uz šādiem elementiem:

- kvalitātes līmeņu nodrošināšana;
- atbildes reakcijas laika ievērošana;
- profilaktiskās uzturēšanas uzraudzība;
- aprīkojuma pieejamība;
- sūdzību skaits;
- drošības noteikumu ievērošana.

Katru rādītāju vērtē skalā no 0 līdz 10 punktiem, un maksimālā punktu kopsumma ir 100. Gadījumā, ja sasniegtie rezultāti tiek novērtēti zemāk par 80 punktiem, piemēro soda sankcijas (kas tiek noteiktas līguma parakstīšanas laikā).

Vadības pamatrādītājus uzrauga, veicot ceturkšņa un gada pārskatīšanu un rīkojot līguma pārskatīšanas sanāksmi. Ar šiem rādītājiem novērtē līguma vispārējo sniegumu: klientu apmierinātību; atsaucību; proaktivitāti; pakalpojumu kontroli; progresa plānus. Pretendentiem bija jāpiedāvā uzraudzības un novērtēšanas plāni, par kuriem bija jāvienojas ar līgumslēdzēju iestādi.

Līguma vērtība

Līgums paredz gan vienreizējus maksājumus, gan pirkuma pasūtījumus, gan turpmākos līgumus. Tas ir noslēgts, nenorādot minimālo vai maksimālo vērtību vai daudzumu.

Līgumā paredzētie pakalpojumi tiek apmaksāti:

- saskaņā ar līgumam pievienoto vienības cenu sarakstu attiecībā uz to daļu, kas izpildīta atbilstīgi pirkuma pasūtījumiem;

- saskaņā ar līgumam pievienoto vispārējā un fiksētā sadalījuma (*DPGF*) vienreizējiem maksājumiem attiecībā uz to daļu, kas izpildīta atbilstīgi vienreizējiem maksājumiem;
- saskaņā ar turpmāko līgumu vienreizējo maksājumu summām attiecībā uz to daļu, kas izpildīta atbilstīgi turpmākajiem līgumiem.

Cenu pārskatīšana nav paredzēta.

Starp *Arteis* un *Vitaservices* noslēgtā apakšuzņēmuma līguma vērtība ir 80 850 EUR uz minimālo ilgumu (11 mēneši) un 132 200 EUR uz maksimālo ilgumu (18 mēneši). Pēc 11 mēnešiem līgumu var pagarināt ik mēnesi, līdz pat 2021. gada maija beigām.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 70. pants (līgumu izpildes nosacījumi) un 71. pants (apakšuzņēmuma līgumi).
- *PARĪZE 2024* "mantojuma un ilgtspējības stratēģija", saskaņā ar kuru visiem pakalpojumu sniedzējiem tiek prasīts iesaistīties četrās KSA jomās (higiēna, vide, darba drošība un sociālie aspekti) un savos piedāvājumos norādīt konkrētas KSA darbības, lai nodrošinātu pievienoto vērtību sociālajā un vides jomā.
- Piešķirējas iestādes līguma dokumentiem pievienotie Sarunu noteikumi, kas paredzēja prasības konkrētajai sarunu procedūrai.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: *PARĪZE 2024*, Olimpisko un paraolimpisko spēļu organizācijas komiteja
- Sarunu dalībnieki: *Samsic* un *Arteis*
- Darbuzņēmējs: *Arteis*
- Apakšuzņēmējs: *Vitaservices*, darbā iekārtošanas sociālais uzņēmums
- Atbalsta sniedzēji: solidaritātes platforma *ESS*

Sociālā ietekme

- Pirmajos sešos darbības mēnešos (no 2018. gada maija) platforma *ESS 2024* paveica turpmāk minēto:
 - 20 līgumu slēgšanas tiesības tika piešķirtas sociālās un solidaritātes ekonomikas uzņēmumiem dažādās jomās (ēdināšana, konsultācijas un loģistika);
 - vairāk nekā 350 sociālās un solidaritātes ekonomikas organizācijas piedalījās darbsemināros un sanāksmēs par *PARĪZE 2024* mērķu īstenošanu;
 - tika organizēti divi starptautiski semināri, piedaloties *LONDONA 2012* un *RIO 2016* locekļiem, labās prakses apmaiņai un izplatīšanai;
 - platformas *ESS 2024* darbībā tika iesaistīti 40 partneri;
 - platformas *ESS 2024* darba izvērsšana visā Francijas teritorijā tika uzsākta 2019. gada oktobrī.
- Solidaritātes platformas *ESS* atbalsts un pakalpojumi izrādījās noderīgi, jo līguma slēgšanas tiesības ieguva *Vitaservices*. Solidaritātes platforma *ESS* veicināja *Vitaservices* un pretendenta *Arteis* tikšanos, kā arī *Vitaservices* un *PARĪZE 2024* galvenā iepirkumu vadītāja tikšanos. Šai platformai bija arī ļoti svarīga nozīme, palielinot līgumslēdzējas iestādes izpratni par nelabvēlīgā situācijā esošu darba ņēmēju iekārtošanas darbā specifiku.
- *Vitaservices* bija jānodarbina seši bijušā darbuzņēmēja darbinieki. Šāds pienākums Francijā pastāv, lai aizsargātu uzkopšanas pakalpojumu sniedzēju darbiniekus. Turklāt *Vitaservices* nodarbināja komandas vadītāju un personu, kuru saskaņā ar Direktīvas 2014/24/ES 20. pantu uzskatīja par nelabvēlīgā situācijā esošu darba ņēmēju. *Vitaservices* aizstāj darbiniekus, kuri atrodas slimības atvaļinājumā, brīvdienās, paternitātes atvaļinājumā, grūtniecības un dzemdību atvaļinājumā vai bērna kopšanas atvaļinājumā, ar cilvēkiem, kuri atrodas darbā iekārtošanas procesā.

Citi ieguvumi

Pastāv lielas iespējas šo iniciatīvu atkārtot arī citu valstu līgumslēdzējās iestādēs, sporta asociācijās vai korporācijās, kas organizē liela mēroga sporta, kultūras utt. pasākumus, kā arī valsts iestādēs, kas piešķir līguma slēgšanas tiesības attiecībā uz liela apjoma sabiedriskajiem darbiem.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Šķiet, ka svarīgākā atziņa, kas gūta no šīs vispārējās iniciatīvas, ir tāda, ka liela nozīme ir plašai vienprātībai daudzos līmeņos attiecībā uz iekļaušanu un ilgtspējību kā galveno mērķi. Attiecībā uz Parīzes 2024. gada Olimpiskajām spēlēm — iekļaušana un ilgtspējība ir šo spēļu pamats un identitātes apliecinājums. Šī sapņotāju pieeja ir iedvesmojusi plašas kolektīvās saistības.
- Objektu apsaimniekošanas piemērs liecina, ka apakšuzņēmumu līgumus var izmantot kā noderīgus instrumentus, lai veicinātu mazo un vidējo uzņēmumu, tostarp sociālo uzņēmumu, līdzdalību. Diemžēl *PARĪZE 2024* nav koordinatoru, kas līdz ar citiem veiktajiem pienākumiem vēl arī pārraudzītu, kā līgumu izpildes laikā praktiski norit darbā iekārtošanas process. Kaut arī Francijas tiesību akti tādus paredz lielākos līgumos, ne visām Francijas līgumslēdzējām iestādēm ir resursi, lai nodrošinātu koordinatoru darbu.

Kontaktpersona(-as)

Yoko Youssouf, programmu vadītāja, *Yunus* centrs, yoko.youssouf@yunussporthub.com.

Baptiste Odin, attīstības koordinators Ildefransā, *Group Vitamine T*, baptiste.odin@groupevitaminet.com.

2. NOZARE. Būvniecība

11. Trešo personu marķējumu izmantošana, lai nodrošinātu sociāli atbildīgi iegūta dabīgā akmens piegādi būvdarbiem

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Frīdrihshainas-Kreicbergas rajons, Berlīne, Vācija

Produktu vai pakalpojumu nozare: būvniecība

levads / iepirkuma mērķi

Atjaunojot segumu Mēringa laukumā 2018.–2019. gadā, Frīdrihshainas-Kreicbergas rajons Berlīnē nolēma uzlabot savu sociāli atbildīgo publisko iepirkumu, izsludinot izmēģinājuma konkursu par sertificētu atbildīgi iegūtu dabīgo akmeņu piegādi. Šī nozare tika izvēlēta tāpēc, ka tajā bieži tiek novēroti nopietni cilvēktiesību un darba tiesību pārkāpumi, tostarp nopietni ieguvē un apstrādē strādājošo veselības un dzīvības apdraudējumi, kā arī bērnu darba izmantošana, nepietiekams atalgojums un nepietiekami veselības aizsardzības un darba drošības pasākumi.

Saskaņā ar Berlīnes Konkursu un publiskā iepirkuma likumu darbuzņēmējiem ir jāpierāda atbilstība darba un sociālajiem standartiem. Tomēr iepriekšējā paļaušanās uz pašdeklarācijām nesniedza ticamus pierādījumus lēmumu pieņemšanai. Frīdrihshaina-Kreicberga nolēma vairāk izmantot pēdējos gados izstrādātos kvalitātes marķējumus, lai pierādītu atbilstību SDO un citiem standartiem, piemēram, Xertifix¹⁰ vai Fair Stone¹¹ marķējumiem vai līdzvērtīgiem standartiem.

Priekšmets

Mēringa laukuma rekonstrukcija

Iepirkuma posms un kritēriji

Piedāvājumā pretendentiem bija jānorāda, kurās valstīs/teritorijās tiek iegūti un izgatavoti akmeņi, kurus tie izmantos šā līguma izpildei, un jāiesniedz deklarācija, kurā tie apņemas piegādāt akmeņus, kas atbilst visiem tehniskajā specifikācijā minētajiem darba drošības un sociālajiem standartiem. Ja šī deklarācija netika iesniegta, piedāvājums tālāk netika izskatīts.

Pretendentiem bija jāiesniedz sertifikāti vai līdzvērtīgi pierādījumi tam, ka, iesniedzot piedāvājumus, akmeņi būs iegūti no atbildīgām ieguves vietām un ražotnēm. Attiecībā uz akmeņiem, kas iegūti no apgabaliem, kuri minēti APK jaunattīstības valstu sarakstā (ESAO saraksts, kurā iekļautas visas valstis ar zemiem un vidējiem ienākumiem)¹², atbilstību nepieciešamajiem sociālajiem standartiem var pierādīt ar:

¹⁰ *Xertifix* mērķis ir apkarot bērnu un vergu darbu dabīgo akmeņu ieguves un apstrādes jomā tādās valstīs kā Indija, Ķīna un Vjetnama. Marķējums garantē atbilstību obligātajiem sociālajiem standartiem attiecībā uz apstākļiem un praksi karjeros un visās apstrādes rūpnīcās, kas darbojas izcelsmes valstīs. Ir pieejams arī *Xertifix PLUS* marķējums ar papildu prasībām. Visas ražotnes, kurām piešķirts *Xertifix* marķējums, tiek pārbaudītas divas reizes gadā.

¹¹ *Fair Stone* ir starptautisks sociālais standarts dabīgā akmens importam no jaunattīstības un jaunajiem tirgiem. To piešķir produktiem, kas ražoti saskaņā ar SDO darba pamatkonvencijām, izsekojami ar programmatūru *Tracing Fair Stone* un saistībā ar kuriem ir ņemti vērā veselības aizsardzības, darba drošības un vides aizsardzības pasākumi.

¹² Šī pieeja var būt pamatota ar vienlīdzīgas attieksmes principu, kas paredz, ka salīdzināmas situācijas netiek aplūkotas atšķirīgi un dažādas situācijas netiek aplūkotas vienādi, ja vien šāda attieksme nav objektīvi pamatota. Šajā gadījumā uzskata, ka atšķirīgais riska profils attiecībā uz darba pamattiesību pārkāpumiem attīstītajām un jaunattīstības valstīm attaisno atšķirīgo attieksmi anketā.

- *Xertifix* sertifikātu;
- *Fair Stone* sertifikātu;
- visiem citiem pierādījumiem, kuros sīki izklāstīta informācija par konkrētu produktu, kas līdzvērtīgi nepieciešamajiem standartiem un pārbaudīti neatkarīgā revīzijā.

Turklāt, tā kā šīs nozares darbuņēmēji pērk akmeņus tikai pēc līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas, galīgo pierādījumu par atbilstību darba drošības un sociālajiem standartiem var sniegt vienīgi, piegādājot akmeņus.

Lai izvēlētais darbuņēmējs izpildītu šo līgumu, tam jāiegūst dabīgie akmeņi vienīgi, veicot karjeru izstrādi un apstrādes darbības, kas nepārprotami atbilst visiem SDO pamatstandartiem (minēti turpmāk sadaļā "Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts"). Turklāt darbuņēmējam ir jāaņem turpināt uzlabot atbilstību šādiem papildu darba drošības un sociālajiem standartiem:

- darbinieku arodveselība un darba drošība (aizsargapģērbs, līdz minimumam samazināta saskare ar silīcija un citu minerālu putekļiem);
- likumā noteikto minimālo algu izmaksa saskaņā ar tās valsts prasībām, kurā tiek veikta ieguve un apstrāde.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

- Piespiedu darba aizliegums saskaņā ar SDO Konvenciju Nr. 29 un Nr. 105.
- Biedrošanās brīvības un tiesību apvienoties aizsardzība saskaņā ar SDO Konvenciju Nr. 87 un tiesības uz darba koplīgumu slēgšanu saskaņā ar SDO Konvenciju Nr. 98.
- Bērnu darba aizliegums saskaņā ar SDO Konvenciju Nr. 138 un Nr. 182.
- Vienādas algas izmaksa par vienādu darbu saskaņā ar SDO Konvenciju Nr. 100 un nediskrimināciju attiecībā uz nodarbinātību un profesiju, kā noteikts SDO Konvencijā Nr. 111.

Pārbaude

Iesniedzot piedāvājumus, kā arī piegādājot akmeņus, ir jāsniedz pierādījumi par atbilstību darba drošības un sociālajiem standartiem neatkarīgas sertifikācijas organizācijas sertifikāta veidā (vai līdzvērtīgs pierādījums, kurš atbilst minētajiem nosacījumiem), kas apstiprina, ka sociālie standarti tika pārbaudīti karjeros un ražotnēs, kas nodrošināja akmeņus.

Darbuņēmējam, kurš veic darbu, jābūt pilnīgai un pārbaudāmai dokumentācijai, kas pēc pieprasījuma ir pieejama līgumslēdzējai iestādei. Ja darbuņēmējs pārkāpj kādas līgumsaistības, par katru pārkāpumu var piemērot naudassodu 1 % apmērā no līguma vērtības vai vairāku pārkāpumu gadījumā — līdz 5 % no līguma vērtības.

Ja pārkāpumu dēļ darbuņēmējs zaudē atbildīga piegādātāja sertifikātu, līgumslēdzējai iestādei ir tiesības lauzt līgumu, un darbuņēmējam ir jāsedz līgumslēdzējai iestādei radušās izmaksas, jo īpaši konkursa atkārtotas izsludināšanas izmaksas.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 43. pants.
- Piedāvājums atbilst arī Berlīnes Konkursu un publiskā iepirkuma likuma (*BerlAVG*, 2010. gada 8. jūlijs) 8. panta 1. punktā noteiktajām prasībām un tās pārsniedz — neviena prece, uz kuru attiecas līguma

izpilde, nav iegūta vai ražota, neievērojot minimālos standartus, kas noteikti SDO darba pamatstandartos¹³.

Dalībnieki

Līgumslēdzēja iestāde: Frīdrihshainas-Kreicbergas rajona birojs

Atbalstošās organizācijas: NVO ilgtspējīgas attīstības jomā "WEED"

Sociālā ietekme

- Izmantojot neatkarīgi pārbaudītus kvalitātes marķējumus, Frīdrihshainas-Kreicbergas rajons nodrošina to, ka saskaņā ar šo līgumu iegādātie akmeņi ir iegūti vienīgi no sociāli atbildīgiem avotiem.
- Veicinot neatkarīgu pārbaudi akmeņu ieguves un apstrādes nozarē, tiek palielināta pārredzamība nozarē, kur bieži notiek sociālo standartu un darba drošības pārkāpumi, un tiek veicināti standarti, kas pārsniedz SDO pamatkonvencijās noteiktos.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Šā konkursa mērķis ir pievērsties iepriekšējos līgumos gūtajām atziņām, kas apliecināja, ka tikai pašdeklarācijās vien nesniedza pietiekami daudz informācijas, lai varētu pieņemt uzticamus lēmumus un nodrošināt, ka tiek sasniegti mērķi sociālās atbildības jomā.
- Neatkarīgu revidentu atbalstītu kvalitātes marķējumu izmantošana ir stratēģija, kas ir būtiska vairākās nozarēs ar līdzīgu piegādes ķēdi, piemēram, pakalpojumu vai būvdarbu līgumos, kur darbuzņēmēji iegādājas materiālus tikai pēc līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas.
- Frīdrihshainas-Kreicbergas rajons arī prasīja vairāk nekā SDO pamatprasības. Tas uzskata, ka papildus atalgojumam, arodveselībai un darba drošībai ir jāiegādājas patiesi sociāli atbildīgi iegūti produkti.

Kontaktpersona(-as)

Helena Jansen, reģionālās attīstības politikas koordinatore, Frīdrihshainas-Kreicbergas rajona birojs, Berlīne, Helena.Jansen@ba-fk.berlin.de.

¹³<http://gesetze.berlin.de/jportal/?quelle=jlink&query=VergabeG+BE&psml=bsbeprod.psml&max=true&aiz=true>

12. Nodarbinātības iespēju radīšana, izmantojot klauzulas par iekārtošanu darbā

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Ilas un Vilēnas departaments, Francija

Produktu vai pakalpojumu nozare: būvniecība

Ievads / iepirkuma mērķi

Ilas un Vilēnas departaments 2018. gadā publicēja uzaicinājumus iesniegt piedāvājumus trim jaunām skolām Giprīmesakas, Lajjē un Breālsumonforas pašvaldībā. Katrā no tiem tika iekļautas obligātās līguma izpildes klauzulas, kas attiecas uz sociālo un profesionālo integrāciju, saskaņā ar 30. pantu Francijas Rīkojumā par publisko iepirkumu Nr. 2015-899 (kopš aizstāts ar [Rīkojumu Nr. 2018-1074](#), kas integrēts Publiskā iepirkuma kodeksā).

Priekšmets

Trīs jaunu skolu būvniecība

Iepirkuma posms un kritēriji

Šie visi trīs līgumi tika sadalīti 52 daļās, no kurām 28 daļās bija ietvertas obligātās līguma izpildes klauzulas, kas paredz tādu personu nodarbināšanu, kas saskaras ar īpašām integrācijas grūtībām, saskaņā ar Rīkojuma (Nr. 2015-899) 38. panta 1. punktu (kurā teikts, ka sociālie apsvērumi ir pieņemami, ja tie ir saistīti ar līguma priekšmetu).

Lēmumu par to, kurās daļās iekļaut nodarbinātības klauzulas, palīdzēja pieņemt tehniskie departamenti un Sociālo klauzulu platforma — īpaša grupa, kas palīdz integrēt darba klauzulas. Pirmkārt, daļās jābūt iekļautām augstām darba prasībām (dažas daļas attiecas uz ļoti tehniskām darbībām, un tajās ir nepieciešami tikai daži augsti kvalificēti darbinieki). Otrkārt, līgumslēdzējai iestādei jābūt pārliecinātai, ka mērķauditorijā ir nekvalificēti vai kvalificēti darbinieki, lai nodrošinātu, ka līgums un līguma izpildes klauzulas ir izpildāmi.

Lai atbalstītu pretendētus, Ilas un Vilēnas departaments konkursa pielikumā pievienoja savu rokasgrāmatu uzņēmumiem "Sociālās integrācijas klauzulu aktivizēšana". Tajā izskaidrots, kā ir definēts termins "personas, kas sastopas ar īpašām integrācijas grūtībām", un tajā ir iekļauta to organizāciju kontaktinformācija, kuras var palīdzēt pieņemt darbā personas no katras no šīm grupām.

Personas, kas sastopas ar integrācijas grūtībām, ir definētas šādi:

- "aktīvās solidaritātes ienākumu" (RSA) saņēmēji (proti, darba meklētāji) un viņu apgādājāmie;
- ilgstoši darba meklētāji (tie, kas reģistrēti kā bezdarbnieki ilgāk par 12 mēnešiem);
- darbinieki, kas atzīti par personām ar invaliditāti (kā noteikts Darba kodeksa L 5212-13. pantā);
- īpašā solidaritātes pabalsta (SSA), pieaugušo personu ar invaliditāti pabalsta (AAH) un invaliditātes pabalsta saņēmēji;
- jaunieši, kas nav sasnieguši Francijas 5. izglītības līmeni (proti, nav saņēmuši turpmāku apmācību vai ieguvuši izglītības līmeni, kas pārsniedz skolas līmeni);
- personas, kas apmeklē kursus SIAE (*Structures d'insertion par l'Activité Economique* — apvienība, kurā ir asociācijas, darbsemināru un integrācijas vietas vai pagaidu integrācijas uzņēmumi, kas noslēguši līgumu ar valsti par atbalstu darbiniekiem ar sociālām un profesionālām grūtībām);

- personas, kas nodarbinātas *GEIQ* (*Groupement d'Employeurs pour l'Insertion et la Qualification* — uzņēmumu grupa, kas apņēmusies nodrošināt darbinieku apmācību un pieredzi);
- profesionalitātes paaugstināšanas vai mācekļības līgumu labuma guvēji.

Katram skolas būvniecības līgumam tika noteikts integrējoša darba stundu skaits katrā daļā — no 105 līdz 860 stundām tādās daļās kā galdniecība, krāsošana, elektromontāžas darbi un labiekārtošana. Piedāvājumus, kuros netika pausta apņemšanās izpildīt šīs klauzulas, uzskatīja par neatbilstošiem un izslēdza no konkursa. Pēc tam, kad ekonomikas dalībnieks saņēma līguma slēgšanas tiesības, tam, aizpildot līguma dokumentu pielikumu “Ieviešanas iedaļa”, septiņās dienās bija jāiesniedz līgumslēdzējai iestādei priekšlikumi par to, kā tas plāno izpildīt nodarbinātības klauzulas.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Kopš 2005. gada Ilas un Vilēnas departaments ir apņēmis integrēt savā publiskajā iepirkumā sociālās klauzulas un veicināt ētisku, taisnīgu un videi nekaitīgu iepirkumu. Tā ilgtspējīga iepirkuma politika tika pieņemta 2018. gada jūnijā, un līdz 2021. gadam Ilas un Vilēnas departamenta mērķis ir radīt 70 000 darba stundu gadā publiskajos līgumos, integrējot līgumos sociālās klauzulas un izmantojot privilēģēto tiesību konkursus. 2018. gadā tas pārsniedza šo gada mērķi, sasniegto 80 556 darba stundas 355 personām.

Pārbaude

Ilas un Vilēnas departaments ir izveidojis sistēmu sociālo klauzulu ieviešanas uzraudzībai visos līgumos. Ir izveidota Uzraudzības komisija (kurā piedalās pārstāvji, kas strādā iepirkuma, integrācijas, vietējās sociālās attīstības, izglītības un vides aizsardzības jomā), kas atbild par progresa pārbaudi un sociālo klauzulu integrācijas plānošanu turpmākajās iepirkuma procedūrās.

Līguma vērtība

28 līgumi par trīs skolu būvniecību, kas tika noslēgti attiecībā uz daļām ar sociālajām klauzulām, kopā veido 22 374 885 EUR bez PVN, kas sadalīti šādi:

- Giprīmesakas vidusskola: 7 591 457 EUR bez PVN;
- Lajjē vidusskola: 8 008 063 EUR bez PVN;
- Breālsumonforas vidusskola: 6 775 365 EUR bez PVN.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 70. pants par līgumu izpildes nosacījumiem.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Ilas un Vilēnas departaments
- Sociālo klauzulu integrācijas atbalsta sniedzējs: Īpaša Sociālo klauzulu platforma, kas palīdz iepirkuma veicējiem izmantot klauzulas un nodrošina uzņēmumiem rīku kopumu, kas palīdzēs tiem ieviest klauzulas (tostarp definīcijas un atbalsta organizāciju kontakttinformāciju), un pat var palīdzēt dažiem uzņēmumiem meklēt pretendentes. Piemēram, Guiprī koledžā platforma aktīvi atbalstīja integrācijas un nodarbinātības organizācijas, lai nodrošinātu, ka tās sniedz saviem klientiem darba iespējas būvlaukumā.
- Nolīgtie piegādātāji: 22 uzņēmumi (tostarp trīs uzņēmumi, kas uzvarēja divās daļās, un viens uzņēmums, kurš uzvarēja četrās daļās).

Sociālā ietekme

- Līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas 2019. gada martā. Pateicoties šiem trim būvniecības projektiem, paredzams, ka mērķgrupām būs vismaz 7230 darba stundas. Lai to pārbaudītu, projekta beigās tiks veikts novērtējums.
- No uzvarējušajiem pretendentiem 16 atrodas departamentā, bet pārējie — citviet Francijā.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Ieviešot sociālās klauzulas, var rasties vairākas grūtības, tostarp paredzamo nodarbinātības vajadzību līdzsvarošana ar elastīgām darba vietas prasībām un uzņēmuma darba ņēmēju mērķgrupas cerību pārvaldīšana.
- Kopumā nepietiekama mērķgrupas mobilitāte (proti, nav pieejami automobiļi vai nevar atļauties iegādāties degvielu) var negatīvi ietekmēt tās spēju nokļūt noteiktos būvlaukumos. Tas jo īpaši attiecas uz būvlaukumiem, kas atrodas ārpus pilsētas un aglomerācijas, tālu no sabiedriskā transporta tīkliem.
- Īpašai sociālo klauzulu grupai bija galvenā loma sociālo klauzulu veiksmīgā īstenošanā. Tā bija panākumu atslēga.
- Tagad klauzulas par iekārtošanu darbā izmanto daudzas valsts iestādes Francijā, nostiprinot publiskā iepirkuma lomu kā nodarbinātības un integrācijas atbalsta sviru. Papildus būvniecības nozarei tās var piemērot visu veidu līgumos, tostarp pakalpojumu un projektu vadības konkursos.

Kontaktpersona(-as)

Marie-Eve Depasse, amatpersona, Ilas un Vilēnas departaments, clausessociales@ille-et-vilaine.fr.

13. *Tilta būvniecība ar sabiedrisku labumu*

Statuss: pabeigts

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Par Vindzoras-Detroitas tiltu atbildīgā iestāde (*WDBA*), Kanāda

Produktu vai pakalpojumu nozare: inženiertehniskie būvdarbi / būvdarbi

levads / iepirkuma mērķi

Gordija Hova starptautiskais tilts būs jauna robeža starp Vindzoru Ontario, Kanādā, un Detroitu Mičiganā, ASV. Esošais maksas tilts, ko izmanto gandrīz 30 % no visas tirdzniecības starp Kanādu un Amerikas Savienotajām Valstīm, ir privāts tilts, ko atklāja 1929. gadā. Kad jaunais tilts būs uzcelts, tā laidums būs garākais, salīdzinot ar jebkuru citu vanšu tiltu Ziemeļamerikā. Papildus sešām autotransportam paredzētām joslām uz tilta ir daudzfunkcionāls ceļš velosipēdistiem un gājējiem, kā arī robežkontroles iespējas abos tā galos. Būvniecība tika uzsākta 2018. gadā, un paredzams, ka tilts tiks atklāts 2024. gadā.

Kopš projekta sākuma tas tika uzverts kā iespēja sniegt sabiedrisku labumu. Sabiedriska labums ir noteiktas priekšrocības, kas var uzlabot ekonomiskos, sociālos vai vides apstākļus vietējām ieinteresētajām personām. Divas teritorijas abās robežas pusēs (Sendviča Vindzorā un Delreja Detroitā) tika noteiktas kā īpaši šā labuma mērķi. Piemēram, projekts arī palīdzēs novirzīt satiksmi prom no Vindzoras pilsētas ielām, mazinot sastrēgumus. Sabiedriskā labuma iekļaušana infrastruktūras projektos Kanādā ir pieaugoša tendence, un Gordija Hova starptautiskais tilts apliecina, cik svarīgi ir apspriesties ar vietējiem iedzīvotājiem, lai noteiktu un sniegtu šo labumu.

Priekšmets

Gordija Hova starptautiskā tilta projektēšana, būvniecība, finansēšana ekspluatācija un uzturēšana

Iepirkuma posms un kritēriji

Projekts tiek īstenots, izmantojot [publiskā un privātā sektora partnerību](#) (PPP). Pirms iepirkuma Starptautiskajā robežu šķērsošanas nolīgumā starp Kanādas valdību un Mičiganas štatu tika noteiktas projekta pamatnostādnes, tostarp sabiedriskais labums, kas abām valstīm jāsadala vienādi. Iepirkuma process sākās 2015. gadā, un tam bija vairāki posmi, lai izstrādātu un pilnveidotu sabiedriskā labuma pieeju:

- pirms iepirkuma *WDBA* izpētīja sabiedriskā labuma sniegšanas labāko starptautisko praksi līdzīgos projektos;
- no 2015. līdz 2017. gadam *WDBA* vadīja liela mēroga sadarbību un apspriešanos ar vietējiem iedzīvotājiem, uzņēmumiem, skolām, pamatiedzīvotāju grupām, valsts aģentūrām, bezpeļņas grupām, vides un sociālajiem aktīvistiem un citām ieinteresētajām personām;
- kvalifikācijas posmā potenciālos pretendentes novērtēja, pamatojoties uz viņu iepriekšējo pieredzi saistībā ar sabiedriskā labuma plānu un sabiedriskās apspriešanas procesu izstrādi un izpildi;
- *WDBA* izstrādāja datubāzi, kurā apkopotas vairāk nekā 230 unikālas sabiedriskā labuma idejas, kas jāiekļauj projektā, un tā tika kopīgota ar konsorcijiem, kuri piedalījās konkursā;
- konsorcijs, kuri piedalījās konkursā, tika aicināti sadarboties ar vietējiem iedzīvotājiem, un notika vairāki pasākumi "Satiec pretendentes", kuros piedalījās 125 dažādas grupas, kas pārstāv vietējās ieinteresētās personas;
- uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus (*RFP*) ir izklāstīts regulējums un prioritātes, lai atbalstītu pretendentu sabiedriskā labuma plānu izstrādi.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Gordija Hova starptautiskā tilta projekta sabiedriskā labuma vīzija ir īstenot vairākas iniciatīvas, kuru pamatā ir sabiedrības ieguldījums un kas sniedz izmērāmus ieguvumus uzņēmējām kopienām. Plāns:

- sniegs ekonomiskas iespējas uzņēmējās kopienās;
- labvēlīgi ietekmēs darbaspēka attīstības programmas;
- uzlabos apkārtni;¹⁴ un
- nodrošinās skaidras visu pušu saistības un atbildību par to izpildi.

Lai sasniegtu šos mērķus, tiek piemēroti *I-CARE* regulējuma principi:

integrēts — sabiedriskais labums ir projekta neatņemama sastāvdaļa, ko īsteno būvniecības un ekspluatācijas periodā;

vērsts uz sadarbību — sabiedriskais labums ataino uzņēmēju kopienu ieguldījumu un tiek sniegts, izmantojot partnerības, nodrošinot, ka tiek ņemtas vērā attiecīgo kopienu intereses;

pieejams — sabiedriskais labums ir viegli saprotams, viegli pieejams, regulāri izmērāms, un par to tiek publiski ziņots;

reģionāls — sabiedriskais labums ataino reģiona raksturu, ir īpaši pielāgots reģionam un sniedz reģionam vērtību;

vērsts uz uzņēmējdarbību — sabiedrisko labumu veido jaunas metodes, idejas un novatoriskas pieejas, lai iesaistītu kaimiņos esošās kopienas un sniegtu tām labumu.

Pārbaude

Sabiedriskā labuma plāns bija daļa no galīgā [projekta nolīguma](#), ko parakstīja *WDBA* un izraudzītais konsorcijs *Bridging North America (BNA)*. Pēciepirkuma posmā pēc norīkošanas *BNA* iepazīstināja sabiedrības grupas un citas ieinteresētās personas ar savu plānu un veica sešus mēnešus ilgu apspriešanos, lai apstiprinātu plānā ierosinātos pasākumus un izveidotu partnerības to izpildei. Šajā posmā abās robežas pusēs notika vairāk nekā 70 sanāksmes, kurās kopā piedalījās vairāk nekā 1000 apmeklētāju, kā arī tika saņemti un analizēti 400 apsekojumi.

Projekta īstenošanas posmā *BNA* katru mēnesi ziņos *WDBA* par sabiedrisko labumu. Četras reizes gadā par sabiedrisko labumu tiks ziņots arī publiski. Projekta nolīgumā ir iekļauti vairāki konkrēti rādītāji, piemēram, darbiniekiem izmaksāto algu salīdzināšana, pamatiedzīvotāju pieņemšana darbā un līgumu slēgšana ar viņiem piederošiem uzņēmumiem, kā arī apmācības, pirmsmācekļības un mācekļības iespēju nodrošināšana.

Līguma vērtība

CDN 5,7 miljardi USD (3,8 miljardi EUR).

Instruments

Sabiedriskā labuma nolīgumi (*CBA*) ir juridiski nolīgumi, kas noslēgti starp valdību, izstrādātājiem/īpašniekiem un kopienas ieinteresētajām personām nolūkā sasniegt noteiktus sociālos rezultātus galvenajās norisēs un infrastruktūras projektos. Kanādā *CBA* ir daļa vairumā projektu, ko finansē saskaņā ar [infrastruktūras programmu "Ieguldījumi Kanādā"](#). Šī *CDN* 180 miljardu USD (120 miljardu EUR) vērtā iniciatīva nodrošina finansējumu piecām prioritārām infrastruktūras jomām: sabiedriskais transports, zaļā infrastruktūra, sociālā

¹⁴ Projekta ietvaros veiktie apkārtnes uzlabojumi ir saistīti ar tā ietekmi uz skartajām kopienām un ir daļa no projekta, kā noteikts iepirkuma dokumentos.

infrastruktūra (piemēram, mājokļi par pieņemamu cenu, bērnu aprūpe), tirdzniecība un transports, kā arī lauku un ziemeļu kopienas.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: *WDBA* (līgumslēdzēja iestāde)
- Stratēģiskie partneri (saskaņā ar robežu šķērsošanas nolīgumu): Kanādas valdība, Mičiganas štats
- Sabiedrības grupas: ieinteresētās personas Detroitā; ieinteresētās personas Vindzorā
- Darbuzņēmējs: *Bridging North America (BNA)* (konsorcijs, ko veido Kanādas, Amerikas un starptautiski uzņēmumi)
- Apakšuzņēmēji

Sociālā ietekme

Sabiedriskā labuma plānā ir divas komponentes.

1. Darbaspēka attīstības un līdzdalības stratēģija

Darbaspēka attīstības un līdzdalības stratēģijā ir vairāk nekā 80 atsevišķas iniciatīvas. Iegūstamo labumu piemēri:

- sadarbība ar vietējām arodbiedrībām un darbaspēka attīstības organizācijām, lai īstenotu pirmsmācekļības un mācekļības programmas un koordinētu apmācību;
- ikgadējas sesijas organizēšana un rīkošana uz vietas, lai informētu arodbiedrības, vietējos darbuzņēmējus, pēcvidusskolas izglītības iestādes, uzņēmumu īpašniekus un asociācijas par to, kā tie var atbalstīt projekta īstenošanu un kvalificēties paredzētajām uzņēmējdarbības iespējām;
- vairākas runas, lai palielinātu sākumskolas un vidusskolas skolēnu informētību par projektu un karjeras iespējām tirdzniecībā, kā arī lai veicinātu darbaudzināšanas iespējas starp studentiem un projekta personālu;
- pēcvidusskolas iestāžu pētniecības un mācību prakses iespēju apzināšana un izmantošana;
- taisnīgas darbā pieņemšanas prakses un noteikumu ieviešana, tostarp savlaicīga nodarbinātības jautājumu risināšana un tūlītēja maksāšanas pienākumu izpilde;
- darbaudzināšanas iespēju piedāvāšana Kanādas pamatiedzīvotājiem un citām sievietēm uzņēmējās kopienās;
- atbalsts daļai bērnu aprūpes izmaksu, lai bezdarbnieki vai nepietiekami nodarbinātās personas varētu piedalīties projekta darbsemināros un apmācības iespējās (atbilstīgi noteiktiem kritērijiem);
- iespēju sniegšana personām, kurām angļu valoda ir otrā valoda, piedalīties darba apmācības sesijās par darba intervijām, tiešsaistes meklēšanas rīkiem, CV gatavošanu un darbā pieņemšanas procesu.

2. Kaimiņu infrastruktūras stratēģija

Kaimiņu infrastruktūras stratēģijā ir iekļauti šādi labumi:

- riteņbraukšanas infrastruktūra, tostarp savienojošo ceļu paplašināšana un vietēja mēroga velosipēdu novietņu dizaina konkurss;
- novērošanas platforma, kas studentiem, iedzīvotājiem un tūristiem ļauj novērot tilta būvniecību;
- vietējo ielu un parku uzlabojumi, tostarp koku stādīšana un sēklu finansēšana nolūkā izveidot ekopāreju (tiltam), kas nodrošinās drošu pāreju apkārtnes savvaļas dzīvniekiem, tostarp apdraudētām sugām;

- ikgadējs ieguldījumu pabalsts sabiedrības grupām, lai atbalstītu to pasākumus, plānošanu un infrastruktūras uzlabojumus;
- vairāki uzņēmējdarbības attīstības semināri, kas paredzēti vietējiem uzņēmumiem;
- mājojļu remonta programma, kas palīdz vietējiem iedzīvotājiem uzlabot jumtus, krāsnis, logus un siltumizolāciju līdz katrai māsājaimniecībai noteiktai maksimālajai robežvērtībai.

Pirmais publiskais ziņojums par Gordija Hova tilta ietekmi uz sabiedrību tiks publicēts 2020. gadā. Pirmais finansējuma piešķirums sabiedrības iniciatīvām ir atbalstījis kopienas mākslas projektu Vindzorā, kura mērķis ir iesaistīt jauniešus un atainot sabiedrības vēsturi un kultūru, uzņēmējdarbības attīstības programmu, kuras mērķis ir atbalstīt mazos uzņēmumus un jaunuzņēmumus Detroitas dienvidrietumos, kā arī vairākas citas iniciatīvas. No 2020. gada marta piešķirtais finansējums pārsniedza *CDN* 475 000 USD.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasutājumi

- Kamēr pirms iepirkuma procesa un tā laikā notika plaša apspriešanās, bija grūti nespēt dalīties ar *RFP* prasībām vai iesniegtajiem sabiedriskā labuma plāniem, kamēr projekts nebija finansiāli noslēdzies. Pēc tam, kad projekts bija finansiāli noslēdzies, uzvarējušajam konsorcijam bija jāsāk rīkoties, jāpieņem darbā personāls, jāatrod biroji un jāpāriet no dalības konkursā uz izpildi.
- *Stephanie Campeau*, *WDBA* attiecību ar ieinteresētajām personām direktore, uzskata, ka darbs, kas tika veikts agrīnajā plānošanas posmā nolūkā izveidot saikni ar vietējām grupām un gūt to uzticību, izrādījās vērtīgs, jo projekta profils pieauga. "Lai iegūtu sabiedrisku labumu, kas patiešām darbojas un ko vietējie iedzīvotāji pieņem, ir jāsāk rīkoties laikus," viņa saka, "labākais, ko kāds man teica, bija "Tu ieklausījies"."

Kontaktpersona(-as)

Stephanie Campeau, *WDBA* attiecību ar ieinteresētajām personām direktore, info@wdbridge.com, 1-519-946-3038.

Projekta tīmekļa vietne <http://gordiehoweinternationalbridge.com>; *Twitter*: @GordieHoweBrg; *Facebook*: @GordieHoweBridge.

14. Iekļaušana darbā, pildot līgumu izpildes nosacījumus Kastīlijā un Leonā (Spānija)

Statuss: pabeigts

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Kastīlijas un Leonas valdība (reģionālais Veselības departaments), Spānija

Produktu vai pakalpojumu nozare: būvniecība

Ievads / iepirkuma mērķi

Ar [21. jūlija Nolīgumu 44/2016](#) Kastīlijas un Leonas reģiona pārvalde ieviesa noteikumus par sociāli atbildīga publiskā iepirkuma (SAPI) īstenošanu reģionālo valsts iestāžu līgumu slēgšanas procedūrās. Šajā nolīgumā ir paredzēta sociālo klauzulu piemērošana publiskā iepirkuma procedūrās, izmantojot sociālos kritērijus, privileģēto tiesību līgumus un pasākumus, kas veicina no darba tirgus atstumto personu nodarbinātību.

Šīs īpašās procedūras mērķis bija sniegt darba iespējas personām, kas pieder pie nelabvēlīgā situācijā esošām grupām vai kas pakļautas sociālās atstumtības riskam un kam ir mazas iespējas atrast darbu. Līgumā kā darbu veikšanas nosacījums bija noteikta prasība nodarbināt pie minētajām grupām piederošas personas. Personu grupas, uz kurām attiecas šī iepirkuma procedūra, bija lielākoties tās, kas minētas 2016. gada nolīgumā [I pielikuma II.1. iedaļas a)–f) apakšpunkts].

Priekšmets

Slimnīcas paplašināšana un modernizēšana Sorijas pilsētā (Kastīlija un Leona, Spānija)

Iepirkuma posms un kritēriji

Procedūrā bija ietverts līguma izpildes nosacījums, kas attiecas uz tādu personu nodarbināšanu, kas pakļautas sociālās atstumtības riskam. Tās kopumā bija 14 600 stundas (70 stundas nedēļā x 4,34523 nedēļas mēnesī x 48 mēneši). Nelabvēlīgā situācijā esošu personu iekļaušana bija jāīsteno ar darba līgumiem, kuru minimālais ilgums bija trīs mēneši (līgumslēdzēja iestāde varēja vienoties par īsāku laiku attiecībā uz konkrētām darbu daļām, kas ilgst mazāk nekā trīs mēnešus) un vismaz 20 stundas nedēļā.

Personas, kas ir tiesīgas veikt darbus saskaņā ar šo noteikumu, var piederēt pie jebkuras no šīm grupām:

- minimālo ienākumu saņēmēji vai mājsaimniecības locekļi, kas gūst labumu no minimālajiem ienākumiem;
- personas, kas nav tiesīgas saņemt minimālos ienākumus vai nu uzturēšanās ilguma dēļ, kas nav pietiekams, lai pretendētu uz minimālajiem ienākumiem, vai arī tāpēc, ka ir beidzies visu minimālo ienākumu pabalstu periods;
- jaunieši vecumā no 18 līdz 30 gadiem, uz kuriem attiecas bērnu aizsardzība; jauni likumpārkāpēji, kas vecāki par 16 gadiem, un bijušie likumpārkāpēji, kas jaunāki par 30 gadiem;
- personas, kurām ir problēmas ar narkotisko vielu lietošanu vai cita veida atkarību un kuras pašlaik ārstējas;
- likumpārkāpēji un bijušie likumpārkāpēji, kuriem ir likumīgas tiesības strādāt.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Nodrošināt darba iespējas personām, kam nav piekļuves darba tirgiem vai kas pakļautas sociālās atstumtības riskam.

Pārbaude

Pirms darbu sākšanas uzvarējušajam pretendents bija jāiesniedz plāns, kurā bija skaidri norādīts, kā tiks īstenota iekļaušana darbā, tostarp darbu un uzdevumu veidi, kas jāveic darbiniekiem.

Lai pierādītu atbilstību iepriekšminētajam izpildes nosacījumam, izraudzītajam pretendents bija jāiesniedz šādi dokumenti par katru jauno darbinieku, kas gūst labumu no iekļaušanas vienu mēnesi pēc viņa norīkošanas:

- darba līgums, norādot tā veidu, ilgumu un darba laiku;
- pierādījums reģistrācijai sociālā nodrošinājuma sistēmā;
- darbinieka identifikācija, pamatojoties uz sociālās atstumtības pierādījumiem, ko izdevusi valsts sociālo pakalpojumu aģentūra.

Pretendentam katram ziņojumam par izpildītu darbu bija jāpievieno paziņojums par to, ka saskaņotajā darbā iekļaušanas plānā nav notikušas izmaiņas.

Līguma vērtība

32,1 miljons EUR 48 mēnešos.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 70. pants par līgumu izpildes nosacījumiem.
- Kastīlijas un Leonas reģiona pārvaldes [21. jūlija Nolīgums 44/2016](#), kurā noteiktas obligātās pamatnostādnes reģiona pārvaldes struktūrās iekļautām līgumslēdzējām iestādēm attiecībā uz sociāli atbildīgu publisko iepirkumu.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Kastīlija un Leona
- Nolīgtais pakalpojumu sniedzējs
- Darbinieki
- Valsts sociālie dienesti: uzvarējušais pretendents var brīvi izvēlēties darba ņēmējus, kas veiks darbu saskaņā ar darbā iekļaušanas programmu, ja tie pieder pie kādas no atbilstošajām grupām. Pēc pretendenta pieprasījuma valsts iestādes var nosūtīt piemērotus kandidātus ar sociālo pakalpojumu aģentūru starpniecību, kuras vada reģiona pārvaldes Ģimenes un vienlīdzīgu iespēju departaments un kuras nodarbojas ar atbilstīgām atstumtības riskam pakļautām personu grupām.

Sociālā ietekme

- Noteikuma galvenais mērķis ir palielināt iespējas ilgtspējīgi integrēt darba tirgū darbā iekļaušanas iespēju saņēmējus.
- Darbuņēmējam grupā ir jānorīko persona, kas atbild par darba ņēmēju uzraudzību un pavadīšanu darba vietā, lai nodrošinātu, ka norīkošana ir veiksmīga. Šī persona ir līgumslēdzējas iestādes atsaucēs persona visā šī izpildes nosacījuma uzraudzības procesā.
- Līguma beigās darbuņēmējs tiksies ar līgumslēdzēju iestādi, lai novērtētu darbā iekļaušanas programmu, sasniegto progresu saņēmēju nodarbināmības jomā, iegūtās prasmes un problēmas, ar kurām tas sastapās. Tiks pētīta arī saņēmēju kā pastāvīgu darba ņēmēju integrācija, kā arī šādu darbā

iekļaušanas programmu turpināšana darbuzņēmēja nodarbinātības praksē. Šādos novērtējumos var piedalīties arī reģiona Ģimenes un vienlīdzīgu iespēju departamenta pārstāvji.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

Līgumslēdzējām iestādēm bieži ir iebildumi pret šādu procedūru izmantošanu, jo pastāv apstrīdēšanas risks. Tādējādi pirmreizēja pieredze var izraisīt vērienīgu rīcību. Šis līgums ir pirmais šāda veida līgums, un tas ir atkārtots citās līgumu slēgšanas procedūrās, ko ierosinājusi Kastīlijas un Leonas reģiona pārvalde. Dažas no tām ir šādas:

- veco ļaužu aprūpes nama un dienas aprūpes centra būvniecība Salamankā;
- (A2019/001392, saite uz procedūru ir [šeit](#)). Šajā līgumā ir paredzētas 8680 darba stundas personām, kas pakļautas sociālās atstumtības riskam, un kā mērķgrupa ir iekļautas sievietes, kas bijušas pakļautas ar dzimumu saistītai vardarbībai;
- primārās veselības aprūpes centra būvniecība Kalsadā de Vandusjelā (Salamankā) (2020008538, saite uz procedūru ir [šeit](#)), iekļautas 1140 darba stundas;
- primārās veselības aprūpes centra būvniecība Paradā del Molino Samorā (2020008470, saite uz procedūru ir [šeit](#)), iekļautas 1520 darba stundas;
- primārās veselības aprūpes centra būvniecība Bembibrē (Leona) (2020008470, saite uz procedūru ir [šeit](#)), iekļautas 1370 darba stundas.

Galvenā paredzamā problēma ir veicināt darbā iekļaušanas klauzulu izpildi kā nosacījumu tādu darba līgumu izpildei, ko līgumslēdzējas iestādes piedāvā Kastīlijas un Leonas reģiona pārvaldes uzraudzībā, ja vien šādu darbu ilgums un budžets to padara iespējamu. Paredzētais mērķis: vismaz 3 % no visām stundām, kas nostrādātas, pildot līgumu, ir nostrādājuši darbinieki, kas gūst labumu no darbā iekļaušanas programmas.

Kontaktpersona(-as)

María del Rocío Andrés, Koordinācijas dienesta juridiskā konsultante, Ģimenes un vienlīdzīgu iespēju departaments, Kastīlijas un Leonas hunta, mrocio.andres@jcy.es, +34 983 410 942.

15. Ceļu darbi, kuru veikšanā paredzēta iekļaušana darba tirgū

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Strasbūras Eirometropole (vietējā pašvaldība), Francija

Produktu vai pakalpojumu nozare: būvdarbi, ceļu darbi.

Ievads / iepirkumu mērķi

Strasbūras pilsēta un Eirometropole jau vairāk nekā divas desmitgades savos publiskā iepirkuma līgumos iekļauj sociālās klauzulas, kas tiek sistemātiski analizētas, ņemot vērā katra līguma mērķi, nepieciešamo darbaspēku un tehniskās spējas. Šo sistēmu, ko var atkārtot jebkura vietējā pašvaldība, ir nostiprinājis tas, ka tiek piemērota Strasbūras stratēģija sociāli atbildīgu un videi nekaitīgu iepirkumu veicināšanai (SPASER)¹⁵.

Strasbūras Eirometropole 2019. gada 7. aprīlī [publicēja uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus](#), lai atlasītu uzņēmējus *Rue Coulaux* remontam Reinas ostas apkārtnē. Mērķis bija sniegt darba iespējas personām, kas pieder pie nelabvēlīgā situācijā esošām grupām vai kas pakļautas sociālās atstumtības riskam un kam ir mazas iespējas atrast darbu.

Priekšmets

Ceļa renovācija Reinas ostas apkārtnē (Strasbūra, Francija)

Iepirkuma posms un kritēriji

Līgumslēdzēja iestāde sāka atklātu procedūru, kas nepārsniedza robežvērtību (2016. gada 25. marta Dekrēta Nr. 2016-360 27. pants), un sadalīja līgumu divās daļās.

Saskaņā ar 2015. gada 23. jūlija Rīkojuma Nr. 2015-899 (Francijas likums) 38. un 52. pantu 1. daļā, kas bija saistīta ar brauktuves atjaunošanu, nolīgtajiem uzņēmējiem bija jāaņem nodarbināt personas, kas atrodas tālu no darba tirgus (personas, kas atrodas darbā iekārtošanas procesā, vai prioritārās grupas, kurām ir īpašas grūtības piekļūt darbam)¹⁶, nolūkā integrēt tās darba tirgū.

Vienīgi 1. daļā līguma izpildes nosacījums bija tāds, ka nolīgtajam uzņēmējam bija jāaņem nodarbināt personas, kas atrodas tālu no darba tirgus, 245 stundas visā līguma darbības laikā. Darba iespējas līguma izpildes laikā dod iespēju nodarbinātajiem iegūt vai uzlabot kvalifikāciju un pieredzi, lai palielinātu darba un ilgtspējīgas integrācijas iespējas.

Piedāvājumi tika vērtēti šādi:

¹⁵ SPASER ir valsts instruments, ko ieviesa ar valsts likumu par publisko iepirkumu un likumu par sociālo ekonomiku un kas paredz, ka vietējām pašvaldībām ir jātērē vairāk nekā 100 000 gadā, lai pieņemtu stratēģiju par sociāli atbildīgu un videi nekaitīgu publisko iepirkumu.

¹⁶ Konkrētāk: jaunieši ar zemu apmācības līmeni; jaunieši, kuri nekad nav strādājuši; darba meklētāji, kuri ir reģistrējušies Darba centrā ilgāk par vienu gadu bez pārtraukumiem vai kuri vairāk nekā divus gadus ir atradušies atkārtotā bezdarbā, vai kuri ir vecāki par 50 gadiem; sociālo pabalstu saņēmēji, jo īpaši RSA un A.S.S. programmā; personas, kas tiek integrētas darba tirgū ar sociālās ekonomikas integrācijas uzņēmumu (SIAE) palīdzību; darbnespējīgas personas ar invaliditāti, kuras par tādām ir atzinusi Personu ar invaliditāti cilvēktiesību un autonomijas komisija (CDAPH), u. c.

- pakalpojumu cena: 80 %;
- darbuzņēmēja tehniskās spējas: 10 %;
- vides aizsardzība: 10 %.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Darba iespēju sniegšana personām, kas atrodas tālu no darba tirgus. Personu grupas, uz kurām attiecas šī iepirkuma procedūra, ir minētas Īpašajos līguma noteikumos (SCC)¹⁷.

Pārbaude

Vienīgi 1. daļā:

līguma izpildes laikā *Relais Chantiers*¹⁸ pēc Strasbūras Eirometropoles pārstāvja pieprasījuma pārbauda dokumentus, lai noteiktu, vai nodarbinātība patiešām tiek pienācīgi veicināta attiecīgajās personu grupās. Šim nolūkam katra ceturkšņa beigās nolīgtais uzņēmējs nosūtīs *Relais Chantiers* informāciju, kas attiecas uz darba veicināšanas pakalpojumu, piemēram:

- informāciju par tieši vai netieši veiktu pieņemšanu darbā, tostarp visas algas aprēķina lapas, apakšuzņēmēju nolīgšanas apliecinājumus vai personāla nodrošināšanas apliecinājumus, ja iekārtošana darbā tiek veikta ar darbā iekārtošanas uzņēmumu vai pagaidu darbā iekārtošanas uzņēmumu palīdzību;
- attiecīgā gadījumā citus sociālos pienākumus, kas paredzēti līgumā.

Šajā saistībā darbuzņēmējam ir jānorīko sarunu partneris, kurš ziņos *Relais Chantiers* par to, cik efektīvi tiek īstenota to personu nodarbināšana, kas atrodas tālu no darba tirgus. Sarunu partneris ir līgumslēdzēja iestādes atsauces persona visā šī izpildes nosacījuma uzraudzības procesā.

Līguma vērtība

366 657,46 EUR (bez PVN).

Instruments

- Lai gan ES noteiktā robežvērtība nav pārsniegta, līgumā ir paredzēts, ka tiek nodarbinātas no darba tirgus izslēgtas personas, kas ir darbu izpildes nosacījums saskaņā ar Direktīvas 2014/24/ES 70. pantu, kā arī tas, ka tiek veikts sadalījums daļās saskaņā ar Direktīvas 2014/24/ES 46. pantu par sadalīšanu daļās.
- [SPASER](#) — Francijas stratēģija sociāli atbildīga un videi nekaitīga publiskā iepirkuma veicināšanai.

Dalībnieki

¹⁷ “*Cahier des Clauses Administratives Particulières (CCAP)*” ir līguma dokuments, kurā ietverti visi juridiskie un finanšu nosacījumi, kas reglamentē līguma izpildi, piemēram, maksāšanas noteikumi, finansējums, visas garantijas, piegādes noteikumi, finansiālas sankcijas, izpildes termiņi, pārbaudes procedūras utt. SCC ir arī līguma dokuments līguma izpildei.

¹⁸ Publiskā un privātā sektora asociācija, kas izveidota, lai līgumslēdzēju iestāžu vārdā Strasbūras nodarbinātības nozarē pārvaldītu klauzulas par iekārtošanu darbā publiskā iepirkuma līgumos.

- Līgumslēdzēja iestāde: Strasbūras Eirometropole
- Nolīgtais pakalpojumu sniedzējs
- Sociālo klauzulu integrācijas atbalsta sniedzējs: *Relais Chantiers*
- Pretendenta darba ņēmēji

Sociālā ietekme

- Procedūras galvenais mērķis ir palielināt iespējas ilgtspējīgi integrēt darba tirgū darbā iekļaušanas iespēju saņēmējus. Pieejamie *Relais Chantiers* dati par 2015. gadu liecina, ka kopš 2010. gada, īstenojot tādu līgumus kā minētais, ir nostrādāts vairāk nekā 3,5 miljoni darba stundu (kas atbilst vairāk nekā 450 piecus gadus ilgiem pilna laika līgumiem).

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Novērtējums apstiprina, ka sociālās klauzulas, kas daudzus gadus tiek izmantotas pilsētas publiskā iepirkuma tirgos, ir labvēlīgas. Šis saņēmēju grupu nākotnes novērtējuma pētījums apstiprina, ka sistēma reaģē uz bažām par tādu personu integrāciju un kvalifikāciju, kas atrodas tālu no darba tirgus.
- Jo īpaši tas liecina, ka 55 % grupu, kas gūst labumu no sociālās klauzulas, 6–12 mēnešus pēc norīkojuma joprojām strādā vai mācās, savukārt 39 % no tām joprojām strādā uzņēmumā, kas deva tām pirmo iespēju.

Kontaktpersona(-as)

Bruno Koebel, direktora vietnieks efektivitātes un juridiskajos jautājumos, Strasbūras pilsēta un Eirometropole, Bruno.Koebel@strasbourg.eu.

16. Šīenas kvalitatīvas nodarbinātības modelis būvniecības nozarē

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Šīenas pašvaldība, Norvēģija

Produktu vai pakalpojumu nozare: būvniecība

levads / iepirkuma mērķi

Šīenas pašvaldības mērķis ir veicināt pienācīgu darbu un apkarot ar darbu saistītus noziegumus, sociālo dempingu un darbinieku ekspluatāciju visās piegādes ķēdēs. Lai to izdarītu, tā ir ieviesusi standarta līguma noteikumus, kas piemērojami atsevišķām precēm, pakalpojumiem un būvniecības un celtniecības līgumiem, kuri tiek uzskatīti par īpaši jutīgiem darba tiesību ziņā. Šo kolektīvo līguma prasību kopumu, kas piemērojams augsta riska nozarēm, sauc par Šīenas modeli.

Šīenas modelis tika ieviests saskaņā ar pilsētas domes rezolūciju 2014. gadā un tika pārskatīts 2019. gadā. Modeļa kopsavilkums (norvēģu valodā) ir pieejams [šeit](#). Šis modelis ir obligāts visos būvniecības un celtniecības līgumos un tiek izmantots preču un pakalpojumu līgumos, ja vien tas ir praktiski un samērīgi.

Izklāstot attiecīgus standartus, Šīenas mērķis ir radīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus piegādātājiem un izveidot labvēlīgu sistēmu atbilstīgiem darba devējiem, kuri iegulda kvalitatīvā nodarbinātībā un korporatīvajā sociālajā atbildībā.

Šīena ir arī daļa no pašvaldību iepirkuma partnerības — *Grenlandskommunenenes innkjøpsenhet* — ar piecām citām pašvaldībām (Bamble, Drangedāla, Krāgerē, Pošgrunna, Siljāna). Šīs pašvaldības 2019. gada janvārī arī pieņēma Šīenas modeli.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Neoficiālu nodarbinātību un ar darbu saistītu noziedzību ir grūti izmērīt, tomēr to ekonomiskā ietekme ir aptuveni 1,2 % no valsts IKP jeb 28 miljardi NOK (aptuveni 3 miljardi EUR)¹⁹.

Ņemot vērā problēmas, kuras izriet no noziedzības, kas saistīta ar darbu, un nelegālo darba tirgu būvniecības nozarē, Šīenas pašvaldība ir noteikusi iepirkumu kā galveno elementu savās iniciatīvās ceļā uz pienācīgu darbu, godīgiem darba standartiem un kvalitatīvu nodarbinātību.

Šīenas modelis ir Šīenas pašvaldības kā līgumslēdzējas iestādes un visu citu attiecīgo publiskajā iepirkumā ieinteresēto personu kopīgu centienu rezultāts. Tika rīkotas apspriešanas ar būvniecības uzņēmumu organizācijām, kam bija kopīgas galvenās problēmas, ar kurām tās saskaras savā darbā, un arodbiedrībām, kas izvirzīja idejas par atbilstošām darbībām un iepirkuma prasībām, lai sasniegtu labākus rezultātus. Līgumslēdzējas iestādes atzina nepieciešamību uzlabot darba standartus, vienlaikus nodrošinot, ka prasību līmenis nerada papildu šķēršļus uzticamu piegādātāju dalībai publiskajā iepirkumā.

Pašvaldība centās panākt tādu pieeju darba apstākļiem un standartiem iepirkumā, kas būtu saskaņota ar citām līgumslēdzējām iestādēm, kuras ir daļa no pašvaldību iepirkuma partnerības. Tādējādi ir izstrādāti standarta noteikumi un līgumi, kas piegādātājiem nodrošina lielāku paredzamību, kā arī drošu darbības vidi iepirkumu speciālistiem.

¹⁹ Kā ziņo *Economics Norway* dokumentā, ko pasūtījusi Norvēģijas Darba un sociālo lietu ministrija: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/article/2017/norway-strategies-to-tackle-work-related-crime>.

Modelis ir piemērojams turpmāk minētajām jomām²⁰.

- *Galvenokārt stabilu darbinieku izmantošana*

Stabilas darba attiecības, no vienas puses, veicina paaugstinātu drošību darbiniekiem un, no otras puses, ļauj iestādēm vieglāk pārbaudīt darbuzņēmēju algu maksājumus un nodrošināt arodveselību un darba drošību. Tomēr būvniecības un celtniecības nozarē ir nepieciešama zināma elastība mainīga projektu apjoma vai tirgus cikla dēļ. Tāpēc pašvaldības prasa, lai darbuzņēmēji nodarbinātu darbiniekus, kas iesaistīti līgumu izpildē, saskaņā ar Norvēģijas tiesību aktiem, kas aizliedz “nulles stundu līgumus”. Turklāt modelis paredz, lai līgumslēdzēja iestāde iepriekš apstiprina pagaidu (darbā iekārtošanas aģentūru piegādātu) darbinieku izmantošanu. Turklāt piegādātājiem ir jāpierāda, ka pagaidu darbiniekiem, kurus izmanto darbu izpildē, ir darba līgumi, kas nodrošina atalgojuma līmeni saskaņā ar juridiski saistošiem darba koplīgumiem.

- *Mācekļu izmantošana*

Lai veicinātu specializāciju un atbilstošu apmācības līmeni attiecīgajās nozarēs, pašvaldība ir pieprasījusi līgumiem, kuros paredzēts specializēts darbs, jo īpaši izmantot mācekļus. Turklāt tiek prasīts, lai piegādātāji būtu saistīti ar mācekļības shēmu.

Lai nodrošinātu, ka šī prasība nesamērīgi neietekmē mazākus līgumus un pakalpojumu sniedzējus, tā attiecas tikai uz līgumiem, kuru darbības laiks pārsniedz trīs mēnešus un kuru vērtība pārsniedz 0,5 miljonus NOK (aptuveni 50 000 EUR) būvniecības un celtniecības līgumu gadījumā un 2 miljonus NOK (200 000 EUR) preču un pakalpojumu līgumu gadījumā. Visi citi izņēmumi jāapstiprina pašvaldībai.

- *Kvalificētu darbinieku izmantošana*

Atbilstošas kvalifikācijas un prasmju līmeņu pieprasīšana ierobežo iespēju izmantot mazāk aizsargātos darbiniekus, kam nav zināšanu par tirdzniecību vai savām tiesībām. Turklāt mācekļu izmantošana paredz, ka uz vietas jābūt kvalificētiem darbiniekiem, kuri spēj darboties kā darbaudzinātāji. Šīenas modelis paredz, ka vairumam būvniecības un celtniecības līgumu izpildē iesaistīto darba ņēmēju jābūt atbilstoši profesionālajai kvalifikācijai.

- *Apakšuzņēmēju līmeņu skaita ierobežojums*

Maksimālā apakšuzņēmēju skaita ierobežojums ļauj labāk uzraudzīt un kontrolēt līgumslēdzējas iestādes paredzētos darba apstākļus un piemērotos standartus. Šajā saistībā pašvaldība ir noteikusi, ka parasti galvenajam piegādātājam nedrīkst būt vairāk par vienu apakšuzņēmuma līgumu līmeni. Lai gan apakšuzņēmēju skaits vai apakšuzņēmuma līgumu attiecība nav ierobežota, visiem apakšuzņēmējiem jābūt tiešā galvenā darbuzņēmēja pakļautībā, lai izvairītos no atbildības sadrumstalotības. Apakšuzņēmēji ir jānorāda līgumā.

Šajā noteikumā ir ņemtas vērā iespējamās specializācijas vajadzības līgumā, un tas nemazina mazāku uzņēmēju piekļuvi publiskajam iepirkumam. Tāpēc līgumslēdzējam iestādēm ir atļauts izdarīt izņēmumus no šā noteikuma pirms konkursa ar tirgu saistītu iemeslu dēļ vai līguma izpildes laikā tikai īpašu vai neparedzētu iemeslu dēļ.

- *Cilvēktiesību pārkāpumu novēršana visā piegādes ķēdē*

Piegādātājam ir pienākums savā darbībā un piegādes ķēdē iekļaut pamatnostādnes, kas ietver cilvēku pamattiesību un SDO pamatkonvenciju ievērošanu. Jāveic kontroles pasākumi un jāsniedz ziņojumi par īpašiem

²⁰ Šajā atjauninātajā ziņojuma versijā nav iekļauts punkts par šīs prakses apakšuzņēmuma līgumu elementiem, kas bija iekļauts sākotnējā versijā. Šis punkts ir svītrots, ņemot vērā šaubas, kas radušās attiecībā uz šādu elementu likumību.

apakšuzņēmēju turpmākas uzraudzības pasākumiem visā piegādes ķēdē. Papildus iepriekšminētajam pašvaldība nosaka papildu prasības.

- *Nekādu norēķinu skaidrā naudā.* Visi algu maksājumi un cita veida atlīdzība tiek pārskaitīti uz katra darbinieka bankas kontu. Algas maksājumi jāiemaksā bankas kontā, un darba devējam jāspēj izsekot maksājumam. Arī visi citi maksājumi, izņemot algas maksājumus, ko piegādātājs veic saistībā ar līguma izpildi, tiks veikti elektroniski un būs izsekojami. Piegādātājiem ir pienākums pēc pieprasījuma norādīt savu banku.
- *Minimālās algas līmenis un darba apstākļi.* Pašvaldības piegādātājiem jānodrošina, lai darba ņēmēju alga un darba apstākļi nebūtu zemāki par tiem, kas noteikti attiecīgajos valsts mēroga kolektīvajos algu līgumos.

Pārbaude

Prasības ir daļa no līguma noteikumiem, tāpēc, piedaloties konkursā, darbuzņēmēji apņemas izpildes laikā ievērot šos noteikumus.

Pretendenti pēc pieprasījuma jāiesniedz dokumentācija par darbinieku algām un darba apstākļiem. Pretendenti jāapliecina atbilstība [SDO Konvencijai Nr. 94 par darba klauzulām publiskajos līgumos](#).

Līgumslēdzēja iestāde var uzlikt pretendentiem dienas naudassodu, ja tie vai kāds no to apakšuzņēmējiem izmanto nelegālu vai neatbilstošu darbu un ja situācija netiek novērsta līdz klienta rakstveidā noteiktajam termiņam. Dienas naudassods būs vienāds ar vienu tūkstošdaļu no līguma vērtības, bet ne mazāks kā 1000 NOK (aptuveni 100 EUR) par darba dienu, līdz situācija tiks novērsta.

Gadījumā, ja tiek apstiprināts modeļa noteikumu pārkāpums un darbuzņēmējs nespēj to novērst, līgumslēdzēja iestāde var pārtraukt līgumu, piemērojot apturēšanas periodu turpmākai dalībai iepirkuma procedūrās.

Līguma vērtība

Atkarīga no konkrētajiem piedāvātajiem līgumiem.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 18. panta 2. punkts par obligāto sociālo klauzulu un 70. pants par līguma izpildes nosacījumiem. Šo noteikumu izmantošanai jāatbilst Darba ņēmēju norīkošanas direktīvai (Direktīva 96/71/EK, kas grozīta ar Direktīvu (ES) 2018/957).

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Šienas pašvaldība un tās dienesti, aģentūras u. c.
- Arodbiedrības un darba devēju organizācijas (modelis ir balstīts uz trīspusēju sadarbību starp pašvaldībām un sociālajiem partneriem)
- Būvmateriālu un celtniecības materiālu piegādātāji
- Darbinieki

Sociālā ietekme

- Efektīvs un sociāli atbildīgs publiskais iepirkums — modelis, kas iedvesmojis citas pašvaldības uzņemties atbildību.
- Reputācijas uzlabošana sabiedrībā, uzņemoties sociālo atbildību.
- Pienācīga darba aizsardzība un darba kvalitātes uzlabošana.
- Labāka arodveselības un darba drošības kontrole (drošāka darba vide).
- Veicināta mācekļu apmācība un kvalificētu darbinieku izmantošana un palielināts tādu reģionālo uzņēmumu skaits, kas saistīti ar mācekļības shēmu.
- Atbalstīti nopietni un uzticami darbuzņēmēji, kas savukārt nodrošina stabilitāti, kvalitāti un paredzamību.
- Godīga konkurence un vienlīdzīgi konkurences apstākļi piegādātājiem.
- Retāka izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un krāpšanās un mazāk ar darbu saistītu noziegumu.

Ziņojumā par centieniem novērst sociālo dempingu publiskajos iepirkumos Valsts kontroliera birojs norāda, ka daudzām vietējām pašvaldībām šajā jomā ir iespējas veikt uzlabojumus, un tas ir ieteicis sekot Šīenas piemēram. Faktiski arvien vairāk Norvēģijas vietējo iestāžu pieņem Šīenas modeli. Līdz 2019. gadam aptuveni 180 no 426 Norvēģijas pašvaldībām ieviesa dažāda veida iepirkuma modeļus, lai nodrošinātu sociāli atbildīgu publisko iepirkumu. Šīenas modelis ir pirmais šāda veida modelis, un Norvēģijas pašvaldībās tiek izmantoti vairāki atšķirīgi modeļi. Daži modeļi atdarina Šīenas modeli, citi tiek pielāgoti, lai tie atbilstu dažādu jomu, nozaru un politikas interesēm un vajadzībām.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Dialogs ar sociālajiem partneriem un nozares ieinteresētajām personām ir būtisks, lai reāli noteiktu prasības un nodrošinātu atbilstību un efektīvus rezultātus.
- Ir svarīgi pieņemt pakāpenisku pieeju prasībām. Šajā saistībā celtniecības un būvniecības nozarē pieņemto standartu pamatā ir pašvaldības iepriekš veiktie pasākumi, kas šajā nozarē ir paātrināti, ņemot vērā konstatētos augstos neatbilstības riskus.
- Standarta klauzulas un līgumi ir noderīgi, lai visā nozarē nodrošinātu atbilstību standartiem. Vienoti standarti attiecībā uz galvenajiem/horizontālajiem jautājumiem, piemēram, darbinieku tiesībām un nodarbinātības kvalitāti, ir saderīgi ar procedūru pielāgošanu līgumslēdzēju iestāžu īpašajām vajadzībām.
- Modelis tika pārskatīts 2019. gadā, lai to pielāgotu un uzlabotu, pamatojoties uz līdzšinējo praktisko pieredzi, un lai pēc Iepirkuma direktīvas transponēšanas 2014. gadā tas atbilstu valsts un EEZ tiesību aktiem. Pašvaldība izvērtēja, kā modelis ietekmēja tirgu, darbiniekus un pašvaldību vajadzības un politiku. Piemēram, sākotnējā modelī tika noteikts, ka algas jāmaksā Norvēģijas bankas kontā. Tomēr Šīenas pašvaldības pārstāvji pajautāja sev, vai tas tiešām ir vajadzīgs, — pašvaldībai jāspēj vienīgi izsekot naudai, ko var izdarīt pat tad, ja bankas konts nav Norvēģijas bankas konts. Turklāt vienīgi vecajā modeļa versijā bija noteikts, ka Norvēģijas darbuzņēmējiem jāizmanto mācekļi, taču tagad tā ir vispārīga prasība (kad mācekļi ir jāpaaugstina amatā).
- Modelis tiks pārskatīts katru otro gadu, lai to pielāgotu tam, kā mainās un attīstās tirgi un ar darbu saistīta noziedzība, kā arī lai to pielāgotu pašvaldības prasībām.
- Turpmākie pasākumi un modeļa prasību kontrole ir pastāvīga problēma. Digitalizācija, reāllaika informācija un sistemātiska datu vākšana ir izšķiroši instrumenti šā mērķa sasniegšanai.

Kontaktpersona(-as)

Ingrid Buset, konsultante, *Fagforbundet* (Norvēģijas Vispārīgo un pašvaldību darba ņēmēju savienība), Ingrid.Buset@fagforbundet.no.

Anette Wessel Gerner, Pašvaldību iepirkuma nodaļas vadītāja, Šienas pašvaldība, AnetteWessel.Gerner@skien.kommune.no.

Jonas Bals, konsultants, *LO* (Norvēģijas Arodbiedrību konfederācija), Jonas.bals@lo.no.

17. Greindžgormenas Nodarbinātības harta (Īrija)

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Greindžgormenas attīstības aģentūra (Īrija)

Produktu vai pakalpojumu nozare: būvniecība

Levads / iepirkuma mērķi

Greindžgormenas attīstības aģentūra (turpmāk *GDA*) kopā ar nodarbinātības un apmācības koordinatoru un Greindžgormenas Darba un mācību forumu (*GLLF*) ir izstrādājusi un ieviesusi [Greindžgormenas Nodarbinātības hartu](#).

Pēc [2009. gada pētījuma](#) par nodarbinātības iespējām, ko radījusi Greindžgormenas attīstība Dublinas ziemeļu iekšpilsētā, tika noteikta stratēģija, kas pēc tam tika izstrādāta hartā. Tā tika ieviesta 2012. gadā, kad Īrijā bija augsts bezdarba līmenis (aptuveni 16 %) un vēl augstāks bezdarbs apgabalos ap Greindžgormenas attīstības kvartālu, kas ietvēra kopienas, kurās ir augsts nabadzības līmenis un nelabvēlīga situācija. Attīstībā lielākā uzmanība tika pievērsta svarīgākās izglītības, veselības un labsajūtas infrastruktūras nodrošināšanai. Attīstības pamatā ir Dublinas TU, Īrijas lielākās universitātes, apvienošana Greindžgormenas kvartālā. Dublinas TU tradicionālie iesaistīšanās un sabiedrības informēšanas pasākumi bija ļoti noderīgi, vairojot atbalstu nodarbinātības hartai apkārtējās kopienās un īstenojot atbalsta elementus.

Hartas mērķis ir nodrošināt, lai vietējā sabiedrība, jo īpaši personas, kas atrodas bezdarba situācijā, varētu izmantot nodarbinātības iespējas, ko rada Greindžgormenas projekts, kas ietver jauna pilsētas kvartāla attīstību Dublinas ziemeļu iekšpilsētā.

Hartā ir noteikts, ko darbuņēmēji un apakšuzņēmēji var darīt, lai optimizētu nodarbinātības un apmācības iespējas, ko rada Greindžgormenas attīstības projekts Greindžgormenas apkārtnes iedzīvotājiem. Hartā ir arī izklāsts, kā tas tiks uzraudzīts un kā par to tiks ziņots.

Visi darbuņēmēji un apakšuzņēmēji, kuriem ir piešķirtas līguma slēgšanas tiesības, tiek informēti, lai nodrošinātu, ka tiem ir skaidra izpratne par to, kas no viņiem tiek prasīts saistībā ar ziņojumu sniegšanu, tostarp plānošanu uz priekšu, un lai tie noteiktu potenciālās darbvietas, kurās var pieņemt darbā vietējos iedzīvotājus. Harta attiecas uz darbuņēmējiem, kas veic konkrētus darbus, par kuriem ir noslēgti līgumi ar *GDA*. Tā ir paredzēta, lai tiktu ievērotas darbuņēmēju tiesības saskaņā ar Īrijas un Eiropas tiesību aktiem, un tā ir attiecīgi jāinterpretē.

Iepirkuma posms un kritēriji

Labā prakse attiecas uz posmu pēc iepirkuma.

Konkursa dokumentos ir atsauce uz Greindžgormenas Nodarbinātības hartu, kurā ietverti līguma izpildes nosacījumi, kas saistīti ar sociālajiem apsvērumiem. Harta nav saistoša, un nolīgtais uzņēmums var izvēlēties, vai to ievērot. Līdz šim visi darbuņēmēji ir apņēmušies to ievērot.

Hartā noteiktie pienākumi attiecas tikai uz darbu izpildi un līgumu. *GDA* cenšas nodrošināt, lai vismaz 20 % no jaunajām darbvietaš, kas izveidotas ar jaunā kvartāla attīstību saistītajos projektos, tiktu piedāvātas Greindžgormenas apkārtnes iedzīvotājiem un pēc tam apkārtējo teritoriju iedzīvotājiem. Ja darbuņēmējs piekrīt ievērot hartu, tas apņemas veikt visus samērīgos pasākumus, lai vismaz 10 % no jaunajām darbvietaš, kas izveidotas projekta īstenošanas vajadzībām, aizpildītu jaunienācēji vai ilgstoši bezdarbnieki. Tas izturēsies vienādi pret vietējiem iedzīvotājiem un pievērsīs īpašu uzmanību viņu nodarbinātībai.

Turklāt darbuņēmējs četrās nedēļās pēc līguma darbības sākuma un/vai pirms paredzamajām nodarbinātības iespējām piedalīsies pasākumā "Satiec darbuņēmēju" (kā paredzēts Greindžgormenas Nodarbinātības hartas 5. pantā). Šā pasākuma mērķis ir iepazīstināt vietējos iedzīvotājus un uzņēmumus ar projektu un darbuņēmēju,

lai darbuzņēmēji varētu izveidot tīklu un izstrādāt piemērotas nodarbinātības un apmācības iespējas vietējiem iedzīvotājiem.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsaucies standarts

GDA Nodarbinātības harta ir atbalsta pasākums, kura mērķis ir integrēt darba tirgū personas, kas atrodas tālu no darba tirgus, un ilgstošus bezdarbniekus, izmantojot līguma izpildes nosacījumus, kas saistīti ar sociālajiem apsvērumiem, proti, darbuzņēmējiem īstenojot hartu.

Pārbaude

- GDA Projektu grupa uzrauga to, kā darbuzņēmēji pilda hartu, un attiecīgi ziņo nodarbinātības koordinātoram.
- Ik mēnesi notiek sanāksmes, kurās piedalās nodarbinātības koordinators un darbuzņēmēja sadarbības koordinators, lai uzraudzītu un pārskatītu hartas īstenošanu.
- Nodarbinātības koordinators uzrauga un pārskata to pasākumu efektivitāti, kas veikti, lai izpildītu visus darbuzņēmēja pienākumus vai sasniegtu hartā paredzētos mērķus.
- Darbuzņēmēja sadarbības koordinators kopā ar nodarbinātības koordinātoru uzrauga un ziņo par projektā nodarbināto vietējo iedzīvotāju skaitu.

Līguma vērtība

Katrā līgumā atšķiras.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 70. pants par līgumu izpildes nosacījumiem.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Greindžgormenas attīstības aģentūra
- Darbuzņēmēji un apakšuzņēmēji, kuriem piešķirtas līguma slēgšanas tiesības, tostarp:
 - 1. darbuzņēmējs: *John Sisk & Son* un *FCC Construcción* (apakšuzņēmēji: *SISK, FCC, Sodexo, Building Management Services, Kennedy Security, Duggan Systems Ltd., Techrete Ireland & UK, Crown Roofing Ltd., Wintrop Engineering, Cleartech, Designer Group*);
 - 2. darbuzņēmējs: *Energy Centre, John Paul Construction*;
 - 3. darbuzņēmējs: *Purcell Construction*.

Sociālā ietekme

- Greindžgormenas apkārtnes strukturālā un sociālā atjaunošana ilgtspējīgai vietējo iedzīvotāju un uzņēmumu nākotnei.
- Sociālā iekļaušana, piedāvājot darba un apmācības iespējas atstumtajām sociālajām grupām.
- Tā kā vietējā kopiena ir iesaistīta attīstībā, ir radusies vietēja atbildības sajūta par projektu. Pateicoties šai pieejai, projektā ir iesaistīta un to atbalsta vietējā kopiena.
- Izveidota sinerģija starp publiskajām un privātajām interesēm Greindžgormenas kopienas labā.
- Optimizētas nodarbinātības un apmācības iespējas, ko rada Greindžgormenas attīstības projekts.
- Atbalsts ar apmācības, mācekļības un nodarbinātības iespējām personām, kas atrodas tālu no darba tirgus, jo īpaši ilgstošiem bezdarbniekiem.

- Atbilstību nosaka katru mēnesi, aprēķinot vietējo darba ņēmēju skaitu attiecīgajā mēnesī attiecībā pret kopējo faktisko darba ņēmēju skaitu attiecīgajā mēnesī. Individuālie darbinieki netiek noteikti, un tiek izsekots tikai vietējo darbinieku procentuālajam daudzumam katrā mēnesī. Vidējie faktiskie rādītāji gadā: 2015. gads — kopā 130 / vietējie 24, t. i., 19 % bija vietējie darba ņēmēji; 2016. gads — kopā 49 / vietējie 8, t. i., 17 %; 2017. gads — būvniecība nenotika; 2018. gads — kopā 275 / vietējie 35, t. i., 13 %; 2019. gads — kopā 760 / vietējie 76, t. i., 10 %²¹. Šis kritums ataino pakāpenisku situācijas uzlabošanu darba tirgū un bezdarba līmeņa pazemināšanos Īrijā. Tādējādi harta ir pielāgojusies mērķpersonām, kas atrodas tālu no darba tirgus un kam ir īpašākas atbalsta vajadzības.

Citi ieguvumi

- Modeļi ir atkārtojusi Dublinas Tehnoloģiskā universitāte (TU), kas apliecina šīs labās prakses pārnesamību.
- Informācija par darbuzņēmējiem, kas iesaistīti Greindžgormenas attīstībā, tiek publicēta arī pašas GDA tīmekļa vietnē (www.ggda.ie/employment-and-training), kas ļauj iedzīvotājiem, tostarp tiem, kas dzīvo ārpus hartas ģeogrāfiskā tvēruma teritorijas, tieši sazināties ar darba devējiem, ja viņi to vēlas.
- Dienestu darbs saistībā ar hartu, proti, apakšuzņēmējs vai darbuzņēmējs paziņo nodarbinātības koordinātoram par vakancēm, pēc tam šis koordinators nodod informāciju *Intreo* (Nodarbinātības lietu un sociālās aizsardzības departaments), kurš tās izplata attiecīgajām aģentūrām, piemēram, vietējiem nodarbinātības dienestiem.
- Greindžgormenas attīstības aģentūrā 2020. gada 21. janvārī notika pasākums “Satiec darbuzņēmēju”. Pasākums bija paredzēts personām no vietējām kopienām, kā arī kopienām no visas pilsētas (jo īpaši tām, kam ir zems ekonomiskais un sociālais līmenis). Atsaucība bija lielāka nekā cerēts. GDA piesaistīja aptuveni 400 cilvēku no visām kopienām, kuras interesējas par darbu telpu apsaimniekotāju amatos jaunajās Dublinas TU ēkās Greindžgormenā, kuras plānots atvērt tuvākajos mēnešos. Šis ir pirmās pastāvīgās darbvietas Greindžgormenas attīstības kvartālā un vienas no pirmajām sieviešu nodarbinātības iespējām (Īrijā būvniecība joprojām ir nozare, kurā nepastāv dzimumu līdztiesība).

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- GDA turpina piemērot hartu, lai gan mainīgais darba tirgus apgrūtina sākotnējo mērķu sasniegšanu.
- Tāpēc tagad tiek meklētas iespējas, kā atbalstīt organizācijas un projektus (tostarp sociālos uzņēmumus), kuri ir pievērsušies tiem 5 % personu, kas atrodas ārpus darba tirgus, saskaņā ar to, ko Īrijas valdība sauc par “nebūt pilnīgi nodarbinātam”.
- Šim nolūkam Greindžgormenas Darba un mācību forums (*GLLF*) ir izveidojis Greindžgormenas Uzņēmējdarbības un uzņēmumu grupu, kuras mērķis ir palielināt izpratni par potenciālajām iespējām, ko rada Greindžgormenas attīstība vietējiem uzņēmumiem, un izpētīt, kā *GLLF* varētu atbalstīt vietējos uzņēmumus (īpaši mazos uzņēmumus un mikrouzņēmumus).

Kontaktpersona(-as)

Kathleen McCann, nodarbinātības un apmācības koordinatore Greindžgormenas attīstības aģentūrā, kathleen.mccann@ggda.ie.

²¹ Šie rādītāji un plašāks pārskats par Nodarbinātības hartas ietekmi uz Dublinas ziemeļrietumu iekšpilsētas sociālekonomisko profilu atrodami šeit: <http://ggda.ie/assets/Joining-up-the-Dots-3-Report.pdf> (91.–94. lpp.).

3. NOZARE. Pārtika / ēdināšanas pakalpojumi

18. Sociālajiem uzņēmumiem paredzēts privileģēto tiesību konkurss

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Vandejas departaments, Francija

Produktu vai pakalpojumu nozare: Pārtika un ēdināšana

levads / iepirkuma mērķi

Departaments, pamatojoties uz tā padomes lēmumu, 2010. gadā pieņēma lēmumu veicināt augstas kvalitātes organisku produktu izmantošanu skolās (koledžās).

Iecere bija izveidot saikni starp lauksaimniecības un pārtikas produktu centru un bioloģisko dārzeni, augļu un piena produktu ražotājiem, izmantojot dažādus konkursus.

2010. gadā īstenotajā vajadzību analīzē konstatēts, ka pastāvēja sociālais uzņēmums, kas nodarbināja personas ar invaliditāti, sniedza lauksaimniecības un pārtikas pakalpojumus un sadarbojās ar bioloģisko produktu ražotājiem un ar ko varētu saistīties, izmantojot departamenta līgumus. Pēc privileģēto tiesību konkursa izsludināšanas Vandejas departaments 2011. gadā piešķīra līguma slēgšanas tiesības vajadzību analīzē identificētajam sociālajam uzņēmumam, kas algo aptuveni 10 personas ar invaliditāti, lai sniegtu lauksaimniecības un pārtikas pakalpojumus. Pēc atkārtotas izsludināšanas 2015. gadā līgums tika atjaunots uz sešiem gadiem.

Pakalpojumus sniedz vairāk nekā 30 skolām, kas atrodas departamenta teritorijā. Aptuvenais apstrādāto produktu apjoms pārsniedz 100 tonnu gadā.

Pēc pirmā līguma noslēgšanas departaments iekļāva iespēju sociālajam uzņēmumam piegādāt neapstrādātus produktus saskaņā ar 2012. un 2016. gadā noslēgtajiem līgumiem par pārtikas piegādi. Starp departamentu un skolām tika izveidota pircēju grupa, mudinot izmantot lauksaimniecības un pārtikas centra pakalpojumus.

Priekšmets

Lauksaimniecības un pārtikas pakalpojumi: neapstrādātu produktu uzglabāšana, apstrāde (tīrīšana, mizošana un sagraušana), iepakojšana un apstrādātu produktu piegāde.

Iepirkuma posms un kritēriji

Konkurss bija paredzēts organizācijām, kurās 55–100 % darbinieku bija personas ar invaliditāti. Publicētajā konkursā nebija izvirzīta ģeogrāfiskā prasība. Reklāmā prasības bija izvirzītas objektīvi, lai piesaistītu interesi no dažādiem pretendentiem.

Pēc konkursa izsludināšanas piedāvājumu iesniedza tikai viens pretendents. Šo piedāvājumu analizēja saskaņā ar konkursā noteiktajiem piešķiršanas kritērijiem:

- cena — 35 %, balstoties uz aplēsto apstrādātās pārtikas apjomu;
- vidiskais sniegums — 25 %, balstoties uz ierosinātajiem pakalpojumiem un enerģijas avotiem, ko izmanto, lai realizētu šos pakalpojumus vidi saudzējošā veidā;
- tehniskā kvalitāte — 25 %, balstoties uz personāla un institucionālās organizācijas kvalitāti un uz apjoma garantijām, ko sniedz attiecībā uz pārtikas apstrādi.

Konkursa uzvarētājs bija organizācija *ADAPEI-ARIA 85*. Šis sociālais uzņēmums strādā ar personām ar invaliditāti un piedāvā viņām ne vien darbavietu, bet arī medicīnisku un sociālu atbalstu. Organizācija Francijā kopumā nodarbināja vairāk nekā 1400 personu, un ap 10 bija nodarbinātas uzņēmumā, kas izpildīja Vandejas piešķirto līgumu.

Sociālās politikas mērķis un atsaucē standarts

Sākotnējam līgumam, kuru piešķīra pirms 2014. gada ES iepirkuma direktīvu pieņemšanas, paredzēja privileģētās tiesības saskaņā ar Francijas 2006. gada Publisko līgumu kodeksa 15. pantu.

Pārbaude

- Tika ieviesta pārbaudes shēma, lai pārbaudītu nodarbināto personu ar invaliditāti īpatsvaru. Pārbaudes shēma Francijas tiesību aktos ir paredzēta "adaptētiem uzņēmumiem", lai slēgtu līgumu ar Francijas valsts iestādēm, lai varētu noteikt mērķus (personu ar invaliditāti īpatsvars, atbalsts un mobilitātes plāns personām ar invaliditāti), ko apstiprina un kam finansiālo atbalstu piešķir valsts iestādes. Valsts iestādēm ir jāveic regulāras pārbaudes. Līgumā arī ietverts nosacījums, kas paredz darbuzņēmējam nodrošināt katra gada darbības pārskatu, norādot: pakalpojumu izpildei mobilizēto personu ar invaliditāti īpatsvaru, dažāda veida sniegtos pakalpojumus un attiecīgo personu ar invaliditāti nostrādāto stundu skaitu.
- Pretendentam līguma izpildes laikā ir regulāri jāsniedz ziņas par apstrādāto dārzeņu, augļu un piena produktu apjomiem, piegādēm uz skolām un atbilstību noteikumiem, kas attiecas uz bioloģiskajiem produktiem.
- Līgumslēdzēja iestāde specifiskajās iekļāva tiesības veikt piegādātās produkcijas analīzi oficiālā laboratorijā, kas ir autorizēta veikt šādas analīzes (piem., *LEAV*, Vandejas Vides un pārtikas laboratorija).
- Konkursā izvirzītas sankcijas par neatbilstības gadījumiem. Sankcijas ir noteiktas konkursā (naudassods, ja netiek veikts maksājums) un līgumā, ko organizācija ir noslēgusi ar valsts iestādēm: mazāks piešķirtais atbalsts, līguma neatjaunošana vai izbeigšana.

Līguma vērtība

Līguma vērtība ir aptuveni 105 000 EUR gadā par lauksaimniecības un pārtikas pakalpojumiem, kas attiecas uz bioloģiskās pārtikas (jo īpaši dārzeņu, augļu un piena produktu) sagatavošanu.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 20. pants par privileģēto tiesību līgumiem.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Vandejas departaments
- Nolīgtais pakalpojumu sniedzējs: sociālais uzņēmums *ADAPEI-ARIA 85*
- Labuma guvēji: vairāk nekā 30 skolu (koledžu), Olonsirmēras pašvaldība un vidusskola Lisonas kopienā iegādājas dažādus pārtikas produktus
- Konkursa atbalsts: *RESECO* (agrāk *RG0*, *Reseau Grand Ouest*), neatkarīga apvienība, kuras mērķis ir apvienot un savienot pašvaldības, kā arī atbalstīt to darbības videi nekaitīgos un sociāli atbildīgos publiskos iepirkumos

Sociālā ietekme

Piešķirot privileģēto tiesību līgumu sociālajam uzņēmumam, kas strādā ar personām ar invaliditāti, Vandejas departaments nodrošināja pozitīvu sociālo ietekmi un veicināja vietējo ražotāju bioloģiskās pārtikas izmantošanu, panākot šādus rezultātus:

- nolīgtie lauksaimniecības un pārtikas pakalpojumi atbalsta 10 personu nodarbināšanu;
- uz 34 skolām ik gadu piegādā vairāk nekā 1,8 miljonu maltīšu, kas pagatavotas, izmantojot vairāk nekā 100 tonnu bioloģisko produktu. Bioloģiskie produkti veido 10–15 % no nodrošināto maltīšu satura.

Citi ieguvumi

- Paredzams, ka ēdināšanas projektā ik gadu tiks ietaupīts 281,59 tonnu CO₂ emisiju.
- Pārvadājumu samazinājums ļaus sasniegt gaidāmos primāros enerģijas ietaupījumus 1,03 GWh/gadā. Ar kopīgām piegādēm, ko veic sociālais uzņēmums, piegāžu apjoms ir samazināts par divām trešdaļām (2200 piegādes, ja skolas patstāvīgi saņem produktus; aptuveni 700 piegādes, izmantojot sociālā uzņēmuma pakalpojumus). Šī prakse radīja uzņēmējdarbības iespējas mazajiem ražotājiem, kam ir mazākas loģistikas izmaksas un kas atrodas tuvākajā apkārtnē. Šajā shēmā vairāk nekā 30 bioloģisko dārzeņu, augļu un piena produktu ražotāji šobrīd piegādā pārtiku, kuras vērtība gadā ir aptuveni 170 000 EUR.
- Papildu labumi ietver pircēju grupas izveidi, kā rezultātā ir samazinātas izmaksas par iepirkumiem un līgumu pārvaldību, un par pakalpojumiem, ko sniedz sociālais uzņēmums, piemēram, par medicīnisko un sociālo atbalstu, ko nodrošina darbiniekiem.
- Francijā pārtikas izšķērdēšanas novēršana ir politikas mērķis. Šis projekts vairo skolēnu informētību par pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas un ilgtspējīgas attīstības nozīmi.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasutājumi

- Šis ir bijis sekmīgs modelis kopīgas un globālas iegādes organizēšanai pārtikas un ēdināšanas nozarē, ietverot trīs ilgtspējīgas attīstības pilārus — vidi, sociālo un ekonomisko.
- Šī pieeja ir efektīvi sasaistījusi lauksaimniecības un pārtikas pakalpojumu sniedzēju vajadzības ar dažādu pircēju piegādes vajadzībām, piešķirot privileģēto tiesību līgumus sociālam uzņēmumam.
- Vandejas departaments šobrīd apsver iespēju paplašināt programmu, ietverot citus pircējus (vecu ļaužu pensionātus, skolas un pašvaldības). Kopš 2016. gada Vandejas departaments ir īstenojis līdzīgu pieeju zivju un gaļas iepirkumos.
- Projekts ir izcelts Eiropā (ar RESECO starpniecību, kas bija iesaistīts šajā projektā) un Francijā, jo īpaši attiecībā uz e-kopieni, kas veic ēdināšanas darbības un kuru pārvalda RESECO un CNFPT (*Centre National de la Fonction Publique Territoriale*): <https://e-communautes.cnfpt.fr/alimentation-restauration-collective>, kas ir organizācija, kas sasaista dažādus dalībniekus tehniskām un juridiskām struktūrām.

Kontaktpersona(-as)

Mickaël TESSIER, Vandejas departamenta juridiskais speciālists konkursu jautājumos, mickaël.tessier@vendee.fr.

19. Oslo pilsētas sociāli atbildīgi pārtikas un dzērienu iepirkumi

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Oslo pilsēta, Norvēģija

Produktu vai pakalpojumu nozare: pārtika un ēdināšana

levads / iepirkuma mērķi

Oslo pilsētā ir 50 aģentūras. Katra no tām ir atbildīga par saviem iepirkumiem, lai atbalstītu ikdienas darbības. Uzlabojumu un attīstības aģentūra (UAA) ir centrāla padomdevēju struktūra iepirkumu jautājumos. UAA sagatavo un pārvalda pilsētas starpaģentūru pamatnolīgumus, kā arī sniedz norādījumus, standarta līgumu paraugus, apmācības un konsultatīvos pakalpojumus visām aģentūrām.

2017.–2018. gadā UAA veica iepirkumu par trim pārtikas un dzērienu, augļu un dārzeņu un piena produktu pamatnolīgumiem. Papildus vispārējām ar vidi saistītajām prasībām, tostarp prasībai paredzēt bioloģiskas alternatīvas, Oslo pilsēta izmantoja vairākus sociālos kritērijus un līguma klauzulas, lai nodrošinātu cilvēka pamattiesību un darba tiesību ievērošanu augsta riska lauksaimniecības produktu piegādes ķēdēs.

Pilsēta izmanto sociālo kritēriju visos līgumos, kuros ražošanas procesi ir saistīti ar iespējamu negatīvu ietekmi uz starptautiskajām cilvēktiesībām un darba tiesībām. Pašreizējās sociāli atbildīgu publisko iepirkumu (SAPI) prasības ir saskaņotas ar galveno starptautisko regulējumu, piemēram, ar ANO uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem un ESAO Pienācīgas pārbaudes vadlīnijām atbildīgai uzņēmējdarbībai.

Priekšmets

Pārtikas un dzērienu iepirkums, ietverot augļus, dārzeņus un piena produktus dažādām iestādēm un pakalpojumus, ko sniedz Oslo pilsēta, piem., bērnu aprūpes pakalpojumus, veco ļaužu pansionātus utt.

Iepirkuma posms un kritēriji

Šo iepirkumu organizēja konkursa kārtībā, ietverot pārrunas.

Atlases kritēriji

Lai Oslo pilsēta apsvērtu uzņēmumu kā potenciālo piegādātāju, tam bija jādokumentē kvalitātes pārvaldība un piemērota izsekojamības sistēma, lai pārbaudītu atbilstību sociālajām klauzulām visā piegādes ķēdē.

Specifikācija

- Godīgas tirdzniecības kafija (visai kafijai ir jābūt godīgas tirdzniecības sertifikācijai un jābūt *Fairtrade* vai līdzvērtīgam marķējumam).
- Godīgas tirdzniecības banāni (visiem banāniem ir jābūt godīgas tirdzniecības sertifikācijai un jābūt *Fairtrade* vai līdzvērtīgam marķējumam).

Piešķiršanas kritēriji

- Punktu piešķiršana par citiem godīgas tirdzniecības izcelsmes produktiem (citiem produktiem, ko piedāvāja kā godīgas tirdzniecības produktus, jābūt *Fairtrade*, *UTZ* vai līdzvērtīgam marķējumam).

Līguma izpildes nosacījumi

- Līgumā ir jāiekļauj Oslo standarta līguma izpildes sociālās klauzulas (sk. aprakstu turpmāk sadaļā "Instruments").

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Dialogā ar iekšējām un ārējām ieinteresētajām personām 2017. gadā tika izstrādāta jauna Iepirkumu stratēģija. Tā ir balstīta uz ilgtspējības principiem. Galvenais mērķis ir, lai Oslo veiktu piemērotus un rentablus iepirkumu procesus, nodrošinot nekaitīgus un ilgtspējīgus risinājumus gan īstermiņā, gan ilgtermiņā. Apakšmērķos ir norādīts, ka iepirkums ļaus Oslo kļūt par videi draudzīgāku, sociāli iekļaujošu un inovatīvāku pilsētu, kas sniedz iedzīvotājiem, uzņēmējiem un rūpniecības nozarei risinājumus un pakalpojumus saskaņā ar pašreizējām un nākotnes vajadzībām. 3. apakšmērķī ir risināti iepirkuma sociālie aspekti un ietvertas stratēģiskas norādes, paredzot, ka "pašvaldība nedrīkst sadarboties ar piegādātājiem, kas var būt saistīti ar cilvēka pamattiesību, SDO pamatkonvenciju vai starptautisko tiesību aktu, kas ir saistoši Norvēģijai ar ANO rezolūciju starpniecību, pārkāpumiem. Turklāt "Oslo pilsētai ir jāstrādā, lai aktīvi nodrošinātu, ka pašvaldības globālās piegādes ķēdes ievēro cilvēka pamattiesības, SDO pamatkonvencijas un starptautiskos tiesību aktus, kas ir saistoši Norvēģijai ar ANO rezolūciju starpniecību. Visbeidzot, "pašvaldībai ir jāizmanto kategoriju pārvaldība (stratēģiska produktu grupu pārvaldība, izmantojot tirdzniecības partnerības), lai palielinātu godīgas tirdzniecības produktu daļu.

Pilsētas domes noteikumi, kas paredz aizliegumu izmantot bērnu darbu: Oslo pilsētas domes pirmie noteikumi, kas paredz aizliegumu izmantot bērnu darbu, tika pieņemti 1996. gadā. To nosacījumi tika izmantoti ierobežotā līgumu skaitā. 2005. gadā darbības jomu paplašināja uz visiem standarta līgumiem par precēm, kam raksturīgs liels cilvēktiesību un darba tiesību pārkāpumu risks.

"Oslo modelis": 2012. gadā Oslo iesniedza pieteikumu, lai kļūtu par ANO Globālā līguma dalībnieci. Tika pieņemti pārstrādātie noteikumi par desmit principu īstenošanu iepirkumu funkcijā. Tie arī ietvēra pastiprinātu standarta līguma izpildes sociālo klauzulu un sociālās atlases kritērijus. Klauzulu un kritērijus izmantoja visos liela riska preču līgumos. Jaunākie noteikumi, kuri tiek saukti par Oslo modeli un kurus pieņēma 2017. gadā, sīkāk paredz un pastiprina sociālās prasības un paplašina to darbības jomu uz pakalpojumu un tādu celtniecības darbu līgumiem, kuros ietilpst liela riska izstrādājumi, piemēram, būvmateriāli.

Ethical Trade Norway. 2017. gadā Oslo kļuva par organizācijas *Ethical Trade Norway* biedri. *Ethical Trade Norway* ir vairāku ieinteresēto personu iniciatīva, un tajā ir pārstāvētas NVO, arodbiedrības, uzņēmumi un Norvēģijas Uzņēmumu federācija. Tas ir resursu centrs un aizstāv ētiskas tirdzniecības prakses. Ar dalību organizācijā *Ethical Trade Norway* Oslo tiecas paust savu apņemšanos ar publiskiem iepirkumiem virzīties uz ētisku tirdzniecību. Pilsēta mudina piegādātājus un partnerus pievērsties ētiskai tirdzniecībai.

Godīgas tirdzniecības pilsēta: Oslo ir arī *Fairtrade* pilsēta. Ir izveidota rīcības komiteja, kurā darbojas pašvaldības pārstāvji, uzņēmumi un NVO, un tā īsteno pasākumus, lai veicinātu godīgu tirdzniecību²² pilsētas pamatdarbībās, tostarp iepirkumos, un starp tās iedzīvotājiem. Vissvarīgākais solis šajā jomā pēdējo divu gadu laikā ir bijusi kategoriju pārvaldība, lai palielinātu pašvaldības iegādāto preču ar godīgas tirdzniecības sertifikātu daļu.

Pārbaude

Piegādātājiem ir jāveic aktīvi pasākumi, lai veicinātu starptautiskās cilvēktiesības un nodrošinātu, ka darba apstākļi visā piegādes ķēdē atbilst vismaz cilvēka pamattiesībām, SDO pamatkonvencijām un valstu attiecīgajiem darba tiesību aktiem ražotājvalstīs. Tika izmantoti šādi pārbaudes paņēmieni:

- pašnovērtējuma veidlapa, kas izpildīta 2018. gadā;
- iekšējās uzraudzības process 2019.–2020. gadā;
- koordinēts uzraudzības process 2019.–2020. gadā: Oslo pilsēta vada speciālistu komandu, kas veic pārtikas un dzērienu līgumos iekļauto sociālo kritēriju koordinētu uzraudzību, līdztekus vairākām citām valsts iestādēm Norvēģijā. Tas veido daļu no projekta, ko uzsāka un vadīja organizācija *Ethical Trade*

²² Termins "godīga tirdzniecība" attiecas uz tirdzniecības nosacījumiem, kas nodrošina, ka darbiniekiem iegādāto preču piegādes ķēdē ir pienācīgi darba apstākļi un tie saņem vismaz pašreizējo minimālo algu, un ka ražotājiem ir labi tirdzniecības nosacījumi, pateicoties minimālai preču cenai.

Norway. Mērķis ir uzsvērt uzraudzības procesa efektivitāti, vairākām nozīmīgām valsts iestādēm apvienojot spēkus, lai izmantotu kopīgus piegādātājus un ietaupītu resursus gan valsts iestādēm, gan piegādātājiem.

Neatbilstības gadījumā Oslo pilsēta vispirms brīdina, tad soda piegādātāju, kā tas ir darīts citos līgumos. Pilsētas vadība ir devusi brīdinājumu par citu līgumu izbeigšanu divas reizes. Pirmajā gadījumā tas notika pēc trešās puses revīzijas darba apgērbu ražošanas objektā Ķīnā. Otrajā gadījumā brīdinājums tika dots pēc trešās puses revīzijas, kas tika veikta bijušajam medicīniskā aprīkojuma piegādātājam Norvēģijā tā galvenajā birojā. Tomēr abos gadījumos piegādātāji veica korektīvus pasākumus, kas bija labi dokumentēti un ko vadība bija apstiprinājusi. Tādējādi līgums nav bijis jāizbeidz vienīgi tāda līguma sociālo klauzulu pārkāpuma dēļ, kas saistīts ar globālām piegādes ķēdēm. Taču pašvaldībai ir tiesības izbeigt līgumu, ja ir pārkāpti bērnu darba un citu būtisku darba tiesību un cilvēktiesību noteikumi, pat ja piegādātāji veic korektīvus pasākumus.

Līguma vērtība

Aplēstā līguma vērtība gadā par trim līgumā iekļautajām jomām, proti, pārtiku un dzērieniem, augļiem un dārzeņiem un piena produktiem, veido 80 milj. NOK (6,9 milj. EUR). 2018. gadā kopējā vērtība sasniedza 78 720 462 NOK (6,8 milj. EUR).

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 18. panta 2. punkts par atbilstību piemērojamiem pienākumiem vides, sociālo un darba tiesību jomā.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Oslo pilsēta
- Nolīgtie pakalpojumu sniedzēji
 - Pārtika un dzērieni — *Servicegrossistene AS*
 - Augļi un dārzeņi — *Cater Drammen AS*
 - Piena produkti — *Tine SA*

Sociālā ietekme

Sociālās atlases kritēriju piemērošanas rezultātā pilsēta panāca piegādātāju atbildīgāku rīcību ar šādiem iznākumiem:

- 2019. gada pirmajos četros mēnešos publiskajos iepirkumos iegādāto *Fairtrade* sertificēto un bioloģisko banānu īpatsvars palielinājās no 3 % līdz 50 %;
- tajā pašā laikposmā *Fairtrade* sertificētās kafijas īpatsvars pieauga no 9 % līdz 13 %.

Tas liecina, ka centrālo pamatnolīgumu izveide un kategoriju pārvaldības izmantošana ir efektīvi instrumenti ētiskas tirdzniecības stiprināšanā. Pilsēta strādā kopā ar piegādātājiem, lai padarītu tirgu sociāli atbildīgāku un vairotu godīgas tirdzniecības un bioloģisko alternatīvu piegādes par labu cenu.

Citi ieguvumi

- Līdztekus *Fairtrade* produktiem pieauga arī bioloģiskās pārtikas daļa.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

Nākamās darbības, lai turpinātu uzlabot sociālo atbildību Oslo iepirkumos, būs:

- apsvērt sociālos piešķiršanas kritērijus, piem., balstoties uz riska novērtējumu atsevišķiem produktiem;

- apsvērt progresīvas līguma izpildes sociālās klauzulas, piemēram, citu noteiktu godīgas tirdzniecības produktu īpatsvaru līguma darbības laikā.

Kontaktpersona(-as)

Katja Khardikova, ilgtspējīgu iepirkumu koordinatore, Oslo pilsēta, katja.khardikova@uke.oslo.kommune.no.

20. Obligātā godīgas tirdzniecības klauzula Madrides pašvaldības līgumos

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Madrides pilsēta, Spānija

Produktu vai pakalpojumu nozare: pārtika un ēdināšana

Ievads un iepirkuma mērķi

2016. gada 18. jūlijā Madrides pašvaldība pieņēma noteikumus par obligātu sociālo klauzulu iekļaušanu publiskos līgumos, koncesijās un pašvaldības atļaujās.

Noteikumi paredz, ka publiskajām struktūrām iepirkumos ir jāiekļauj godīgas tirdzniecības klauzula, paredzot, ka piedāvājumā ir obligāti jāiekļauj vismaz viens godīgas vai atbildīgas tirdzniecības produkts izvēlētajā kategorijā. Klauzula aptver noteiktus produktus, kas izvēlēti pārtikas iegādei ēdināšanas un restorānu pakalpojumos.

Noteikumi bija daļa no Madrides pašvaldības plašāka plāna veicināt pozitīvu vidi atbildīgam patēriņam un godīgai tirdzniecībai, kas jau ir paredzēts pašvaldības 2011. gada Rīkojumā par patēriņu (sk. 48., 49. un 50. pantu par atbildīgu publisko iepirkumu un sociālajiem kritērijiem).

Vietējo tiesību aktu īstenošanas posmā uzņēmumiem, kas pieteicās konkursā, nodrošināja tiešsaistes moduljus un paraugus (sk. sadaļu "Pārbaude"). Tādējādi bija paredzēts padarīt procesu raitāku un pieejamāku visiem uzņēmumiem.

Iepirkuma posms un kritēriji

Noteikumi paredz iekļaut godīgas tirdzniecības klauzulu iepirkuma priekšmetā, tā nosaukumā un paziņojumā. Godīgas tirdzniecības klauzulas obligāto iekļaušanu var realizēt vai nu kā īpašu līguma izpildes klauzulu, vai kā piešķiršanas kritēriju atkarībā no iepirkuma īpašībām. Marķējuma (sk. sadaļu par atsauces standartu) vai līdzvērtīgas norādes iekļaušana iepirkumā ir uzskatāma par stingri nepieciešamu. Piešķiršanas kritēriju gadījumā godīga tirdzniecība var veidot līdz 10 % no punktu kopvērtējuma. Tiesību aktā godīgas tirdzniecības produkti saskaņā ar godīgas un atbildīgas tirdzniecības jēdzienu ir definēti un nošķirti šādi:

- termins "godīgs" attiecas uz darba tiesību ievērošanu un vides aizsardzību saskaņā ar Eiropas Parlamenta rezolūciju par godīgu tirdzniecību un attīstību (2005/2245);
- termins "atbildīgs" arī attiecas uz minēto EP rezolūciju 2005/2245; jāatzīmē, ka atbildīgas tirdzniecības jēdziens neietver minimālās cenas specifikācijas un godīgas tirdzniecības prēmijas piešķiršanu ražotājiem; tādēļ tās definīcija nav tik stingra kā godīgas tirdzniecības definīcija.

Noteikumos iekļautie produkti ir kafija, tēja vai citi uzlējumi, cukurs, saldumi, cepumi, kakao un šokolādes produkti. Godīgas tirdzniecības kritēriji šiem produktiem ir jānodrošina ēdināšanas pakalpojumu, restorānu, kafetēriju, ēdnīcu un tirdzniecības automātu gadījumā. Šādos gadījumos vismaz vienam no šiem produktiem ir jābūt 100 % godīgas vai atbildīgas tirdzniecības produktam.

Klauzula ir obligāta arī nelielas nozīmes līgumiem. Saskaņā ar Spānijas tiesību aktiem nelielas nozīmes līgumi attiecas uz īpašām vajadzībām vai darbībām, kuras netiek sistemātiski atkārtotas laika gaitā un kuru paredzamā vērtība nepārsniedz 15 000 EUR.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Noteikumi par godīgas tirdzniecības praksi pašvaldībām veidoja daļu no plašākas Spānijā īstenotās godīgas tirdzniecības uzlabošanas iniciatīvas. Laikposmā no 2000. gada līdz 2016. gadam kopējie tēriņi par godīgas

tirdzniecības produktiem palielinājās no 10 miljoniem EUR līdz 40 miljoniem EUR. Lai atbalstītu šo virzību, valsts un pašvaldības ir apņēmušās vairot iedzīvotāju informētību par šo jautājumu un palielināt valsts izdevumus par godīgu un atbildīgu tirdzniecību. 2016. gada pašvaldības noteikumus izdeva kā daļu no atbildīgas tirdzniecības veicināšanas pasākumiem, kā norādīts 2011. gada rīkojumā par patēriņu Madrides pilsētai.

Atsaucoties uz godīgas tirdzniecības produkta definīciju, noteikumos ir izvirzīts pienākums iekļaut šādus standartus un organizācijas:

- Pasaules Godīgās tirdzniecības organizācija — vadošā organizācija godīgas tirdzniecības pārbaudes un standartizācijas jautājumos;
- *FairTrade* — starptautiska godīgas tirdzniecības organizācija, kas ražotājiem un uzņēmumiem, kuri atbilst starptautiskajiem standartiem, piešķir *FAIRTRADE* marķējumu;
- *Naturland Fair* — starptautiska organiskās lauksaimniecības organizācija, kas darbojas 58 pasaules valstīs;
- *EcoCert* — starptautiska ilgtspējības asociācija, kas nodrošina godīgas tirdzniecības sertifikātus, tostarp ilgtspējīgas lauksaimniecības un atbildīgas apgādes jomās;
- *Fair for Life* — starptautiska godīgas tirdzniecības organizācija, kas pievēršas cilvēktiesībām un godīgiem darba apstākļiem;
- *Símbolo de Pequeños Productores* — starptautisks mazo un vidējo ekoloģisko produktu ražotāju tīkls, kas darbojas galvenokārt Latīņamerikas valstīs;
- *Rainforest Alliance Certified* — produkta vides, sociālās un ekonomiskās ilgtspējības sertifikācija;
- *UTZ certified* — ilgtspējas marķējums, kas aptver visu piegādes ķēdi;
- citi marķējumi un organizācijas, kam ir līdzvērtīgs mērķis un nolūks.

Pārbaude

- Pretendents apliecina, ka tas izmanto godīgas tirdzniecības produktu tiešsaistes modulī, kas pieejams Madrides pārvaldē. Pārbaude notiek piešķiršanas posmā.
- Uzņēmumiem konkursa gaitā ir iespēja aplūkot veidni un paraugus, lai veicinātu dokumentu noformēšanu.
- Procesa novitātes dēļ gan administratīvajiem darbiniekiem, gan nolīgtajiem uzņēmumiem Madrides pašvaldība veica darbinieku īpašu apmācību godīgas tirdzniecības prakses jautājumos.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 43. pants par marķējumu.
- Madrides pašvaldības 2016. gada jūlijā izdots rīkojums, ar ko īsteno Ekonomikas ministrijas valsts pamatrīkojumu par sociālo klauzulu iekļaušanu pilsētas iestāžu iepirkumos (2016. gada 19. janvāris). Šos nosacījumus pēc tam nostiprināja 2017. gada novembra Publisko iepirkumu likumā par Direktīvas 2014/24/ES transponēšanu.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Madrides pašvaldība (Iepirkumu un pakalpojumu departaments un Ekonomikas, inovāciju un nodarbinātības departaments)
- Pretendenti un nolīgtie piegādātāji

Sociālā ietekme

- Noteikumi ir likuši uzņēmumiem un valsts iestādēm lielāku uzmanību pievērst godīgas un atbildīgas tirdzniecības produktu izmantošanai ēdināšanas pakalpojumos. Noteikumi attiecas uz produktiem, ko visvairāk ietekmē godīgas tirdzniecības patēriņš: 2016. gadā kafija veidoja 43 % no visa godīgas tirdzniecības apjoma; tai sekoja cukurs un saldumi (40 %), tēja (3 %) un citi pārtikas produkti (7 %).
- Tādējādi noteikumi ir palīdzējuši uzlabot kakao, tējas un cukura ražošanā nodarbināto personu sociālos apstākļus, izvēloties produktus pēc godīgas tirdzniecības marķējuma. Madrides pašvaldības iestādes laikā no 2016. līdz 2018. gadam ir piešķirušas 126 līgumus ar godīgas vai atbildīgas tirdzniecības klauzulām. 2018. gadā to skaits sasniedza 46. Tas ietvēra līgumus par 47 bērnodārzu ēdnīcas pakalpojumiem.

Gūtās atziņas un turpmākā rīcība

- Madrides pašvaldība konsekventi izmanto godīgas tirdzniecības marķējumu kā veidu, kas palielina vietējās pārvaldes pozitīvo sociālo ietekmi.
- Pilsētas amatpersonas ir uzsvērušas datorizētas uzraudzības nozīmi līgumu efektīvai īstenošanai, ņemot vērā darbuzņēmēju un iesaistīto produktu lielo skaitu. Turklāt marķējuma standartizācija būtu neatliekams pasākums, lai nodrošinātu efektīvu ētiskas godīgās tirdzniecības iepirkumu un paplašinātu tā lietojuma jomu.
- Iniciatīvas panākumu dēļ pilsētas dome šobrīd apsver paplašināt godīgās tirdzniecības sarakstā iekļauto produktu klāstu.

Kontaktpersona(-as)

Maria Sanchez Rebollo, Līgumu slēgšanas un pakalpojumu ģenerāldirektorāts, rebollosmc@madrid.es (galvenā kontaktpersona).

Angel Rodrigo Bravo, Madrides pilsēta, Dg.contraser@madrid.es (sekundārā kontaktpersona).

21. **Privileģēto tiesību līgumu ar sarežģītu budžeta struktūru iedalīšana daļās**

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Korfu pašvaldība, Grieķija

Produktu vai pakalpojumu nozare: pārtika un ēdināšana

levads / iepirkuma mērķi

2000. gadu sākumā garīgās veselības sistēmas reformas rezultātā Korfu sāka intensīvi veicināt sociālo uzņēmējdarbību tādu personu sociālai integrācijai un iekārtošanai darbā, kam ir psiholoģiski sociālas problēmas. Šai kontekstā Korfu pašvaldība ir sasniegusi augstu informētības līmeni attiecībā uz "sociālo iegādi" un ir guvusi svarīgu pieredzi privileģēto tiesību konkursu izmantošanā darbā iekārtošanas sociālajiem uzņēmumiem.

Šajā konkrētajā gadījumā iecere bija pilnveidot pašvaldības sociālās iegādes aktivitātes, iepērkot ēdināšanas pakalpojumus divām dažādām pašvaldības struktūrām ar diviem dažādiem finansējuma avotiem (viena izglītības struktūra, kas finansēta, izmantojot dotāciju, ko pašvaldībai piešķirusi Grieķijas Iekšlietu ministrija, un viena sociālās labklājības struktūra, kam līdzfinansējums piešķirts no ES un valsts budžeta ar VSID projekta starpniecību) vienā privileģēto tiesību konkursā.

Priekšmets

Skolas pusdienu nodrošināšana Korfu Mūzikas skolai un gatavo maltīšu nodrošināšana sievietēm un bērniem, kas uzturas Korfu Sociālajā namā no vardarbības ģimenē cietušām personām.

Iepirkuma posms un kritēriji

Korfu pašvaldība uzsāka konkursu 2017. gada 28. decembrī kā privileģēto tiesību konkursu darbā iekārtošanas sociālajiem uzņēmumiem, pamatojoties vienīgi uz izmaksu kritēriju (zemākā cena). Uzaicinājums bija formulēts objektīvi, un tajā bija skaidri norādīts, ka tas bija pieejams visiem Grieķijā vai citā dalībvalstī bāzētiem darbā iekārtošanas sociālajiem uzņēmumiem, kas darbojas ēdināšanas nozarē un kam vismaz 30 % no darbiniekiem ir personas ar invaliditāti vai nelabvēlīgā situācijā esoši darba ņēmēji.

Šā konkursa īpatnība bija piešķirējas iestādes iniciatīva iedalīt līgumu daļās, lai novērstu sarežģītību, kas izriet no tā, ka šīm divām pašvaldības struktūrām bija atšķirīgi finansējuma avoti (atšķirīgs ilgums, atšķirīga norēķinu kārtība utt.). Divas daļas ir definētas šādi:

- 1. daļa — ēdināšanas pakalpojumi Korfu Mūzikas skolai par laikposmu, kas sākas no līguma noslēgšanas brīža un beidzas 2018. gada 31. decembrī vai vēlāk, ja ir pieejami piegāžu pārpalikumi (līdz tie ir izlietoti);
- 2. daļa — ēdināšanas pakalpojumi maltītēm, kas nodrošinātas sievietēm un bērniem, kas uzturas Sociālajā namā no vardarbības ģimenē cietušām personām, laikposmā no līguma noslēgšanas brīža līdz līdzfinansētā projekta pabeigšanas datumam 2018. gada 31. novembrī.

Līgumslēdzēja iestāde paziņojumā par līgumu norādīja, ka piedāvājumus var iesniegt par vienu vai abām daļām.

Iepirkuma gaitā tika iesniegts tikai viens piedāvājums. Pretendents bija *KoiSPE Corfu New Horizons* — vietējais sociālais uzņēmums, kas iekārto darbā personas ar psiholoģiski sociālām problēmām un intensīvi strādā ēdināšanas nozarē. To, ka nebija vairāk pretendentu, var skaidrot ar grūtībām, kas saistītas ar iepirkto pakalpojumu būtību (svaigas maltītes), līdztekus Korfu salas ģeogrāfiskajam novietojumam, jo uzņēmumiem, kas atrodas citur, būtu jāspēj katru dienu nodrošināt svaigu maltīšu piegādi ar jūras transportu no cietzemes (vismaz 1,5 stundas).

Līgumu piešķirta vienīgajam pretendētam *KoiSPE Corfu New Horizons*. Pakalpojumu sniedzējs veica pakalpojumus kompetenti un atbilstoši līgumam.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsaucies standarts

Sociālās politikas mērķis bija pilnveidot darbā iekārtošanas sociālo uzņēmumu piekļuvi vietējam publisko līgumu tirgum, izmantojot vienu privileģēto tiesību konkursu, kas ietver vairāku pašvaldības struktūru iepirkumu vajadzības, neraugoties uz atšķirīgiem finansējuma avotiem.

Pārbaude

Darbā iekārtošanas mērķa un nelabvēlīgā situācijā nonākušu darbinieku nepieciešamā īpatsvara pārbaude notiek gan konkursa gaitā, gan līguma īstenošanas laikā. Līgumslēdzēja iestāde aicina pretendētus (un vēlāk — darbuzņēmēju) iesniegt kompetento iestāžu izdotas attiecīgās izziņas. Grieķijā šādas izziņas izsniedz Darba un sociālo lietu ministrijas Sociālās uzņēmējdarbības reģistrs un (īpaši *KoiSPE* gadījumā) Veselības ministrijas Garīgās veselības direktorāts.

Līgumu sekmīgi izpildīja līdz 2018. gada decembra beigām 1. daļai un līdz 2018. gada novembra beigām 2. daļai.

Līguma vērtība

Līguma kopējā vērtība par abām daļām bija 177 653 EUR, bez PVN, kur 1. daļas vērtība bija 113 243 EUR, bet 2. daļas vērtība bija 64 410 EUR.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 20. pants (privileģēto tiesību līgumi) un 46. pants (līgumu sadalīšana daļās).
- Transponēts ar Grieķijas Publisko iepirkumu likuma Nr. 4412/2016 20. un 59. pantu.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Korfu pašvaldība
- Nolīgtais pakalpojumu sniedzējs: *KoiSPE Corfu New Horizons*, Korfu bāzēts sociālais uzņēmums ar juridisko statusu *KoiSPE* (ierobežotas atbildības sociālais kooperatīvs), kas specializējas darbā iekārtošanas pakalpojumu sniegšanā personām ar psiholoģiski sociālām problēmām.
- Atbalsta sniedzēji: *EAADHSY*, Grieķijas Neatkarīgā publisko iepirkumu iestāde (atbildīga par revīzijām un valsts līgumu piešķirēju iestāžu konsultēšanu), un Jonijas salu reģions (atbildīgs par VSID reģionālās darba programmas pārvaldību, izmantojot īpašo reģionālo pārvaldes iestādi) pašvaldībai nodrošināja tehnisko atbalstu un konsultācijas, lai risinātu sarežģītību, kas saistīta ar dažādajiem līguma finansējuma avotiem. To pozitīvā pieeja un sadarbība veicināja šo centienu sekmīgo iznākumu.

Sociālā ietekme

Konkursa uzvarētājam *KoiSPE Corfu New Horizons* ir 234 dalībnieki (profesionāļi garīgās veselības jomā un personas ar psiholoģiski sociālām problēmām), un tas īsteno daudzas uzņēmējdarbības aktivitātes, tostarp ēdināšanas, uzkopšanas, pārtikas ražošanas un pārstrādes, autostāvvietu pārvaldības un atklāto telpu kopšanas pakalpojumus. Tas nodarbina 85 personas, no kurām 60 ir personas ar garīgajām slimībām. Tādējādi darbinieku ar invaliditāti skaits ir lielāks par 70 %, pārsniedzot konkursā noteikto minimālo rādītāju 30 % apmērā.

Šā konkursa sociālā ietekme nav mērīta. Taču *KoiSPE Corfu New Horizons* ir noteicis (izmantojot neatkarīgu speciālistu psihiatrijas un CR jomā veiktu ārējo novērtējumu) savas saimnieciskās darbības sociālo ietekmi par pēdējiem pieciem gadiem (2014.–2018.), no kura aptuveni puse attiecas uz publisko līgumu izpildi. Saskaņā ar pieejamiem datiem *KoiSPE Corfu New Horizons* sasniegtā sociālā ietekme uz organizācijas nodarbināto personu ar garīgām slimībām veselību un labklājību ietver:

- atkārtotu epizožu būtisku samazinājumu (-35 %),
- komunikācijas rādītāju darbā būtisku uzlabojumu (+25 %),
- samazinātu nepieciešamību izmantot garīgās veselības pakalpojumus,
- darba un sociālo iekļaušanu,
- stresa pārvaldības uzlabošanu,
- mācīšanās prasmju uzlabošanu,
- ieņēmumu būtisku atbalstu.

Kopumā *KoiSPE Corfu New Horizons* saimnieciskā darbība ir sekmējusi salas vietējo ekonomisko un sociālo izaugsmi, panākot šādus ieguvumus:

- sabiedrības informētība,
- vietējās sociālās uzņēmējdarbības ilgtspēja,
- labās prakses izstrāde citām neaizsargāto personu grupām,
- mazāka nepieciešamība pēc vietējo veselības sociālās labklājības apakšsistēmu pakalpojumiem.

Citi ieguvumi

- Projektam ir augsts atkārtotības potenciāls citām Grieķijas un citu valstu līgumslēdzējām iestādēm, kas īsteno projektus saskaņā ar VSID — jo īpaši reģionālā līmenī.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

Šis gadījums bija drosmīgs mēģinājums nelielai vietējai pašvaldībai virzīties uz komplicētāku privileģēto tiesību iepirkumu modeli. Turpmāk rezumētas galvenās gūtās atziņas.

- Sociālos iepirkumus var sekmīgi izmantot pat tad, ja līguma budžetam ir komplicēti finansējuma avoti.
- Līguma pārdaļīšana daļās ir gudra pieeja, ko var izmantot, lai ne vien veicinātu sociālo uzņēmumu piekļuvi publisko līgumu tirgum, bet arī nodrošinātu elastīgumu komplicētās iepirkumu lietās.
- Tā kā galvenais problēmjautājums šādos gadījumos ir tas, ka visas līguma budžeta finansējumā iesaistītās puses vienojas par viena privileģēto tiesību konkursa izmantošanu, neraugoties uz atšķirīgiem finansējuma mehānismiem, panākumu atslēga ir cieša sadarbība starp piešķirēju iestādi un kompetento VSID pārvaldības iestādi. Tāpat izšķiroša nozīme var būt pilnvarojumam, ko nodrošina valsts iepirkumu revidenti.

Galvenais nākotnes problēmjautājums ir vietējo piešķirēju iestāžu un reģionālo VSID pārvaldības iestāžu lielāka informētība par racionalizētu sociālo iepirkumu veicināšanu publiskos līgumos, kas saistīti ar projektiem ar ES līdzfinansējumu.

Kontaktpersona(-as)

Athanasios Papavlassopoulos, *KoiSPE Corfu New Horizons* ģenerāldirektors, thanassiios@yahoo.gr un koispekerk@yahoo.gr.

22. *Privileģēto tiesību līgumi darbā iekārtošanai, lai sasniegtu vairākus ilgtspējības mērķus*

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Federālais sociālās integrācijas, nabadzības izskaušanas, sociālās ekonomikas un federālo pilsētu politiku publiskās plānošanas dienests (*PPS SI*), BEĻĢIJA (<https://www.mi-is.be>)

Produktu vai pakalpojumu nozare: pārtika un ēdināšana

Ievads / iepirkuma mērķi

PPS SI ir federāla Beļģijas valsts aģentūra, kuras misija ir garantēt cilvēka cienīgu dzīvi nabadzībā nonākušām personām, izstrādājot, ieviešot, novērtējot iekļaujošu sociālās integrācijas federālo politiku un veicot turpmākos pasākumus saistībā ar to. Šai kontekstā *PPS SI* ir atbildīga arī par EAFVP (Eiropas atbalsta fonds vistrūcīgākajām personām) darba programmu Beļģijā, kas nodrošina palīdzību pārtikas jomā cilvēkiem, kam nepieciešama palīdzība. Būdam EAFVP pārvaldības iestāde, *PPS SI* iepērk visus pārtikas produktus, kas bez maksas izplatāmi personām, kuras dzīvo zem nabadzības sliekšņa.

Šajā konkrētajā gadījumā piešķirējas iestādes mērķis bija trīskāršs:

1. nodrošināt veselīgus un uzturvielām bagātus produktus vistrūcīgākajām personām Beļģijā,
2. veicināt pārtikas izšķērdēšanas novēršanu, pieprasot nepārdoto dārzenu pārpalikumu izmantošanu kā izejvielas, un
3. palielināt nelabvēlīgā situācijā esošu darba ņēmēju iekārtošanu darbā, paredzot privileģētu tiesību līgumu piešķiršanas procesu darbā iekārtošanas sociālajiem uzņēmumiem.

Priekšmets

Zupas, kas vārīta, izmantojot dārzenu pārpalikumus, pagatavošana, iepakojšana un piegāde uz iepriekš noteiktām uzglabāšanas zonām. Zupa ir viens no pārtikas produktiem, ko bez maksas plānots izplatīt vistrūcīgākajām personām saskaņā ar Beļģijas valsts EAFVP programmu.

Iepirkuma posms un kritēriji

PPS SI uzsāka iepirkumu 2018. gadā kā konkursa procedūru ar sarunām, un tas bija paredzēts aizsargātām darbnīcām un ekonomikas dalībniekiem, kuru galvenais mērķis ir personu ar invaliditāti un nelabvēlīgā situācijā esošu personu sociālā un profesionālā integrācija. Līguma vērtība bija zem ES noteiktās robežvērtības, un šīs procedūras izmantošana ļāva pretendentiem pielāgot savu piedāvājumu līgumslēdzējas iestādes vēlmēm un risināt sarunas par cenu, ja tiktu pārsniegts pieejamais budžets.

Uzaicinājums bija formulēts objektīvi, uzaicinot visu veidu darbā iekārtošanas sociālos uzņēmumus, kas atrodas vai nu Beļģijā un atbilst "iekļaušanas sociālās ekonomikas" kritērijiem, kas izvirzīti 1999. gada 26. marta likuma 59. pantā (attiecībā uz Beļģijas 1998. gada rīcības plānu nodarbinātības jomā), vai citā dalībvalstī vai valstī, kas ir Nolīguma par publiskajiem iepirkumiem (*GPA*) līgumslēdzēja, un atbilst līdzvērtīgiem kritērijiem saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem.

Ņemot vērā šā iepirkuma sarežģītību un inovatīvo būtību, piešķirēja iestāde pirms piedāvājumu iesniegšanas termiņa organizēja informatīvo pasākumu potenciālajiem pretendentiem.

Līguma piešķiršana bija balstīta uz ekonomiski visizdevīgāko piedāvājumu, kas atbilda vislabākajai cenas un kvalitātes attiecībai, ko novērtēja uz divu kritēriju pamata:

1. piedāvātā cena par gala produkta vienību (70 % no kopējā punktu skaita);

2. Ierosinātās līguma izpildes pieejas apraksts (30 % no kopējā punktu skaita), tostarp 3 apakškritēriji:

- ierosinātā dārzeņu pārpalikumu avota uzticamība;
- ierosinātā zupas pagatavošanas procesa ticamība; un
- ierosinātā produkta piegādes grafika uz piešķirējas iestādes norādītajām uzglabāšanas zonām ticamība.

Iepirkuma gaitā tika iesniegts tikai viens piedāvājums; to iesniedza vairāku sociālo uzņēmumu konsorcijs, kam arī piešķīra līgumu. Fakts, ka netika iesniegts vairāk līgumu, skaidrojams ar pakalpojumu ārkārtīgi augstajām tehnisko specifikāciju prasībām (stingras tehniskās specifikācijas pārtikas produktiem, stingri piegādes termiņi, piegādes atzdesētā vidē utt.), kas pārsniedza citu sociālo uzņēmumu nozarē darbojošos organizāciju veiktspēju.

Izraudzītais konsorcijs kompetenti un atbilstoši līgumam izpildīja pakalpojumus laikposmā no 2018. gada oktobra līdz 2019. gada jūlijam.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Šī iepirkuma sociālās politikas mērķis, kā skaidri norādīts uzaicinājumā iesniegt piedāvājumus, bija sekmēt personu ar invaliditāti un nelabvēlīgā situācijā esošu personu sociālo un profesionālo integrāciju. Flandrijā darbā iekārtošanas sociālo uzņēmumu darbinieku starpā ir personas ar (vieglu) garīgo vai fizisko invaliditāti un citas personas, kas nespēj strādāt parastajā darba tirgū (personas ar smagām psiholoģiskām problēmām, tostarp bēgļi, kas piedzīvojuši traumējošus notikumus, personas, kam trūkst nepieciešamo sociālo iemaņu, u. c.).

Pārbaude

Pirms līguma piešķiršanas veiktās pārbaudes:

- pretendentu administratīvās prasības (sociālās ekonomikas uzņēmums, maksātspēja u. c.);
- dārzeņu pārpalikumu izcelsme;
- ražošanas un iepakojšanas metodes;
- piegāžu plānošana.

Administratīvās prasības pārbaudīja Finanšu departamenta iepirkumu speciālisti, pamatojoties uz finanšu un fiskālajās datubāzēs (*Knuispuntbank*) un atzītu sociālās ekonomikas uzņēmumu reģistros esošo informāciju. Pārējo trīs elementu pārbaudes veica EAFVP pārvaldes iestāde, pamatojoties uz pieteikumā iekļautajiem dokumentiem.

Līguma darbības laikā veiktās pārbaudes:

- produktu kvalitātes kontrole;
- piegāžu kvalitāte;

EAFVP pārvaldes iestāde pārbaudīja produktu un piegāžu kvalitāti. Produktu kvalitāti pārbaudīja, ņemot paraugus un nododot testēšanai laboratorijā. Piegāžu kvalitāti pārbaudīja, veicot vienu vai vairākas pārbaudes uz vietas piegādes brīdī.

Pēc piegādēm pārbaudes veica, salīdzinot visus piegādes dokumentus ar rēķiniem, lai pārliecinātos, ka viss produktu apjoms ir piegādāts, kā plānots.

Lai arī nebija noteikti sociāla rakstura izpildes kritēriji, *PPS SI* noteica vairākus vidiskā snieguma kritērijus, piemēram, pārstrādāta papīra izmantošanu un datu apmaiņu primāri elektroniskā formātā, lai ierobežotu papīra izmantošanu, saskaņā ar tās *EMAS* marķējumu darbības ietekmes uz vidi samazināšanai.

Līguma vērtība

Līguma kopējā vērtība bija 134 500 EUR (bez PVN).

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 20. pants par privileģēto tiesību līgumiem.
- Transponēts ar Beļģijas 2016. gada 17. jūnija Publisko iepirkumu likuma 15. pantu.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Sociālās integrācijas publiskās plānošanas dienests (*PPS SI*)
- Nolīgtais pakalpojumu sniedzējs: 10 darbā iekārtošanas sociālo uzņēmumu konsorcijs, kuru vada *Trabajo Arbeidskansen vzw*.
- Atbalsta sniedzēji: Beļģijas Pārtikas banku federācija atbalstīja procesu, pieņemot produktu piegādes savās telpās un tālāk izplatot tos uz *PPS SI* EAFVP partnerorganizācijām

Sociālā ietekme

Šajā pirmajā izmēģinājumā iecere bija noskaidrot, kā vienu iepirkumu var organizēt tā, lai pilnveidotu sociālos, ekonomiskos un vides ilgtspējības mērķus. Līgumslēdzēja iestāde cer izmantot šo pieredzi, lai izveidotu līdzīgus projektus ESF+ nākamajā plānošanas periodā no 2021. līdz 2027. gadam kopā ar citām reģionālajām iestādēm.

Līguma paredzēšana īpaši aizsargātajām darbnīcām un nodarbinātības programmām palielināja sociālo ietekmi, savukārt konkursa procedūru ar sarunām izmantoja, lai aicinātu pretendētus piedāvāt produktu, kura mērķis ir novērst pārtikas izšķērdēšanu (zupa, ko pagatavo no dārzeņu pārpalikumiem). Lai arī šā procesa formālais novērtējums vēl nav noslēdzies, vissvarīgākās ietekmes izklāstītas turpmāk.

- Sociālajiem uzņēmumiem bija iespēja pārbaudīt savas spējas sagatavot svaigus pārtikas produktus saskaņā ar stingrām tehniskajām specifikācijām un ieguldīt nepieciešamajā aprīkojumā un sistēmās.
- Nolīgtais 10 sociālo uzņēmumu konsorcijs sadarbojās šā līguma izpildē, tādējādi tas būs labāk sagatavots sadarboties ar citiem sociālajiem uzņēmumiem un konkurēt uz publiskiem līgumiem nākotnē.
- Piešķirējai iestādei bija iespēja sniegt ilgtspējīgu un veselīgu pārtikas produktu vistrūcīgākajiem, kā arī aktīvi izmantot dārzeņu pārpalikumus un izvairīties no pārtikas izšķērdēšanas.

Cits pabalsts

- Mudinot atgūt dārzeņu pārpalikumus zupai, līgumslēdzēja iestāde panāca pārtikas izšķērdēšanas samazināšanu un attiecīgi samazināja organisko atkritumu apjomu, ko apstrādā reģionālais atkritumu apsaimniekotājs. Dārzeņu pārpalikumu izmantošana arī parāda resursu ziņā efektīvu un ekonomisku veidu, kā pārvaldīt EAFVP programmas īstenošanu Beļģijā.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Projektam ir augsts atkārtotības potenciāls piešķirējam iestādēm visās citās ES dalībvalstīs, kas īsteno projektus EAFVP programmā. Tiem, kas ir ieinteresēti veikt līdzīgus iepirkumus, ieteicams ņemt vērā turpmākos ieteikumus.
- Sociālo uzņēmumu veikspēja un to spēja izveidot konsorciju ir būtisks panākumu faktors. Līgumslēdzējai iestādei ir jāizpēta tirgus spēja nodrošināt, ka tā saņems konkurētspējīgus piedāvājumus, kuri spēs nodrošināt vēlamos produktus vai pakalpojumus.
- Šim projektam piemīt spēcīgi inovatīvie aspekti, jo tas vienlaikus veicina sociālo dzīvotspēju (sociālais iepirkums) un dabas resursu dzīvotspēju (pārtikas izšķērdēšanas novēršana) visā valstī īstenotas ES programmas kontekstā.

Turpmāk rezumētas galvenās gūtās atziņas.

- Sociāli atbildīgs publiskais iepirkums var sekmēt gan sociālo, gan dabas resursu dzīvotspēju, ja piešķirējas iestādes ar izdomu bagātā veidā apvieno dažādus rīkus.

- EAFVP programmas kā pārtikas izplatīšanas programmas būtība padara to par piemērotu kontekstu ilgtspējības mērķu sasniegšanai pārtikas izšķērdēšanas novēršanas jomā.

Turpmāk minēti nākotnes problēmjaucājumi.

- Atbalsts sociālajiem uzņēmumiem, lai paplašinātu to spēju sekmīgi reaģēt uz šāda veida iepirkumu.
- Tehnisko prasību uzlabošana tādā veidā, kas atvieglos loģistiku un padarīs to rentablāku (piem., samazina uzglabāšanas ar dzesēšanu nepieciešamību).
- Īpašu sadarbības paņēmieni izstrāde starp EAFVP programmu un ESF programmām (piem., vietējās ESF iniciatīvas), lai pilnveidotu finansējuma avotus nodarbinātības un apmācību izmaksām, kas saistītas ar šāda veida iepirkumu.

Kontaktpersona(-as)

Tom Anthuenis, Eiropas fondu dienestu direktors (PPS SI), tom.anthuenis@mi-is.be.

23. AQUA Mühle un Feldkirhas un Brēgenas pilsētas apvieno spēkus, sniedzot sociālos pārtikas pakalpojumus

Statuss: identificēts

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Brēgenas pilsēta (Austrija) un Feldkirhas pilsēta (Austrija)

Produktu vai pakalpojumu nozare: pārtika un ēdināšana

Ievads / iepirkuma mērķi

2017. un 2018. gadā divas pašvaldības Austrijas rietumu daļā — Brēgenca un Feldkirha — izmantoja iepirkumu tiesību aktos paredzētās iespējas, lai veicinātu sociālo un ekoloģisko ilgtspējību. Abu analizēto konkursu mērķis bija nodrošināt veselīgu pārtiku visām valsts skolām un bērnudārziem, vienlaikus veicinot sociālā mērķa sasniegšanu.

Tādējādi publiskie konkursi ēdināšanas nodrošināšanai visās valsts skolās un bērnudārzos ietvēra piešķiršanas kritērijus, kas balstīti uz ilgstošo bezdarbnieku un personu ar invaliditāti nodarbināšanu. Abus līgumus ieguva darbā iekārtošanas sociālais uzņēmums *AQUA Mühle*.

Priekšmets

Sociālo un vides apsvērumu iekļaušana piedāvājumos attiecās uz pārtikas nodrošināšanu valsts skolām un bērnudārziem Forarlbergas apgabalā, Austrijā.

Iepirkuma posms un kritēriji

Piešķiršanas kritēriji: kopumā piešķīra 100 punktus, pamatojoties uz šādiem kritērijiem —

- cena (50),
- ēdienkartes plānošanas kvalitāte (5),
- formālie kritēriji attiecībā uz ēdienkartes plānošanu (20),
- pārtikas kvalitāte (10),
- vides sloga samazināšana (5),
- atbildes sniegšanas termiņa samazināšana (5),
- ilgstošo bezdarbnieku nodarbināšana (2,5),
- personu ar invaliditāti nodarbināšana (2,5).

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Pamata atsauces standarts bija Austrijas *Bundesvergabegesetz* (2006), kas pieļauj ar sociālo politiku saistītu aspektu un ekoloģisko kritēriju iekļaušanu (5. Abschnitt: Grundsätze des Vergabeverfahrens, §19 (6); 6. Abschnitt: Die Ausschreibung – 4. Unterabschnitt: Bestimmungen über den Leistungsvertrag, §99(1)).

Šī iepirkuma sociālais mērķis bija nelabvēlīgākā situācijā nonākušu personu iekļaušana, izmantojot integrāciju darba tirgū, lai izskaustu ilgstošo bezdarbu un saistītu sociālo, ekonomisko un ekoloģisko ilgtspējību.

Pārbaude

Abi līgumi tika piešķirti organizācijai *AQUA Mühle* kā pretendētājam ar visaugstāko kopējo punktu skaitu, un tā arī saņēma punktus par ilgstošo bezdarbnieku un personu ar invaliditāti kā darbinieku iekļaušanu.

Kas attiecas uz personu ar invaliditāti nodarbinātību, *AQUA Mühle* iesniedza darbinieku invaliditātes statusa deklarāciju, ko izsniegusi publiskās veselības apdrošināšanas sabiedrība (*Gebietskrankenkasse*). Attiecībā uz ilgstošo bezdarbnieku nodarbināšanu pretendents līgumslēdzējai iestādei kā pierādījumu iesniedza iekšējo dokumentāciju.

Līgumslēdzējai iestādei tika iesniegti iekšējie rādītāji un aprēķini par ekoloģiskajiem pārtikas produktiem, kā arī informācija par galvenajiem pārtikas piegādātājiem.

Līdz šim nav veikts šo kritēriju turpmāks novērtējums.

Līguma vērtība

Abu līgumu darbības termiņš bija viens gads. Līguma vērtība Brēgencā bija aptuveni 300 000 EUR, savukārt līguma vērtība Feldkirhā bija aptuveni 400 000 EUR. Kopā tie nodrošināja 150 000 maltītes valsts skolās gadā.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 67. pants par piešķiršanas kritērijiem.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Brēgencas pašvaldība un Feldkirhas pašvaldība
- Nolīgtais piegādātājs: *AQUA Mühle* ir darbā iekārtošanas sociālais uzņēmums, kas veic daudz dažādu darbību, tostarp sniedz pārtikas pakalpojumus, un tas ir labi nostiprinājies reģionā; tas ieguva divus līgumus. *AQUA Mühle* piedāvā apmācības un nodarbinātību ilgstošajiem bezdarbniekiem un citām neaizsargātajām grupām. Organizācijai ir ilggadēja pieredze attiecībā uz pārtikas pakalpojumiem. Tā nodrošina ēdināšanu valsts iestādēm, kā arī privātām organizācijām un personām, vada kafejnīcu un ražo veselīgas, lietošanai gatavus pārtikas produktus.

Sociālā ietekme

- Sociālo kritēriju iekļaušana šajā iepirkumā veicināja apgabala ilgstošo bezdarbnieku un personu ar invaliditāti iekārtošanu darbā. Līgumslēdzējas iestādes varēja nodrošināt kvalitatīvu pārtiku valsts skolās, vienlaikus sasniegto sociālos un vides mērķus.
- Tā kā līgumslēdzējs bija vietējais uzņēmums, nodarbinātības radītais papildu ieguvums iepirkumā ir tāds, ka radītā peļņa paliek vietējā sabiedrībā.

Citi ieguvumi

- Ieguvumus videi sasniedza, reģionā samazinot transporta pārvadājumus, kas saistīti ar skolas maltīšu nodrošināšanu, kā arī veicinot bioloģiski ražotas pārtikas plašāku izmantošanu.
- Principā šī prakse ir nododama tālāk, lai arī ne visiem darbā iekārtošanas sociālajiem uzņēmumiem ir attiecīgs lielums, pieredze un iespējas, lai piedalītos tādos iepirkumos kā šis.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasutājumi

- Var būt noderīga labāka komunikācija ar līgumslēdzēju iestādi pirms līguma darbības sākuma, jo tas ļauj labāk novērtēt iespējamās nākotnes scenārijus, kas ietekmē līguma priekšmetu. Piemēram, darbuzņēmējs uzskata, ka būtu noderīgi pastiprināt dialogu starp līgumslēdzēju iestādi un darbuzņēmēju par tādiem jautājumiem kā iespējamās izmaiņas attiecībā uz līguma apjomu (piem., papildu bērnu dārzi).

Kontaktpersona(-as)

Clara Moder, pētniece, arbeit plus – Social Enterprises Austria, clara.moder@arbeitplus.at.

4. NOZARE. Mēbeles

24. Emīlija-Romanja izvēlas mēbeles ar samazinātu ietekmi uz vidi un sociālo ietekmi

Statuss: galīgā redakcija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Emīlijas-Romanjas aģentūra *Intercent*, Itālija

Produktu vai pakalpojumu nozare: mēbeles

Ievads un iepirkuma mērķi

Emīlijas-Romanjas elektronisko tirgu attīstības reģionālā aģentūra (*Intercent-ER*) ir novatoriska kolektīvo pirkumu iestāde, ko finansē Emīlijas-Romanjas reģiona pārvalde.

Kopš darbības uzsākšanas 2006. gadā *Intercent-ER* darbojas kā reģiona administrācijas centrālā iepirkuma struktūra un pārvalda e-iepirkumu sistēmu. Darbojoties kā vadošā iestāde videi nekaitīga un sociāla publiskā iepirkuma un ilgtspējīgas prakses jomā, tā divus gadus pēc kārtas ir ieguvusi Itālijas balvu par sociālajiem iepirkumiem *Compraverde* forumā (ikgadējs ilgtspējīga publiskā iepirkuma valsts pasākums Itālijā).

2018. gadā tika uzsākta iepirkuma procedūra, kas ietvēra mēbeļu iegādi valsts pārvaldes birojiem. Konkursa mērķis bija nodrošināt birojus ar atjaunotu mēbeļu komplektu ar mazāku ietekmi uz vidi. Turklāt nomainīto mēbeļu utilizācija arī bija daļa no iepirkuma nolūkā tās ziedot kādai labdarības organizācijai, piemēram, Sarkanajam Krustam, vai citām brīvprātīgā darba organizācijām, kas reģistrētas Itālijā vai kādā citā valstī.

Priekšmets Jaunu mēbeļu iegāde ar samazinātu ietekmi uz vidi un sociālo ietekmi.

Iepirkuma posms un kritēriji

Iepirkuma process sākās 2017. gada 21. novembrī ar publikāciju *Intercent-ER* vietnē un *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* portālā. Tika izmantota divpakāpju procedūra. Atklātajā posmā tika atļautas divas jautājumu un atbilžu kārtas, un tās pārskatāmā veidā tika publicētas tīmekļa vietnē. Iepirkums tika sadalīts trīs daļās, pamatojoties uz mēbeļu materiālu un tehniskajām specifikācijām. Sadalījuma mērķis bija palīdzēt specializētiem piegādātājiem pieteikties uzaicinājumā. Līgumi ilgtu 24 mēnešus, un tos varētu pagarināt uz 12 mēnešiem pēc darbības termiņa beigām. Līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas, pamatojoties uz ekonomiski visizdevīgāko piedāvājumu, piedāvājumos pievēršot uzmanību tehniskajai kvalitātei, vides un sociālajiem standartiem.

Iepirkumā piedalījās septiņi uzņēmumi; trīs dažādiem uzņēmumiem tika piešķirtas daļas attiecīgi par metāla mēbelēm, koka mēbelēm un krēsliem.

Piešķiršanas kritēriji

Piešķiršanas kritērijiem bija šāds svars:

- izmaksas — 30 %;
- tehniskais piedāvājums — 70 %.

Tehniskajā piedāvājumā bija iekļauti sociālie kritēriji, par kuriem tika piešķirti septiņi no 70 punktiem (10 %), un tie bija sadalīti šādi:

- divi punkti par SA 8000 vai līdzvērtīga sertifikāta esamību, kas apliecina vēršanos pret bērnu, piespiedu un diskriminētu darbu;

- divi punkti par *BS OHSAS 18001* vai līdzvērtīga marķējuma esamību drošības un veselības aizsardzības jomā;
- trīs punkti par veco mēbeļu atkārtotu izmantošanu, ko pierāda konkursā iesniegta deklarācija.

Turklāt līdz pieciem punktiem bija iespējams saņemt par *EMAS, ISO 14001* vai oglekļa pēdas standarta vai ekvivalentu esamību.

Līguma izpildes nosacījumi

Līguma noteikumos bija ietverts arī mehānisms piegādes ķēdes novērtēšanai un uzlabošanai līguma uzraudzības posmā, izveidojot novērtēšanas sistēmu. Uzraudzības mehānisma pamatā ir konkursa dalībnieku uzņēmumu deklarācija par to, kā tiks izpildīti līguma nosacījumi, ņemot vērā konkursa sociālos mērķus. Kad dokumentācija ir saņemta, *Intercent-ER* personāls uzrauga un pārbauda atbilstību, kā izklāstīts pārbaudes sadaļā. Uzņēmumi, kas piedalās konkursā, tiek mudināti kartēt savu produktu piegādes ķēdi un pārbaudīt atbilstību konkursa dalībnieces organizācijas sociālajām normām, lai izvairītos no sociālā dempinga.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Konkursa sociālās politikas mērķi bija divkārši:

- attiecībā uz sociālo marķējumu un standartu veicināšanu administrācija vēlējās nodrošināt atbilstošu sociālo standartu uzņēmumiem, kas strādā ar reģionālo pašvaldību, un tādējādi visā reģionā veicināt sociālās ilgtspējas politiku;
- attiecībā uz veco mēbeļu atkārtotu izmantošanu sociālais mērķis bija radīt pozitīvas partnerības vidi starp valsts pārvaldi, privātiem uzņēmumiem un bezpeļņas organizācijām.

Piešķirot līguma slēgšanas tiesības, konkursa procesa pamatā bija divi galvenie sociālie standarti — *SA 8000* un *BS OHSAS 18001*:

- *SA 8000* ir starptautisks sertifikācijas standarts, kas mudina organizācijas izstrādāt, uzturēt un piemērot sociāli pieņemamu praksi darbavietā. Tas ietver jautājumus par bērnu darbu, biedrošanās brīvību, diskrimināciju, darba laiku un vadības sistēmām, pievēršot uzmanību darba ņēmējiem;
- *BS OHSAS 18001* marķējums attiecas uz darbinieku nodarbošanos un veselības novērtējumu. Organizācijām, kas piesakās *BS OHSAS 18001* standartam, būtu jānodrošina darba ņēmēju darba drošības un veselības aizsardzības sistēma.

Vides standarti atbilda 2017. gada 11. janvāra ministrijas dekrētam par mēbeļu tehnisko specifikāciju un enerģijas ietaupījumu. Dekrēta galvenais mērķis bija veicināt enerģijas ietaupījumus valsts pārvaldē, ņemot vērā Eiropas mērķus 2020. gadam.

Līguma vērtība

Līguma kopējā vērtība uz četriem gadiem ir 4,1 miljons EUR, kas sadalīti šādi:

- 1. daļa — 1,65 miljoni EUR (koka mēbeles);
- 2. daļa — 1,05 miljoni EUR (metāla mēbeles);
- 3. daļa — 1,38 miljoni EUR (biroja krēsli).

Pārbaude

Iepirkumā īpaši uzmanīgi tika ievērots turpmākās pārbaudes mehānisms, lai nodrošinātu efektīvu konkursa izpildi. Pārbaudē bija ietverti šādi elementi:

- uzņēmums, kam piešķirtas līguma slēgšanas tiesības, piekrīt pieņemt ārējās revīzijas, lai tajās pārbaudītu obligātos sociālos standartus;
- sešos mēnešos pēc līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas uzņēmumam būtu jāsniedz *Intercent-ER* skaidra un dokumentēta piegādājamo produktu piegādes ķēdes vīzija;
- piegādes ķēdē vajadzētu būt ieviestai uzraudzības un novērtēšanas sistēmai, kuras pamatā ir vides un sociālo standartu pastāvīga uzlabošana;
- 12 mēnešos pēc līguma darbības sākuma darbuuzņēmējiem būtu jāiesniedz dokuments par piegādes ķēdē veiktajām korektīvajām darbībām.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 67. pants (līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritēriji) un 70. pants (līgumu izpildes nosacījumi).
- Itālijas 2016. gada 18. aprīļa Likumdošanas dekrēts.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde:
 - Emīlijas-Romanjas reģions;
 - *Intercent-ER* — reģionāla publiskā iepirkuma iestāde, kas koordinē iepirkumu.
- Uzņēmumi, kas piedalījās iepriekšējā apspriedē ar tirgus dalībniekiem:
 - *Armet s.r.l.*;
 - *Mobilferro s.r.l.*;
 - *Metalplex s.p.a.*;
 - *L.T. Form2 s.r.l.*;
 - *Laezza s.p.a.*;
 - *Moschella sedute s.r.l.*;
 - *SO.C.A.M. Società Cooperativa*.
- Nolīgtie pakalpojumu sniedzēji:
 - 1. daļa (koka mēbeles) — *Metalplex s.p.a.*;
 - 2. daļa (metāla mēbeles) — *Mobilferro s.r.l.*;
 - 3. daļa (biroja krēsli) — *Moschella sedute s.r.l.*

Sociālā ietekme

- Iepirkums ir iezīmējis inovāciju reģionālo pašvaldību pieejā attiecībā uz sociālo kritēriju ieviešanu publiskajā iepirkumā. *Intercent-ER* ir novērojusi tādu vietējo struktūru un NVO interesi, kas nodarbojas ar ilgtspējīgu attīstību un sociālo ilgtspēju. Tā kā līguma darbība sākās nesen, pašlaik nav noteikta galamērķa organizācija, kas saņemtu lietotās mēbeles, tomēr *Intercent-ER* uzrauga procesu.
- Reģions 2011. gadā sāka ceļu uz ilgtspējīgu publiskā iepirkuma praksi. Kopš tā laika sociāli atbildīgi kritēriji ir iekļauti trīsdesmit līgumos, ko publiskojuši *Intercent-ER*. Iniciatīva ir uzskatāma par veiksmīgu. Mūsdienās lielākajai daļai uzņēmumu, kas piedalās konkursā, un pretendentu, kas meklē publiskā iepirkuma iespējas, visticamāk, ir SA 8000 sertifikāts, turklāt arvien vairāk šo uzņēmumu konkurē uz sociāli atbildīgu īpašību pamata.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- *Intercent-ER* vēlas turpināt izmantot sociāli atbildīgu iepirkumu ar vēl vērienīgākiem mērķiem. Tomēr pārvalde ir uzsvērusi izplatīšanas instrumentu, galvenokārt apmācības, nozīmi gan reģionālajos administrācijas birojos, gan uzņēmumos, lai nodrošinātu konkrētākus rezultātus.
- *Intercent-ER* turpinās atalgot un novērtēt korporatīvo sociālo atbildību uzņēmumos, kas piedalās konkursos, nolūkā optimizēt sociālos uzņēmumus un resursus reģionā. Turklāt reģionālā pašvaldība cer īstenot un sasaistīt valsts un reģionālās sociālās integrācijas stratēģijas, izmantojot integrētu publisko iepirkumu, kā arī izstrādājot sociāli atbildīgu tirgu piedāvājumam un pieprasījumam. Tādējādi sociālajam iepirkumam būtu galvenā loma atbildīga pieprasījuma īstenošanā produktu nozarēs, kas ir noturīgākas pret pārmaiņām. *Intercent-ER* ir apņēmusies nodrošināt biežāku SAPI klauzulu izmantošanu turpmākajos līgumos.

Kontaktpersona(-as)

Rossella Galli, Emīlijas-Romanjas reģions, rossella.galli@regione.emilia-romagna.it, 051 5273480 (galvenā kontaktpersona).

Elisabetta Bonfiglioli, Emīlijas-Romanjas reģions, elisabetta.bonfiglioli@regione.emilia-romagna.it, 0515273027 (sekundārā kontaktpersona).

25. Biroja mēbeļu centralizētais iepirkums Rumānijas valsts iestādēm

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Valsts centralizēto iepirkumu birojs (NOCP), Rumānija

Produktu vai pakalpojumu nozare: mēbeles

Ievads / iepirkuma mērķi

Šis publiskā iepirkuma procedūras mērķis ir vadīt biroja mēbeļu centralizētu iepirkumu, ievērojot saimnieciskās efektivitātes nosacījumus, un vienlaikus veicināt iesaistīto dalībnieku (līgumslēdzēju iestāžu un pretendentu) izpratni par sociālo aspektu.

NOCP kā centralizēta publisko iepirkumu iestāde pēta klientu (valdības un valsts iestāžu) vajadzības attiecībā uz biroja mēbelēm. Pēc tam NOCP nolemj, kādas preces tiks iegādātas centralizētajā sistēmā, nosaka izvēlēto pozīciju tehniskās specifikācijas un centralizēti iepērk biroja mēbeles, slēdzot pamatlīgumu vismaz ar trim ekonomikas dalībniekiem.

NOCP ir biroja mēbeļu iepirkuma sagatavošanas posmā. Šis pirmsiepirkuma posms ir paredzēts, lai noteiktu Rumānijas valdības un valsts iestāžu konkrētās vajadzības, kā arī pārbaudītu iespējamo ekonomikas dalībnieku interesi šajā procedūrā ņemt vērā sociālos apsvērumus. Tiek prognozēts, ka procedūra tiks sākota 2020. gada aprīlī.

Priekšmets

Biroja mēbeles.

Iepirkuma posms un kritēriji

Pirmsiepirkuma posms

Pirmsiepirkuma posms tika izsludināts SEAP (Publisko iepirkumu elektroniskā sistēma Rumānijā) un tika veikts trīs daļās:

1. anketas iesniegšana atklātā apspriešanās¹; šo daļu izpildīja seši ekonomikas dalībnieki;
2. iepirkuma dokumentu izstrādes posmā tika organizēta pirmā sanāksme ar iespējamajiem ekonomikas dalībniekiem, lai informētu tos par NOCP nodomu izsludināt iepirkumu, kurā ir ietverti sociālie un vides kritēriji;
3. kad bija apkopotas valsts iestāžu vajadzības, otrā sanāksme tika rīkota kā apspriešanās ar tirgus dalībniekiem; tajā apspriedās ar iespējamajiem pretendentiem, lai pabeigtu iepirkuma dokumentu izstrādi.

Otrajā sanāksmē piedalījās pieci ekonomikas dalībnieki. Pēc valsts iestāžu vajadzību novērtēšanas tiks rīkota trešā sanāksme.

Apspriežoties ar tirgus dalībniekiem, tika uzdoti šādi jautājumi.

- Vai jūs piekrītat, ka publisko iepirkumu jomā tiek virzīta sociālās atbildības politika, proti, ka šis aspekts tiek iestrādāts arī vērtēšanas faktoros? *Iespējamo piegādātāju atbilde bija vienprātīgs "jā".*

¹ <http://e-licitatie.ro/pub/notices/mc-notice/view/100059944>; NOCP nosūtīja uzaicinājumus arī 25 ekonomikas dalībniekiem, 4 nozares klasteriem un Mēbeļu ražotāju asociācijai Rumānijā.

- Kādu sociālās atbildības politiku jūs piedāvājat šim centralizētajam pamatlīgumam? *Iespējamo piegādātāju atbildes citu starpā bija šādas: ieguldījumi kopienā (sociālie projekti), iekļautība, tehnoloģiju izmantošana sociālo problēmu risināšanai, uzņēmējdarbības ētika, lietotāju tiesības, ekonomikas un sociālais taisnīgums, vides aizsardzība, vienlīdzīgas iespējas un morālā integritāte.*

Tehniskās specififikācijas

Viena no daļām attiecas uz tādu biroja mēbeļu nodrošināšanu, kurām ir iespēja regulēt augstumu, lai visi darbinieki varētu izmantot aprīkojumu atbilstoši savām vajadzībām. To vidū arī personas ar fiziskiem traucējumiem vai traucējumiem jostas apvidū, kurām ir jāstrādā, stāvēt kājās.

Piešķiršanas kritēriji.

Līgums tiks noslēgts, pamatojoties uz saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu. Kritēriji tiks svērti šādi:

- cena: 80 %;
- preces papildu garantija: 10 %;
- piedāvātā sociālā projekta vērtība: 10 %.

Attiecībā uz garantiju tiek piešķirti šādi punkti:

- 0 punktu, ja ekonomikas dalībnieks piešķir 3 gadu garantiju (minimālā prasība);
- 5 punkti, ja garantijas termiņš ir 4 gadi;
- 10 punkti, ja garantijas termiņš ir 5 gadi.

Sociālais projekts paredz mēbeļu nodrošināšanu sociālajiem dienestiem, piemēram, specializētām skolām, bērnudārziem vai veco ļaužu mītnēm. Pretendenti tiks informēti iepirkuma dokumentos (paziņojumā par dalību, specififikācijā, pamatlīgumā un turpmākajā līgumā) par to, ka sociālajam projektam būtu tieši jāattiecas uz sniegtajām precēm, ievērojot Direktīvas 2014/24/ES 67. pantu. Sociālais projekts būs jāizpilda līguma pirmajā gadā.

Līguma izpildes nosacījumi

Līguma dokumentācijā ir ietverts "Apliecinājums par vides, sociālo un darba nosacījumu ievērošanu visā līguma par darbu izpildi darbības laikā".

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Šīs procedūras sociālās politikas mērķis ir nodrošināt iedarbīgus un iekļaujošus publiskos pakalpojumus, ņemot vērā lietotāju īpašās vajadzības. Viens konkrēts mērķis, ko paredz Rumānijas Valsts stratēģija personu ar invaliditāti sociālajai iekļaušanai (2014–2020), ir iekārtot darba telpu personām ar invaliditāti, nodrošinot tām labiercības (atkarībā no invaliditātes veida), piemēram, arhitektoniskos pielāgojumus vai pielāgotas mēbeles. Tas nozīmē, ka personas ar invaliditāti spēs individuāli vai grupā veikt nepieciešamās darbības, ja tām būs viņu vajadzībām atbilstošas mēbeles. Turklāt NOCP veiks attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka publiskā iepirkuma līgumu izpildē ekonomikas dalībnieki ievēro piemērojamos pienākumus, kas vides, sociālo un darba tiesību jomā noteikti Savienības tiesību aktos un valsts tiesību aktos. Līguma dokumentācijā iekļautais apliecinājums ir sagatavots, pamatojoties uz Direktīvas 2014/24/ES 18. pantu, kurā prasīts ievērot piemērojamos tiesību aktus vides, sociālajā un darba tiesību jomā.

Pārbaude

Piedāvātie sociālie projekti tiks novērtēti, pamatojoties uz ieguldītā kapitāla summu. Labas izpildes finanšu garantija tiks atdota atpakaļ, kad būs izpildīts norādītais projekts.

Attiecībā uz iepirkuma daļu, kas attiecas uz biroja mēbelēm ar regulējamu augstumu, pretendentiem ir prasīts izpildīt minimālo tehnisko prasību kopumu, un neatbilstoši piedāvājumi tiks noraidīti.

Līguma vērtība

Līguma kopējā vērtība vēl nav noteikta, bet provizoriski tā pārsniegs Komisijas 2019. gada 30. oktobra Deleģētajā regulā (ES) 2019/1828 noteikto robežvērtību, kuras sasniegšanas gadījumā iepirkums jāizsludina *Oficiālajā Vēstnesī*.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 18. panta 2. punkts, 40., 42., 67. un 70. pants.

Dalībnieki

Iepirkumā iesaistītie dalībnieki:

- līgumslēdzēja iestāde: *NOCP*, kas ir centralizētā publisko iepirkumu iestāde;
- labuma guvēji: līgumslēdzējas iestādes, kas reģistrētas Lietotāju reģistrā un kas norādīs savas vajadzības *NOCP*;
- līgumslēdzēju iestāžu darbinieki, kas būs iegādāto mēbeļu galalietotāji;
- ekonomikas dalībnieki, kas iesniegs piedāvājumus, lai piedalītos centralizētajā procedūrā, un to darbinieki.

NOCP veiks iepirkumu to Lietotāju reģistrā reģistrēto līgumslēdzēju iestāžu vārdā, kuras ir izteikušas savas vajadzības. 2020. gada februārī Lietotāju reģistrā ir reģistrēti 2978 lietotāji, kā redzams vietnē http://onac.gov.ro/wp-content/uploads/2019/10/RU_07.10.2019_ONAC.pdf.

Ņemot vērā, ka pirmajā centralizētajā iespiedpapīra publiskajā iepirkumā bija iesaistījušās 1153 publiskās iestādes, gaidāms, ka biroja mēbeļu centralizētajā publiskajā iepirkumā piedalīsies vairāk par 1000 lietotājiem.

Sociālā ietekme

- *NOCP* nodoms ir, piešķirot papildu punktus par sociālo aspektu atbilstoši finansējumam, kas iedalīts sociālajiem projektiem, novirzīt daļu no pretendentu peļņas sociālajiem projektiem.
- Lai veicinātu personu ar invaliditāti un/vai netipiska auguma personu iekļaušanu darba tirgū un sekmētu viņu integrēšanu darbavietā, *NOCP* ir izstrādājis īpašu iepirkuma daļu šai personu grupai.

Citi ieguvumi

- Tā kā šī procedūra ir pirmais centralizētais biroja mēbeļu iepirkums Rumānijā, tiek prognozēts, ka sociālo kritēriju izmantošanas ietekme būs ļoti liela, jo *NOCP* veiktos iepirkumus citas valsts līgumslēdzējas iestādes izmantos par etalonu.
- Turklāt *NOCP* iepirkuma procedūru var pārņemt citu ES valstu centralizēto iepirkumu vienības.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Nepiemēro, jo minētā procedūra vēl nav pabeigta.

Kontaktpersona(-as)

Alin Ion Izvoran, Valsts centralizēto iepirkumu biroja direktors, alin.izvoran@onac.gov.ro, 0786 826 901.

5. NOZARE. Dārzkopības pakalpojumi

26. Sadarbība ar sociālajiem kooperatīviem, kas vērsta uz iekļaušanu darba tirgū Toskānā

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: *ESTAR*, Itālija

Produktu vai pakalpojumu nozare: dārzkopība

Ievads / iepirkuma mērķi

Līgumslēdzēja iestāde *ESTAR* (tehniskā un administratīvā reģionālā atbalsta struktūrvienība, kas izveidota ar Likumu Nr. 40/2005) 2017. gada maijā izsludināja atklāto procedūru par Toskānas veselības aprūpes iestāžu zaļo zonu uzturēšanas darbiem.

Iepirkuma mērķis bija panākt, lai tajā piedalās b tipa sociālie kooperatīvi (turpmāk tekstā "sociālie kooperatīvi"), un veicināt personu ar invaliditāti un nelabvēlīgā situācijā esošu personu integrēšanu darba tirgū, vienlaikus nodrošinot pozitīvu ietekmi uz vidi. Tas tika panākts:

- sadalot līgumu daļās (8 no 11 daļām tika paredzētas sociālajiem uzņēmumiem); kā arī
- iekļaujot vides un sociālās prasības.

Priekšmets

Veselības aprūpes iestāžu zaļo zonu uzturēšana Toskānas reģionā, Itālijā.

Iepirkuma posms un kritēriji

Piešķiršanas kritēriji

1.–8. privileģēto tiesību daļai izmantoja šādus piešķiršanas kritērijus.

Sociālie kritēriji (kopsummā 22 punkti):

- pasākumi un procedūras saistībā ar darba tirgū integrējamo darba ņēmēju meklēšanu, atlasīšanu un norīkošanu darbā — 4 punkti;
- darba organizēšanas metodes — 7 punkti;
- metodoloģija darba ņēmēju atbalstīšanai pakalpojuma sniegšanas laikā — 7 punkti;
- apmācība, ieskaitot stundu skaitu un mērķus katrai personai, — 4 punkti.

Vides kritēriji (kopsummā 40 punkti):

- tādu paņēmienu izmantošana, kas novērš vajadzību izmantot pesticīdus (augu aizsardzības līdzekļus), — 12 punkti;
- apūdeņošanas prakses un tādu tehnoloģiju izmantošana, kas mazina ūdens patēriņu, — 2 punkti;
- teritorijas īpatnībām (t. i., klimatam, laistīšanas prasībām un endēmiskajām slimībām) atbilstošu vietēju sugu augu stādīšana — 5 punkti;
- komposta kā mēslošanas līdzekļa izmantošana — 8 punkti;
- pārstrādātu vai atkārtoti lietotu konteineru un iepakojumu izmantošana — 5 punkti;

- tādas produkcijas izmantošana, kas atbilst Eiropas ekoloģiskajiem kritērijiem, — 8 punkti.

Līguma izpildes nosacījumi

Katrā no astoņām daļām paredzētajos līgumos ir ietvertas sociālās un vides klauzulas, kas sociālajiem kooperatīviem ir jāīsteno. Sociālās klauzulas paredz, ka nolīgtajiem sociālajiem kooperatīviem ir:

- jāveicina noalgoto darba ņēmēju stabila nodarbinātība, apņēmoties piedāvāt darba līgumu uz visu iepirkuma līguma termiņu, t. i., 72 mēnešiem; un
- jāapņemas visu līguma darbības laiku nodarbināt personālu, kas iepriekš jau tika nodarbināts to pašu pakalpojumu sniegšanai veselības aprūpes iestāžu telpās, personālu, kas ietilpst nelabvēlīgā situācijā esošu darba ņēmēju vai personu ar invaliditāti kategorijā (nodarbinātības aizsardzības klauzula); lai izpildītu pienākumu nodarbināt vismaz 30 % darbaspēka līgumā noteikto pakalpojumu veikšanai, darbuņēmējs var nodarbināt jaunu personālu, kas pieder pie šīm kategorijām.

Turklāt vides klauzulas paredz, ka nolīgtajiem sociālajiem kooperatīviem ir jāizmanto tādas metodes, paņēmieni un produkti, saistībā ar kuriem nav jāizmanto pārmērīgi daudz ūdens vai noteikti pesticīdi, un attiecīgā gadījumā jālieto pārstrādāti un atkārtoti izmantoti materiāli.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

- Nodrošināt iespējas iekļauties darba tirgū personām ar invaliditāti vai nelabvēlīgā situācijā nonākušām personām.
- Veicināt sociālo kooperatīvu piekļuvi publiskā iepirkuma tirgiem.
- Nodrošināt pienācīgus darba standartus personām, kas strādā sociālajos kooperatīvos.

Pārbaude

Toskānas reģiona veselības aprūpes iestādes un *ESTAR* (centralizēto iepirkumu struktūra) veic pārraudzību. Veselības aprūpes iestādes nosaka pārraudzības veikšanas grafiku un veidus, pamatojoties uz saviem noteikumiem. *ESTAR ad hoc* pasākumu veidā var veikt veselības aprūpes iestāžu veikto pārbaūžu pārraudzību, piemēram, veikt izlases veida pārbaudes un inspekcijas vizītes, lai pārlicinātos, ka līgumsaistības tiek pilnībā izpildītas. Šis *ad hoc* pārbaudes var attiekties uz tehniskajās specifikācijās iekļautajām saistībām, kā arī pakalpojumiem, kuri iekļauti darbuņēmēja tehniskajā piedāvājumā un kurus vērtēja līgumslēdzēja iestāde.

Līguma vērtība

Apmēram 24 miljoni EUR par 8 rezervētajām daļām no kopējās līguma vērtības, kas ir 40 miljoni EUR par visām 11 daļām (ilgums — 72 mēneši).

Summa par katru daļu:

- 1. daļa: 3 110 000 EUR;
- 2. daļa: 6 000 000 EUR;
- 3. daļa: 3 400 000 EUR;
- 4. daļa: 810 000 EUR;
- 5. daļa: 1 910 000 EUR;
- 6. daļa: 625 000 EUR;
- 7. daļa: 3 610 000 EUR;
- 8. daļa: 4 685 000 EUR.

Instruments

Šī prakse izriet no saprašanās memoranda (SM), ko 2017. gada 10. aprīlī uz pieciem gadiem ir parakstījuši Toskānas reģions, *ESTAR*, *Confcooperative Toscana*, *Federsolidaritā*, *Legacoopsociali*, *Lega Coop Toscana* un Vispārējā Itālijas kooperatīvu asociācija (AGCI) nolūkā veicināt valsts iestāžu un sociālo kooperatīvu attiecības. Memorandā ir noteikts, ka līgumslēdzējas iestādes apņemas izmantot rīkus, piemēram, privileģēto tiesību līgumus, kuru vērtība ir augstāka vai zemāka par robežvērtību un kuri paredzēti sociālajiem kooperatīviem, kā arī iepirkumus dalīt daļās, lai garantētu MVU dalību.

Toskānas reģions ir izstrādājis reģionālo 2018. gada 31. oktobra likumu Nr. 58 "Sociālās sadarbības normas Toskānā", un SM bija šā likuma izstrādes stūrakmens. Šajā jaunajā likumā Toskānas reģions ir ieviesis inovatīvus veidus, kā risināt jautājumu par nelabvēlīgā situācijā nonākušu personu un personu ar invaliditāti norīkošanu darbā un par sociālo, veselības aprūpes un izglītības pakalpojumu vadību.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: *ESTAR* — centralizēto iepirkumu struktūra.
- Ieinteresētās personas, kas noslēgušas SM: sociālo kooperatīvu organizācijas.
- Noligtie sociālie kooperatīvi un to darbinieki.

Sociālā ietekme

- Sociālie kooperatīvi, kuriem piešķirtas līgumu slēgšanas tiesības, iesaistoties publiskajā iepirkumā, kļūst stiprāki, kā rezultātā palielinās šo ekonomikas dalībnieku spējas un tiek nodrošināta to programmu un projektu ilgtspēja. Ņemot vērā Itālijas sociālo kooperatīvu darbošanās un darba raksturu, tas arī nozīmē, ka darba tirgū tiek integrētas nelabvēlīgā situācijā nonākušas personas, kā arī tiek gūts labums no atbalsta pasākumiem, ko šie kooperatīvi piedāvā.

Citi ieguvumi

- Iekļaujot vides kritērijus attiecībā uz produktiem un paņēmieniem, kas tiek izmantoti zaļo zonu uzturēšanas pakalpojumu nodrošināšanai, tiek mazināta šo pakalpojumu ietekme uz vidi, kā arī var būt ieguvumi darba ņēmēju veselībai.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

Lai arī šī īpašā prakse ir sekmīgi īstenota, līdz šim līgumslēdzējas iestādes nav publicējušas tik daudz uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus, izmantojot saprašanās memoranda rīkus (t. i., privileģēto tiesību līgumus vai līgumu sadalīšanu daļās), kā bija cerējuši tā parakstītāji, kas ziņo, ka ir publicēts tikai pavisam nedaudz šāda veida līgumu. Tāpēc turpmākais uzdevums ir panākt reģiona politikas iedzīvināšanu konkrētos pasākumos. Ir politiskā griba, kas ir nepieciešama, lai īstenotu sociāli atbildīgu publisko iepirkumu, kā to parāda saprašanās memorands un Toskānas 2018. gada reģionālais likums. Tomēr, lai mudinātu līgumslēdzējas iestādes (amatpersonas un direktorus) ieviest sociālos apsvērumus to organizētajos uzaicinājumos iesniegt piedāvājumus un sniegtu tām atbalstu šajā jautājumā, ir nepieciešama mērķtiecīgāka izpratnes veicināšana un apmācība par sociāli atbildīgu publisko iepirkumu.

Kontaktpersona(-as)

Francesco Fragola, *Confcooperative Toscana* reģionālā runaspersona, fragola.f@confcooperative.it.

27. Privileģēto tiesību līgumi dārzkopības pakalpojumu sniegšanai Kastīlijā-Lamančā

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Kastīlijas-Lamančas [Castilla-La Mancha] reģiona pašvaldība, Spānija

Produktu vai pakalpojumu nozare: dārzkopība

Ievads / iepirkuma mērķi

Departaments ir saskatījis iespēju izsludināt iepirkuma procedūru dārzkopības pakalpojumu sniegšanai privileģēto tiesību līguma veidā. Lai arī valsts un reģionālie tiesību akti publisko iepirkumu jomā veicina privileģēto tiesību līgumus kā rīku tādu personu profesionālajai un sociālajai iekļaušanai, kas ir nonākušas dažādu veidu nelabvēlīgās situācijās, līgumslēdzējas iestādes joprojām dažos gadījumos visai negribīgi piemēro šīs procedūras. Bieži vien tas ir tāpēc, ka trūkst zināšanu par sociālās ekonomikas dalībniekiem un to iespējām reaģēt uz valsts iestāžu vajadzībām.

Šajā procedūrā tāpēc bija svarīgi īstenot pirmsiepirkuma posmu, lai saprastu tirgū pieejamās iespējas, nodrošinātu, ka līguma prasības ir piemērotas darbā iekārtošanas sociālo uzņēmumu (*WISE*) un to darbinieku savdabībai, un tādējādi garantētu pakalpojuma sekmīgu sniegšanu.

Procedūrā ir ietverti arī līguma izpildes sociālie apsvērumi. Līguma kopējā vērtība ir būtiski zemāka par robežvērtību Direktīvas 2014/24/ES piemērošanai.

Priekšmets

Dārzkopības pakalpojumi, kas ir jāsniedz Kastīlijas-Lamančas reģiona Ekonomikas departamenta mītnes vietā un Toledo pilsētas mācību centrā.

Iepirkuma posms un kritēriji

Uzaicinājums iesniegt piedāvājumus tika publicēts 2019. gada 2. augustā².

Departamenta mērķis bija izsludināt šo procedūru kā privileģēto tiesību līgumu darbā iekārtošanas sociālajiem uzņēmumiem (*WISE*). Lai nodrošinātu, ka dārzkopības pakalpojumu līguma prasības būtu piemērotas *WISE* un to darbinieku specifikai, departaments bija vēltījis lielas pūles pirmsiepirkuma posmam. Šī tirgus izpēte bija viens no pirmajiem gadījumiem, kad departaments saskārās ar pirmsiepirkuma posmu.

Pēc sākotnējā tirgus izpētes posma departaments sīkāk izpētīja *WISE* specifiku, ieskaitot koplīgumu, kas piemērojams šāda veida dalībniekam.

Šajā procedūrā ietilpa sociālie apsvērumi kā šāda līguma izpildes nosacījumi. Līgumā tika iekļauts pienākums izveidot tādas darba attiecības, kas atbilst piemērojamajam koplīgumam attiecībā uz atalgojumu, apmācību un sociālā nodrošinājuma saistībām.

Turklāt saskaņā ar līguma noteikumiem darba līgumos bija jāparedz, ka minimālais darba laiks ir vismaz 20 stundas nedēļā. Darbuņēmējam bija prasīts sniegt līgumslēdzējai iestādei informāciju par līguma izpildē nodarbināto personu darba apstākļiem.

Darbuņēmējiem bija prasīts iekļaut arī dzimumu dimensiju līguma izpildē (piemēram, jāapņemas nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi un sniegt pa dzimumiem dezagregētus datus). Dzimumu aspekts bija

²https://contrataciondelestado.es/wps/wcm/connect/e632650d-197a-4981-95c0-ff6bcf877dc6/DOC_CD2019-843013.html?MOD=AJPERES (spāņu valodā).

jāiekļauj visos dokumentos, pārskatos, datos utt.; visiem izplatāmajiem materiāliem bija jābūt dzimumneitrāliem.

Kvalitatīvie piešķiršanas kritēriji bija vērsti uz vietējo sugu augu, neķīmisko herbicīdu, ilgtspējīgu augu aizsardzības līdzekļu un organisko mēslošanas līdzekļu izmantošanu. Šo kritēriju maksimālais svēruma skaits bija 10 punkti (par katru kritēriju 2,5 punkti), savukārt atlikušos 90 punktus noteica tikai cena.

Ja piedāvājumi bija saņēmuši vienādu punktu skaitu, tika piemēroti šādi sociālie kritēriji (šādā secībā) rezultāta izšķiršanai: a) piedāvājuma iesniedzējs, kuram ir lielākais darbinieku ar invaliditāti vai citu veidu sociālo atstumtību īpatsvars, un, ja īpatsvars bija vienāds, priekšroka tika dota tiem, kuriem ir lielāks pastāvīgo darbinieku skaits; b) mazākais uz noteiktu laiku noslēgto līgumu īpatsvars un c) lielākais nodarbināto sievietu īpatsvars.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

- Nodrošināt darba iespējas personām, kas ir attālinātas no darba tirgiem un ir pakļautas sociālās atstumtības riskam.
- Veicināt *WISE* piekļuvi publiskā iepirkuma tirgiem.
- Nodrošināt pienācīgus darba standartus personām, kas strādā *WISE*.

Pārbaude

Līgumslēdzēja iestāde katru ceturksni pārbauda sociālo klauzulu ievērošanu un ziņo par to. Tālab tā var prasīt, lai darbuņēmējs vajadzības gadījumā sniedz rakstisku apliecinājumu.

Darbuņēmēja pienākums ir arī iecelt atbildīgo personu, kas koordinē darbības ar līgumslēdzēju iestādi, un pārraudzīt līguma izpildi, īpašu uzmanību pievēršot darbinieku uzdevumu organizēšanai, vai viņi ierodas darbā un vai darba grupā ir notikušas kādas izmaiņas.

Līguma vērtība

23 747 EUR uz diviem gadiem.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 20. pants par privileģēto tiesību līgumiem.
- Transponēts Spānijas tiesību aktos (Likums Nr. 9/2017, 4.a papildu noteikums (*disposición adicional 4a*)), saskaņā ar ko konkursā var piedalīties tikai aizsargātas darbnīcas, aizsargātas nodarbinātības programmas un darbā iekārtošanas sociālie uzņēmumi (*WISE*), kuri nodarbina vismaz 30 % personu ar invaliditāti vai citu nelabvēlīgā situācijā esošu personu.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Ekonomikas departaments, Kastīlijas-Lamančas pašvaldība.
- Nolīgtie pakalpojumu sniedzēji: *WISE*.
- Nolīgtā uzņēmuma darbinieki: darbuņēmēja nodarbinātie darba ņēmēji, kas sniedz dārzkopības pakalpojumus. Kad tiek izsludināts jauns šo pakalpojumu sniegšanas līgums, ir apņemšanās iesaistīt esošos darbiniekus saskaņā ar Direktīvu 2001/23/EK.

Sociālā ietekme

- Līgums ir veicinājis trīs pilna laika darbinieku ar invaliditāti — gan fizisku (divi), gan intelektuālu (viens) — iekļaušanu tradicionālajā darba vidē valsts pārvaldē.
- Darbinieki ir pilnībā integrējušies pārējo departamenta darbinieku vidū, kas novērtē viņu darba vērtību. Pakalpojums tiek sekmīgi sniegts bez būtiskām problēmām un pilnībā saskan ar līgumslēdzējas iestādes specifiskajām un gaidām.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasutājumi

- Pieredze ir bijusi tikai pozitīva, tātad departaments ir sniedzis sīkāku informāciju par šo procedūru citām līgumslēdzējām iestādēm, lai mudinātu to atkārtot. Lai arī saskaņā ar reģionālajiem tiesību aktiem vismaz 6 % no līgumu vērtības ir jārezervē īpašiem pakalpojumiem, līgumslēdzējas iestādes dažkārt negrib piemērot šīs procedūras, jo tās tiek uztvertas kā salīdzinoši jaunas un tātad neiepazītas.
- Tiklīdz šis līgums tiks noslēgts, tiks izsludināts jauns piedāvājumu konkurss, izmantojot to pašu pieeju. Šajā gadījumā departamenta mērķis ir pārskatīt piešķiršanas kritērijus (kuros joprojām lielākais uzsvars ir likts uz cenu), palielinot kvalitātes kritēriju svērumu. Tā mērķis ir arī sasniegt citas mērķgrupas, piemēram, izveidojot partnerattiecības ar valsts nodarbinātības dienestiem un sociālajiem dienestiem, kas var ieteikt atbilstoša profila *WISE*.
- Laiks, kas tika ieguldīts pirmsiepirkuma posmā, ir nodrošinājis, ka pakalpojuma specifiskācija ir labi salāgota ar tirgū pieejamajiem risinājumiem privileģēto tiesību līgumu kontekstā.

Kontaktpersona(-as)

María Jesús Hernández García, Provincas ekonomikas, uzņēmējdarbības un nodarbinātības delegācijas provincas sekretāre, Kastīlijas-Lamančas kopienu valde,
delegacionprovincialeconomiaempresayempleoto@jccm.es, +34 925389179.

28. Privileģēto tiesību līgumi kā neaizsargātāko personu un vides aizsardzības rīks

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Salamankas [*Salamanca*] pašvaldība (Spānija)

Produktu vai pakalpojumu nozare: dārzkopība

Levads / iepirkuma mērķi

2016. gada 11. novembra nolīgumā Salamankas pašvaldība noteica, ka tā veicinās privileģēto tiesību līgumu izmantošanu savos publiskajos iepirkumos. Šis [nolīgums](#) bija tieša reakcija uz Spānijas tiesību aktos ieviestajiem noteikumiem, kas norāda uz privileģēto tiesību līgumu izšķirīgo lomu sociālās ekonomikas veicināšanā. Tajā ir norādīts, ka minimālais vietējo izdevumu īpatsvars, kas jāatvēr privileģēto tiesību līgumiem, ir vismaz 17,56 %. Saskaņā ar šo nolīgumu privileģēto tiesību līgumus piemēro konkrētu veidu pakalpojumiem: dārzkopībai, kaitēkļu apkarošanai, uzkopšanai, ēdināšanai, lietoto apģērbu vākšanai, atkritumu vākšanai un apsaimniekošanai un naftas produktu pārstrādei.

Galvenais mērķis privileģēto tiesību līgumiem, ko īsteno darbā iekārtošanas sociālie uzņēmumi (*WISE*), ir izstrādāt personalizētus veidus, kā, iesaistot atstumtības riskam pakļautās personas vides pakalpojumu sniegšanā, veicināt viņu integrāciju darba tirgū un sabiedrībā. Apvienojot sociālos, vides un ekonomiskos mērķus, abi līgumi sniedz pozitīvu ieguldījumu pašvaldības sociālās un nodarbinātības politikas īstenošanā.

Uzaicinājums iesniegt piedāvājumus tika publicēts *ES Oficiālajā Vēstnesī* 2018. gada martā.

Priekšmets

Vietējo parku, zaļo zonu, pilsētvides koku un sporta centru uzkopšanas un uzturēšanas pakalpojumi, kas rezervēti *WISE*.

Iepirkuma posms un kritēriji

Dārzkopības līguma piešķiršanas kritēriji ietvēra ne tikai prasības, kas saistītas tieši ar tiesībām slēgt privileģēto tiesību līgumus, bet arī vairākus noteikumus sociālajā jomā.

- Cena (līdz 35 punktiem).
- Nelabvēlīgā stāvoklī nonākušu personu nodarbinātība, kas pārsniedz minimālo prasīto īpatsvaru (līdz 10 punktiem).
- Mazemisiju transportlīdzekļu un mehānismu izmantošana (līdz 5 punktiem).
- Jaunu augu sugu izmantošana (līdz 5 punktiem).
- Sociālie kritēriji (15 punkti), tostarp izstrādāts dzimumu līdztiesības plāns (5 punkti), pasākumi, kas ļauj līdzsvarot darba un privāto dzīvi (5 punkti), un darbinieku apmācības programma (5 punkti).
- Vides kritēriji (15 punkti), tostarp emisiju kontroles pasākumi (5 punkti), izpratnes veidošanas darbības (5 punkti) vai atkritumu apsaimniekošanas organizēšana (5 punkti).
- Pakalpojumu organizēšanas kvalitāte (15 punkti).

Piedāvājumu konkursā uzvarēja *WISE La Encina*. *La Encina* darbojas Salamankā kopš 2000. gada, kad to nodibināja vietējā *Caritas* (Katoļu baznīcas sociālās palīdzības organizācija).

Sociālās politikas mērķis un/vai atsaucē standarts

- Mazināt nabadzības un sociālās atstumtības līmeni, veicinot iekļaujošus darba tirgus.
- Apmierināt neaizsargātāko cilvēku grupu vajadzības, lai panāktu to līdzdalību darba tirgū.
- Uzlabot un stiprināt aktīvu iekļautības politiku, piemērojot visaptverošu intervences pasākumu pieeju, kurā ir izmantotas priekšrocības, ko sniedz pilsoniskās sabiedrības organizāciju pieredze darbā ar mērķgrupām.

Pārbaude

Līguma piešķiršanas posmā tika veikta līguma prasību pārbaude. Pēc tam pašvaldība pārrauga sociālo un tehnisko prasību izpildi visā līguma izpildes laikā. Darbuņēmēja pienākums ir arī iesniegt gada pārskatu par darbībām.

Līguma vērtība

2 177 403,48 EUR uz četriem gadiem (ieskaitot iespējamu pagarinājumu vēl uz diviem gadiem).

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 20. pants (par privileģēto tiesību līgumiem) un 67. pants (par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem).
- Iespēju izmantot privileģēto tiesību līgumus Salamankas pašvaldība pirmo reizi izmantoja savā 2016. gada nolīgumā. 2018. gada decembrī ar jaunu vietējo aktu (*Instrucción*) tika vēl vairāk uzsvēta Salamankas pašvaldības apņemšanās rīkot sociāli atbildīgu publisko iepirkumu un tika aicināts plaši ieviest sociālos kritērijus visās līgumslēgšanas procedūrās. Šiem sociālajiem kritērijiem būtu jā ieviecinā augstāka nodarbinātības kvalitāte, labākas darba iespējas personām, kas ir attālinātas no darba tirgiem³ (ieskaitot personas ar invaliditāti), jāveicina vienlīdzība, pieklūstamība, vidiskā ilgtspēja, godīga tirdzniecība un lielāka pārredzamība visos līgumslēgšanas procedūru posmos.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Salamankas pašvaldība.
- Nolīgtie pakalpojumu sniedzēji: darbā iekārtošanas sociālie uzņēmumi.
- Sociālo klauzulu integrācijas atbalsta sniedzējs: valsts nodarbinātības un sociālie dienesti.
- Labuma guvēji: darbinieki, kurus ir nosūtījuši uz *La Encina* vietējie valsts nodarbinātības un sociālie dienesti vai kuri ir iesaistīti, izmantojot personalizētus iekļaušanas pakalpojumus, ko nodrošinājusi vietējā organizācija *Caritas*.

³ Nelabvēlīgā situācijā esošas personas, kurām var piemērot nodarbinātības klauzulas, ir arī šādas: a) minimālo ienākumu saņēmēji vai tādas mājsaimniecības locekļi, kas saņem minimālos ienākumus; b) personas, kas nav tiesīgas saņemt minimālos ienākumus vai nu tāpēc, ka to uzturēšanās ilgums nav pietiekams, lai pretendētu uz minimālajiem ienākumiem, vai arī tāpēc, ka ir beidzies visu minimālo ienākumu pabalstu periods; c) jaunieši vecumā no 18 līdz 30 gadiem, uz kuriem attiecas bērnu aizsardzība; gados jauni likumpārkāpēji, kas vecāki par 16 gadiem, un bijušie likumpārkāpēji, kas jaunāki par 30 gadiem; d) personas, kurām ir problēmas ar narkotisko vielu lietošanu vai cita veida atkarību un kuras pašlaik ārstējas; e) likumpārkāpēji un bijušie likumpārkāpēji, kuriem ir likumīgas tiesības strādāt; f) ilgstoši bezdarbnieki; g) ar dzimumu saistītā vardarbībā cietušas sievietes un h) bezpajumtnieki, kam palīdz atbalsta dienesti.

Sociālā ietekme

- Ar privileģēto tiesību līgumiem tika radītas jaunas darba iespējas sociāli atstumtām personām, veicinot sociālo iekļautību un kohēziju.
- Ļaujot vietējiem sociālās ekonomikas dalībniekiem, kuriem ir sociāls mērķis, piedalīties pasākumos, kas veicina ilgtspējīgu attīstību vietējā līmenī, ir palielināta pilsētai nodrošinātā sociālā un ekonomiskā atdeve.
- Radīti pozitīvi rezultāti vietējai sabiedrībai un darbiniekiem, kuriem tiek dotas iespējas gūt ienākumu un tādējādi uzlabot dzīves kvalitātes līmeni.
- Ilgtspējīgas prakses izstrāde vides jomā.

Citi ieguvumi

- Partnerība ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām var veicināt valsts nodarbinātības un sociālo dienestu ilgtspēju.
- Bezpeļņas dalībniekiem ir lielāka piekļuve publiskajiem iepirkumiem, tādējādi lielāka vieta tiek atvēlēta sociālajiem uzņēmumiem, kuru darbības centrā ir cilvēks.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Līgumslēdzējas iestādes un sociālās ekonomikas dalībnieku sadarbība *ad hoc* nolīgumu veidā notiek kopš 2000. gada. Tomēr nolīgums par privileģēto tiesību līgumiem Salamankā ir paplašinājis nelabvēlīgā situācijā esošu personu iespējas iesaistīties oficiālā nodarbinātībā un baudīt skaidri noteiktus darba apstākļus.
- Valsts iestāžu un pilsoniskās sabiedrības partnerība var iedarbīgi risināt sabiedrības problēmas. Viens no šādas inovatīvas pārvaldības struktūras pamatelementiem ir sociālās atstumtības riskam pakļauto personu faktiskā līdzdalība. Viņu teiktajam ir izšķirīga nozīme, lai saprastu, kā viņi piedzīvo integrācijas ceļus un kādi uzlabojumi ir nepieciešami.
- Privileģēto tiesību līgumi ir bijuši nodarbinātības un sociālās iekļautības veicinātāji personām, kuras ir nonākušas dažādās nelabvēlīgās situācijās un kurām ir ļoti grūti piekļūt tradicionālajiem darba tirgiem. Galvenās grupas, kas ietilpst darbaņēmēju kategorijā, ir migranti bez resursiem, personas, kurām ir bijušas problēmas ar narkotiku lietošanu, un ilgstoši bezdarbnieki.
- Vides pakalpojumu sniegšana ir ļāvusi *WISE* palielināt savu specializāciju, savā darbībā izmantojot ilgtspējīgāku pieeju. *La Encina*, piemēram, vairs neizmanto herbicīdus vai ķīmiskos produktus augu veselības nodrošināšanai un tagad izmanto mazemisiņu mehānismus.

Kontaktpersona(-as)

Ana Fe Félix Iglesias, vadītāja, *La Encina Servicios Integrados*, laencina_ei@infonegocio.com, 923193149.

6. NOZARE. Veselības aprūpe

29. Pakalpojumu sniegšana ar HIV inficētām personām Ukrainā

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: nacionālais Sabiedrības veselības centrs, Ukraina

Produktu vai pakalpojumu nozare: veselības aprūpe

Levads / iepirkuma mērķi

Ukraina pēdējos gados ir veikusi tiesiskā un tehniskā regulējuma reformas publisko iepirkumu jomā, tostarp izstrādājusi labi zināmo [ProZorro](#) platformu. Primārie mērķi bija palielināt pārredzamību un mazināt korupcijas iespējas, vienlaikus palielinot uzņēmumu uzticību un tādējādi veicinot lielāku konkurenci publiskā iepirkuma līgumos. Saskaņā ar ES un Ukrainas [Asociācijas nolīgumu](#) publisko iepirkumu tiesību akti tiek pakāpeniski saskaņoti ar ES iepirkumu direktīvām. 2020. gada aprīlī stāsies spēkā jauns Publisko iepirkumu likums (PIL), ar kuru tiks ieviestas vairākas jaunas tiesību normas attiecībā uz sociāli atbildīgu publisko iepirkumu.

Viena no sociālajām problēmām, ar ko Ukraina saskaras, ir aprūpes sniegšana 240 000 personu, kurām ir HIV. Lai arī ir panākts progress ar AIDS saistīto nāves gadījumu un jaunu HIV inficēšanās gadījumu skaita samazināšanā, 2018. gadā mazāk nekā puse ar HIV inficēto zināja, ka ir inficējušies, un tikai 35 % saņēma ārstēšanu. 2019. gadā Ukrainas nacionālais [Sabiedrības veselības centrs](#) (SVC) pārņēma atbildību par HIV inficētajām personām paredzēto pakalpojumu iepirkumu; iepriekš šos pakalpojumus bija sniegušas starptautiskās humānās organizācijas. Tā ir daļa no [plašākas reformu kopas](#), kas tiek īstenota Ukrainas veselības aprūpes sistēmā un kā ietvaros cita starpā ir izveidota centrālā iepirkumu struktūra medikamentu iegādei. NVO [100% Life](#), lielākā pacientu vadītā organizācija Ukrainā, arī sniedz nozīmīgu atbalstu ar HIV saistīto pakalpojumu nodrošināšanā visā valstī un plašākā reģionā.

Priekšmets

Aprūpes un atbalsta pakalpojumi ar HIV inficētām personām.

Iepirkuma posms un kritēriji

Prasīto pakalpojumu sniegšanas tirgus Ukrainā ir visai ierobežots, tāpēc 2019. gadā tika atcelti vairāki piedāvājumu iesniegšanas konkursi. Sabiedrības veselības centrs nolēma piešķirt atsevišķus līgumus, lai aptvertu visus reģionus un atbalsta pakalpojumus HIV pacientiem. Līgumu kvalifikācijas (atlases) kritēriji bija šādi.

- Apliecinājums par iepriekšēju pieredzi līdzīgu līgumu izpildē. Ar līdzīgu līgumu saprot pakalpojumu sniegšanas līgumu, labdarības palīdzības, dotācijas, apakšdotācijas vai cita veida nolīgumu, kas apstiprina vismaz divu gadu pieredzi tādu pakalpojumu sniegšanā kā HIV novēršana un ārstēšana, aprūpes atbalsts un sociālā aizsardzība grupām, kurām ir paaugstināts risks inficēties ar HIV, un ar HIV inficētām personām.
- Pieejams personāls, kam ir atbilstoša kvalifikācija, zināšanas un pieredze, to skaitā vismaz viens darbinieks ar augstākā līmeņa kvalifikāciju sociālajā darbā, sociālajā pedagoģijā, medicīnā, sabiedrības veselībā vai psiholoģijā un vismaz pieci darbinieki, kas pabeiguši specializētos apmācības kursus ar HIV inficētu personu vai personu ar citām hroniskām saslimšanām aprūpē.

Tehniskajās specifikācijās nosaka sniedzamā atbalsta un aprūpes pakalpojumu veidu; tie citu starpā ir šādi:

- saņemt informētu piekrišanu no dalībniekiem;
- novērtēt dalībnieku veselības aprūpes vajadzības;

- izstrādāt individuālos atbalsta plānus; tas ietver strukturētus tematiskos seansus, kas vērsti uz katra dalībnieka īpašajām vajadzībām, un sociālā atbalsta pieejamības nodrošināšanu, lai uzlabotu viņu dzīves kvalitāti un veselību;
- nodrošināt aktīvu novirzīšanu (ieskaitot nosūtīšanu uz ārstniecības iestādēm, kaitējuma mazināšanas programmām, ārstēšanu no narkotiku atkarības utt.).

Palielināt dalībnieku izpratni par vajadzību sekot savam veselības stāvoklim, tostarp informēt savus tuviniekus un draugus par savu HIV slimnieka statusu un drošu uzvedību, un motivēt dalībniekus tā rīkoties.

Sniedzot minētos pakalpojumus, pakalpojumu sniedzējiem ir:

- jāpielāgo pakalpojuma sniegšanas laiks un vieta saņēmēju vajadzībām;
- jāparāda izpratne par diagnozi un ārstēšanas virzieniem no brīža, kad klients saņem pozitīvu ātrā HIV testa rezultātu;
- jāizstrādā klientu motivēšanas metodes, arī tādiem klientiem, kuriem ir kompleksas vajadzības;
- jāpiemēro iekšējās pārraudzības sistēma un jāieceļ par tās īstenošanu atbildīgais speciālists vai vairāki speciālisti;
- jānodrošina, ka ir pastāvīgi pieejama pakalpojumu tiešo sniedzēju apmācības sistēma.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

2013. gadā *UNAIDS* noteica [90-90-90 mērkrādītājus](#), kas līdz 2020. gadam jāpanāk HIV ārstēšanā visā pasaulē:

- 90 % ar HIV inficēto personu zina, ka ir inficējušās ar HIV;
- 90 % personu, kas zina, ka ir HIV pozitīvas, saņem ārstēšanu, un
- 90 % personu, kas ārstējas, vīruss asinīs ir novājināts.

Ukrainas valdība un parlaments ir pieņēmuši vairākus likumus, dekrētus un lēmumus par HIV un tuberkulozes ārstēšanu, kas ir pieejami [šeit](#). Tie nosaka pamata juridisko, organizatorisko un finanšu satvaru par HIV/AIDS tieši atbildīgo valsts iestāžu darbībām Ukrainā.

Pārbaude

Apliecinājums par iepriekš veiktiem līdzīgiem līgumiem; attiecīgā personāla CV; projekta plāns.

Līguma vērtība

10 līgumi, kuru paredzamā vērtība ir no 250 000 UAH (10 000 EUR) līdz 10,9 miljoniem UAH (405 000 EUR). Līgumi aptver šādus Ukrainas reģionus:

- Dnipro;
- Donecka;
- Aizkarpati;
- Zaporožje;
- Poltava;
- Sumi;
- Hersona;
- Čerkasi;
- Vinnica;
- Volīnija.

Instruments

Ukrainas tiesību aktos nav nekā līdzvērtīga "atvieglotajam režīmam" sociālo, veselības un citu īpašu pakalpojumu sniegšanai, un tas nozīmē, ka šiem pakalpojumiem ir piemērojami tādi paši noteikumi kā citiem publiskā iepirkuma līgumiem. Saskaņā ar 2016. gada Publisko iepirkumu likumu tikai īpašos gadījumos varēja izmantot procedūras, kas nav atklāta procedūra, un piešķiršanas kritērijus, kas nav cenas kritēriji. 2020. gada Publisko iepirkumu likumā ir ieviestas vairākas jaunas tiesību normas:

- iespēja līgumus, kas nepārsniedz robežvērtību, rezervēt uzņēmumiem, kas nodarbina personas ar invaliditāti;
- prasība obligāti noraidīt pretendētus, kas notiesāti par likumpārkāpumiem saistībā ar bērnu nodarbināšanu vai cilvēku tirdzniecību;
- prasība obligāti noraidīt pretendētus, kuriem ir nodokļa vai sociālā nodrošinājuma parādi, ja vien ar attiecīgajām nodokļu iestādēm nav noslēgta vienošanās;
- iespēja izmantot slēgto procedūru (papildus saskaņā ar 2016. gada PIL pieejamajai atklātajai procedūrai un konkursa dialogam);
- prasība, ka tehniskajās specifikācijās jāņem vērā kritēriji par piekļuves nodrošināšanu personām ar invaliditāti vai projektēšanas nosacījumi, kas nodrošina piekļuvi visiem lietotājiem, visos iepirkumos, kuru priekšmetu paredzēts izmantot fiziskām personām;
- spēja piemērot aprites cikla izmaksas;
- noteikumi par piedāvājumiem ar nesamērīgi zemu cenu.

Ir atļauts izmantot ar izmaksām nesaistītus (kvalitātes) līguma piešķiršanas kritērijus, tomēr tie nedrīkst pārsniegt 30 % no pieejamā punktu skaita, izņemot konkursa dialogus, kuros nav šāda ierobežojuma. Jāatzīmē, ka lielākais vairākums līgumu Ukrainā tiek piešķirti, pamatojoties uz zemāko cenu, un, lai noteiktu zemākās cenas piedāvājumu, tiek izmantota elektroniskā izsole. Turpmāk saskaņā ar 2020. gada PIL varēs izmantot vairāk uz kvalitāti balstītas pieejas HIV pakalpojumu iepirkumiem.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Ukrainas nacionālais Sabiedrības veselības centrs (atbild par pakalpojumu iepirkumiem).
- *100% Life* (pacientu atbalsta un pārstāvības organizācija).
- Ukrainas Veselības ministrija (pārrauga Sabiedrības veselības centru).
- *ProZorro* platforma (piedāvājumu konkursu publicēšana un dalība tajos).

Sociālā ietekme

- Izpratnes veicināšana un lielāka skaita ar HIV inficētu personu novirzīšana uz ārstēšanu palīdzēs mazināt jaunu inficēšanās gadījumu skaitu un vienlaikus uzlabos skarto personu un viņu ģimenes locekļu dzīves kvalitāti. Lai šie līgumi būtu sekmīgi, izšķirīgi svarīga ir sadarbība ar kvalificētām un pieredzējušām organizācijām, ieskaitot NVO, un koncentrēšanās uz pašu pacientu iesaistīšanos savā aprūpē.

Citi ieguvumi

- Pārredzamas līgumu piešķiršanas procedūras, arī veselības aprūpes pakalpojumu un medikamentu jomā, sniedz Ukrainas sabiedrībai daudz ieguvumu. Tiek lēsts, ka *ProZorro* platforma, uzlabojot pārredzamību un konkurences līmeni publiskā iepirkuma līgumos, ir ļāvusi ietaupīt 10 % valsts

izdevumu, kurus var novirzīt sociālo vajadzību apmierināšanai. Iedzīvotāji un uzņēmumi var redzēt, kā tiek izlietota valsts nauda, tādējādi tiek veicināta lielāka uzticēšanās valsts dienestiem.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasutājumi

- Rīkojot piedāvājumu konkursus par HIV atbalsta pakalpojumiem, ir jāsaprot tirgus un jāizmanto mērķorientēti kritēriji, lai nodrošinātu labu rezultātu.
- Prasībām par iepriekšējo pieredzi un personāla kvalifikāciju ir jābūt samērīgām, lai nodrošinātu, ka piedāvājumu konkursā var piedalīties plašs organizāciju, tostarp NVO un sociālo uzņēmumu, loks.
- Tehniskajās specifikācijās būtu jāatspoguļo arī vēlamais pakalpojumu rezultāts, bet bez pārmērīgiem priekšrakstiem.

Kontaktpersona(-as)

Artem Kremen, Ukrainas nacionālais Sabiedrības veselības centrs, a.kremen@phc.org.ua.

30. Atbildīgs aizsargcimdņu iepirkums veselības aprūpes nodrošināšanai Somijā

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Tampere pilsēta (*Tuomi Logistiikka Oy*), Somija

Produktu vai pakalpojumu nozare: veselības aprūpe

Ievads / iepirkuma mērķi

Ir zināms, ka veselības aprūpē izmantojamo aizsargcimdņu ražošanas metodes ir saistītas ar problēmām, kas skar darbinieku tiesības un veselību, darba laiku un darba apstākļus. Uz šīm problēmām bija norādījusi *Finnwatch*, nevalstiska organizācija, kas koncentrējas uz globālo korporatīvo atbildību, kā arī citas organizācijas. Aizsargcimdņu ražošana, lietošana un likvidēšana rada arī dažādas vides problēmas, piemēram, veselības aprūpē mēdza lietot no PVC ražotus vinila cimdnus. Materiāla dēļ šādus cimdnus bija sarežģīti likvidēt. PVC atkritumu apsaimniekošana ir ārkārtīgi problemātiska tajā esošā hlora satura dēļ. Turklāt vinila cimdnus to lietotāju pakļauj ķīmikāliju iedarbībai un daudziem rada ādas problēmas.

Tampere pilsēta (*Tuomi Logistiikka Oy*) tāpēc izsludināja veselības aprūpē lietojamo aizsargcimdņu iepirkuma procedūru, kurā piegādātājiem tika prasīts izmantot atbildīgas ražošanas metodes. Pašvaldība apsvēra arī vides aspektus, izvērtējot aizsargcimdņu aprites cikla izmaksas, nevis tikai to iegādes cenu.

Priekšmets

Aizsargcimdņu iepirkums veselības aprūpes jomā Tampere pilsētā.

Iepirkuma posms un kritēriji

Pašvaldība iepirkuma dokumentos saskaņā ar Direktīvas 2014/24/ES 18. panta 2. punktu un 42. pantu iekļāva prasības attiecībā uz ražošanas metodēm.

Piegādātājiem/ražotājiem bija jāievēro SDO Deklarācija par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā visā globālajā vērtības ķēdē, kas saistīta ar aizsargcimdņu ražošanu. Šīs prasības tika noteiktas kā līguma izpildes klauzulas. Kā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijs tika izmantotas arī aprites cikla izmaksas.

Sociālās politikas mērķis un atsauces standarts

Tampere pilsēta ar savu iepirkumu cenšas veicināt globālo atbildību, darbinieku labbūtību un vides saudzēšanu, kā arī taisnīgāku ekonomiku. Tāpēc šā iepirkuma mērķis bija izmaksu ietaupījums, vides kvalitāte un sociālie apsvērumi. Pilsēta vēlējas arī saprātīgāku preces atlasīšanu; iepriekšējos līgumos lietošanai bija pieejami gandrīz 10 veidu aizsargcimdņi, bet tagad pilsētas mērķis bija iepirkt tikai 1 veida aizsargcimdņus.

Pārbaude

Piedāvājumiem bija jāpievieno Somijas Nodarbinātības ministrijas izstrādāta pašvērtējuma anketa, kas attiecas uz sociālajiem un ētikas aspektiem. Jautājumu mērķis bija noskaidrot, cik sociāli atbildīga ir ražošana riska valstīs. Šie jautājumi bija saistīti ar līguma ietvaros piegādāto preču ražošanas apstākļiem neatkarīgi no tā, vai tās ražo piegādātājs vai apakšpiegādātājs. Šajā iepirkumā pretendenti aizpildīja anketu un tiem bija jāiesniedz arī ilgtspējas ziņojums vai līdzīgs apliecinājums, lai varētu pārbaudīt, vai tie piemēro SDO deklarāciju. Tampere pilsēta visā nolīguma darbības periodā ik gadu pārbauda korporatīvās atbildības īstenošanu.

Līguma vērtība

Laikā no 2016. gada janvāra līdz 2016. gada oktobrim aizsargcimdu iepirkuma līguma vērtība bija apmēram 300 000 EUR.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 42. pants (tehniskās specifikācijas) un 18. panta 2. punkts (iepirkuma principi — piemērojamo vides, sociālo un darba tiesību ievērošana).
- Somijas likumā par publiskajiem iepirkumiem un koncesijām ir noteikts, ka līgumslēdzējas iestādes cenšas rīkot savus iepirkumus tā, lai tos varētu veikt pēc iespējas saimnieciski izdevīgākā veidā un pēc iespējas kvalitatīvi un sistemātiski, izmantojot esošos konkurences nosacījumus un ņemot vērā vides un sociālos aspektus.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Tamperes pilsēta.
- Piegādātājs: *Abena Finland Oy*.
- Cimdu galalietotāji: valsts veselības aprūpes darbinieki un pacienti, kurus tie ārstē.

Sociālā ietekme

Tā kā galvenā uzmanība tika pievērsta aprites cikla izmaksām, tika iepirkti nitrila cimdi, nevis vinila cimdi. Nitrila cimdu sākotnējā cena par vienību ir augstāka, tomēr kopumā ir lētāk iepirkt lielāku apjomu nitrila cimdu, ja ņem vērā aprites cikla izmaksas. Arī loģistikas izmaksas tad ir zemākas. Tādējādi izmaksas ir apmēram par 100 000 EUR zemākas nekā iepriekšējā aizsargcimdu līgumā. Vienlaikus Tamperes pilsēta spēj mazināt iepirkuma ietekmi uz vidi un pievērst lielāku uzmanību darbinieku tiesībām un darba apstākļiem.

Tātad:

- izvērtējot aprites cikla izmaksas, tika panākts būtisks izmaksu ietaupījums. Tā rezultātā preču atlase notika racionālāk un tika iegādātas augstākas kvalitātes preces;
- iepirkums veicina tīrāku materiāla aprites ciklu, jo nitrila cimdu likvidēšana ir videi draudzīgāka nekā vinila cimdu likvidēšana;
- iepirkumā ir ņemti vērā ražošanas ķēdes sociālie aspekti.

Citi ieguvumi

- Nitrila cimdi nodrošina labāku aizsardzību un mehānisko stiprību nekā lateksa cimdi. Tie nav alergēni, un tos var likvidēt sadedzinot.
- Zemākas loģistikas izmaksas, jo aizsargcimdu iepirkums tika racionalizēts, proti, tika iepirkti tikai viena veida cimdi.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasūtājumi

Tamperes pilsēta ir sapratusi, ka ir iespējams iegādāties labākas kvalitātes cimdus, kuru izmaksas ir zemākas, kuri rada mazāku ietekmi uz vidi un kuri tiek ražoti ilgtspējīgāk.

Kontaktpersona(-as)

Nina Wihlman, *Tuomi Logistiikka Oy* kategorijas vadītāja, Nina.wihlman@tuomilogistiikka.fi.

31. Oslo stratēģija veselības un sociālās aprūpes bezpeļņas pakalpojumu sniedzēju veicināšanai

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Oslo pašvaldība, Norvēģija

Produktu vai pakalpojumu nozare: veselības aprūpe

Ievads / iepirkuma mērķi

Bezpeļņas organizācijas jau izsenis sniedz veselības aprūpes un sociālos pakalpojumus Oslo personām, kurām ir nepieciešama aprūpe. Atzīstot, kādu sabiedrisko vērtību sniedz bezpeļņas ekonomikas dalībnieki, Oslo pašvaldība centās pastiprināt šāda veida pakalpojumu sniedzēju piekļuvi valsts iepirkumu tirgiem un sasniegt mērķi līdz 2025. gadam panākt, ka vismaz 25 % no kopējā vietu skaita aprūpes namos Oslo apkalpo bezpeļņas pakalpojumu sniedzēji.

2019. gada jūnijā komercuzņēmumi apkalpoja 1188 vietas aprūpes namos Oslo, kas ir 29 % no kopējā skaita. Bezpeļņas ekonomikas dalībnieki patlaban apkalpo 746 vietas jeb apmēram 18 % no kopējā skaita. Pārējos 53 % vietu apkalpo valsts iestādes.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Veselības un sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšana ir likumā noteikts pienākums; Oslo pašvaldība var izvēlēties pildīt tos pati kā tiešā pakalpojumu sniedzēja, vai arī tā var noslēgt līgumus ar uzņēmējiem, kas sniedz pakalpojumu tās vārdā. Šiem līgumiem iespējami lielākā apmērā būtu jāatbilst prasībām, ko ievēro pašvaldība, kad tā rīkojas kā tiešā pakalpojumu sniedzēja.

Veselības un sociālās aprūpes pakalpojumu līgumiem parasti ir augsta vērtība, un tie darbojas vairākus gadus (bieži vien līdz pat 10 gadiem). Ir svarīgi, ka šie pakalpojumi atbilst pakalpojuma lietotāju un pakalpojuma lietotāju grupu noteiktajām vajadzībām. Tas nozīmē, ka cena ne vienmēr ir būtiskākais elements pakalpojumu novērtējumā un dažkārt pakalpojuma sniegšana ir jāpielāgo lietotāju mainīgajām vajadzībām.

Oslo Stratēģija veselības un sociālās aprūpes bezpeļņas pakalpojumu sniedzēju lielākai piekļuvei un veicināšanai ir integrēta plašākā stratēģiskajā pieejā, ko Oslo pašvaldība ir pieņēmusi attiecībā uz publiskajiem iepirkumiem (pilsētas pašvaldības lerosinājums Nr. 1104/17). Šīs stratēģijas vispārējais mērķis ir vienkāršot un stratēģiskāk izmantot publiskā iepirkuma noteikumus, un tā ir spēkā kopš 2017. gada janvāra pēc Direktīvas 2014/24/ES transponēšanas valsts tiesību aktos (2016. gada 17. jūnija Likums Nr. 73 un 2016. gada 12. augusta Noteikumi Nr. 974 par publisko iepirkumu).

Lai sasniegtu mērķrādītāju, ka 25 % pakalpojumu sniedzēju ir bezpeļņas organizācijas, pašvaldība ir paredzējusi pakāpeniski izbeigt dažus no līgumiem, kas pašreiz ir noslēgti ar komercuzņēmumiem, un izstrādāt pasākumu kopumu nolūkā palielināt bezpeļņas ekonomikas dalībnieku daļību vietējā iepirkumu tirgū.

Oslo pašvaldība ir likusi uzsvāru uz veselības un sociālās aprūpes pakalpojumiem, ņemot vērā tiem piemītošo papildu sociālo aspektu. Šajā saistībā pašvaldības mērķis ir nodrošināt, ka publiskie resursi, kas tiek tērēti sociālajai darbībai, atgriežas atpakaļ sabiedrībai sniegtu labumu veidā.

Lai sasniegtu prognozēto mērķrādītāju, stratēģija paredz četrus pamatinstrumentus. Tie ir daudzveidīgi un darbojas visā iepirkuma ciklā.

- **Privileģēto tiesību līgumi.** Stratēģija paredz palielināt privileģēto tiesību līgumu izmantošanas iespējas bezpeļņas ekonomikas dalībniekiem, lai paaugstinātu to kopējo īpatsvaru veselības un

sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanā. Privileģēto tiesību līgumus saskaņā ar 77. pantu drīkst slēgt ilgākais uz trim gadiem.

- **Tieši ar bezpeļņas ekonomikas dalībniekiem saistītu apsvērumu ieviešana.** Attiecībā uz līgumiem, kas ir atvērti visu veidu konkurentiem, stratēģija paredz īpaši uzsvērt kvalitātes kritērijus vai nu tehniskajās specifikācijās, piešķiršanas kritērijos, kvalifikācijas prasībās vai izpildes kritērijos, vai arī līguma vispārējos noteikumos. Šie apsvērumi citu starpā ir šādi: lietotāju vajadzības saņemt kvalitatīvu, pastāvīgu, universāli izstrādātu, cenas ziņā pieņemamu, pieklūstamu un visaptverošu pakalpojumu piedāvājumu, kompetence un pieredze, lietotāju līdzdalība un lietotāju integritātes aizsargāšana. Klients var uzsvērt arī savas vajadzības pēc dažādības, pastāvīguma un inovācijas. Prioritāte ir arī resursu mobilizācija lietotāju tuvākajā apkārtnē.
- **Tādu līguma noteikumu iekļaušana, kas nodrošina pakalpojumu kvalitāti iedzīvotājiem un labus darba apstākļus darbiniekiem.** Pilsētas dome ir pieņēmusi Oslo modeli veselības un aprūpes nozarē (pilsētas domes lieta Nr. 1006/19). Ar šo labas prakses kodeksu tiek noteikts pienākums, ka darba ņēmēji, kas izpilda ar Oslo pilsētu noslēgto līgumu, galvenokārt ir pastāvīgie darbinieki. Tas pats attiecas uz apakšuzņēmējiem. Liela daļa veselības un sociālās aprūpes nozarē strādājošo ir nepilnas slodzes darbinieki, proti, Norvēģijas pašvaldībās tās ir vidēji divas trešdaļas darbinieku. Garu maiņu, slidošā grafika un nakts maiņu dēļ ir grūti praksē izpildīt pilnas slodzes darba prasības. Šā iemesla dēļ pašvaldība prasa, lai nolīgtie darba ņēmēji strādātu tādā režīmā, kas ir pēc iespējas tuvāks pilna laika darba režīmam, un lai šis mērķis, kad vien iespējams, tiktu vismaz veicināts. Saskaņā ar kodeksu visiem darba ņēmējiem, kas ir saskarē ar pacientiem un lietotājiem, ir jāspēj ļoti sazināties norvēģu valodā gan mutiski, gan rakstiski. Šī prasība būs obligāta, bet pamatota atsevišķām amatu kategorijām un saistīta ar amata pienākumu saturu. Norvēģijas Darba un labklājības pārvalde (NAV) ir galvenais darbā iekārtošanas kanāls šajā nozarē. Pilsētas dome cenšas arī panākt, lai šī nozare būtu pēc iespējas iekļaujoša darba ņēmējiem, kuriem varētu būt nepieciešams papildu atbalsts vai asistents, kas ļautu viņiem pilnībā integrēties darbavietā.
- **Dialogs ar bezpeļņas ekonomikas dalībniekiem.** Lai stiprinātu bezpeļņas ekonomikas dalībnieku vietu veselības un sociālās aprūpes pakalpojumu nozarē, pašvaldība veicinās sistemātisku dialogu ar bezpeļņas aprūpes pakalpojumu sniedzējiem un asociācijām, kas pārstāv to intereses. Šajā dialogā galvenā uzmanība tiks pievērsta konkrēti tam, kas ir nepieciešams, lai sniegtu pašvaldībai un sabiedrībai kvalitatīvus pakalpojumus, ko tie kā pakalpojumu sniedzēji var realizēt un kā var uzlabot to piekļuvi publiskajiem iepirkumiem. Katrā veselības un sociālās aprūpes pakalpojumu piedāvājumu konkursā pašvaldība īsteno pirmsiepirkuma pasākumus, lai novērtētu, kādā apmērā bezpeļņas organizācijas var piedalīties attiecīgajā konkursā.

Līguma vērtība

Tā būs atkarīga no konkrētajiem līgumiem, par kuriem tiks rīkots konkurss. Informācijai — Oslo pašvaldība 2018. gadā ir iztērējusi vairāk nekā 59 miljardus kronu (5,9 miljardi EUR) veselības aprūpes, kopšanas, aprūpes un sociālajiem pakalpojumiem (*Statistics Norway*).

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 20., 40., 67., 70. un 77. pants.
- Oslo Stratēģija veselības un sociālās aprūpes bezpeļņas pakalpojumu sniedzēju lielākai piekļuvei un veicināšanai.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Oslo pilsēta.
- Nolīgtie piegādātāji: veselības un sociālās aprūpes bezpeļņas pakalpojumu sniedzēji.

- Nodarbinātības klauzulu integrācijas atbalsta sniedzējs: Norvēģijas Darba un labklājības pārvalde (NAV).
- Dialoga dalībnieki: pakalpojumu sniegšanas organizācijas un lietotāju grupas.
- Lietotāji: veselības un sociālās aprūpes pakalpojumu saņēmēji.

Sociālā ietekme

- Stratēģija tika pieņemta tikai 2019. gada oktobrī, un tās sociālā ietekme vēl ir jāapzina un kvantitatīvi jānosaka. Šīs tiesību normas galvenais mērķis ir panākt, lai lielāku daļu vietu aprūpes namos apkalpotu veselības un sociālās aprūpes bezpeļņas pakalpojumu sniedzēji. Palielinot bezpeļņas ekonomikas dalībnieku īpatsvaru vismaz līdz 25 % līdz 2025. gadam, Oslo pilsēta arī vēlas panākt multiplikatora efektu, jo daudzi no šiem ekonomikas dalībniekiem strādā saskaņā ar sociālo mērķi un tā sasniegšanai. Tādējādi, slēdzot līgumus ar bezpeļņas pakalpojumu sniedzējiem, ieguvumi tiks sniegti visai sabiedrībai kopumā.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Stratēģija, kas tika pieņemta 2019. gada oktobrī, ir īstenošanas posmā.

Kontaktpersona(-as)

Oslo pilsētas dome, Senioru, veselības aprūpes un darba lietu departaments,
postmottak@byr.oslo.kommune.no.

7. NOZARE. Sociālie pakalpojumi

32. Imigrantu integrēšana darba tirgū, izmantojot sociālās ietekmes obligācijas

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Ekonomikas un nodarbinātības ministrija, Somija

Produktu vai pakalpojumu nozare: sociālie pakalpojumi

Ievads / iepirkuma mērķi

2015. gadā Somijā strauji pieauga valstī ieceļojošo personu skaits. Reaģējot uz to, Ekonomikas un nodarbinātības ministrija īstenoja projektu, kura mērķis ir palīdzēt nesēn ieceļojušiem imigrantiem piekļūt darba tirgum. Migrantu bezdarba līmenis bija apmēram divas reizes augstāks nekā somiem.

Pēc izpētes un apspriešanās ar tirgus dalībniekiem ministrija nolēma īstenot projektu sociālās ietekmes obligācijas (SIO) veidā, kas nozīmē, ka tiek slēgts sociālo rezultātu līgums, kurā privātais partneris sniedz finansējumu un uzņemas ar darbības rezultātiem saistīto risku. SIO līgumos valsts iestāde maksā tikai tad, kad ir sasniegti konkrēti darbības rezultāti. Šajā gadījumā darbības rādītāji balstījās uz bezdarba pabalstu izmaksāšanas vajadzības samazinājumu un nodokļu ieņēmumu pieaugumu, ko sniedz programmā iesaistīto dalībnieku nodarbinātība.

Šis projekts, *Koto SIB*, bija viens no pirmajiem Eiropā īstenotajiem šāda veida projektiem, un to līdzfinansēja Eiropas Investīciju fonds, Eiropas Komisija, kā arī vairāki citi privātie un institucionālie ieguldītāji.

Priekšmets

Iepirkuma procedūra tika izsludināta 2015. gada beigās, lai ieceltu SIO projekta vadītāju. Projekta vadītājam bija noteikti citu starpā šādi uzdevumi:

- jāizveido ieguldījumu fonds;
- jāpiesaista šim fondam ārējie ieguldītāji, piemēram, nodibinājumi un privātpersonas;
- jāatrod instruktori un darbavietas un jāorganizē dalībnieku apmācība.

Tika noteikts, ka 3 gados programmā jāiesaista 2500 dalībnieki un jāsniedz tādi pakalpojumi kā izglītība un ar darbu saistīta apmācība. Tiklīdz dalībnieki sāktu strādāt, viņi saņemtu pastāvīgu profesionālo, valodas un kultūras atbalstu.

Iepirkuma posms un kritēriji

2015. gada decembrī *Oficiālajā Vēstnesī* tika publicēts iepriekšējs informatīvs paziņojums (IIP), kurā tika lūgta informācija no tirgus dalībniekiem. IIP bija izklāstīta ministrijas interese izveidot sociālās ietekmes obligāciju, lai pārbaudītu jaunus izglītības un nodarbinātības modeļus, kas paātrinātu imigrantu nodarbināšanu. Uz IIP atbildēja vairākas organizācijas, un tika noorganizēta informācijas sniegšanas diena, kurā tika sniegti dokumentu projekti un tirgus dalībnieki varēja izteikt piezīmes.

2016. gada martā saskaņā ar atklātu procedūru tika publicēts paziņojums par līgumu, aicinot iesniegt priekšlikumus par SIO projekta vadību. Projekta vadītājam bija noteikti citu starpā šādi uzdevumi:

- jāizstrādā un jāvada projekts;

- jāorganizē migrantu apmācības un nodarbinātības pasākumi saskaņā ar paredzētajiem projekta rezultātiem, sadarbojoties ar pakalpojumu sniedzējiem;
- jāveic pārraudzība, jāsniedz starpposma un nobeiguma ziņojumi.

Piešķiršanas kritēriji bija vērsti uz projekta plānu (60 %) un projekta vadītāja personāla pieredzi (40 %). Uz uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus bija atsaucies tikai viens pretendents, *Epicus Oy* (tagad *FIM Vaikuttavuussijoitukset Oy*). Tas atspoguļo projekta novatorismu un to, ka šajā tirgū darbojas visai neliels skaits uzņēmumu. Vairāki pakalpojuma sniedzēji tika iekļauti piedāvājumā kā apakšuzņēmēji, lai sniegtu izglītības, apmācības un darbā iekārtošanas pakalpojumus dažādās Somijas vietās.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Iepirkuma galvenais sociālās politikas mērķis bija nodrošināt imigrantiem darba iespējas un stimulēt viņu integrāciju Somijas darba tirgū. Projekts tika arī uzskatīts par iespēju pārbaudīt SIO modeli Somijā un noteikt tā atkārtības potenciālu.

Pārbaude

Projekta vadītāja maksājumu nosaka, salīdzinot nodokļus, ko radījuši, un bezdarbnieku pabalstus, ko ietaupījuši:

- SIO programmas dalībnieki un
- kontrolgrupa, kas tika integrēta, izmantojot tradicionālo modeli.

Salīdzinājums tiks veikts līguma darbības perioda beigās. Ja projekta rezultātā valdība gūs ietaupījumu, projekta vadītājs saņems pusi no tā. Papildus tam projekta vadītājs saņem 1500 EUR par katru dalībnieku, kuram tiek sniegta vairāk nekā 70 dienas ilga apmācība.

Līguma vērtība

Līguma paredzamā vērtība bija 8 625 000 EUR. Taču kopējā līguma vērtība tiks noteikta, pamatojoties uz darbības rezultātiem, kā izklāstīts līguma noteikumos. Kopējā SIO ieguldījumu fonda vērtība ir 14,2 miljoni EUR.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 40. pants (iepriekšējas apspriešanās ar tirgus dalībniekiem) un 70. pants (līgumu izpildes nosacījumi).

Dalībnieki

- Iepirkuma struktūra: Ekonomikas un nodarbinātības ministrija, Somija.
- Stratēģiskie partneri: *Hansel* (centralizēto iepirkumu struktūra); *SITRA* (Somijas inovāciju fonds).
- Projekta vadītājs: *Epicus Oy*.
- Citi ieguldītāji: Eiropas Investīciju fonds.
- Pakalpojumu sniedzēji.

Programmas dalībnieki.

Sociālā ietekme

- Līdz šim sasniegtie rezultāti liecina, ka apmēram puse no *Koto SIB* dalībniekiem ir atradusi darbu, kas ir ievērojami labāks rezultāts nekā kontrolgrupai.
- Programmas dalībniekiem tika nodrošināta individuāla izaugsmes vadība, kā arī valodas mācības un iekārtošana darbā. Apmācība parasti ilgst 3–4 mēnešus.
- Atbalsts tiek sniegts arī darba devējiem, no kuriem dažiem iepriekš nav bijis nekādas pieredzes ar imigrantu nodarbināšanu.
- Līdz 2019. gada beigām *Koto SIB* projektā kopumā bija piedalījušies 2211 dalībnieki, no tiem 869 bija nodarbināti. Tika iesaistīts plašs darba devēju un darbavietu klāsts, galvenokārt ēdināšanas/restorānu nozarē, loģistikā, uzkopšanā un rūpniecībā. Programmas dalībnieku demogrāfiskais sadalījums ir 63 % vīriešu un 37 % sieviešu, kas daļēji atspoguļo to, ka Somijā ir lielāks skaits imigrantu vīriešu.
- Dalībniekiem ar augstāko izglītību tika piedāvāta arī apmācība uzņēmējdarbībā, tostarp [tehnoloģiju jaunuzņēmumu programmā](#).

Citi ieguvumi

- Ministrija ar šo iniciatīvu kopš 2016. gada ir ietaupījusi vismaz 20 miljonus EUR. *Koto SIB* sekmes ir mudinājušas arī citas Somijas valsts iestādes izmantot šo modeli, piemēram, lai sniegtu pakalpojumus jauniešiem.
- Ministrija ir arī nolēmusi izsludināt iepirkumu par otru projektu, izmantojot līdzīgu modeli, šoreiz, lai palīdzētu nodarbināt ilgstošos bezdarbniekus, kas nav migranti. Šis projekta konkurss tika izsludināts, izmantojot konkursa dialoga procedūru, un līguma darbība sākās 2019. gadā.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasutājumi

- *Sonja Hämäläinen*, ministrijas Migrācijas dienesta direktore un projekta pilnvarotā, ir teikusi: "Lai projekts īstenotos un būtu sekmīgs, ir ļoti svarīgi, lai būtu starpnieks, kas saprot uz ietekmi vērstu ieguldījumu sarežģītību, jo ir tik daudz lietu, kas jāņem vērā. Ir jāvāc privātie ieguldījumi, jāslēdz līgums ar jauno projekta vadītāju, jaunā veidā jāvērtē ietekme utt., tāpēc neatkarīgs starpnieks, ar kuru jūs varat pārspriest visus šos jautājumus, ir panākumu atslēga."

Kontaktpersona(-as)

Susanna Piepponen, Ekonomikas un nodarbinātības ministrijas vecākā eksperte,
susanna.piepponen@tem.fi.

33. Valsts mājokļu uzturēšanas iepirkuma kopīga izstrāde

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Seulas Mājokļu un kopienu sabiedrība, Dienvidkorejas Republika

Produktu vai pakalpojumu nozare: sociālie pakalpojumi

Levads / iepirkuma mērķis

Šo pakalpojumu publiskā iepirkuma iniciatīvu ir kopīgi izstrādājuši Seulas Mājokļu un kopienu sabiedrība (SH) un Seulas Sociālās ekonomikas centrs (SSEC). Iniciatīvai ir divkāršs mērķis:

- nodrošināt labu dzīves vidi valsts īres mājokļu iemītniekiem, kas pārsvarā ir mājsaimniecības ar zemiem ienākumiem, sniedzot kvalitatīvus uzturēšanas pakalpojumus, ko nodrošina sociālās ekonomikas organizācijas un uzņēmumi (SEOU);
- atvērt jaunu tirgu sociālajiem uzņēmumiem liela mēroga valsts dzīvokļu kompleksā.

Korejā ir juridiski definētas četras SEOU kategorijas: sociālie uzņēmumi, kooperatīvi, kopienas uzņēmumi un pašpalīdzības uzņēmumi. Šajā gadījumā konsorcijs izveidoja kooperatīvu un sociālo uzņēmumu.

SH un SSEC izveidoja valsts mājokļu (īres dzīvokļu) uzturēšanas biroju saskaņā ar sociālās ekonomikas modeli, kā to jau 2017. gadā pirmoreiz ierosināja SSEC un daži SEOU. Par šo integrēto apsaimniekošanas modeli atbildību uzņemas kopiena, un tas sniedz vairāk sociālās labklājības perspektīvu mājokļu jomā.

Tas ietver ne tikai ēku tradicionālo uzturēšanu (piemēram, uzkopšanu, apsardzi, santehniķu pakalpojumus, ar elektrību un liftiem saistītus pakalpojumus utt.), bet arī kopienas pakalpojumus dzīvokļu kompleksā (piemēram, nodarbinātības konsultācijas iedzīvotājiem, kopienas nodrošinātu senioru un bērnu aprūpi, kopienas telpu apsaimniekošanu, kultūras pasākumus utt.).

Priekšmets

Valsts īres mājokļu uzturēšana un apsaimniekošana, kā arī kopienas pakalpojumu nodrošināšana.

Iepirkuma posms un kritēriji

Seulas Mājokļu un kopienu sabiedrība (SH) izstrādāja piedāvājumu konkursa procesu tā, lai nodrošinātu SEOU piedalīšanos iniciatīvā, pievienojot šādus elementus:

- līgumslēgšanas procesa izstrāde kopā ar sociālās ekonomikas sektoru:
 - šķēršļu, kas neļauj kvalificēties dalībai piedāvājumu procedūrā, mazināšana, lai nodrošinātu, ka SEOU, kas ir tirgus jaunpienācēji, varētu piedalīties;
 - sociālās ekonomikas uzņēmumiem paredzētu privilēģēto tiesību līgumu izmantošana;
- SEOU apmācīšana, lai tie iegūtu sertifikātu, kas ļautu apsaimniekot kolektīvos mājokļus kā valsts dzīvokļu kompleksu.

Publiskā iepirkuma procedūrā izmantotais instruments bija privilēģēto tiesību līgums sociālajiem uzņēmumiem (līdzīgs Direktīvas 2014/24/ES 77. pantam), pamatojoties uz 9. pantu "Līgumslēgšanas metodes Dienvidkorejā" [Likumā par līgumiem, kuros līgumslēdzēja puse ir vietējā pašvaldība](#), un 12. pantu "Preferenciālie iepirkumi, ko veic valsts iestādes" [Sociālo uzņēmumu veicināšanas likumā](#) ar grozījumiem, kas izdarīti līdz 2013. gada 30. jūnijam.

Piedāvājumu konkursā bija tiesīgi piedalīties šādi ekonomikas dalībnieki (tika mudināts iesniegt kopīgus piedāvājumus).

- Mājokļu apsaimniekošanas pakalpojumi (85 % no kopējā līguma): mājokļu apsaimniekošanas uzņēmums.
- Mājokļu sociālās labklājības pakalpojumi (15 % no kopējā līguma): labklājības sabiedrība vai sociālais uzņēmums, kas definēti Sociālo uzņēmumu veicināšanas likuma 7. un 8. pantā.

Piedāvājumu novērtēšanai tika izmantoti šādi kritēriji:

- uzņēmuma spēja: 80 %
(novērtē, pamatojoties uz šādiem rādītājiem: uzņēmuma finansiālais statuss un kredīstāvoklis, iepriekšēja pieredze lieluma un satura ziņā līdzīgos projektos, tādu tehnisko darbinieku skaits, kam ir nepieciešamās prasmes, ieguldījumu īpatsvars pētniecībā un izstrādē, riska vadības politika un laika pārvaldība);
- konkurētspēja, ņemot vērā piedāvātās visa projekta izmaksas: 20 %.

SH izvēlējās SEOU konsorciju, kura sastāvā bija kooperatīvs un sociālais uzņēmums un kurš pildīja uzturēšanas pakalpojumu sniedzēja un sociālo pakalpojumu sniedzēja funkcijas. Iniciatīva tika sākota 2017. gadā dzīvokļu kompleksā Seulas administratīvā rajona *Jungrang* pilsētā *Shinnae*, kurā nolīgtie SEOU bija atbildīgi par visa kompleksa (1300 māsaimniecības) uzturēšanas biroju vadību.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Procedūras sociālās politikas mērķis bija veicināt sociālās ekonomikas organizāciju piedalīšanos piedāvājumu konkursā par kvalitatīvu valsts īres mājokļu uzturēšanas pakalpojumu sniegšanu. Vēl viens mērķis bija radīt darbvietas iedzīvotājiem, kas mīt dzīvokļu kompleksā, kurā ir daudz ģimeņu ar zemiem ienākumiem.

Pārbaude

Līgumslēdzēja iestāde pārbaudīja, vai ekonomikas dalībnieki ir izpildījuši kritērijus atbilstoši valsts tiesību aktiem.

Uzturēšanas biroja vadības līguma vērtība bija apmēram 300 000 EUR, savukārt līgums par darbvietu radīšanu aprūpes pakalpojumu sniegšanai kopienā bija apmēram 1,1 miljona EUR vērtībā.

Tādējādi nolīgto pakalpojumu kopējā vērtība bija 1,4 miljoni EUR uz diviem gadiem (no 2015. gada oktobra līdz 2017. gada oktobrim), bet piedāvājums tika sadalīts trijos līgumos (divi par uzturēšanu un viens par aprūpes pakalpojumiem kopienā).

Instruments

- 9. pants "Līgumslēgšanas metodes" [Likumā par līgumiem, kuros līgumslēdzēja puse ir vietējā pašvaldība](#), kas ļauj izmantot privileģēto tiesību līgumus līdzīgi tam, kā noteikts Direktīvas 2014/24/ES 77. pantā.
- 12. pants "Preferenciālie iepirkumi, ko veic valsts iestādes" [Sociālo uzņēmumu veicināšanas likumā](#) ar grozījumiem, kuri izdarīti līdz 2013. gada 30. jūnijam.
- Dienvidkoreja ir PTO Nolīguma par valsts iepirkumu līgumslēdzēja puse, un īstenotie pasākumi ir saskaņā ar šo nolīgumu.

Dalībnieki

- Projekta vadošā iestāde un līgumslēdzēja iestāde: Seulas Mājokļu un kopienu sabiedrība (SH) — pašvaldības sabiedrība, kas atbild par valsts īres mājokļu būvniecību un apsaimniekošanu.
- Atbalsts sociālajiem uzņēmumiem: Seulas Sociālās ekonomikas centrs (SSEC).
- Piedāvājumu iesniedzēji: sociālās ekonomikas organizācijas, kas sniedza pakalpojumus, ieskaitot *Green Environment Korea*.
- Labuma guvēji: dzīvokļu kompleksa iedzīvotāji, kas piedalījās gan kā patērētāji, gan kā pakalpojuma sniedzēja darbinieki pakalpojuma īstenošanā.

Sociālā ietekme

- Šajā gadījumā valdības birojs un sociālās ekonomikas sektors sadarbojās jau no iepirkuma procesa plānošanas posma ar kopīgu interesi nodrošināt labāku pakalpojumu un vidi valsts mājokļu iedzīvotājiem.
- SEOU piemīt atzīta kompetence valsts mājokļu attīstīšanas un apsaimniekošanas tehniskajā un sociālajā jomā. Valsts sabiedrība ir veicinājusi iepirkumu konkursa sociālo vērtību, jo pārskatīja tradicionālo piedāvājumu konkursu praksi par labu SEOU.
- Pakalpojuma sniedzējs ir radījis darbvietas valsts īres mājokļu iedzīvotājiem, galvenokārt tiem ģimenes locekļiem, kas rūpējas par mājas soli vai ir aprūpētāji un kas meklē nepilnas slodzes darbu, vai bezdarbniekiem.

Citi ieguvumi

- Šo projektu varētu viegli atkārtot un paplašināt, piemērojot citiem valsts un privātajiem kolektīvajiem mājokļiem (ārkārtīgi liels dzīvokļu komplekss, kurā dzīvo tūkstošiem māsasaimniecību), kas ir dominējošais pilsētvides mājokļu veids Seulā. Tāpēc šis modelis var pavērt jaunu uzņēmējdarbības lauku sociālās ekonomikas uzņēmumiem, un tam ir lieliskas izredzes un sociālā ietekme.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Aprakstītais modelis sākotnēji tika izstrādāts kā integrēts priekšlikums par dažādiem ar iedzīvotāju vajadzībām saskaņotiem pakalpojumiem (ieskaitot ēku apsaimniekošanu, aprūpi un arodmācības), kā sava veida aprites ekonomikas modelis vienā no dzīvojamo ēku kompleksiem. Tomēr tā kā par dažādu pakalpojumu sniegšanu atbildīgi bija dažādi pakalpojumu sniedzēji, dažkārt bija grūti šos pakalpojumus sniegt saskaņotā un vispusīgā veidā.
- Ja šis projekts tiks atkārtots, līguma apmērs būtu jāpalielina un iepirkumā būtu jāietver integrētāki pakalpojumi. Būtu jāpalielina līguma darbības laiks, lai nodrošinātu pakalpojumu stabilitāti un sniegšanu.
- Ieteicams izmantot elastīgākus nosacījumus uzņēmumu konsorciāla veidošanai.

Kontaktpersona(-as)

Ahreum Kim, grupas vadītāja, Globālā sociālās ekonomikas foruma (GSEF) sekretariāts, ahreum.kim@gsef-net.org.

Li Yoo, Seulas Sociālās ekonomikas centra vecākā vadītāja, lilyatom@sehub.net.

34. Vecāku ar nepilngadīgiem bērniem zināšanu un prasmju uzlabošanas pakalpojuma kopīga izstrāde un īstenošana

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Brešas [Brescia] pašvaldība, Itālija

Produktu vai pakalpojumu nozare: sociālie pakalpojumi

Ievads / iepirkuma mērķis

Šī procedūra paredz izraudzīties piemērotus ekonomikas dalībniekus, kas varētu piedalīties ģimenēm ar nepilngadīgiem bērniem (bērniem līdz 18 gadu vecumam) paredzētu pakalpojumu izstrādē kopā ar Brešas pašvaldību. Pakalpojuma, kas tiks nodrošināts vēlākā posmā, galīgais mērķis ir:

- palīdzēt nodrošināt, lai ikviens bērns savā ģimenē pareizi attīstās un aug, stiprinot ģimenes attiecības un pasargājot bērnu vai nepilngadīgo no traucējumiem, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt viņa labbūtību;
- atbalstīt ģimeņu labāku iekļaušanos vietējā kopienā.

Šis pakalpojums būs paredzēts ģimenēm ar nepilngadīgajiem, kas dzīvo Brešas pašvaldībā un kas pašas meklē šo pakalpojumu vai kam ir jāsadarbojas ar šo pakalpojumu sniedzēju saskaņā ar tiesas nolēmumu.

Ja iepērkamā pakalpojuma standarti ir labi definēti, pašvaldība var izsludināt standarta publiskā iepirkuma procedūru. Tomēr, ja tā vēlas labāk definēt standartus vai ieviest jaunus inovatīvus elementus, kopīgs izstrādes process varētu būt noderīgs veids, kā iesaistīt ekonomikas dalībniekus un rast jaunas idejas uzlabota pakalpojuma izstrādei un sniegšanai.

Agrāk Brešas pašvaldība organizēja pakalpojumus bērniem un viņu ģimenēm centralizētā veidā. 2015. gadā tā īstenoja pakalpojumu reorganizāciju: tika izveidoti pieci teritoriālie pakalpojumi, katram pakalpojumam ieceļot vienu atbildīgo personu. Ar šo uzaicinājumu pašvaldība vēlējās uzlabot esošā pakalpojuma organizēšanu teritoriālajā līmenī, izveidojot teritoriālas un dažādu speciālistu pārstāvētas grupas, kas koncentrējas uz kopienas darbu⁴. Kopienas darba mērķis ir novērst grūtības ģimenēs un ģimeņu atstumtību un smagākajos gadījumos — aizsargāt bērnus, kā arī pēc iespējas nepieļaut bērnu atšķiršanu no ģimenes.

Ideja izsludināt šo uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus ir radusies regulārajā dialogā un sadarbībā starp Brešas pašvaldību un dalībniekiem, kas piedalās Brešas *Piano di Zona* (vietējās teritorijas plāns). Šāds plāns tiek prasīts saskaņā ar Itālijas Likumu Nr. 328/2000, kurā ir definēti noteikumi saistībā ar sociālās politikas un pakalpojumu plānošanu un reorganizāciju. Šis plāns ir vietējā līmenī sniedzamo sociālo pakalpojumu plānošanas instruments. Tajā ir noteiktas prioritātes, stratēģiskie mērķi, ceļi, līdzekļi un cilvēkresursi, kas nepieciešami, lai īstenotu publisko pakalpojumu un sociālo intervences pasākumu integrēto sistēmu.

Priekšmets

Vecāku ar nepilngadīgiem bērniem zināšanu un prasmju uzlabošanas pakalpojuma kopīga izstrāde.

⁴ Kopienas darbs ir process, kurā sociālie darbinieki un citi speciālisti, izmantojot kolektīvas darbības, palīdz cilvēkiem uzlabot attiecības ar vietējo kopienā, kurā tie dzīvo, un rast piederību tai.

Iepirkuma posms un kritēriji

Procedūras pirmais posms bija atklāta procedūra, kuras mērķis bija izraudzīties ekonomikas dalībnieku(-us), ar ko kopā tiks izstrādāts attiecīgais pakalpojums. Piedāvājumi tika novērtēti, pamatojoties uz labāko cenas un kvalitātes attiecību. Projekta kvalitāte tika novērtēta robežās no 0 līdz 80 punktiem, savukārt par ekonomisko piedāvājumu varēja piešķirt ne vairāk par 20 punktiem.

Kvalitātes kritēriji bija šādi.

- Pakalpojuma organizēšana — maksimāli 40 punkti, kas sadalās šādi:
 - projekta priekšlikuma kopējais izklāsts (20 punkti), īpašu uzmanību pievēršot darbībām, kas nepieciešamas katrai specialitātei, un pakalpojuma kopējo mērķu un uzdevumu sasniegšanai;
 - to procedūru un metožu apraksts, ko paredzēts piemērot, sadarbībā ar valsts sociālo dienestu izstrādājot, novērtējot un plānojot intervences pasākumus (10 punkti);
 - apraksts par to, kādos veidos dažādu jomu speciālisti sadarbojas ar konkrētu notiekošu projektu nodrošinātājiem (piemēram, *PIPI* ģimeņu konsultēšanas projekts⁵ vai ārpusģimenes aprūpes projekts) un jauno sniedzamo pakalpojumu nodrošinātājiem (piemēram, pašvaldību bērnodārzos sniedzamie izglītības pakalpojumi) (10 punkti).
- Speciālistu grupa — maksimāli 25 punkti, kas sadalās šādi:
 - kopīgi izstrādājamā pakalpojumā nodarbināmo darbinieku skaits un kvalitāte (atsevišķi norāda darbiniekus, kas strādā pilnas slodzes un nepilnas slodzes darbu, vidējo stāžu amatā, konkrētu pieredzi un kvalifikāciju šajā jomā, kas ir iegūta papildus obligāti prasītajai) (10 punkti);
 - koordinācijas un atbalsta mehānismi, kas izmantojami, lai dažādi iesaistītie speciālisti rastu kopīgu valodu (komandas stiprināšanas metodoloģijas, rīki dažādu speciālistu kopīgi sagatavotu, integrētu novērtējumu izstrādei, konkrētu snieguma mērķu noteikšanai katram speciālistam un sasniegto starpposma un gala rezultātu noteikšanai) (10 punkti);
 - personālam piedāvātais apmācības un tehniskās tālākizglītības plāns, izņemot obligāto ar likumu prasīto apmācību un to, kas ir piedāvāta ekonomiskajā piedāvājumā (5 punkti).
- Darbs kopienā — maksimāli 15 punkti, kas sadalās šādi:
 - apraksts par to, kādos veidos noris dažādu speciālistu darbs kopā ar iestādēm un dalībniekiem, kas darbojas attiecīgajā teritorijā, kā arī kādi ir sadarbības veicināšanas instrumenti (10 punkti);
 - inovatīvi priekšlikumi, kā attīstīt un stiprināt vecāku zināšanas un prasmes (5 punkti).

Dažādi speciālisti strādā ar ģimenēm šādā veidā:

⁵ Programma *PIPI* (Institucionalizācijas novēršanas intervences pasākumu programma) tika sākta 2010. gadā, sadarbojoties Darba un sociālās politikas ministrijai, Padujas Universitātei, 10 Itālijas pilsētām un sociālajiem dienestiem, ar mērķi nodrošināt nepilngadīgo aizsardzību. Programmas mērķis ir ieviest inovatīvu intervences pasākumu praksi, lai mazinātu vardarbīgas izturēšanās risku un bērnu izņemšanu no viņu ģimenēm tās rezultātā. Tas ir sasniegts, saskaņojot rīcību dažādās jomās, kas saistītas ar šādās ģimenēs dzīvojošo bērnu vajadzībām, un ņemot vērā vecāku un pašu bērnu redzējumu analīzes sagatavošanā un šo vajadzību apmierināšanas pasākumu plānošanā.

- psihologs piedāvā atbalstu no psiholoģiskā, izglītības, sociālā un klīniskā skatu punkta;
- pedagoga uzdevums ir atbalstīt bērnu un vecāku attiecības un attiecības ģimenē, strādājot šīs ģimenes mājās šo personu ikdienas dzīves kontekstā;
- sociālā darbinieka uzdevums ir nodrošināt, ka tiek apmierinātas mājāsaimniecību aprūpes un higiēnas vajadzības;
- ārpusģimenes aprūpes konsultants atbalsta ārpusģimenes aprūpes projektus, kas jau notiek vai ko paredzēts īstenot;
- etnoklīniskā konsultanta pienākums ir veicināt ārvalstu ģimenes un dažādu iesaistīto dienestu un speciālistu savstarpējo sapratni, attiecības un sarunas;
- kultūras un valodas starpnieka uzdevums ir veicināt dienestu saziņu ar ģimenēm, kas nepieder pie Itālijas kultūras;
- pakalpojuma koordinators nodrošina pakalpojuma kvalitāti, uzrauga pasākumu īstenošanu un iesaistīto personālu un pārrauga pakalpojuma efektivitāti un iedarbīgumu.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

- Uzlabot aprakstīto pakalpojumu stratēģisko plānošanu un darbības plānošanu.
- Veicināt kopienas darba pilnveidošanu piecos Brešas teritoriālajos apgabalos.
- Palielināt attiecīgo pakalpojumu preventīvo pieeju, lai novērstu grūtību, vardarbības vai traucējumu situācijas, kas varētu ietekmēt bērnus un nepilngadīgos.
- Uzlabot pakalpojumu saņemošo ģimeņu iekļaušanu vietējā kopienā un novērst izglītības nepietiekamību.

Pārbaude

Kas attiecas uz tehnisko un finansiālo spēju, līgumslēdzēja iestāde pārliicinājās, vai ir izpildītas prasības, kas noteiktas sešām specialitātēm (psihologs, pedagogs, sociālais darbinieks, ārpusģimenes aprūpes konsultants, etnoklīniskais konsultants, kultūras un valodas starpnieks un pakalpojuma koordinators), pārbaudot pretendenta piedāvāto speciālistu CV.

Līguma vērtība

Pakalpojuma līguma vērtība ir 600 275 EUR bez PVN gadā, un kopējā summa uz četriem gadiem ir 2 401 102,10 EUR bez PVN. Šai summai ir jāpievieno resursi, ko izraudzītajam(-iem) ekonomikas dalībniekam(-iem) ir pienākums nodrošināt līdzfinansējuma veidā.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 74.–77. pants par atviegloto režīmu sociālajiem un citiem īpašiem pakalpojumiem.
- 2017. gada 3. jūlija Likumdošanas dekrēta Nr. 117 (Trešā sektora kodekss) 55. pants, kurā kā viens no valsts pārvaldes un trešā sektora dalībnieku sadarbības veidiem ir definēts pakalpojumu kopīgas izstrādes instruments.

- Itālijas Likums Nr. 328/2000, kurā ir definēti noteikumi saistībā ar sociālās politikas un pakalpojumu plānošanu un reorganizāciju.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Brešas pašvaldība.
- Brešas vietējā rīcības plāna partneri: pašvaldības, asociācijas, sociālie kooperatīvi, *Caritas* (Romās katoļu baznīcas palīdzības, attīstības un sociālo pakalpojumu organizāciju konfederācija) un draudzes, kas aktīvi iesaistīti sociālās politikas un pakalpojumu plānošanā un sniegšanā vietējā līmenī.
- Nolīgtais pakalpojumu sniedzējs: trīs sociālo kooperatīvu grupa (šajā uzaicinājumā piedāvājumu iesniedza divas grupas, kas katra sastāv no trim sociālajiem kooperatīviem).
- Kopīgi izstrādātā pakalpojuma saņēmēji: ģimenes ar nepilngadīgajiem (vecāki un bērni).

Sociālā ietekme

Darbības tika sāktas pēc 2019. gada vasaras, un ietekme vēl nav novērtēta. Galvenais rādītājs būs gaidāmais to gadījumu skaita samazinājums, kuros bērni tiek nošķirti no ģimenes vai sievietes cieš no vardarbības ģimenē. Galvenā līdz šim panāktā sociālā ietekme ir šāda.

- Tā kā šis pakalpojums tika izstrādāts kopā ar sociālajiem kooperatīviem, ir paaugstinājusies pakalpojumu kvalitāte, jo ir ietverts šo sociālo kooperatīvu redzējums un tie ir pieredzējuši attiecīgajā jomā un zina šo pakalpojumu saņemošo ģimeņu apstākļus.
- Līdztekus citiem pašvaldības īstenotajiem projektiem un intervences pasākumiem kopīga izstrāde ir veicinājusi preventīvas pieejas īstenošanu bērnu aizsardzības pakalpojumos un nepilngadīgajiem un viņu ģimenēm adresētajos pakalpojumos.
- Ir stiprināts dažādu iesaistīto dalībnieku partnerības darbs (jo īpaši partnerības darbs ar skolām; lielāks atbalsts sniegts ģimenēm ar citu ģimeņu palīdzību).
- Ģimenēm, kas nonākušas grūtībās, ir izveidots drošības tīkls, kas paredzēts izolācijas un atstumtības situāciju novēršanai.

Citi ieguvumi

- Brešā jau ir atkārtoti īstenota pakalpojumu kopīgas izstrādes sākšanas procedūra. Šis jau ir otrais uzaicinājums iesniegt piedāvājumus attiecībā uz pakalpojumiem bērniem, nepilngadīgajiem un viņu ģimenēm. Tika izsludināta arī procedūra, kas paredz ierosināt kopīgas izstrādes procesus, lai reorganizētu pakalpojumus cīņai pret galēju nabadzību un sociālo atstumtību. Līdzīgs uzaicinājums varētu tikt izsludināts arī invaliditātes jomā.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Laiks, kas nepieciešams, lai izstrādātu līdzīgu administratīvo procedūru pakalpojumu kopīgai izstrādei, ir par 30 % ilgāks nekā laiks, kas nepieciešams standarta publiskā iepirkuma procedūrai, un ar to ir saistītas arī attiecīgas personāla izmaksas, turklāt no pašvaldības tiek prasīta ļoti laba organizēšana un plānošana.

- Pirms šā kopīgas izstrādes procesa sākšanas bija jāveic sākotnējā stratēģiskā plānošana saistībā ar vietējo rīcības plānu. Plānošanā tika noteikts, kādas vajadzības, prioritātes un resursi pašvaldībai ir saistībā ar sociālā pakalpojuma sniegšanu kopumā. Tas palīdzēja definēt pakalpojuma standartus.
- Ir būtiski, lai gan pašvaldībai, gan pārējiem iesaistītajiem dalībniekiem būtu kompetents personāls, kas pārziņa kopīgas izstrādes procesus un sociālo situāciju vietējā līmenī. Ir nepieciešams, lai būtu pieejami arī informatīvi dati par sociālo situāciju.

Kontaktpersona(-as)

Massimo Molgora, Pakalpojumi iedzīvotājiem un izglītības joma, Sociālo pakalpojumu nodaļas atbildīgais vadītājs, MMolgora@comune.brescia.it.

35. Kvalitātes standartu kopīga definēšana aprūpes pakalpojumu izstrādei, organizēšanai un sniegšanai un šo standartu iekļaušana publiskajā iepirkumā

Iepirkuma iestādes nosaukums: *Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gdynia* (Pašvaldības sociālo pakalpojumu centrs Gdiņā), Polija

Produktu vai pakalpojumu nozare: sociālie pakalpojumi

Ievads / iepirkuma mērķi

2011. un 2012. gadā Gdiņas pilsēta organizēja pasākumu "Gdiņas dialogs par aprūpes pakalpojumu kvalitāti". Tā mērķis bija noteikt aprūpes pakalpojumos ieinteresēto personu vajadzības un gaidas un pievērsties tām, lai uzlabotu aprūpes pakalpojumu kvalitāti. Tā bija iespēja plaši diskutēt, piedaloties visām ieinteresētajām personām: piedalījās vairāk nekā 1000 personu, ieskaitot aprūpes saņēmējus un sniedzējus. Aprūpes saņēmēji un sniedzēji satikās gan grupās, gan individuāli; tie, kas nevarēja piedalīties nevienā no 18 tikšanās reizēm, tika apmeklēti un iztaujāti mājās. Dalībniekiem tika jautāts, kādam ir, viņuprāt, jābūt labam aprūpes pakalpojumam.

Rezultātā tika formulēti kopīgi kvalitātes kritēriji, vadlīnijas un standarti, kuriem būtu jāuzlabo aprūpes kvalitāte un darba kvalitāte aprūpes nozarē.

Pēc tam definētie aprūpes pakalpojumu standarti tika iekļauti publiskā iepirkuma procedūrās. Nosakot aprūpētāju nodarbinātībai piemērojamās prasības (piemēram, minimālā alga, pienācīga līguma un apmācības fonda esība — specializētajām mācībām un profesionālajiem aprūpes kvalifikācijas un prasmju pilnveides kursiem — vai darba devēju iemaksas vietējā apmācības fondā), pašvaldību mērķis ir uzlabot aprūpētāja profesijas tēlu un aprūpētāju izglītības līmeni. Pasākuma "Gdiņas dialogs par aprūpes pakalpojumu kvalitāti" moto bija: *"Mēs gribam redzēt. Mēs gribam dzirdēt. Mēs gribam lemt kopā."*

Priekšmets

Iedarbīgu un iekļaujošu aprūpes pakalpojumu sniegšana, ņemot vērā aprūpes saņēmēju konkrētās vajadzības.

Iepirkuma posms un kritēriji

Pirmsiepirkuma posms

Pirmais pirmsiepirkuma procesa rezultāts bija "Kvalitatīvu aprūpes pakalpojumu harta", kurā tika aprakstītas ieinteresēto personu noteiktās pamatvērtības un galvenie kvalitātes kritēriji, piemēram, efektivitāte, laba vadība, pozitīva pieeja sadarbībai, informācijas plūsma, savstarpēja cieņa, pieejamība, atbildība, pielāgojamība un solidaritāte.

Specifikācijas

Iepirkuma procedūrās aprūpes pakalpojumu tehniskajās specifikācijās ir iekļautas pamatprasības, kas noteiktas apspriešanās procesā. Izdevīgākais piedāvājums tiek izvēlēts, pamatojoties uz šādiem piešķiršanas kritērijiem:

- cena — 45 %;
- līgumam piesaistīto aprūpes darbinieku kvalitāte un daudzums — 45 % (kvalitāti novērtēja, atsaucoties uz ieceltā personāla profesionālo kvalifikāciju);

aprūpētāju darba apstākļi — 10 %. *Līguma izpildes nosacījumi*

Līgumos tika iekļautas stingras prasības, lai nodrošinātu aprūpētājiem pienācīgus darba apstākļus (ieskaitot atalgojumu un darba laiku) un iespēju pilnveidoties un celt profesionālo kvalifikāciju. Piemēram, līdz 2014. gadam darbuņēmējam bija jāizveido apmācības fonds 1 % apmērā no algu fonda, kas ir jāizmanto aprūpētāju specializētajai apmācībai.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Tika izstrādāts "Gdiņas dzīvesvietā sniedzamo aprūpes pakalpojumu standarts", jo joprojām nav juridisku standartu aprūpes pakalpojumiem vai Polijas Ģimenes, darba un sociālās politikas ministrijas ieteiktu vadlīniju.

Dokumentā ir aprakstīts, kā organizēt un sniegt kvalitatīvus aprūpes pakalpojumus atbilstoši vietējo ieinteresēto personu vajadzībām. Vispirms ir definēti aprūpes pakalpojumu mērķi un gaidāmie rezultāti, tad ir sniegts vietējo aprūpes pakalpojumu katalogs, kurā ir iekļauts plašs individuālo un mājas aprūpes pakalpojumu piedāvājums.

Pēc tam ir noteikti aprūpes pakalpojumu organizētāju, sniedzēju un aprūpētāju pienākumi un tiesības, kā arī aprūpētāju profesionālās kvalifikācijas prasības. Attiecībā uz aprūpētāju nodarbinātību galvenās vērtības ir šādas: astoņu stundu darba dienas izmantošana un darba līguma noslēgšana, pienācīgi algas nosacījumi, nediskriminēšana nodarbinātības noteikumu un nosacījumu ziņā un piekļuve arodmācībām.

Gdiņas mērs noteica, ka šis standarts ir aprūpes pakalpojumu sniegšanas vietējais kanons, un kopš 2011. gada maija tas ir jāiekļauj specifikācijās un līguma klauzulās.

Atsauces standartos tika iekļautas attiecīgās SDO pamatkonvencijas, piemēram:

- SDO konstitūcija — 427. pants;
- C100 — Konvencija par vienlīdzīgu atlīdzību;
- C111 — Konvencija par diskrimināciju nodarbinātībā un profesijā;
- C140 — Konvencija par apmaksātu mācību atvaļinājumu;
- C175 — Konvencija par nepilna darba laika darbu.

Pārbaude

Pārbaudei un pārraudzībai ir izmantoti šādi rādītāji:

- aprūpes pakalpojumu sniegšanas kvantitatīvie un kvalitatīvie kritēriji saskaņā ar "Gdiņas aprūpes pakalpojumu standartu";
- tiek nodrošināts, ka aprūpētāju atalgojums atbilst Polijas tiesību aktos noteiktajam (likumiska minimālā stundas tarifa likme, kas nav zemāka par Polijas tiesību aktos noteiktajiem piemērojamajiem atalgojuma standartiem un kas ir atkarīga no izglītības līmeņa un profesionālās kvalifikācijas);
- tiek nodrošināti nepieciešamie darba apstākļi un individuālie aizsardzības līdzekļi;
- tiek nodrošināts nepieciešamais nodarbinātības veids (darba līgums);
- tiek nodrošināti darba laika standarti (astoņu stundu darba diena);
- aprūpētājiem tiek nodrošināta piekļuve apmācībai;
- aprūpētāju izglītības līmenis, tostarp pilnībā kvalificētu aprūpētāju skaits;
- aprūpes darbinieku aizstāšana ar citiem, aizstāšanas organizēšanas efektivitāte.

Līguma vērtība

2011.–2018. gadā ir rīkotas 39 publiskā iepirkuma procedūras ar sociālajām klauzulām un ir noslēgti 39 aprūpes pakalpojumu sniegšanas līgumi par kopējo summu 49,1 miljons PLN jeb aptuveni 11,4 miljoni EUR.

Instrumenti

- Direktīvas 2014/24/ES 67. pants (par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem) un 70. pants (par līgumu izpildes nosacījumiem).
- Vietējais regulējums — Gdiņas mēra 2011. gada 24. maija Rīkojums Nr. 2073/11/VI/R.

Dalībnieki

Dialoga procesā piedalījās vairāk nekā 1000 personu, kas tieši vai netieši ir ieinteresētas aprūpes pakalpojumos, to vidū:

- gala lietotāji (seniori un viņu ģimenes locekļi);
- priekšplāna personāls (aprūpētāji);
- brīvprātīgie;
- sociālie darbinieki;
- pakalpojumu pircēja un pakalpojumu sniedzēju vadītāji;
- vietējā iestāde.

Sociālā ietekme

- Kopīgs redzējums par kvalitatīvu aprūpi vietējā vidē.
- Uzlabojas darba apstākļu kvalitāte aprūpes nozarē, kas ir viena no nepietiekami novērtētajām nozarēm ar sliktiem darba un atalgojuma nosacījumiem.
- Uzlabojas aprūpētāju kompetence un izglītības līmenis.
- Uzlabojas aprūpētāja profesijas tēls.
- Uzlabojas lietotājiem sniegto aprūpes pakalpojumu kvalitāte un tādējādi viņu ikdienas dzīves kvalitāte.

Citi ieguvumi

- Gdiņas pieredze, kas gūta, īstenojot līdzdalīgu procesu, lai noteiktu publisko pakalpojumu būtību un sociālo vērtību, un izmantojot nodarbinātību veicinošus instrumentus publiskajā iepirkumā, apstiprina, ka tie var būt rīks, ar kuru uzlabot šo pakalpojumu kvalitāti, ietekmēt darba tirgu un veicināt sociāli atbildīgu uzņēmējdarbību.
- Līdzdalīgais process, kura rezultātā tika noteikti sociāli atbildīga publiskā iepirkuma standarti, ir sekmīgi pārbaudīts un īstenots, un tas joprojām darbojas. Šis process ir atkārtojams attiecībā uz citiem sociālajiem pakalpojumiem, un to var veikt arī citas organizācijas.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Notiekošie demogrāfiskie procesi un ģimenes modeļa izmaiņas jau tagad ir nopietns izaicinājums sociālajai politikai, un to dēļ neapšaubāmi būs pastāvīgi jāpielāgo aprūpes pakalpojumu tvērums un mērogs, kā arī šim nolūkam paredzēto izdevumu apmērs un lietderība.

- Līdzdalīga pieeja aprūpes pakalpojumu plānošanā, organizēšanā un sniegšanā padara šos pakalpojumus iedarbīgākus, iekļaujošākus un labāk pielāgotus saņēmēju individuālajām vajadzībām, vienlaikus darbuzņēmējiem tiek radīti pienācīgi apstākļi to īstenošanai.

Kontaktpersona(-as)

Katarzyna Stec, Pašvaldības sociālo pakalpojumu centrs Gdiņā, Polija, k.stec@mopsgdynia.pl.

36. Sociālās aprūpes pakalpojumi, ko sniedz vairākas organizācijas

Iepirkuma iestādes nosaukums: Rīgas domes Labklājības departaments, Latvija

Produktu vai pakalpojumu nozare: sociālie pakalpojumi

Ievads / iepirkuma mērķi

Rīgas pilsētā sociālās aprūpes pakalpojumus pašlaik sniedz vairākas organizācijas, izmantojot pamatnolīgumu. Šo rīku Rīgas domes Labklājības departaments izmanto pēdējos sešus gadus.

Pirms tam līgumslēdzēja iestāde publicēja uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus, kurā parasti uzvarēja viens vienīgs uzņēmējs, kam bija ļoti ierobežotas spējas pakalpojumus nodrošināt plašā teritorijā. Latvijas Samariešu apvienība apstrīdēja šo praksi valsts iepirkumu uzraudzības birojā (kas ir apelācijas institūcija), apgalvojot, ka šāda prakse ir sociālo pakalpojumu sniegšanas monopolizācija Rīgā. Lieta tika atrisināta par labu Latvijas Samariešu apvienībai. Tādējādi tika izbeigta iepirkumu prakse, kas pieļāva monopolu. Tā tika aizstāta ar pārskatāmākām, konkurenci veicinošām un atklātām iepirkuma procedūrām. Lai to sasniegtu, līgumslēdzēja iestāde izmantoja pamatnolīgumus sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanai Rīgā. Šiem pakalpojumiem piemēro atviegloto režīmu saskaņā ar Direktīvas 2014/24/ES 74.–77. pantu.

Saskaņā ar pamatnolīgumu iepirktie pakalpojumi ir palīdzība personu aprūpēšanā un/vai palīdzība mājas darbos personām, kuras vecuma vai invaliditātes dēļ nespēj par to parūpēties pašas. Mērķauditorija ir personas, kas dzīvo vienas, vai arī personas, kuru ģimenes locekļi, kas dzīvo ar šo personu, nevar nodrošināt nepieciešamo aprūpi vecuma, veselības vai nodarbinātības stāvokļa dēļ. Pamatnolīgumā ir ietverta arī aprūpes sniegšana nepilngadīgajiem ar invaliditāti.

Priekšmets

Pamatnolīgums ar vairākiem ekonomikas dalībniekiem par mājas aprūpes pakalpojumu sniegšanu Rīgas Sociālā dienesta klientiem 2020. gadā.

Iepirkuma posms un kritēriji

Pamatnolīgums tika piešķirts saskaņā ar sociālās aprūpes pakalpojumu (kas minēti Latvijas Publisko iepirkumu likuma 2. pielikumā) iepirkuma procedūru, kas ir atklātas procedūras veids. Ir paredzēts, ka sociālo pakalpojumu sniedzēji līguma darbības laikā sniegs pakalpojumus 250 000 stundu apmērā un nodrošinās ārkārtas pakalpojumu 130 reizes. Ar pakalpojumu saņēmējiem tiek noslēgti individuāli līgumi, un par aprūpes plānu ir jāvienojas saskaņā ar vispārējiem noteikumiem.

Pretendentiem bija jāizpilda šādi tehniskās un profesionālās spējas kritēriji:

- tiek nodarbināti sociālie aprūpētāji, kuriem ir vismaz pirmā līmeņa augstākā izglītība sociālās aprūpes jomā vai vismaz vidējā profesionālā izglītība sociālās aprūpes jomā (pabeigta vidējās profesionālās izglītības iestāde vai cita izglītības iestāde, kas sniedz vidējās profesionālās izglītības programmas), un aprūpētāji (kas atbilst mazākām prasībām attiecībā uz izglītību);
- tiek nodrošināta regulāra profesionālās kompetences pilnveidošana saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 338 "Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem" 9. punktu.

Tehniskajā piedāvājumā pretendentiem bija jāsniedz šāda informācija:

- rajona nodaļas, aprūpētāju skaits un mājās sniegto aprūpes pakalpojumu stundu skaits;
- pakalpojumu sniegšanas kārtība, ieskaitot klientu sūdzību izskatīšanas kārtību un izmantojamos resursus;

- pakalpojuma ilgums, aprūpētāju darba laika organizācija un normatīvo aktu prasību izpilde;
- pakalpojuma saturs pieaugušajiem un nepilngadīgajiem, arī informācija par normatīvo aktu prasību izpildi, darba metodēm un darbā izmantotajiem materiāliem, pakalpojuma dokumentēšanu un dokumenta glabāšanu.
- Pretendentus — uzņēmumus un organizācijas — novērtē, pamatojoties uz to teritoriālo aptvērumu, personāla kvalifikāciju un pieredzi, kā arī to rīcībā esošo infrastruktūru.

Tika saņemti seši piedāvājumi, un visiem sešiem pakalpojumu sniedzējiem tika ļauts slēgt pamatlīgumu.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Rīgas pašvaldība nolēma izmantot pamatlīgumu (saskaņā ar Direktīvas 2014/24/ES 33. pantu), lai nodrošinātu:

- pakalpojumu fizisku pieejamību, t. i., pakalpojumi tiek sniegti lokāli, lietotāju dzīvesvietas tuvumā;
- pakalpojumu augstu kvalitāti, t. i., organizācijas spēj sniegt aprūpes pakalpojumus mājās, tām ir nepieciešamā pieredze, un tās atbilst profesionālajām prasībām;
- pieejamību, t. i., pamatlīgums ļauj izveidot sociālo pakalpojumu sniedzēju tīklu Rīgā un palielina mājās sniedzamo aprūpes pakalpojumu pieejamību.

Publiskā iepirkuma līguma mērķis ir uzlabot fiziskas personas un/vai ģimenes dzīves kvalitāti, nodrošināt personiskās pamatvajadzības, palīdzēt veikt mājas darbus un nodrošināt aprūpi personām, kurām ir objektīvas grūtības aprūpēt sevi vecuma vai invaliditātes dēļ.

Pārbaude

- Iepirkuma komisija pārbaudīja tehnisko piedāvājumu atbilstību prasībām, kas noteiktas Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 338 "Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem" 1.6. punktā.
- Iesniedzot piedāvājuma dokumentus, pretendentiem bija jāsniedz speciālista apliecinājums, ka pretendents atbilst konkrētajai prasībai par profesionālo pilnveidi.
- Pretendenta sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtējumu vajadzības gadījumā veic Rīgas Sociālā dienesta speciālisti.
- Pretendentiem vismaz reizi gadā ir jāveic pašvērtējums par pakalpojumu kvalitāti.
- Līguma pārraudzību veic pakalpojumu sniedzēja darbinieki.
- Līgumslēdzējai iestādei tiek iesniegti gada pārskati un rēķini.

Līguma vērtība

Aplēse: pamatlīguma kopējā vērtība nepārsniegs 12 877 609 EUR bez PVN. Izdevumi par personu par stundu nedrīkst pārsniegt 4,44 EUR, un izdevumi par aprūpes pakalpojumiem mājās ārkārtas situācijās nedrīkst pārsniegt 30 EUR dienā. Pamatlīguma sākotnējais darbības termiņš ir viens gads, sākot no 2020. gada 1. janvāra.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 74.–77. pants par atviegloto režīmu sociālajiem un citiem īpašiem pakalpojumiem.

- Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumi Nr. 338 "Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem".

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Rīgas domes Labklājības departaments.
- Organizācijas, kas noslēgušas pamat nolīgumu:
 - "Latvijas Samariešu apvienība";
 - "Latvijas Sarkanais Krusts";
 - SIA "Mājas aprūpe", sociālais uzņēmums, kas nodrošina mājas aprūpes pakalpojumus Rīgā;
 - "Svētā Jāņa Palīdzība", *Johanniter International* dalīborganizācija no Latvijas, brīvprātīga humānās palīdzības organizācija;
 - SIA "Pirmais Patronāžas Serviss", organizācija, kas nodarbojas ar sociālo darbu senioriem un invalīdiem;
 - AS "Aprūpes birojs", organizācija, kas sniedz profesionālos veselības aprūpes pakalpojumus pacientiem mājās.

Sociālā ietekme

- Rīgā uzlabojas sociālie pakalpojumi cilvēkiem, kas nespēj par sevi parūpēties, un to teritoriālais tvērums, un attiecīgi uzlabojas šo personu un viņu ģimenes locekļu dzīves kvalitāte.
- Katrs lietotājs var izraudzīties piemērotāko pakalpojuma sniedzēju pēc dažādiem kritērijiem, piemēram, vai tā ir reliģiska vai nereliģiska organizācija.

Citi ieguvumi

- Pamat nolīgumu ir jo īpaši izdevīgi izmantot, jo ir daudz sociālās aprūpes organizāciju, kuras var sniegt atbilstošus sociālās aprūpes pakalpojumus Rīgas pašvaldībai, bet neviena organizācija nespēj viena pati sniegt visus teritorijā nepieciešamos sociālos pakalpojumus. Šis rīks ir ļāvis izveidot sociālo pakalpojumu sniedzēju tīklu Rīgā, jo šie sniedzēji sadarbojas saistībā ar pamat nolīgumu, vienlaikus tiek stiprināta bezpeļņas sociālo pakalpojumu nozare, sniedzot tai piekļuvi publiskajam iepirkumam, kuras iepriekš tai nebija.
- Sociālās aprūpes pakalpojumus sniedz vairākas organizācijas; vienai konkrētai organizācijai nav monopola. Sociālajiem uzņēmumiem ir labāka piekļuve publiskā iepirkuma līgumiem.
- Konkurence tiek reglamentēta, un labākais pakalpojumu sniedzējs tiek izraudzīts nevis tikai pēc zemākās cenas, bet pēc lietotājam piemērotākā piedāvājuma.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Pamat nolīguma darbības termiņš ir viens gads, un to var katru gadu atjaunot, kopumā nepārsniedzot četrus gadus. Dažas citas pašvaldības ir noteikušas (savos vietējos normatīvajos aktos), ka nolīgumu var parakstīt uz trim gadiem. Ja nolīguma termiņš ir ilgāks par vienu gadu, tas sniedz lielāku stabilitāti pakalpojumu lietotājiem un pakalpojumu sniedzējiem. Tomēr, ja nolīgumu termiņš ir ilgāks par vienu gadu, jauniem pakalpojumu sniedzējiem ir grūtāk ienākt tirgū.
- Ja sniegtais sociālās aprūpes pakalpojums ir izmitināšana, nolīguma termiņam vajadzētu būt ilgākam par vienu gadu. Tomēr dažas pašvaldības savus iepirkumu procesus organizē katru gadu, tāpēc pastāv risks, ka lietotājiem katru gadu nāksies pārcelties no vienas izmitināšanas vietas uz citu.

Kontaktpersona(-as)

Agnese Frīdenberga, tiesību eksperte, agnese.fridenberga@providus.lv.

Andris Bērziņš, "Latvijas Samariešu apvienības" direktors, samariesi@samariesi.lv.

37. Sociālo pakalpojumu iepirkums neatkarīgas dzīves nodrošināšanai Kaišadorē, Lietuva

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Kaišadores [Kaišiadorys] pašvaldība, Lietuva

Produktu vai pakalpojumu nozare: sociālie pakalpojumi

Ievads / iepirkuma mērķi

Lietuvas Progresā stratēģijā 2030. gadam ir noteikti stratēģiskie pamatnoteikumi, kas valsts iestādēm jāievēro, cenšoties risināt sociālās, ekonomiskās un vides problēmas dažos nākamajos gados. Viens no stratēģijas galvenajiem virzieniem ir nodrošināt kopienai, bezpeļņas dalībnieku un NVO tiešu iesaistīšanos, lai šīs problēmas risinātu iedarbīgākā veidā. Tam ir bijusi būtiska ietekme uz publiskā iepirkuma organizēšanu un valsts iestāžu kā sociālo pakalpojumu tiešo sniedzēju lomu. Pirmkārt, stratēģijā ir noteikts, ka publiskajam sektoram būtu jāsniedz pakalpojumi tikai tad, ja NVO, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un privātie uzņēmumi nevar tos sniegt. Otrkārt, kā norādīts Nacionālajā progresā programmā 2014.–2020. gadam, būtu jānodrošina, ka vismaz 15 % valsts sociālo pakalpojumu, kas tiek sniegti vietējā līmenī, sniedz privātie ekonomikas dalībnieki, kas to sniegšanas tiesības ieguvuši iepirkuma rezultātā.

Tam, lai sociālos pakalpojumus vairāk sniegtu privātie ekonomikas dalībnieki, ir šādi mērķi:

- nodrošināt pakalpojumu augstāku kvalitāti, uzlabojot sociālās ietekmes mērījumus;
- novērst kompetences un pieredzes trūkumu pakalpojumu tvēruma paplašināšanā un
- pakalpojumu publiskajā iepirkumā veicināt uz rezultātu (ietekmi) balstītu pieeju izstrādi, nevis uz darbībām un ieguldījumiem resursiem balstītas pieejas.

“Enterprise Lithuania”, bezpeļņas iestāde Ekonomikas un inovāciju ministrijas padotībā, kas izveidota ar mērķi veicināt uzņēmējdarbību un uzņēmumu attīstību, ir izstrādājusi [Publisko pakalpojumu nodošanas vadlīnijas](#). Šīs vadlīnijas ir paredzētas vietējām iestādēm, un to mērķis ir uzlabot zināšanas par publiskā iepirkuma noteikumiem, ietekmes mērīšanas metodēm un pieejamo finansējumu, kā arī sniegt padomus par galvenajiem juridiskajiem jautājumiem.

Iestāde “Enterprise Lithuania” ir arī palīdzējusi dažām vietējām iestādēm izstrādāt iepirkumu par atbalsta pakalpojumiem cilvēku ar garīgās veselības traucējumiem sociālās un ekonomiskās integrēšanas veicināšanai. Pašreiz cilvēki ar garīgās veselības traucējumiem dzīvo neatkarīgi kopienas mītnēs. Tomēr papildus tam, ka valsts iestādes rūpējas par cilvēku ar garīgās veselības traucējumiem labsajūtu, tās cenšas veicināt arī šo personu integrāciju sabiedrībā un uzlabot to dzīves kvalitāti. Proti, cilvēkiem ar garīgās veselības traucējumiem trūkst iespēju līdzdarboties sabiedrībā un nodarboties ar vaļaspriekiem, viņi netiek atzīti par vērtīgiem savas kopienas locekļiem un nevar izrauties no negatīviem stereotipiem. Liels šķērslis viņu integrācijai ekonomikā ir kopienās (vai saprātīgā attālumā) pieejamu un katras personas spējām atbilstošu darba iespēju trūkums.

2019. gada decembrī Kaišadores pašvaldība sāka pirmo procedūru, lai iepirktu atbalsta pakalpojumus neatkarīgas dzīves nodrošināšanai, kuru mērķis ir palielināt cilvēku ar garīgās veselības traucējumiem autonomiju un integrāciju. Šā pakalpojuma ietekme tiks mērīta pēc sešiem mēnešiem. Par pakalpojumu tiks maksāts, pamatojoties uz duālu sistēmu, saskaņā ar kuru pakalpojuma sniedzējs saņems piemaksu, ja būs sasniegti gaidāmie rezultāti, vai soda sankcijas, ja tie nebūs sasniegti.

Priekšmets

Tādu pakalpojumu iepirkums, kuru mērķis ir veicināt cilvēku ar garīgās veselības traucējumiem neatkarīgu dzīvi mājās un viņu nodarbinātību un sociālo integrāciju.

Iepirkuma posms un kritēriji

Lai īstenotu minēto uz rezultātu balstīto pieeju un nodrošinātu atbilstošu pretendentu pieejamību, līgumslēdzēja iestāde izmantoja iespējas, ko paredz Lietuvas Publisko iepirkumu likums, ar kuru īsteno Direktīvu 2014/24/ES. Proti, tā veica pirmsiepirkuma apspriešanos ar tirgus dalībniekiem un izmantoja konkursa sarunu procedūru. Citi pamatelementi bija procedūras paredzamo īstermiņa un ilgtermiņa mērķu noteikšana un duālās maksājumu sistēmas izstrāde.

Pirmsiepirkuma apspriešanos dalībnieki bija iespējamie sociālo pakalpojumu sniedzēji un kopienas. Apspriešanos mērķis bija noteikt, vai pakalpojumu sniedzēji spēs sasniegt pašvaldības cerētos mērķus, apspriest iespējamus līguma noteikumus un noteikt, kuri noteikumi pakalpojumu sniedzējiem varētu radīt grūtības. Šie dialogi tika rīkoti arī, lai tiktu rastas pakalpojumu sniedzēju savstarpējās sadarbības iespējas gadījumam, ja viens atsevišķs pakalpojumu sniedzējs nespētu viens pats izpildīt visus pašvaldības noteiktos mērķus. Apspriešanos laikā tika apspriesti pašvaldības noteiktie pakalpojumu kvalitātes kritēriji, kurus apstiprināja iespējamie pakalpojumu sniedzēji un šajā posmā iesaistītās ieinteresētās personas.

Piedāvājumi tika novērtēti, pamatojoties uz labāko cenas un kvalitātes attiecību. Cenai (izmaksas par personu mēnesī) piešķīra 60 %, savukārt kvalitātei pārējos 40 %.

Kvalitātes vērtēšanai izmantoja trīs kritērijus, un pretendenti tika aicināti piedāvāt parametru kopumu katram no tiem:

- pakalpojumu saņēmēji var paši sevi nodrošināt strādājot un gūt ienākumu; mēra, ņemot vērā to mēnešu skaitu gadā, ko persona ir nostrādājusi pēc līguma noslēgšanas ar pakalpojumu sniedzēju, un ieņēmumu līmeni (maksimums 15 punkti);
- pakalpojumu saņēmēji spēj paši nodrošināt savas higiēnas vajadzības un saimniekot (maksimums 15 punkti);
- piedāvātā(-o) pakalpojuma(-u) apraksts, kurā norādīts, kā pakalpojuma(-u) sniegšana ietekmēs mērķgrupu un kā tiks izpildīti līgumslēdzējas iestādes izvirzītie mērķi (tostarp brīvprātīgo iesaistīšana no līguma izrietošajā pasākumā un partnerība ar vietējām NVO un privātuzņēmumiem) (maksimums 10 punkti).

Tas, kā uzvarējušais pretendents piedāvā īstenot šos kritērijus praksē, noteiks ietekmes mērījumus un samaksu.

Tika aicināts piedāvāt pakalpojuma cenu par personu mēnesī. Līguma maksimālā vērtība: *fixēta cena par personu mēnesī * 10 (lietotāju skaits) * 12 (mēnešu skaits)*.

Procedūra bija atvērta visu veidu ekonomikas dalībniekiem, un līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas bezpeļņas pakalpojumu sniedzējam saskaņā ar Nodošanas vadlīniju stratēģisko mērķi, kas paredz lielāku pakalpojuma sniedzēju lomu piešķirt sociālās ekonomikas dalībniekiem, jo īpaši tiem, kuriem piemērojams atvieglotais režīms.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

- Sociālo prasmju pilnveidošana: iepirkto pakalpojumu mērķis ir panākt, ka cilvēki ar garīgās veselības traucējumiem izjūt lielāku atbildību par savu dzīvi un paši to vada. Tas nozīmē, ka viņi dzīvo neatkarīgi, mācās, kā iesaistīties kopienā, un palielina savu sociālo līdzdalību. Sniegtajam atbalstam

būtu jānodrošina, ka lietotāji labāk spēj komunicēt un izteikt savas vajadzības, kā arī paši pieņemt lēmumus un rīkoties pēc sava prāta.

- Darba iespēju pielāgošana katras personas spējām un kompetencēm: nodrošinot piekļuvi algotam darbam un tiesības pašiem pārvaldīt savus ienākumus, šiem cilvēkiem tiek dotas faktiskas tiesības lemt par savu dzīvi un autonomiju.
- Vispusīga atbalsta pakalpojumu kopuma nodrošināšana cilvēkiem ar garīgās veselības traucējumiem, kas ļauj šos cilvēkus iekļaut darba tirgū un sabiedrībā: pilns sociālo pakalpojumu kopums, kas apmierina katras personas vajadzības, turklāt ne tikai ar veselības aprūpi saistītās, ir būtisks priekšnoteikums, lai nodrošinātu viņu ilgtspējīgu integrāciju.

Pārbaude

Lai atvieglotu priekšlikumu novērtēšanu, līgumslēdzēja iestāde formulēja savu stratēģiju, nosakot gaidāmos vidēja termiņa rezultātus un gaidāmo ilgtermiņa ietekmi, kā arī izstrādāja metodoloģisko pieeju šo rādītāju mērīšanai pārbaudes laikā.

Līguma vērtība

Līgums tika sākts 2019. gada decembrī un beigsies 2020. gada novembrī (darbības laiks — 12 mēneši), un to var pagarināt vēl uz 12 mēnešiem. Piešķirtā līguma kopējā vērtība bija 55 000 EUR uz vienu gadu ar iespēju līgumu pagarināt vēl uz vienu gadu par tādu pašu summu.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 40. pants (par iepriekšēju apspriešanos ar tirgus dalībniekiem) un 74.–77. pants (par atviegloto režīmu sociālajiem un citiem īpašiem pakalpojumiem).

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Kaišadores pašvaldība.
- Nolīgtie pakalpojumu sniedzēji: privātie un bezpeļņas veselības un sociālās aprūpes pakalpojumu sniedzēji.
- Atbalsts: iestāde "Enterprise Lithuania" (un tās konsultanti) palīdzēja pašvaldībai visā iepirkuma ciklā, sākot no pakalpojumu vajadzību apzināšanas līdz pat procedūras izsludināšanai un līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai. Tie līgumslēdzējai iestādei sniedz atbalstu arī līguma īstenošanā. Nākamais starpposma mērķis ir veikt pirmo ietekmes mērījumu pēc sešiem mēnešiem.
- Labuma guvēji: cilvēki ar garīgās veselības traucējumiem kā pakalpojuma, par kuru noslēgts līgums, saņēmēji.

Sociālā ietekme

- Galvenais sniegto pakalpojumu mērķis ir palielināt kopienas mītnēs dzīvojošo cilvēku ar garīgās veselības traucējumiem sociālo un ekonomisko integrāciju.
- Pašvaldība spēja izmantot nevalstisko dalībnieku, jo īpaši bezpeļņas sociālo pakalpojumu sniedzēju, pieredzi un kompetenci, lai meklētu inovatīvus veidus, kā sniegt pakalpojumus cilvēkiem ar garīgās veselības traucējumiem.
- Šis iepirkums kalpoja tam, lai uz rezultātu balstīts publiskais iepirkums kļūtu par veidu, kā veicināt sociālo pakalpojumu iedarbīgumu un sniegt vislabāko cenas un vērtības attiecību.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Šo jauno pieeju nebija viegli īstenot, jo bija maz pakalpojumu sniedzēju, kas spētu izpildīt līgumu atbilstoši līgumslēdzējas iestādes prasībām. Tomēr pašvaldība centās uzaicināt gan privātos, gan bezpeļņas pakalpojumu sniedzējus, kas jau sniedz līdzīgus pakalpojumus, un nodrošināt, lai kopienas (lietotāju grupas, invalīdu organizācijas utt.) tiktu sadzirdētas. Viens no Nodošanas vadlīniju pamatelementiem ir uzsvars uz apspriešanos un sarunām.
- Pašvaldībām ir jāsaņem palīdzība, lai īstenotu šo uz ietekmi vērsto iepirkumu un paziņotu par to tirgus dalībniekiem, jo šī līgumslēgšanas procedūru pieeja ir sarežģītāka nekā tradicionālās. Tai pašā laikā valsts iestādēm, jo īpaši vietējā līmenī, bieži vien trūkst praktiķu, kas ir raduši strādāt ar sociālo pakalpojumu sniedzējiem un risināt ar pirmsiepirkuma posmu saistītās problēmas.
- Pašvaldībām būtu jāplāno ar iepirkumiem saistītās darbības ilgtermiņā, jo uz ietekmi balstītās procedūras ir sarežģītākas un ir sīkāk jāanalizē katrā iepirkuma posmā.
- Svarīgi ir sadarboties ar iespējamajiem piegādātājiem, lai veicinātu izpratni par ieguvumiem, ko sniedz apspriešanās ar tirgus dalībniekiem, un informēt šos piegādātājus, kāpēc tiem būtu tajās jāpiedalās.

Kontaktpersona(-as)

Aušra Pulauskaitė, "Enterprise Lithuania" projektu vadītāja, a.pulauskaite@enterpriselithuania.com.

38. Uz rezultātu vērsti palīdzības pakalpojumi jauniešiem, tostarp sociālās atdeves prasības

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Roterdamas pilsēta, Nīderlande

Produktu vai pakalpojumu nozare: sociālie pakalpojumi

Ievads / iepirkuma mērķi

2014. gadā Nīderlandē tika pieņemts jauns Likums par jaunatni, ar kuru tika pārstrukturēti un decentralizēti pakalpojumi jauniešiem, lai varētu īstenot lokālākas pieejas. Tā rezultātā 15 pašvaldības Reinmondas [Rijnmond] reģionā (province Nīderlandes rietumos) apvienojās, lai izveidotu Vienoto Reinmondas palīdzības shēmu jauniešiem (GR-JR) Roterdamas pašvaldības vadībā. Kad 2018. gadā GR-JR atkārtoti izsludināja uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus par pakalpojumu sniegšanu jauniešiem, tā nolēma izmantot uz rezultātu vērstu finansēšanas modeli, koncentrējoties nevis uz nodevumiem, bet uz rezultātu, lai veicinātu līgumslēdzēju lielāku atbildību par rezultātiem un stimulētu inovāciju.

Lai nodrošinātu nepārtrauktu un atbilstošu aprūpes sniegšanu, GR-JR jauniešiem sniedzamos pakalpojumus sadalīja vairākās daļās un izmantoja pamatnolīgumu, lai katrā daļā varētu noligt vairākus pakalpojumu sniedzējus. Pamatnolīguma sākotnējais darbības termiņš ir trīs gadi (sākot no 2018. gada 1. janvāra), un to var divas reizes pagarināt, katru reizi uz vienu gadu. Saskaņā ar šo regulējumu sniegtajiem pakalpojumiem piemēro atviegloto režīmu (Direktīvas 2014/24/ES 74.–77. pants).

Priekšmets

Palīdzība jauniešiem, A daļa: ārpusģimenes aprūpe (jauniešu ievietošana stabilā mājas vidē uz laiku vai ilgtermiņā).

Iepirkuma posms un kritēriji

GR-JR izmantoja atklātu procedūru, un pretendentiem piešķīra punktus saskaņā ar šādiem piešķiršanas kritērijiem:

- personāla zināšanas, kompetence un pieredze (30 punkti);
- uz rezultātu vērsta palīdzības jauniešiem īstenošana (40 punkti);
- sadarbība — kā pretendents sadarbosies ar citiem dalībniekiem, lai nodrošinātu visaptverošu palīdzību jauniešiem (30 punkti).

Tā kā maksājums tiek veikts tikai par rezultātu, pretendentiem bija jāsniedz apraksts, kā tiks īstenota uz rezultātu vērsta palīdzība jauniešiem, tostarp:

- kā organizācija ir sagatavota tam, lai efektīvi un iedarbīgi izmantotu jaunās iespējas, ko sniedz uz rezultātu virzīts finansējums, tostarp lai definētu mērķus, prioritātes un pasākumus, un kā tā nodrošinās, ka tai ir laiks un resursi nepieciešamo rezultātu sasniegšanai;
- kādā apmērā organizācija atzīst, kontrolē un pārvalda riskus, kas saistīti ar to, ka tiek īstenota uz rezultātu vērsta finansējuma metodoloģija;
- kādā apmērā organizācija sniedz vispusīgu aprūpi, kas aptver visu jauniešiem sniedzamo pakalpojumu klāstu, un vajadzības gadījumā sadarbojas ar citiem aprūpes pakalpojumu sniedzējiem.

Piedāvājumi tika vērtēti skalā no 0 līdz 5 (no "slikts" līdz "izcils"). Vērtēšanas grupas sastāvā bija vismaz pieci locekļi, to vidū GR-JR par politikas jautājumiem atbildīgie darbinieki un līguma vadītāji.

Visbeidzot, līgumos, kas tiks slēgti ar uzvarētājiem, *GR-JR* iekļāva "sociālās atdeves" klauzulas. Pakalpojumu sniedzējiem ir jāizpilda plašāks sociālās atdeves pienākums, kas vērsts uz darba iespēju sniegšanu personām, kuras ir visvairāk attālinātas no darba tirgus (t. i., personām, kas saņem darba meklētāja pabalstus, vai jauniešiem, kas mācās). Tam pamatā ir Roterdamas Sociālās atdeves protokols, kurā uzskaitītas visas par būtiskām uzskatītās darbības un šo darbību vērtēšanas metodoloģija. Neizpildes gadījumā piemēro naudas sodu 125 % apmērā no neizpildīto darbu summas.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Šis piedāvājumu konkurss ir izstrādāts, pamatojoties uz valsts Likumu par jaunatni (2014. gada 1. marts), kura mērķis ir nodrošināt, lai jaunieši aug veselīgi un drošībā, līdz kļūst neatkarīgi un pietiekami patstāvīgi, lai iesaistītos sabiedrībā. Papildus tam Roterdama piemēro sociālās atdeves klauzulas visos līgumos, kuru vērtība pārsniedz 50 000 EUR, lai radītu darba iespējas cilvēkiem, kuriem citādi būtu grūti atrast darbu.

Pārbaude

Lai pierādītu galvenās kompetences darbā ar klientu grupu, pretendentiem ir jāiesniedz atsauksme par līdzīgu darbu, kas veikts pēdējo triju gadu laikā līdz piedāvājumu iesniegšanas termiņam.

GR-JR pārraudzīs pakalpojuma sniegšanu, izmantojot četrus valstī noteiktos rādītājus: klientu apmierinātība, mērķa īstenošana, pakalpojuma nesekmīga sniegšana un gaidīšanas laiks. Pakalpojumu sniedzējs var pieprasīt arī papildu rādītājus, ja tie sniedz labu pārskatu par sasniegtajiem rezultātiem. Turklāt pakalpojumu sniedzēja darbības rezultāti tiks pārraudzīti reizi ceturksnī no četriem skatpunktiem:

- atgriezeniskā saite no vietējās grupas (noteikta pašvaldības personāla grupa, kas nodarbojas ar jauniešiem sniedzamās palīdzības jautājumiem) par sadarbības metodi, piekļuvi, pārredzamību, attieksmi pret pakalpojuma lietotājiem, sadarbību ar citām organizācijām un darbību ātrumu;
- pakalpojuma lietotāju sūdzību pārbaude, katru gadu aptaujājot jauniešus;
- rezultātu īstenošana;
- apkalpoto jauniešu skaits un vidējā cena uz klientu.

GR-JR un pakalpojumu sniedzējs apspriedīs rezultātus un nepieciešamās darbības četras reizes gadā. Katru gadu tiek iesniegts finanšu pārskats, lai aprēķinātu maksājumu, pamatojoties uz kopējo piešķirto shēmas budžetu par visiem jauniešiem, kas saņēmuši palīdzību/atbalstu. Pārskatam ir jāpievieno revidenta ziņojums (izņemot, ja gada apgrozījums ir mazāks par 125 000 EUR; tādā gadījumā pietiek iesniegt pašdeklarāciju).

Turklāt piegādātāja pienākums ir ziņot par sociālās atdeves klauzulas izpildi. *GR-JR* nodrošina "sociālās atdeves protokolu", kurā uzskaitītas piemērojamās sociālās atdeves darbības un šo darbību finansiālā vērtība. Piemēram, nodarbinot personu, kas saņem bezdarbnieka pabalstu, tiek rēķināts, ka darbuņēmēja sociālais ieguldījums ir 30 000 EUR gadā jeb 20,51 EUR stundā. Ja persona bijusi bezdarbnieks vairāk nekā gadu, šī summa palielinās līdz 35 000 EUR gadā jeb 29,92 EUR stundā. Lai izsekotu ieguldījumu, piegādātājiem ir jāreģistrē sociālās atdeves darbības *GR-JR* sociālās atdeves reģistrācijas sistēmā. Piegādātāja pienākums ir pierādīt, ka darbinieks ietilpst kādā no mērķgrupām, kā arī jāiesniedz algas aprēķins vai darba līgums.

Nīderlandē sociālo atdevi publiskajā iepirkumā var iekļaut dažādos veidos. Piemēram, var noteikt īpašus izpildes noteikumus un nosacījumus, iekļaut piešķiršanas kritērijus vai rezervēt līgumu aizsargātas nodarbinātības uzņēmumiem. Citi piemēri ir sniegti šajā apkopojumā iekļautajos Vageningenes [*Wageningen*] (X. lpp.) un Hārlemas (X. lpp.) gadījumu aprakstos.

Līguma vērtība

Līgums par palīdzības pakalpojumu sniegšanu jauniešiem bija noslēgts uz trim gadiem par kopējo vērtību 50 miljoni EUR (18 miljoni EUR par A daļu).

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 46. pants (par līgumu sadalīšanu daļās) un 67. pants (par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem). Turklāt 74.–77. pantā sociālajiem un citiem īpašiem pakalpojumiem ir noteikts atvieglotais režīms, kas nodrošina lielāku elastīgumu attiecībā uz procedūrām un mudina izmantot kvalitatīvos kritērijus.
- 2014. gada direktīva Nīderlandē tika īstenota ar 2020. gada Publisko iepirkumu likumu (ar 2016. gada 1. jūlija grozījumiem).

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Roterdamas pilsēta un *GR-JR*.
- Nolīgtais pakalpojumu sniedzējs: *Enver*.
- Labuma guvēji: jaunieši, kas saņem palīdzības pakalpojumus saskaņā ar *GR-JR*, kā arī darbinieki, kas pieņemti darbā, lai izpildītu sociālās atdeves pienākumus.

Sociālā ietekme

- Izmantojot uz rezultātu vērstu finansēšanas mehānismu, *GR-JR* var nodrošināt, ka iepirktie pakalpojumi jauniešiem sniedz reālus rezultātus, nevis tikai nodevumus. Tas veicina inovāciju un sadarbību, jo pārmērīgi detalizēti nenosaka, kādam ir jābūt pakalpojumam, bet drīzāk, kas būtu jāsasniež.

Citi ieguvumi

- Darba tirgus Roterdamā mainās. Tās ostā mēdza nodarbināt daudzus mazkvalificētus cilvēkus, taču automatizācija un citas izmaiņas darba tirgū nozīmē, ka šiem strādājošajiem vairs nav darbvietu. Turklāt osta tika pārvietota prom no pilsētas, un daudziem zema ienākuma darba meklētājiem tagad ir pārāk grūti tur nokļūt.
- Izmantojot Roterdamas sociālās atdeves politiku, visus publiskā sektora līgumus, kuru vērtība pārsniedz 50 000 EUR, pārskata eksperts sociālās atdeves jomā, lai novērtētu sociālās atdeves iespējas. Līgumā 0–50 % no līguma vērtības ir jāatvēl darba iespēju sniegšanai, un vidēji šis rādītājs ir 5 % uz līgumu.
- Piemēram, viens no šā piedāvājumu konkursa uzvarētājiem bija *Enver*, organizācija, kas sniedz atbalstu jauniešiem un viņu ģimenēm Dienvidholandes [*Zuid-Holland*] reģionā, sniedzot kvalitatīvus pakalpojumus jauniešiem, un tā ir uzņēmusies sociālās atdeves pienākumu 2 % apmērā no visiem līgumiem, kurus tā noslēgusi ar *GR-JR*. Papildus tam, ka *Enver* sniedz kvalitatīvus, kopienas nodrošinātus pakalpojumus, tā tiešā veidā piedāvā darbvietas un prakses vietas cilvēkiem, kas ir attālinātas no darba tirgus, ieskaitot cilvēkus, kas saņem sociālos pabalstus, jauniešus, kuri ir neaizsargātā stāvoklī un kuriem nepieciešams papildu atbalsts, kā arī personas ar fiziskiem vai garīgiem traucējumiem.
- Kopumā 2018. gadā Roterdamas Sociālās atdeves iniciatīvas rezultātā uzņēmumi bija nolīguši 2519 personas, kas bija attālinātas no darba tirgus.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Sociālās atdeves darbības ir jāsaista ar reālo situāciju nozarē. Veselības aprūpē, piemēram, lai arī ir daudz vakanču, šajos amatos ir nepieciešami cilvēki ar atbilstošiem diplomiem, un tos pašlaik nevar ieņemt personas, kas ir attālinātas no darba tirgus.

- Tāpēc Roterdama 2019. gadā atjaunoja savu sociālās atdeves politiku, lai piedāvātu darba devējiem lielāku elastīgumu un individuālas pielāgošanas iespējas. Tādējādi radās jaunas pieejas, kas ir atbilstošākas mērķgrupai, piemēram, parāda problēmu risināšana (tās skar 50 % cilvēku, kuri saņem sociālos pabalstus) un cilvēku pietuvināšana darba tirgum, nodrošinot, ka izglītību un apmācību (darbavietā), kā arī valodas kursus var sniegt kā oficiālu sociālās atdeves darbību.
- Lai varētu pārraudzīt sociālās atdeves pasākumu īstenošanu, pakalpojumu sniedzējiem ir jāziņo par savām darbībām un jāsniedz pierādījumi. Pakalpojumu sniedzēji norāda, ka pašlaik ir liels administratīvais slogs. Tāpēc Roterdama sadarbojas ar vairākām organizācijām, lai meklētu risinājumus, kas der abām pusēm.

Kontaktpersona(-as)

Sophie Harbers, Roterdamas pilsētas padomniece sociālās atdeves jautājumos, s.harbers@rotterdam.nl.

39. Garīgās veselības aprūpes pārrobežu pakalpojumu kopīga izstrāde un kopīga vadība

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: GECT GO/EZTS GO, Eiropas teritoriālās sadarbības grupa "Pašvaldību teritorija: Comune di Gorizia (I), Mestna občina Nova Gorica (Slo) un Občina Šempeter-Vrtojba (Slo)", Gorīcija [Gorizia], Itālija

Produktu vai pakalpojumu nozare: sociālie pakalpojumi

Levads / iepirkuma mērķis

Šī labā prakse izpaudās projektā [Health-Zdravstvo Project](#), Slovēnijas un Itālijas starpreģionu programmas līdzfinansētā projektā, kas darbojās 2014.–2020. gadā un ko īstenoja GECT GO/EZTS GO kā vienīgais labuma guvējs. Projekta mērķis bija stiprināt un uzlabot veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu sniegšanu un kvalitāti Itālijas un Slovēnijas pierobežas iedzīvotājiem, mēģinot integrēt veselības aprūpes pakalpojumus un iestādes.

Iepirkuma mērķis bija radīt inovatīvus pārrobežu projektus, lai apmierinātu jauniešu ar garīgās veselības traucējumiem vajadzības, gan sniedzot aprūpi, gan nodrošinot sociālo integrāciju un integrāciju darba tirgū.

Tika izveidotas Eiropas teritoriālās sadarbības grupas (EGTC), lai veicinātu pārrobežu, starptautisko un starpreģionālo sadarbību starp dalībvalstīm un to reģionālajām un vietējām iestādēm. EGTC ļauj šiem partneriem īstenot kopīgus projektus, dalīties ar pieredzi, labāk koordinēt teritorijas plānošanu un veidot vienotas juridiskās struktūrvienības, lai pārvarētu grūtības, ko rada tiesību aktu un procedūru atšķirības dažādās teritorijās.

Priekšmets

Tādu inovatīvu un eksperimentālu pieeju, intervences pasākumu, pakalpojumu un personalizētu projektu kopīga izstrāde un kopīga vadība, kuru nolūks ir nodrošināt sociālo iekļautību jauniešiem ar garīgās veselības problēmām.

Iepirkuma posms un kritēriji

Uzaicinājumā iesniegt piedāvājumus, ko izstrādāja apvienotā darba grupa⁶, pretendentiem tika prasīts iesniegt provizorisku projekta priekšlikumu, kurā norādīti kritēriji, konkrētas īstenošanas metodes un darbības priekšlikumi individuālo un kolektīvo intervences pasākumu kopīgai vadībai ar veselības aprūpes budžeta⁷ atbalstu. Projekta priekšlikumos būtu jāiekļauj inovācijas, eksperimentēšanas, kvalitātes un spēcīgas un skaidras pārrobežu ietekmes elementi. Priekšlikumi tika izvērtēti saistībā ar turpmāk minēto programmu izstrādi.

- *Kopīgas vadības un teritoriālā atbalsta programma:* projekta priekšlikumi ar mērķi nodrošināt, ka tiek koordinētas un pārraudzītas visas kopīgi izstrādātās un kopīgi vadītās pārrobežu darbības, kuru

⁶ Tās sastāvā ir: psihologi, pedagogi, sociālie darbinieki, medmāsas utt. no Slovēnijas un Itālijas struktūrvienībām — Novagoricas veselības centra (ZD Nova Gorica), Idrijas psihiatrijas slimnīcas (PB Idrija), Garīgās veselības centra CSM – AAS2 —, kā arī koordinatori.

⁷ Veselības aprūpes budžets ir inovatīva pārvaldības iespēja veicināt aprūpi mājās, koncentrējoties uz saņēmēju pašnoteikšanās prasmēm un iespēju individuāli pielāgot aprūpi atbilstoši saņēmēju vajadzībām (piemēram, veselības, aprūpes, rehabilitācijas, mājokļa, nodarbinātības un sociālajām vajadzībām).

mērķis citu starpā ir sekmēt iesaistīto ekonomikas dalībnieku apmaiņas un darba attiecību konsolidāciju.

- *Darba apmācības programma:* projekta priekšlikumi ar mērķi sniegt darba apmācības vietas, kurās ir lielas iespējas nodarbināt personas ar dažādām garīgās veselības problēmām. Priekšlikumos tiks sniegtas dažādas apmācības iespējas lietotājiem vismaz triju veidu uzņēmējdarbībā (piemēram, zaļā, sociālā lauksaimniecība, administratīvās jomas, ēdināšana, līdzbiedru atbalsta darbs, kultūras un saziņas darbības), ņemot vērā arī pārrobežu teritorijas perspektīvu.
- *Sociālā programma:* projekta priekšlikumi lietotājiem paredzētu socializēšanās darbību jomā. Vēlamākās ir darbības, kuras ir rehabilitējošas un kuru mērķis ir veidot sociālas attiecības, īstenojot kultūras un izglītības pasākumus, kuros ir iespēja socializēties.
- *Mājokļu programma:* projekta priekšlikumi, kuru mērķis ir sniegt personalizētu mājokļa atbalstu, sniedzot privātu mājokli vai koplietošanas mitekli. Partneris apņemas nodrošināt dzīvokļus, vēlams, *Mestna občina Nova Gorica* (Slovēnija) rajonā ne vairāk kā četrām personām, kuros ir iespējams individuāli pielāgot privāto telpu.

Šiem priekšlikumiem var piešķirt maksimāli 100 punktus, kas sadalās šādi:

- projekta priekšlikums (kurā ietverti iepriekš minētie elementi): maksimums 85 punkti;
- uzņēmējdarbības finanšu plāns: maksimums 15 punkti.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Šā iepirkuma sociālais mērķis ir jauniešu ar garīgās veselības problēmām sociālā iekļaušana un iekļaušana darba tirgū, radot pārrobežu veselības aprūpes pakalpojumu tīklu, kas piemērojams citās veselības aprūpes pakalpojumu jomās.

Pārbaude

Darba grupa satiekas vismaz reizi sešos mēnešos, lai pārraudzītu projekta mērķus. Divreiz gadā rīkoto pārbaudes sanāksmju darba kārtībā iekļauj šādus punktus:

- sasniegto rehabilitācijas mērķu pārbaude;
- ieinteresēto personu informētības līmeņa pārbaude;
- apvienotās grupas darba dalīšanas kārtības pārskatīšana;
- dalīšanās ar labas prakses piemēriem un sarežģītu situāciju apspriešana.

Sanāksmes rezultātus ieraksta protokolā, ko saglabā darba grupas koordinatori.

Līguma vērtība

Kopējā līguma vērtība bija 367 213,11 EUR uz 18 mēnešiem.

Instruments

Direktīvas 2014/24/ES 74.–77. pants par atviegloto režīmu sociālajiem un citiem īpašiem pakalpojumiem.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: *GECT GO/EZTS GO*.
- Pretendenti: Itālijas un Slovēnijas trešā sektora struktūras / bezpeļņas dalībnieki.
- Nolīgtais pakalpojumu sniedzējs: *La Collina Società Cooperativa Sociale Onlus Impresa Sociale*, Itālijas sociālais kooperatīvs.
- Tehniskais atbalsts: *Insiel*, Friuli-Venēcijas Džūlijas [*Friuli Venezia Giulia*] reģiona IKT pašmāju uzņēmums.
- Darba grupas locekļi un projektā iesaistītās iestādes:
 - Slovēnijas Veselības ministrija;
 - Itālijas Friuli-Venēcijas Džūlijas reģiona Centrālais direktorāts veselības, sociālās politikas un invaliditātes lietās;
 - Slovēnijas Sabiedrības veselības nacionālais institūts, *NIJZ (Nacionalni inštitut za javno zdravje Republike Slovenije)*;
 - Slovēnijas Veselības apdrošināšanas institūts, *ZZZS (Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije)*.

Sociālā ietekme

- Šajā projektā sociālās un veselības jomas speciālisti varēja apmainīties ar labas prakses piemēriem, izmantojot īpaši izveidotu Itālijas un Slovēnijas darba grupu, kas bija iesaistīta uzaicinājuma iesniegt piedāvājumus satura kopīgajā izstrādē.
- Kā labas prakses piemērs uzmanības centrā ir veselības aprūpes budžets, kas parasti tiek izmantots Itālijā, bet ne Slovēnijā. Piedāvājumu konkursa mērķis ir piemērot šo labo praksi — veselības aprūpes budžeta koncepciju par *ad hoc* personalizētu aprūpi lietotājiem — Slovēnijas teritorijā Novagoricā.

Citi ieguvumi

- Šis gadījums patiešām ir novitāte šajā teritorijā, jo sniedz īpašu iespēju dalīties ar labas prakses piemēriem, piedāvāt labākas kvalitātes pakalpojumus iedzīvotājiem un nodot prasmes un zināšanas pāri robežai.
- Projekts ir arī stiprinājis Itālijas un Slovēnijas trešā sektora / bezpeļņas pakalpojumu sniedzēju sadarbību.
- Šo labo praksi var pārnest uz citām vietām. To var atkārtot citi Eiropas reģioni starpreģionu sadarbības veidā, kā arī valstis ārpus ES.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasutājumi

- Pierādījās, ka Itālijas trešā sektora struktūras ir daudz labāk sagatavotas, lai atbildētu uz uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus. Lai sadarbība būtu nozīmīgāka, Slovēnijas bezpeļņas pakalpojumu sniedzējiem būtu nepieciešama apmācība un spēju veidošana, lai tie varētu iesniegt piedāvājumus publiskā iepirkuma līgumiem.
- Kopš 2019. gada oktobra visi uzaicinājumi iesniegt piedāvājumus Itālijā tiek publicēti elektroniskās platformās. Slovēnijas pretendenti saskārās ar dažām problēmām, kad sniedza pieteikumus,

izmantojot Itālijas Friuli-Venēcijas Džūlijas reģiona elektronisko platformu⁸, jo tika prasīta informācija, kas ir tikai Itālijas struktūrām, piemēram, fiskālais kods. Turklāt iepirkuma iestādes konstatēja, ka pretendenti atsaucās tikai uz uzaicinājumiem, kas publicēti to attiecīgajā valstī. Lai nodrošinātu nozīmīgu pārrobežu sadarbību, kur Slovēnijas ekonomikas dalībnieki iesniedz piedāvājumus uzaicinājumos, kas izsludināti Itālijas teritorijā, un otrādi, *GECT GO/EZTS GO* kartēja visas pieejamās elektroniskās platformas, lai noteiktu to, kas derētu to vajadzībām. Lai to izdarītu, tā piedalījās pilotprojektā "B risinājumi" (*B-Solutions*), ko veicinājis Eiropas Komisijas Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts (*REGIO ĢD*) un ko vadīja Eiropas Pierobežas reģionu asociācija (*AEBR*) kā vienu no pasākumiem, kuri piedāvāti paziņojumā "Izaugsmes un kohēzijas veicināšana ES pierobežas reģionos"⁹. Tas palīdzēja līgumslēdzējai iestādei noteikt piemērotāko pastāvošo platformu, kas tagad tiek lietota¹⁰.

- Trešā sektora struktūru / bezpeļņas organizāciju tiesiskais regulējums abās valstīs atšķiras. Tas ir radījis problēmas, piemēram, Slovēnijas bezpeļņas struktūrām nav PVN maksātāja numura, un tāpēc tās nevar veidot konsorciju vai Eiropas ekonomisko interešu grupu (EEIG) ar Itālijas ekonomikas dalībniekiem, lai iesniegtu piedāvājumus. Dzīvotspējīgs risinājums varētu būt virzība uz Eiropas tiesisko regulējumu visiem sociālās ekonomikas uzņēmumiem un organizācijām.

Kontaktpersona(-as)

Fabiana Pieri, Eiropas teritoriālās sadarbības grupas (*GECT GO/EZTS GO*) vecākā tehniskā amatpersona, fabiana.pieri@euro-go.eu.

⁸ <http://appalti.regione.fvg.it/>.

⁹ <https://ec.europa.eu/futurium/en/border-regions/pilot-projects>.

¹⁰ Net4Market.com.

8. NOZARE. Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT)

40. Iepirkuma izmantošana Katalonijā elektronikas piegādes ķēdēs esošo darba ņēmēju tiesību stiprināšanai

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Katalonijas Pašvaldību asociācija (*L'Associació Catalana de Municipis — ACM*), Spānija

Produktu vai pakalpojumu nozare: informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT)

Levads / iepirkuma mērķi

Katalonijas Pašvaldību asociācija (*L'Associació Catalana de Municipis* jeb *ACM*) pārstāv vairāk nekā 1000 vietējās pārvaldes struktūru, kas ir 95 % reģiona pašvaldību. Viena no tās funkcijām ir kā centralizēto iepirkumu struktūrai apvienot tās biedru vajadzības un sniegt tiem administratīvus ietaupījumus. 2018. gadā *ACM* kļuva par biedru asociācijā *Electronics Watch*, kas ir starptautiska asociācija, kura pārrauga cilvēktiesības IKT piegādes ķēdēs. *ACM* sociālās klauzulas, kas izriet no *Electronics Watch* atsauces līgumiem, tagad tiek pievienotas tās biedru piedāvājumu konkursiem, to skaitā nesenam printeru pamatlīgumam, kurā piedalās 156 asociācijā iesaistītas pašvaldības.

Priekšmets

Pamatlīgums ar vairākiem dalībniekiem par printeru, daudzfunkcionālu iekārtu un platformāta printeru iegādi.

Iepirkuma posms un kritēriji

Līguma izpildes nosacījumi

Sekmīgajiem pretendentiem, ar kuriem tiks slēgts pamatlīgums, ir jānodrošina darba tiesību un drošības noteikumu ievērošana to rūpnīcu ražošanas ķēdēs, kurās ražo preces, kas ir līguma priekšmets. Šajā nolūkā sekmīgajiem pretendentiem ir jāievēro šādas prasības:

- jāveic pienācīga pārbaude, lai pārliecinātos, ka rūpnīcas, kas ražo elektroniskās preces, izpilda *Electronics Watch* līguma nosacījumos definētos Darba standartu kodeksa noteikumus¹¹;
- jāiesniedz līgumslēdzējam iestādei (30 dienu laikā pēc formalitāšu nokārtošanas):
 - paziņojums, ar ko informē līgumslēdzēju iestādi par to, kur fiziski atrodas rūpnīcas, kurās tiek ražotas preces, kas ir līguma priekšmets;
 - attiecīgā gadījumā darbuzņēmēja pienākums ir reizi gadā informēt līgumslēdzēju iestādi par revīzijām rūpnīcās, kurās tiek ražotas preces, kas ir līguma priekšmets.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Electronics Watch klauzulās ir noteikts, ka darbuzņēmējiem jāveic pienācīga pārbaude, lai panāktu piegādes ķēdes pārredzamību, jāsadarbojas ar neatkarīgiem uzraudzītājiem un jānovērš darba tiesību un drošības standartu pārkāpumi.

¹¹ http://electronicswatch.org/electronics-watch-contract-conditions-for-supply-contracts-v-2-0_2556796.pdf.

Electronics Watch klauzulas atbilst Direktīvai 2014/24/ES par publisko iepirkumu, kā arī atspoguļo ANO Vadošos principus uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām un ESAO vadlīnijas daudz nacionāliem uzņēmumiem. Klauzulās ir ietverts darba standartu kodekss ar atsaucēm uz ražotājvalstu tiesību aktiem, kā arī SDO pamatkonvencijām.

Pārbaude

Pārbaudi veic, pamatojoties uz rūpnīcas informāciju, kas tieši saistīta ar līguma priekšmetu. Darbuuzņēmēji paziņo to rūpnīcu juridisko nosaukumu un pilnu fiziskās atrašanās vietas adresi, kuras ražo konkrētos preču modeļus *Electronics Watch* biedriem. *Electronics Watch* veiks pārraudzību ACM interesēs, lai pārliecinātos, vai tiek ievēroti piedāvājumu konkursa dokumentācijā noteiktie darba tiesību standarti.

Līguma vērtība

1 127 385, 51 EUR gadā

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 18. panta 2. punkts (par atbilstību piemērojamiem pienākumiem vides, sociālo un darba tiesību jomā) un 70. pants (par līgumu izpildes nosacījumiem).

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: *ACM* un *Electronics Watch* kā saistītā asociācija.
- Nolīgtie piegādātāji:
 - *Basso SA*;
 - *Gircopi SI-Sistemes D'organització SA*;
 - *Konica Minolta Business Solutions Spain*;
 - *Ricoh Sistemas*.
- Neatkarīga pārraudzības organizācija: *Electronics Watch*.
- Pamatnolīguma izmantotāji: pašvaldības, kas ir *ACM* dalībnieces.

Sociālā ietekme

- Darbuuzņēmēji pozitīvi atsaucās uz sākotnējo informācijas izpaušanas pieprasījumu. Darbuuzņēmēji sniedza detalizētu piegādes ķēdes informāciju par konkrētiem produktu modeļiem un ražošanas vietām, kas izmantoti saskaņā ar līgumu. Balstoties uz pastāvošajiem minēto modeļu un vietu uzraudzības rezultātiem, *Electronics Watch* varēja izstrādāt ACM riska novērtējumu. *ACM* patlaban plāno *Electronics Watch* līguma nosacījumus iekļaut vēl divos pamatnolīgumos — par IKT un par plenārsēžu videoierakstīšanu.
- Viena piegādātāja izpaustā informācija sekmēja jau iesāktu komunikāciju ar printeru rūpnīcu Dienvidāzijā. Pamatojoties uz ražošanas vietas datiem, jau ir ieviests uzraudzības plāns. Uzraudzību veic *Electronics Watch* vietējie partneri — vietējās pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kurām ir kompetence darba tiesību uzraudzībā.

Citi ieguvumi

- Standartizētais *Electronics Watch* process ļauj viegli pārnest pārraudzības un turpmākās uzraudzības modeli pēc iestāšanās asociācijā.

- Piegādes ķēdes pārredzamība ir palielinājusies arī citiem *Electronics Watch* asociācijas biedriem Eiropā, kas iepērk tos pašu preču modeļus.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Ir svarīgi informēt pretendētus / potenciālos darbuņēmējus par attiecīgajiem pienākumiem līguma vadības posmā, lai veicinātu atbilstību.
- IKT nozarei — gan tālākpārdevējiem, gan zīmoliem un to piegādātājiem — ir jāturpina attīstīt piegādes ķēdes pārredzamību. Pašlaik nozares pārstāvjiem joprojām ir grūti izpaust informāciju par komponentiem, taču tas ir būtiski, lai nodrošinātu piegādes ķēdes pārredzamību.
- Ja vairāk valsts iestāžu pieprasīs izpaust informāciju par ražošanas vietām un procesiem, tas palīdzēs to ieviest kā standarta praksi nozarē.

Kontaktpersona(-as)

Victor Torrents, Katalonijas Pašvaldību asociācija (ACM), victor.torrents@acm.cat.

41. Sociālā atbildība datoru un klēpj datoru iepirkuma pamat nolīgumā, Somija

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: *Hansel Ltd*, Somija

Produktu vai pakalpojumu nozare: informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT)

Levads / iepirkuma mērķi

Hansel ir valsts līmeņa centralizēto iepirkumu struktūra Somijā. *Hansel* un tās klienti (Somijas valsts iestādes) ir apņēmušies veicināt sociāli atbildīgu un ilgtspējīgu publisko iepirkumu. Tālab ir atzīts, ka prioritāri ir jānodrošina, ka iepirktais preces un pakalpojumi tiek ražoti/sniegti taisnīgā un sociāli atbildīgā veidā.

Tāpēc *Hansel* ir izstrādājusi Rīcības kodeksu elektronisko preču iepirkumu jomā, kura uzmanības centrā ir sociālā atbildība. Izvēle koncentrēties uz šāda veida iepirkumiem tika pamatota ar to, ka bieži vien šīs preces tiek ražotas valstīs, kurās ne vienmēr tiek pietiekami ievērotas cilvēktiesības un darba tiesības. Ar šo kodeksu cenšas veicināt un nodrošināt pienācīgus darba apstākļus visā datoru un citu IKT preču piegādes ķēdē strādājošajiem. Kodekss ir jāizmanto visās turpmākajās procedūrās (pamat nolīgumos, līgumos), ko *Hansel* ir izsludinājusi šajā piegāžu jomā. Šī pieeja kā standarta pieeja tika ieviesta arī citām precēm un pakalpojumiem, izstrādājot kodeksa vispārējo redakciju, kas piemērojama citu veidu iepirkumiem.

Kodeksā ir noteikts pienākums piegādātājiem ievērot šo kodeksu un nodrošināt, ka darbībās, ko tie veic darbu uzņēmēju statusā, kā arī darbībās, kas tiek veiktas visā piegādes ķēdē, tiek izpildītas visas kodeksā iekļautās minimālās prasības.

Lai izmēģinātu šā kodeksa īstenošanu, *Hansel* izsludināja IKT preču iepirkuma procedūru. Paralēli tika izsludinātas citas ar konkrētu nozari saistītas tāda paša veida izmēģinājuma procedūras, ieskaitot biroja mēbeļu pamat nolīguma procedūru. Kodekss ir iztulkots angļu valodā, un to var izmantot citas līgumslēdzējas iestādes Somijā un citviet.

Uzaicinājums iesniegt piedāvājumus tika izsludināts 2017. gadā, un tiesības slēgt līgumu tika piešķirtas 2018. gadā¹².

Priekšmets

Pamat nolīgums par biroja un mobilajām datu šāšanas iekārtām, ieskaitot planšetes, hibrīd datorus, klēpj datorus, vienkorpusa datorus, galddatorus utt., kā arī citām IKT iekārtām, papildierīcēm un pakalpojumiem.

Iepirkuma posms un kritēriji

Tika izmantota atklāta procedūra, un vieni no piešķiršanas kritērijiem bija sociālās un vides atbildības kritēriji ar svērumu 20 %:

- piešķiršanas kritēriji, kas attiecās uz vides atbildību (10 %), paredzēja, ka netiek izmantotas kaitīgas vielas (t. i., dzīvsudrabs, tetrabrombisfenols A, ftalāti un PVC), kā arī plastmasas daļu izgatavošanai un iepakojumam tiek izmantota pārstrādāta vai bioloģiski noārdāma plastmasa;
- saskaņā ar sociālajiem kritērijiem (10 %) *Hansel* novērtēja piegādātāja pārredzamību attiecībā uz galīgās montāžas norises vietām un komponentu piegādātājiem, kā arī darba apstākļus galīgās montāžas vietās; neatkarīgai trešai pusei bija jāpārbauda, vai tiek maksāts iztikas minimums, kā arī

¹² <https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:461029-2017:TEXT:LV:HTML&src=0&tabId=0>.

nostrādāto stundu skaits (ne vairāk par 48 stundām nedēļā, ieskaitot virsstundas), un tas jāiekļauj revīzijas ziņojumā.

Izrādījās, ka šie kritēriji ir problemātiski (sk. gūto atziņu sadaļu). Pretendentiem, iesniedzot piedāvājumu, bija arī jānorāda, ka tie apņemas ievērot darba uzdevumu (arī Rīcības kodeksu).

Tika paredzēts, ka pamat nolīgums tiks slēgts ne vairāk kā ar četriem piedāvājuma iesniedzējiem.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Kodeksa (un procedūras) galvenais mērķis ir nodrošināt, ka tiek ievēroti pienācīgi darba standarti un darba apstākļi visā piegādes ķēdē, kas iesaistīta Somijas iestāžu iepirkto IKT preču ražošanā.

Lai sasniegtu šo mērķi, Rīcības kodeksā ir minēti šādi standarti un konvencijas:

- ANO Vispārējā cilvēktiesību deklarācija (1948);
- Starptautiskais pakts par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (ANO, 1966);
- Starptautiskais pakts par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām (*ICESCR*, ANO, 1966);
- ANO Vadošie principi uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām;
- ESAO vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem;
- astoņas SDO pamatkonvencijas: Nr. 29 par piespiedu darbu (1930), Nr. 87 par biedrošanās brīvību un tiesību apvienoties aizsardzību (1948), Nr. 98 par tiesībām uz apvienošanās organizācijās un kolektīvo līgumu slēgšanu (1949), Nr. 100 par vienlīdzīgu atlīdzību (1951), Nr. 105 par piespiedu darba izskaušanu (1957), Nr. 111 par diskrimināciju nodarbinātībā un profesijā (1958), Nr. 138 par minimālo vecumu (1973) un Nr. 182 par bērnu darba jaunākajām formām (1999);
- ANO Konvencija par bērna tiesībām, 32. pants (1989);
- ANO Pretkorupcijas konvencija (2003);
- preču ražošanas un pakalpojumu sagatavošanas valstī spēkā esošie tiesību akti darba aizsardzības, darba noteikumu un darba apstākļu jomā, ieskaitot tiesību aktus par minimālo darba algu un sociālās labklājības aizsardzības noteikumus;

kā arī:

- Vīnes Konvencija par ozona slāņa aizsardzību un tās Monreālas protokols par ozona slāni noārdošām vielām;
- Bāzeles Konvencija par kontroli pār kaitīgo atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu un to aizvākšanu;
- Stokholmas Konvencija par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem (Stokholmas konvencija);
- Konvencija par procedūru, saskaņā ar kuru starptautiskajā tirdzniecībā dodama iepriekš norunāta piekrišana attiecībā uz dažām bīstamām ķīmiskām vielām un pesticīdiem (*UNEP/FAO*) (*PIC* konvencija), Roterdama, 1998. gada 10. septembris, un tās trīs reģionālie protokoli;
- tiesību akti vides aizsardzības jomā, kas ir spēkā preču ražošanas un pakalpojumu sagatavošanas valstī.

Pārbaude

Šā projekta mērķis ir izstrādāt konkrētus kritērijus un uzticamus pārbaudes mehānismus, lai novērtētu sociālo atbildību saistībā ar precēm, kuras ir paredzēts iepirkt. Šajā saistībā kodeksā ir norādīts atsaucē standarts, kas jāņem vērā, izstrādājot līguma noteikumus, kā arī norādes par pārbaudes veikšanu līguma izpildes laikā. Papildus piemērojamajiem standartiem kodeksā ir noteiktas arī citas sociālās prasības un mehānismi, ar ko risināt neatbilstības un pārkāpumus. Piegādātājs un/vai tā mātesuzņēmums publicēs ikgadēju ilgtspējas ziņojumu. Piegādātāji veic attiecīgos līgumā noteiktos pasākumus, lai īstenotu Rīcības kodeksu savās darbībās, kā arī visā piegādes ķēdē.

Viens no kodeksa galvenajiem aspektiem ir saistīts ar informēšanu par sociālās atbildības revīzijās norādītajiem rezultātiem un veiktajām korektīvajām darbībām; informēšanu veic, arī izplatot revīzijas ziņojumu kopsavilkumus. Šādas informācijas izplatīšanas mērķis ir, no vienas puses, palielināt zināšanas par sociālās atbildības prasībām (globālajās) piegādes ķēdēs un, no otras puses, novērst, ka dažādas līgumslēdzējas iestādes vairākkārtīgi vai vienlaikus revidē ekonomikas dalībniekus, kuri atbilst prasībām.

Līguma vērtība

Pamatlīguma paredzamā vērtība ir 180 miljoni EUR. Sākotnēji to slēdz uz diviem gadiem ar iespēju pagarināt ilgākais līdz četriem gadiem.

Instruments

Direktīvas 2014/24/ES 18. panta 2. punkts (par obligātajām sociālajām klauzulām), 71. pants (par apakšuzņēmējiem) un 67. pants (par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem).

Dalībnieki

- Centralizēto iepirkumu struktūra: *Hansel Ltd.*
- Galvenais partneris: *Finnwatch*.
- Piegādātāji.
- Pārbaudītāji / revīzijas veicēji.
- Darbinieki un to pārstāvji (arodbiedrības).
- Pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas strādā attīstības jomā.

Partnerība bija kodeksa un IKT līguma izstrādes galvenais elements. *Hansel* ierosināja projektu partnerībā ar *Finnwatch* — NVO, kas nodarbojas ar globālās korporatīvās atbildības veicināšanu, lai nodrošinātu pienācīgus darba standartus publiskajos iepirkumos.

Finnwatch sniedza *Hansel* kompetentu palīdzību, lai izstrādātu un uzraudzītu ar sociālo atbildību saistītos kritērijus dažādos iepirkuma procesa posmos. Somijas Arodbiedrību solidaritātes centrs (*SASK*) un *KEPA* (jumta organizācija, kas pārstāv Somijas pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kuras nodarbojas ar sadarbības attīstību) ir atbalstījuši šīs iniciatīvas izplatīšanu līgumslēdzējām iestādēm visos valdības līmeņos kā labu praksi.

Sociālā ietekme

- Piegādātāji un līgumslēdzējas iestādes šo centienu rezultātā ir labāk informēti par sociālās atbildības jautājumiem. Ziņojumu par pilotprojektu, kura mērķis bija izplatīt zināšanas par sociālo atbildību visās piegādes ķēdēs, [Finnwatch](#) ir publicējusi arī internetā (somu valodā). Ziņojumā sniegtā galvenā atziņa bija tāda, ka, lai veicinātu savstarpējo sapratni par līguma prasību sekām izpildes, revīziju u. c. ziņā, ir svarīgs dialogs un saziņa ar potenciālajiem piegādātājiem. Turklāt, lai paaugstinātu prasības tā, ka tās pārsniedz minimālos standartus, izpildes posmā būtu jāpastiprina pārbaudes pasākumi. Vairumam Somijas piegādātāju trūkst spēju tieši uzraudzīt standartus globālajās piegādes ķēdēs,

un tie paļaujas uz mātesuzņēmumu sociālās atbildības struktūrvienībām. Tāpēc līgumslēdzējām iestādēm ir jāiztulko galvenie dokumenti angļu valodā, lai nodrošinātu, ka šīs prasības var saprast struktūrvienības citviet pasaulē.

- Šīm prasībām ir pozitīva ietekme ražošanas līmenī, sākot no montāžas rūpnīcām līdz dalībniekiem iepriekšējos piegādes ķēdes posmos, ja aizvien vairāk līgumslēdzēju iestāžu iekļauj šos standartus savās procedūrās.

Citi ieguvumi

- Revīzijas ziņojumu izplatīšana citām līgumslēdzējām iestādēm var ietaupīt resursus un samazināt administratīvo slogu gan pretendentiem, gan iestādēm.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Lai Rīcības kodekss sekmīgi darbotos, bija jāveic rūpīgas iepriekšējas apspriešanās ar tirgus dalībniekiem, proti, iespējamajiem piegādātājiem. Apspriešanās ar tirgus dalībniekiem sākās vairākus mēnešus pirms iepirkuma paziņojuma plānotā publicēšanas datuma, un tajās tika sniegta galvenā informācija par attiecīgajiem standartiem un reāli izpildāmajām prasībām.
- Izrādījās, ka ir grūti pārbaudīt sociālās atbildības kritērijus iepirkuma procedūrā. Ja piedāvājumam tika pievienoti revīzijas ziņojumi, tie ne vienmēr apliecināja, ka ir izpildīts konkrētais kritērijs (t. i., kritērijs par nostrādātajām stundām). Turklāt, piemēram, ražotnēs, kas atrodas ES, revīzijas parasti netiek veiktas. Tā kā tām jau ir piemērojami stingrāki ES noteikumi, revīzijas pasākumi tiek lielākoties veikti problemātiskākās vietās, kur tiem ir lielāka nozīme.
- Vienas un tās pašas preces tiek ražotas vairākās montāžas rūpnīcās. Šādā gadījumā ir grūti praktiski veikt revīziju. (Piemēram, kuras ražotnes būtu jāizvēlas? Kā tiek garantēta kopējā atbilstība?)
- Vietēji piegādātāji vai tālāk pārdevēji ne vienmēr no saviem globālajiem piegādātājiem saņem apmierinošas atbildes uz līgumslēdzējas iestādes uzdotajiem jautājumiem.
- Līgumslēdzējām iestādēm dažkārt ir visai problemātiski nodrošināt darba un sociālo standartu izpildi, jo īpaši globālajās piegādes ķēdēs. Tādas iniciatīvas kā Rīcības kodekss ir būtiskas, lai parādītu konkrētas pieejas, kā to darīt. Ir svarīgi atklāti un pārredzami izplatīt šādus resursus, lai citas līgumslēdzējas iestādes tās vairāk pārņemtu.
- Būtu ļoti noderīgi, ja citas iepirkumu iestādes Eiropas Savienībā savos iepirkuma līgumos izmantotu Rīcības kodeksam līdzīgus līguma noteikumus. Tas mazinātu neatbilstošu ekonomikas dalībnieku iespējas iekļūt publisko iepirkumu tirgū un veicinātu cilvēktiesību un darba tiesību augšupēju konvergenci visās globālajās piegādes ķēdēs.
- Būtu efektīvi un lietderīgi izplatīt informāciju par piegādātāju revīzijas ziņojumiem citām iepirkumu iestādēm visā ES, jo īpaši tirgos, kur piegādātāji darbojas dažādos iepirkuma tirgos, piemēram, IKT.

Kontaktpersona(-as)

Kalle Hietaranta, Hansel Ltd kategorijas vadības daļas vadītājs, kalle.hietaranta@hansel.fi.

42. Divpakāpju pieeja sociāli atbildīgā IKT aparatūras publiskajā iepirkumā

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: BMZ — Federālā ekonomiskās sadarbības un attīstības ministrija, Vācija

Produktu vai pakalpojumu nozare: informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT)

Ievads / iepirkuma mērķis

Federālā ekonomiskās sadarbības un attīstības ministrija nolēma piemērot divpakāpju pieeju šim izmēģinājuma piedāvājumu konkursam par galveno priekšmetu (datori un monitori), kā arī perifērajām iekārtām (tastatūra un datorpeles), kas ietvēra saistošus minimālos kritērijus (tehniskās specifikācijas) apvienojumā ar papildu kritērijiem (sociālā pretendenta koncepcija, par kuru saskaņā ar piešķiršanas kritērijiem tika piešķirti papildu punkti). Tas tika darīts, pamatojoties uz iepriekšēju tirgus izpēti par cilvēktiesību un darba tiesību jautājumiem IKT piegādes ķēdē un par to, ko šajā saistībā tirgus piedāvā (un var pierādīt).

Attiecīgi savā piedāvājumu konkursā Federālā ekonomiskās sadarbības un attīstības ministrija paredzēja sociālos kritērijus kā saistošas tehniskās specifikācijas datoru un monitoru piegādes ķēdes pirmajam līmenim (galīgā montāža). Papildus tam tika noteiktas augstas prasības attiecībā uz pārbaudes kvalitāti (vai nu marķējums, vai līdzvērtīgs testēšanas pārskats, ko izdevusi neatkarīga trešā persona, vai ārējās revīzijas apliecinājums). Sociālie kritēriji ietvēra gan SDO pamatkonvencijas, gan citus sociālos kritērijus (arodveselība un darba drošība, minimālā darba alga, sociālais nodrošinājums, darba laiks). Papildus tam saskaņā ar piešķiršanas kritērijiem tika piešķirtas atzīmes par "pretendenta koncepciju" attiecībā uz sociāli atbildīgiem pasākumiem iepriekšējos preču piegādes ķēdes posmos, sākot no piegādes ķēdes otrā līmeņa līdz pat izejvielu ieguvei (un papildus arī perifēro iekārtu pirmajam līmenim). Pieprasījumu izklāstīt šo pretendenta koncepciju šī valsts iestāde strukturēja, izmantojot uzvedinošus jautājumus, kas attiecās uz zināšanām par iepirkuma priekšmeta piegādes ķēdi, atbilstošo riska analīzi, preventīvajiem pasākumiem un pārbaudi.

Piedāvājumu konkurss ir parādījis, ka attiecībā uz precēm, kurām ir sarežģīta piegādes ķēde, ir iespējams prasīt sociālos kritērijus un iedarbīgu pārbaudi, pat ja šie kritēriji ir stingrāki par tiem, kas jāizpilda, lai varētu izmantot attiecīgo marķējumu.

Priekšmets

Ilgspējīgu darba vietas datoru un monitoru, kā arī perifēro iekārtu (tastatūras un datorpeļu) piegāde, ievērojot cilvēktiesības un darba standartus piegādājamo preču piegādes ķēdē (ražošanā un izrakteņu ieguvē).

Iepirkuma posms un kritēriji

Tehniskās specifikācijas

Attiecībā uz piedāvājumu konkursa galveno priekšmetu (datori un monitori) uzaicinājumā iesniegt piedāvājumus bija noteikts, ka pretendentiem jāizpilda turpmāk minētie obligātie kritēriji attiecībā uz piegādes ķēdes pirmo līmeni.

1. Atbilstība SDO darba pamatkonvencijām:

- piespiedu darba un parādu verdzības aizliegums (SDO 29. un 105. konvencija);
- diskriminācijas aizliegums (SDO 100. un 111. konvencija);
- aizliegums darbā ekspluatēt bērnus un nodarbināt bērnus, kas nav sasnieguši 15 gadu vecumu (SDO 138. un 182. konvencija);
- biedrošanās brīvība un tiesības uz koplīguma slēgšanu (SDO 87. un 98. konvencija).

2. Atbilstība citiem darba un sociālajiem standartiem:

- aroveselība un darba drošība (SDO 155. un 170. konvencija);
- minimālā darba alga un sociālie pabalsti (SDO 131. un 102. konvencija);
- pārmērīgi ilga darba laika nepieļaušana (SDO 1. konvencija).

Piešķiršanas kritēriji

Papildus tam pretendentiem ir jāiesniedz dokuments “**pretendenta koncepcija**”, lai pierādītu preču atbilstību arī šādām prasībām:

- attiecībā uz perifēro iekārtu (tastatūra un datorpeles) piegādes ķēdes pirmo līmeni — atbilstību šīs sadaļas 1. punktā minētajiem kritērijiem, t. i., SDO konvencijām;
- attiecībā uz piedāvājumu konkursa galvenā priekšmeta (datori un monitori) un perifēro iekārtu piegādes ķēdes otro un nākamajiem līmeņiem pretendentiem tiek prasīts kopā ar piedāvājumu iesniegt aprakstu par visiem pasākumiem, ko tas ir veicis, lai apliecinātu atbilstību SDO darba pamatkonvencijām (kas uzskaitītas 1. punktā) un atbilstību citiem darba un sociālajiem standartiem (kas uzskaitīti 2. punktā); un
- piegādājamajās precēs netiek izmantoti izraķeņi no konfliktu skartām teritorijām saskaņā ar ESAO Pienācīgas pārbaudes vadlīnijām attiecībā uz atbildīgām izraķeņu piegādes ķēdēm no konfliktu skartām un augsta riska teritorijām.

Kopējais punktu skaits, ko var iegūt par pretendenta koncepciju, ir 25 000. Attiecībā uz perifērajām iekārtām (t. i., tastatūru un datorpelēm, piegādes ķēdes pirmais līmenis) pretendents apliecina atbilstību minētajiem SDO un citiem standartiem (2000 punkti).

Savukārt attiecībā uz līguma galveno priekšmetu (datori un monitori) un perifērajām iekārtām (tastatūra un datorpeles) papildu punktus piešķir par pretendenta koncepciju, kas attiecas uz atbilstību sociālajiem standartiem turpmākos piegādes ķēdes līmeņos (23 000 punkti — sākot no 2. līmeņa):

- zināšanas par piegādes ķēdi — maksimāli 4000 punkti;
- darba apstākļu riska analīze — maksimāli 4000 punkti;
- korektīvie un preventīvie pasākumi — maksimāli 5000 punkti;
- kontroles pasākumi, piemēram, sociālās revīzijas, — maksimāli 5000 punkti;

- sūdzību izskatīšanas mehānisms — maksimāli 5000 punkti.

Pretendenta koncepcijā iekļautie pasākumi kļūs par līguma sastāvdaļu. Jo iedarbīgāki būs pasākumi sociālās ilgtspējas nodrošināšanai un jo tālāk tie sniegsies, jo augstāks būs kvalitātes vērtējums.

Skatīt nākamo tabulu.

KG	K	Type	Designation	Reference to the specifications	Length of the answer	Weighting score	Minimum score	maximum attainable score	Points awarded	Points x weight	Met / Not Met	0-10 points
KG 1			Workstation PC			0	0	15000		0	fulfilled	
KG 2			Monitors			1000	0	10000		0	fulfilled	
KG 3			Sustainability and social justice			1000	0	25000		0	fulfilled	
	3.1	B	Standards in the first stage of the supply chain for peripheral devices (key question 1)		M	100		2000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.2	B	Knowledge of the supply chain (key questions 2.1 and 2.2)		M	100		4000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.3	B	Risk analysis on working conditions (key questions 3.1 and 3.2)		M	100		4000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.4	B	Corrective and preventive measures (key question 4.1)		M	100		5000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.5	B	Control measures (key question 4.2)		M	100		5000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.6	B	Complaints office and complaint management (leading question 4.3)		M	100		5000		0		s. Explanation Annex 8b
						1000	0	27000		0	fulfilled	

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

- Iepirkumu iestāde veicina darba un sociālo standartu ievērošanu un motivē "pirmrindniekus".
- Iepirkumu iestāde veicina informētību par zināšanām par piegādes ķēdēm un mudina īstenot vērienīgus pasākumus, lai cīnītos pret darbaspēka ekspluatāciju, bērnu ekspluatāciju un izrakteņu ieguvu no konfliktu skartajām zonām, kā arī par veselību un drošību.
- Attiecībā uz precēm, kurām ir sarežģīta piegādes ķēde, minimālie kritēriji, kas ir saistoši kritēriji (šajā kontekstā attiecas uz tiem piegādes ķēdes līmeņiem, kuros liela daļa tirgus jau izpilda kādus sociālos standartus), apvienojumā ar papildu kritērijiem, kas ir piešķiršanas kritēriji (kur šajā kontekstā papildu punktus saņem pretendenti, kas ir "pirmrindnieki"), ir paredzēti, lai mudinātu uzņēmumus ievērot starptautiskos korporatīvās atbildības standartus.

Pārbaude

Pretendents apliecina atbilstību minētajiem SDO un citiem galvenajiem darba standartiem kādā no šiem veidiem:

- marķējums, piemēram, *TCO Certified* vai līdzvērtīgs marķējums;
- līdzvērtīgs inspekcijas ziņojums, ko izdevusi neatkarīga trešā persona (konkrētas preces ražošanas apstākļu izvērtējums, pamatojoties uz prasītajiem darba un sociālajiem standartiem);
- ražotājs ir Elektroniskās rūpniecības pilsoniskās koalīcijas (*Electronic Industry Citizenship Coalition (EICC)*) biedrs, kā arī ir iesniegti visi kārtējie revīzijas ziņojumi (kas attiecas uz piegādājamajām precēm), ko sagatavojusi neatkarīga trešā persona saskaņā ar *EICC* validētās revīzijas programmas kvalitātes prasībām (*EICC Validated Audit Programme Quality Requirements*).

Līguma vērtība

1,8 miljoni EUR

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 18. panta 2. punkts, 43. un 67. pants.

- Transponēts ar Vācijas publisko iepirkumu tiesību aktiem (jo īpaši *VgV* un *GWB*).

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: *BMZ* — Federālā ekonomiskās sadarbības un attīstības ministrija, Vācija.
- Pretendenti.
- Ārējais konsultants, kas konsultē par sociālajiem kritērijiem.

Sociālā ietekme

- Iepirkuma iestāde apzinājās, ka 2016. gadā liela daļa pretendentu vēl nevarēja iedarbīgi pārbaudīt atbilstību darba un sociālajiem standartiem un citus problēmjautājumus visā piegādes ķēdē, tomēr to varēja vismaz piegādes ķēdes pirmajā līmenī. Turklāt daži IKT uzņēmumi dara vēl vairāk un izpilda sociālos standartus arī attiecībā uz nākamajiem piegādes ķēdes līmeņiem un pat attiecībā uz savā produkcijā izmantotajiem izrakteņiem. Izmantojot obligātos minimālos standartus (tehniskās specifikācijas) apvienojumā arī ar stingrākiem standartiem, kas noteikti piešķiršanas kritērijos, tiek prasīts izpildīt sociālās atbilstības minimālo standartu, bet vienlaikus tiek stimulēti un atbalstīti uzņēmumi, kas ievēro stingrākus standartus.

Citi ieguvumi

- Iespēja pārņemt šo praksi visās valsts iestādēs: saistošās tehniskās specifikācijas (apvienojumā ar augstajām pārbaudes kvalitātes prasībām) var izmantot ikviena valsts iestāde kā pamatprasību neatkarīgi no līguma summas un valsts iestādes resursiem, un tas valsts iestādēm arī būtu jādara. Attiecībā uz papildu piešķiršanas kritērijiem, ņemot vērā, ka ir jāvērtē pretendentu koncepcijas, valsts iestādei ir nepieciešams noteikts cilvēkresursu minimums.
- Ir iespēja šo praksi attiecināt uz visām IKT preču grupām (arī uz tām, kurām nav marķējuma, kas ietvertu sociālos kritērijus): piedāvājumu konkurss paver iespēju veikt dažādu veidu iedarbīgu pārbaudi, kas ir piemērota plašākam IKT preču klāstam.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Pozitīva pretendentu reakcija: gandrīz visi pretendenti izpildīja minimālos standartus.
- Dažādu pārbaudes metožu apvienošana ir bijusi pozitīva (marķējums un citi iedarbīgi pārbaudes līdzekļi; šajā gadījumā netika pieņemti vienkārši pretendentu apliecinājumi).
- Uzņēmumiem ir bijis pozitīvs stimuls uzlabot savu pieeju attiecībā uz cilvēktiesībām arī nākamajos piegādes ķēdes līmeņos, ne tikai pirmajā līmenī.
- Ieteikumi, kā vēl vairāk uzlabot pretendentu sapratni par prasībām: izmantot skaidru izkārtojumu (apakšvirsraksti, ierāmējumi, zemspītras piezīmes, fonts); iepriekšējas apspriešanās ar tirgus dalībniekiem, kurās paskaidrot uzņēmumiem noteiktās prasības un panākt, lai uzņēmumi tās labāk saprastu; skaidri nošķirt piegādes ķēdes pirmo posmu (obligātie kritēriji) no piegādes ķēdes pārējiem posmiem (piešķiršanas kritēriji).
- Attiecīgā gadījumā iekļaut kontrolsarakstu vai veidlapu pretendentiem, kurā norādīts, kādi dokumenti un apliecinājumi ir pievienoti.

- Ieteikumi, kā vēl vairāk uzlabot pretendentu koncepcijas kvalitāti: stingrākas prasības, piemēram, skaidra norāde, ka punkti tiek piešķirti tikai par konkrētām atbildēm uz uzvedinošajiem jautājumiem. Gatavojot piedāvājumu konkursu, vienmēr ir lietderīgi izmantot dialogu ar tirgus dalībniekiem un aktuālus tirgus pētījumus.

Kontaktpersona(-as)

Annelie Evermann, BMZ — Federālās ekonomiskās sadarbības un attīstības ministrijas — ārējā konsultante sociālo kritēriju jautājumos, annelie.evermann@weed-online.org.

43. Digitālā iekļautība — pieklūstamības kritēriju īstenošana tīmekļa vietņu izstrādē

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Nacionālā izglītības aģentūra, Somija

Produktu vai pakalpojumu nozare: tīmekļa vietņu izstrāde

Levads / iepirkuma mērķi

Somijas Nacionālā izglītības aģentūra ir atbildīga par bērnu agrīno pirmsskolas izglītību un aprūpi, pirmsskolas, pamatskolas, vispārējo un profesionālo vidējo izglītību, kā arī pieaugušo izglītību un apmācību. Tā lielā mērā vada arī studiju internacionalizāciju Somijā, piemēram, studentu un pasniedzēju apmaiņas programmas.

Aģentūrai bija nepieciešams atjaunot trīs tīmekļa vietnes, un tā vēlējās to izdarīt tādā veidā, lai atbalstītu modernas izglītības iestādes mērķus un uzdevumus un nodrošinātu lietotājiem labu pieredzi.

Līguma slēgšanas tiesības par tīmekļa vietņu izstrādi un tiešsaistes pakalpojumu pilnveidošanu tika piešķirtas 2018. gadā. Lai nodrošinātu, ka šiem pakalpojumiem var piekļūt visi lietotāji, Izglītības padome noteica, ka tiem ir jāatbilst EN 301 549 vai līdzvērtīga standarta pieklūstamības prasībām.

Priekšmets

Tīmekļa vietnes pārvaldības un publicēšanas sistēmas ieviešana, lietotāja saskarnes izstrāde, tīmekļa vietnes izstrāde, tiešsaistes pakalpojumu īstenošana un turpmāka pilnveidošana, kā arī uzturēšana.

Iepirkuma posms un kritēriji

Iepirkuma mērķis nebija iegūt pilnīgi darbīgu sistēmu. Tā vietā mērķis bija iepirkt resursus tās elastīgai izstrādei. Tika prasīts, ka visam personālam (lietotāja saskarnes izstrādātājam, diviem attīstītājiem un pakalpojuma izstrādātājam) ir jābūt vismaz ar viena gada pieredzi Tīmekļa satura pieklūstamības pamatnostādņu (WCAG 2.0) piemērošanā. Lietotāja saskarnes izstrādātājam un pakalpojuma izstrādātājam bija jābūt ar pieredzi arī "taupīgajā" lietotāja pieredzes izstrādē (*Lean UX Design*) un cita veida uz lietotāju orientētā izstrādē. Izpildes plānā piegādātājam bija jāapraksta, kā tiks garantēta uz lietotāju orientēta pieeja un kādas tehnoloģijas tiks izmantotas piekļuves nodrošināšanai.

Tika izmantota atklāta procedūra, un 60 % no punktu skaita tika piešķirti kvalitātes kritērijiem, tostarp pieklūstamībai, savukārt 40 % tika piešķirti cenai. [ES OV publicētajā paziņojumā par līgumu](#) tika sniegta tieša atsauce uz EN 301 549 standartu. Kopumā tika saņemti pieci piedāvājumi, un visos tika piedāvāti eksperti, kuriem ir pietiekama pieredze WCAG 2.0 piemērošanā. Līguma slēgšanas tiesības tika piešķirtas [Wunder Finland Oy](#), MVU, kas bija guvis pieredzi piekļuves kritēriju piemērošanā, izstrādājot izglītības tīmekļa vietnes Turku Universitātei.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Tīmekļa vietnes pieklūstamības nodrošināšana ir iekļaujoša prakse, kas ļauj ikvienam, jo īpaši personām ar invaliditāti vai kādiem redzes traucējumiem, uztvert, saprast, virzīties un mijiedarboties interneta vidē.

Saskaņā ar [Tīmekļvietņu pieklūstamības direktīvu](#)¹³ publiskā sektora struktūrām ir jāveic nepieciešamie pasākumi, lai to tīmekļa vietnes un mobilās lietotnes padarītu uztveramas, darbināmas, saprotamas un robustas. [EN 301 549](#) ir Eiropas standarts attiecībā uz tehnoloģiju pieklūstamību publiskajā sektorā. 2014. gadā publicētajā standartā ir skats plašs invaliditātes veidu klāsts un norādītas funkcionālās pieklūstamības prasības, kas piemērojamas IKT produktiem un pakalpojumiem, kā arī aprakstītas testa procedūras un vērtēšanas metodes katrai no pieklūstamības prasībām tā, lai tās būtu piemērotas izmantošanai publiskajos iepirkumos Eiropā. Saskaņā ar direktīvu atbilstība EN 301 549 standartam ir jānodrošina šādos termiņos:

- visām jaunajām publiskā sektora tīmekļa vietnēm, kas izveidotas, sākot ar 2019. gada 23. septembri, ir jāatbilst standartam;
- visām publiskā sektora tīmekļa vietnēm (ieskaitot jau pastāvošās vietnes) ir jāatbilst standartam no 2020. gada 23. septembra;
- visām publiskā sektora mobilajām lietotnēm ir jāatbilst standartam no 2021. gada 23. jūnija.

Lai arī standarts attiecas konkrēti uz publisko sektoru, tajā ir atsauces uz Tīmekļa satura pieklūstamības pamatnostādņēm (WCAG), un tādējādi tas ietver plašākus nozares standartus. Eiropas standarts "Universālais dizains" ([EN 17161](#)) papildina EN 301 549 ar aprakstu, kādi procesi ir nepieciešami, lai izpildītu pieklūstamības standartus. Starptautiskajā līmenī iniciatīva [Global Initiative for Inclusive ICT](#) ir izstrādājusi rīkus un norādījumus pieklūstamu IKT iepirkumiem.

Līguma vērtība

Līguma kopējā vērtība par trīs tīmekļa vietņu atjaunošanu bija 372 800 EUR.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 42. pants (par tehniskajām specifikācijām) un 67. pants (par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem).
- Saskaņā ar Tīmekļvietņu pieklūstamības direktīvu visām publiskā sektora tīmekļa vietnēm no 2020. gada 23. septembra ir jāatbilst EN 301 549 vai līdzvērtīgam standartam. Direktīvā ir arī prasīts publiskā sektora struktūrām publicēt pieklūstamības paziņojumu par savām tīmekļa vietnēm, kurā norāda saiti uz atsauksmju mehānismu, ko lietotāji var izmantot, lai ziņotu par minimālo pieklūstamības prasību neizpildi. Uzraudzība un ziņošana tiks veikta valsts līmenī no 2021. gada decembra.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Somijas Nacionālā izglītības aģentūra.
- Nolīgtais pakalpojumu sniedzējs: *Wunder Finland Oy*.
- Lietotāju intereses tika ņemtas vērā klientu atsauksmju posmā, kas tika īstenots, sadarbojoties ar Somijas Valsts kases digitalizācijas atbalsta grupu. Pēc trim klientu darbsemināriem tika rīkotas intervijas, kas sniedza pamatu pirmajam [izstrādes sprintam](#). Sagaidāms, ka tīmekļa vietņu atjaunošanas rezultātā lietotājiem, kas ir šo uzlabojumu mērķauditorija, būs labāka piekļuve.

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/2102 (2016. gada 26. oktobris) par publiskā sektora struktūru tīmekļvietņu un mobilo lietotņu pieklūstamību.

Sociālā ietekme

- Lai sniegtu publiskos pakalpojumus un informāciju visiem iedzīvotājiem, ir svarīgi nodrošināt, ka publiskā sektora tīmekļa vietnēm var piekļūt lietotāji ar invaliditāti. Paredzams, ka 2020. gadā piektdaļa ES iedzīvotāju būs personas ar invaliditāti¹⁴, tāpēc nodrošināt universālu piekļūstamību ir vēl jo svarīgāk. Piekļūstamības prasību iekļaušana projektā jau no paša sākuma nozīmē, ka nebija jāveic būtiskas izmaiņas izstrādē, un jebkādi turpmākie lēmumi par vietnes izstrādi un iespējamām jaunām funkcijām arī tiks pieņemti, ņemot vērā piekļūstamības apsvērumus.

Citi ieguvumi

- Lai arī EN 301 549 ir vērsts tieši uz piekļūstamību lietotājiem ar invaliditāti, tas uzlabo vispārējo lietošanas ērtumu un skaidrību arī citiem lietotājiem, ieskaitot vecākus cilvēkus un tos, kas internetā pavada mazāku laiku.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasutājumi

- Aģentūra sākotnēji gribēja rīkot tīmekļa vietņu izstrādes pakalpojuma iepirkumu, izmantojot *Hansel* (Somijas struktūra, kas centralizēti rīko valsts pārvaldes iepirkumus). Tomēr nepieteicās neviens pretendents, kas atbilstu aģentūras izvirzītajām konkrētajām kompetences prasībām. Tāpēc aģentūra nolēma rīkot pati savu iepirkumu, kas deva pozitīvu rezultātu (pieci piedāvājumi, kas visi atbilda kompetences prasībām).
- Svarīgākais novērojums, kas būtu jāņem vērā, rīkojot turpmākos iepirkumus, bija kvalitātes prasību lielā korelācija ar uzņēmuma izpildes plānā aprakstīto kompetences pilnveidošanas politiku. Aģentūra, visticamāk, izmantos līdzīgus kritērijus nākamajos augstas kvalitātes pakalpojumu iepirkumos.

Kontaktpersona(-as)

Satu Meriluoto, Somijas Nacionālā izglītības aģentūra, satu.meriluoto@oph.fi.

¹⁴ Avots: Eiropas Komisija, [Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ĢD](#).

9. NOZARE. Tekstilizstrādājumi

44. SDO konvenciju piemērošana Čehijas tekstilizstrādājumu piedāvājumu konkursā

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Darba un sociālo lietu ministrija, Čehijas Republika

Produktu vai pakalpojumu nozare: tekstilizstrādājumi

Ievads / iepirkuma mērķi

Čehijas Darba un sociālo lietu ministrija (*MoLSA*) vēlas būt viena no iestādēm, kas atbalsta un virza sociāli atbildīgu publisko iepirkumu (*SRPP*) Čehijas Republikā, mainīdama spēles noteikumus, organizējot desmitiem pasākumu un radot metodoloģijas un atbalsta struktūru tiem, kas vēlas virzīt savu organizāciju uz ilgtspēju. *MoLSA* arī cenšas galvenās ieinteresētās personas savest kopā, lai atbalstītu turpmāko *SRPP* pilnveidi.

Priekšmets

Tekstilizstrādājumi (jo īpaši apakšveļa), ko labdarības iestādes izplata tālāk trūcīgiem cilvēkiem. Šo iepirkumu finansiāli atbalstīja Eiropas Komisijas Eiropas atbalsta fonds vistrūcīgākajām personām (EAFVP).

Iepirkuma posms un kritēriji

Lai novērstu darba un sociālo tiesību pārkāpumus tekstilizstrādājumu ražošanas procesā, *MoLSA* pieprasīja, lai pretendentiem būtu sistēma, kas garantētu, ka iepirkto preču ražošanā nav pārkāptas ar SDO pamatkonvencijām aizsargātās darba tiesības (attiecībā uz bērnu darbu, piespiedu darbu utt.). Šajā posmā *MoLSA* pievērsa uzmanību tikai konkrēti tekstilizstrādājumu ražošanas apstākļiem, nevis izejvielu ražošanai.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

2015. gadā *MoLSA* izstrādāja savu sociāli atbildīga publiskā iepirkuma stratēģiju, ko tā izmanto, lai vadītu piedāvājumu konkursa norisi. Stratēģijā ir noteikti ministrijas pamatprincipi, galveno uzmanību vēršot uz iepirkuma ietekmi uz vidi un sociālo ietekmi. Līgumslēdzēja iestāde atzīst savu potenciālu ietekmēt tirgu un vēlas uzlabot savu iepirkumu ietekmi uz ilgtspēju.

Saskaņā ar pirmo stratēģiju (pieņemta 2015. gadā) organizācijā tika izstrādātas jaunas procedūras, kas ļāva *MoLSA* vairāk nekā 20 miljonus EUR iztērēt ilgtspējīgākā veidā. Ar saviem iepirkumiem *MoLSA* vēlas mazināt savu negatīvo ietekmi uz vidi (koncentrējoties uz atkritumu apjoma samazināšanu, koksnes ētisku ieguvu utt.), izskaust cilvēktiesību pārkāpumus savās piegādes ķēdēs, atbalstīt MVU un sociālo uzņēmumu spēju sniegt pakalpojumus valsts iestādēm un atbalstīt nelabvēlīgā situācijā esošu personu reintegrāciju sabiedrībā.

Laika gaitā šī pieeja attīstījās, kļūstot par stratēģiskāku domāšanu par iepirkuma spēku. Nesen šī stratēģija tika atjaunināta, un tagad tā ir vairāk vērsta uz *SRPP* pilnveidošanu pakļautībā esošajās organizācijās (Nodarbinātības birojs, Sociālā nodrošinājuma iestāde). Visas organizācijas *SRPP* ietekmes uzraudzība un novērtēšana ir viens no turpmākajiem mērķiem.

Pārbaude

Pretendenti varēja apliecināt atbilstību šai prasībai, piedaloties *Fair Wear Foundation (FWF)* vai citā sistēmā, kas kontrolē darba apstākļus visā viņu piegādes ķēdē. Kad organizācija iestājas *FWF*, tā pauž apņemšanos īstenot astoņus *FWF* darba standartus savā piegādes ķēdē:

- darbs ir brīvi izvēlēts;
- darbā nav diskriminācijas;
- netiek ekspluatēts bērnu darbs;
- biedrošanās brīvība un tiesības slēgt koplīgumu;
- tiek maksāts iztikas minimums;
- darba laiks nav pārmērīgi ilgs;
- droši un veselībai nekaitīgi darba apstākļi;
- juridiski saistošas darba attiecības.

Pretendentiem par katru preču veidu bija jānorāda arī ražotājs, zīmols un ražošanas vieta. Tas tika darīts, lai iepirkuma rīkotājam būtu vairāk vai mazāk redzami darba apstākļi piegādes ķēdē un spēja tos kontrolēt.

Līguma vērtība

Kopējā līguma vērtība bija 550 000 EUR.

Instruments

Direktīvas 2014/24/ES 58. pants un XII pielikums, kā arī 18. panta 2. punkts.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Darba un sociālo lietu ministrija (*MoLSA*).
- Darbinieki, kurus nodarbina *MoLSA* piegādātāji.

Sociālā ietekme

- Darba un sociālo standartu pārkāpumu risks tekstilizstrādājumu ražošanas laikā tika samazināts, atslases posmā kā īpašus dalības nosacījumus izmantojot sociālās prasības.
- Tādējādi piegādes ķēde kļuva pārredzamāka.

Citi ieguvumi

- Uzvarējušais pretendents nodarbina personas ar sodāmību, kuras saņem iespēju pilnveidot darba prasmes un iegūt atsauksmes, kas sekmēs šo personu reintegrāciju sabiedrībā.
- Saskaņā ar informāciju, ko snieguši uzvarējušie pretendenti, ražošanu nav nepieciešams nodot ārpalpojumā uz valstīm, kuru darba sistēmas pircējs nevar pārbaudīt.
- Koncentrēšanās uz sociāli atbildīgiem iegādājamo preču ražošanas nosacījumiem var palīdzēt radīt ekonomikas dalībniekiem līdzvērtīgus konkurences apstākļus. Līgumslēdzējai iestādei nav "jāpērk lēti uz citu cilvēku rēķina".

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasautājumi

- Ja līgumslēdzēja iestāde to prasa, tekstilrūpniecība zināmā mērā spēj garantēt atbilstību darba tiesībām ražošanas procesā.
- Vienkāršas prasības nodrošināt piegādes ķēdes pārredzamību var sniegt negaidītus labumus, kas pārsniedz līgumā noteiktās prasības, piemēram, kriminālnoziedznieku reintegrāciju sabiedrībā.
- Nosacījumu uzraudzība līguma izpildes laikā joprojām ir apgrūtināta.
- Joprojām ir jāpilnveido izejvielu (piemēram, kokvilnas) ražošanas apstākļu uzraudzība.
- Saskaņā ar savu stratēģiju *MoLSA* turpina apzināt turpmākus piedāvājumu konkursus, kas būtu piemēroti iespēju pārbaudīšanai. Turklāt tā parāda reālos gadījumus citiem iepirkumu rīkotājiem, lai mācītu tos, kā kļūt par ilgtspējīgiem iepirkumu rīkotājiem, un motivētu par tādiem kļūt. Tā arī cenšas pilnveidot līgumu pārvaldības, līgumu rezultātu uzraudzības un novērtēšanas un līguma vērtības noteikšanas iekšējās procedūras.
- Lai nodrošinātu globālo piegādes ķēžu pārredzamību, ir nepieciešama sadarbība. Papildu izmaksas un pasākumi, kas saistīti ar šādas sadarbības īstenošanu, ir attaisnojami, ja tie palīdz pircējam pārliecināties par apstākļu kvalitāti visā iegādāto preču piegādes ķēdē.
- Sociāli atbildīga publiskā iepirkuma organizēšanā nav vienkāršu risinājumu; tas prasa laiku, atdevi un kritisko domāšanu. Tomēr tas sniedz daudz ieguvumu, piemēram, iepirkuma process tiek labāk organizēts, tiek labāk izprastas pircēja vajadzības un preces kvalitāte, laba sirdsapziņa par iepirkumiem, taisnīgi darba apstākļi un cena, liela uzmanība tiek pievērsta atgriezeniskajai saitei, un šim administratīvajam procesam tiek piemērota radoša pieeja. Ir vērts spert pirmo soli un mācīties procesa gaitā.

Kontaktpersona(-as)

Adam Gromnica, adam.gromnica@mpsv.cz, un Eva Chvalková, eva.chvalkowska@mpsv.cz, Darba un sociālo lietu ministrija.

45. Gentes pieeja sociāli atbildīgu darba apgērba iepirkšanai

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Gentes [*Ghent*] pašvaldība, Beļģija

Produktu vai pakalpojumu nozare: tekstilizstrādājumi

Īevads / iepirkuma mērķi

2014. gadā Gentes pilsēta atjaunināja savu iepirkuma politiku, lai iepirkumos pilnībā ietvertu ilgtspēju. Šo centienu sociālie mērķi citu starpā ir sekmēt nelabvēlīgā situācijā esošu grupu nodarbinātību, veicināt vietējo ekonomisko izaugsmi un integrēt starptautiskos standartus un godīgas tirdzniecības principus. Pēc tam 2016. gadā pilsēta kopā ar Flandrijas pilsētu un pašvaldību asociāciju (VVSG) apņēmas piemērot šos mērķus darba apgērba iepirkumos.

Gente bija pirmā godīgas tirdzniecības pilsēta Beļģijā un pirmā godīgas tirdzniecības galvaspilsēta Eiropā, un tā aktīvi veicina pircēju un piegādātāju izpratni par godīgas modes tēmu.

Priekšmets

Sociāli atbildīgs darba apgērba iepirkums.

Iepirkuma posms un kritēriji

Līgums sākās 2018. gada pirmajā pusē. Gente veica iepirkumu trīs posmos.

- Iepriekšējo publisko piedāvājumu konkursu analīze nolūkā atrast labākās prakses piemērus, kā iekļaut ilgtspēju darba apgērba specifikācijās Flandrijas reģionā un ārpus tā.
- Plaša tirgus izpēte, kuru veica Gente un VVSG un kurā tās izvērtēja tirgus gatavību, piegādes ķēžu pārredzamību un marķējuma potenciālu nozarē, kā arī apkopāja piegādātāju viedokļus par ilgtspējīgu pieprasījumu un sociālo klauzulu izmantošanu publiskajā iepirkumā. Veicot šo izpēti, Gente saprata, ka tirgus nav gatavs nodrošināt vajadzīgo ietekmes uz vidi un sociālās ietekmes līmeni.
- Tādas sociāli atbildīga darba apgērba rīkkopas¹⁵ izstrāde piegādātājiem un iepirkuma rīkotājiem, kura sniedz tiem vadlīnijas par uzlabojumiem, kas veicami līguma izpildes gaitā. Pilsēta sadalīja pamatnolīgumu piecās daļās, kurās tika prasīts atšķirīgs sniegums sociālajā un vides aizsardzības jomā, un rīkkopā tika definēts katrs snieguma līmenis. Rīkkopā ir arī norādīts, kādi pierādījumi pretendentiem ir jāiesniedz, un sīki izklāstīts, kādā veidā var panākt atbildīgāku darba apgērba iepirkšanu, un piegādātājiem ar līguma klauzulām ir uzlikts pienākums šos norādījumus ievērot.

Procedūras pirmajā posmā pretendentiem bija:

1. jāparaksta rīcības kodekss par "sociāli atbildīgu piegādes ķēdes pārvaldību";
2. jāaizpilda "sociāli atbildīgas piegādes ķēdes pārvaldības" anketa. Anketā bija jāsniedz vispārīga informācija par uzņēmumu, piegādes ķēdes pārredzamību un sociālajiem riskiem piegādes ķēdē. Šajā anketā sniegtās atbildes netika vērtētas, bet tās izmantoja kā atsauces mērījumu jeb pašvērtējumu, pamatojoties uz kuru notika Gentes pilsētas un piegādātāja dialogs;

¹⁵ <http://platforma-dev.eu/wp-content/uploads/2018/06/Toolbox-VVSG-EN.pdf>.

3. jāuzskaita transportlīdzekļi, ar kuriem tiks veiktas piegādes (emisiju standarts vismaz *Euro V* vai augstāks).

Pieteicās deviņi piegādātāji. Pieci no tiem izpildīja iepriekš minētos pienākumus un tika pielaisti otrajam posmam.

Tad šiem pieciem atlasītajiem kandidātiem tika nosūtītas tehniskās specifikācijas. Tas bija procedūras otrais posms.

Piešķiršanas kritēriji katrai daļai bija atšķirīgi, tomēr kopumā tika vērtēta cena, kvalitāte (laboratorijas testu rezultāti un paraugi) un apģērba novalkājāmība. Minimālie prasītie kvalitātes rādītāji tika aprakstīti tehniskajos kritērijos. Saskaņā ar piešķiršanas kritērijiem, kas saistīti ar kvalitāti, papildu punkti tika piešķirti piegādātājiem, kas piedāvāja tādu kvalitāti, kura ir augstāka nekā tehniskajos kritērijos norādītā. Gentes pilsēta saņēma piecus piedāvājumus, un galu galā katra daļa tika piešķirta citam piegādātājam.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Galvenie mērķi bija integrēt starptautisko darba tiesību konvenciju garantijas un palielināt pārredzamību visā tekstilizstrādājumu piegādes ķēdē.

Gente saviem piegādātājiem prasa, no vienas puses, ievērot minimālos starptautiskos darba standartus un cilvēktiesības un maksāt iztikas minimumu un, no otras puses, pastāvīgi uzlabot sociālos apstākļus iepirkto preču piegādes ķēdēs.

Līgumslēdzējam (un apakšuzņēmējiem, kas iesaistīti Gentes pilsētas iepirkto preču ražošanā) atlases posmā bija jāaņem visas līguma darbības laikā nodrošināt darba apstākļu pārredzamību visu preču piegādes ķēdēs un tos pastāvīgi uzlabot. Šis uzlabošanas process ietver turpmāk minētos elementus.

- Tiek ievēroti un aktīvi piemēroti rīcības kodeksā noteiktie vispārējie korporatīvās sociālās atbildības un sociāli atbildīgas ķēdes pārvaldības principi. Rīcības kodeksa principi ir izstrādāti, pamatojoties uz Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) starptautiskajiem standartiem, un ir saskaņā ar galvenajiem starptautiskajiem standartiem, piemēram, *ISO 26000*, *GRI*, *ETI*, *FLA*, *Fair Wear Foundation*, *BSCI*, *SA 8000* un tamlīdzīgiem standartiem.
- Ikgadējie ziņojumi par sociālajiem riskiem ķēdē. Tie ir jāgatavo, pamatojoties uz ārēji pārbaudītu riska ziņojumu. Riska ziņojumi, ko sagatavojuši ilgtspējas revidenti (*Ecovadis* vai līdzvērtīgi), ļauj uzņēmumiem novērtēt savu globālo piegādātāju sniegumu vides un sociālajā jomā.
- Korektīvie pasākumi, kas veicami, lai tiktu ievēroti korporatīvās sociālās atbildības un sociāli atbildīgas ķēdes pārvaldības principi.

Pārbaude

- Piegādātāja sniegumu pārbauda trešās personas, piemēram, *Ecovadis* vai līdzvērtīga struktūra.
- Regulāri notiek pārraudzības sanāksmes ar piegādātājiem.
- Specializētie revidenti jau ir sagatavojuši vairākus ziņojumus par piecu piegādātāju sniegumu.
- Gente darbojas partnerībā ar saviem piegādātājiem, lai uzlabojumi tiktu sasniegti.

Līguma vērtība

Līguma paredzamā vērtība ir 1,2 miljoni EUR uz četriem gadiem.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 46. pants par līgumu sadalīšanu daļās.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Gentes pilsēta.
- Nolīgtie piegādātāji:
 - *Alsico* ilgtspējīgam darba apģērbam;
 - *Bel-Confect* parastajam darba apģērbam;
 - *Stemico* veļai un bērnu krūšautiņiem;
 - *Tric* darba apaviem;
 - *Fabory* cimdiem un citiem individuālās aizsardzības līdzekļiem.
- Flandrijas pilsētu un pašvaldību asociācija (VVSG).
- Ilgtspējas revidenti.

Sociālā ietekme

- Kopš līguma sagatavošanas posma sākuma piegādātāji ir guvuši labāku izpratni par savu atbildību šā mērķa sasniegšanā.
- Viens no piegādātājiem iestājās *Fair Wear Foundation*, citi piegādātāji ievāc informāciju, lai savas ķēdes padarītu pārredzamākas, un vēl citi jau ir pilnībā pārredzami un sociāli atbildīgi un tagad strādā ar trešo personu verificēšanas sistēmām.

Citi ieguvumi

- Darba apģērbs (vestes, bikses, T krekli), ja iespējams, ir izgatavots no organiskas un godīgas tirdzniecības principiem atbilstošas kokvilnas un pārstrādāta poliestera.
- Darba apģērbs ir jāpiegādā, nodrošinot CO₂ emisiju efektivitāti.
- Pēc novalkāšanas darba apģērbs tiks pārstrādāts, izgatavojot no tā izolācijas materiālus un dārza solus.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasūtājumi

- Darba apģērba piegādātāji bija ieinteresēti sadarboties, lai pastāvīgi uzlabotu darba apstākļus piegādes ķēdē. Piegādātāji ir jāiesaista un jāatbalsta šādā rīcībā un jāstimulē šādi rīkoties.
- Līguma klauzulas ir tikai risinājuma viena daļa; lai gūtu sekmes, liela nozīme ir dialogam un partnerībai ar piegādātājiem. Tas būtu jāsāk vēl pirms piedāvājumu konkursa izsludināšanas un jāturpina līguma darbības laikā.
- Agrāk šāda veida iepirkumiem parasti bija tikai viena daļa. Iepirkumu sadalīšana vairākās daļās ir palīdzējusi nodrošināt veselīgu konkurenci un noteikt piemērotāko kandidātu katrai iepirkuma daļai.
- Gente sadarbojas ar piegādātājiem, lai sasniegtu mērķus pamatnolīguma īstenošanas gaitā. Tas ir mācību process, kurā pilsēta un piegādātāji cenšas viens otram palīdzēt.
- Lai pircējs un piegādātājs kopā panāktu reālu ietekmi, izšķirīgi svarīgi faktori ir pietiekams laiks un resursi, kā arī politiskā griba.
- Kā publiskā sektora pārstāvim pircējam ir nepieciešamas zināmas tehniskas zināšanas tekstilizstrādājumu jomā. Piemēram, Gentē atbildīgais darbinieks pabeidza mācību kursu, lai uzzinātu vairāk, kā tiek analizēta tekstilizstrādājumu kvalitāte (auduma stiprība, pilings, saraušanās).

- Ja iespējams, publiskajam pircējam būtu jāizvēlas procedūra, kas ļauj veikt sarunas. Atklāta publiskā procedūra ir ļoti strikta, un, ja, piemēram, trūkst viena parauga, pastāv risks, ka procedūra ir jāaptur un pilnībā jāsāk no jauna.
- Tiklīdz tika piešķirtas jauno līgumu slēgšanas tiesības, prioritāri bija jānodrošina, ka viss tiek praktiski noorganizēts, proti, tiek pielāgotas pasūtīšanas sistēmas, tiek organizētas sākuma sanāksmes ar gala lietotājiem, un tie tiek informēti, tiek nodrošināts, ka pirms pasūtīšanas apģērbs ir pieejams piemērīšanai, tiek noslēgtas vienošanās par piegādēm ar piegādātājiem, ar veļas mazgātavām.
- Turpmākie uzdevumi ir atvēlēt vajadzīgo laiku pārraudzības sanāksmēm un trešo personu ziņojumiem, pievērst uzmanību piegādes ķēdēm, kas vēl nav pilnībā pārredzamas, un vajadzības gadījumā piemērot korektīvus pasākumus.

Kontaktpersona(-as)

Aline De Cokere, iepirkuma rīkotāja, Gentes pilsēta, Aline.DeCokere@stad.gent.

46. Atbilstības SDO galvenajiem darba standartiem pārbaudes vienkāršošana tekstilizstrādājumu nozarē

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Bonnas [Bonn] pilsēta, Vācija

Produktu vai pakalpojumu nozare: tekstilizstrādājumi

Levads / iepirkuma mērķi

Bonnas pilsēta ir apņēmusies nodrošināt, ka publiskā iepirkuma līgumi tiek piešķirti vienīgi uzņēmumiem, kas nodrošina, ka iepirktās preces ir iegūtas vai izgatavotas, ievērojot minimālos standartus, kas noteikti SDO galvenajos darba standartos.

Tekstilizstrādājumu nozarē pastāv vairāki marķējumi, kas apliecina ētisku ražošanu, un vairāku ieinteresēto personu kopīgi izstrādātas iniciatīvas (piemēram, fonds *Fair Wear Foundation* vai ētiskas tirdzniecības iniciatīva), kas var palīdzēt pārliecināties par pilnīgu vai daļēju atbilstību galvenajiem darba standartiem. Tomēr ne vienmēr var skaidri zināt, kāds marķējums vai līdzvērtīgs pierādījums ir nepieciešams, lai pārbaudītu katru konkrēto standartu.

Lai pārvarētu šo problēmu, Bonnas pilsēta sadarbībā ar NVO *FEMNET* ir izstrādājusi lietošanai ērtu sociālo kritēriju anketu, kas ļauj pretendentiem viegli pārbaudīt atbilstību katram kritērijam, izmantojot marķējumu, dalību kādā iniciatīvā vai alternatīvu pierādījumu, piemēram, neatkarīgas trešās personas veiktu sociālo revīziju vai pārvaldības revīziju.

Sociālo kritēriju anketa pirmo reizi tika izmēģināta 2016. gadā, kad tika organizēts piedāvājumu konkurss par apzaļumošanas darbu veicējiem paredzēto formastērpu iegādi, kas būtu ražoti sociāli atbildīgos darba apstākļos. Anketa tika izstrādāta, ņemot vērā tirgus analīzi, kas palīdzēja Bonnai noteikt, kāds būtu atbilstošais pierādījums katram prasītajam sociālajam standartam, kā arī sadalīt iepirkumu daļās atbilstoši pierādījumiem par ētiski ražota apģērba pieejamību tirgū.

2018. gadā tika publicēts otrs uzaicinājums iesniegt piedāvājumus, šoreiz tajā bija iekļautas arī daļas par ādas izstrādājumiem. Mērķis bija iegādāties izturīgu darba apģērbu, vienlaikus stiprinot tos preču nodrošinātājus, kas jau ir apņēmusies ražot preces sociāli pieņemamā veidā.

Priekšmets

Darba apģērbs un aizsargapģērbs, ieskaitot ādas izstrādājumus.

Iepirkuma posms un kritēriji

2018. gadā rīkotajā darba apģērba iepirkumā piešķiršanas kritērijiem bija šāds svērums:

- cena (40 %);
- lietošanas vērtība (30 %) — par kvalitāti, meistarību un aprīkojumu varēja iegūt vienādu punktu skaitu. Punktu piešķīra ekspertu grupa, kuras sastāvā bija lietotāji, par veselību un drošību atbildīgās personas un Personāla padome (ievēlēta struktūra, kas pārstāv personāla intereses un kas parasti ir Vācijas organizācijās);
- sociālie kritēriji (30 %) — punktu skaitu nosaka saskaņā ar sociālo kritēriju anketu (kuras apraksts sniegts sadaļā "Pārbaude").

Piedāvājumiem bija jāpievieno sociālo kritēriju anketa, kurā bija deviņi jautājumi par katru iepērkamo preci. Jautājumi attiecās uz ražošanas apstākļiem galīgajā ražošanas posmā (proti, ražotnē, kurā pabeidz iegādājamās preces ražošanu).

Sociālo kritēriju anketā ir skaidri norādīts, kādu veidu pārbaudes līdzekļi ir pieļaujami (t. i., attiecīgi trešo personu tekstilizstrādājumu zīmogi, sertifikāti vai dalība iniciatīvā). Dažu veidu pārbaudes līdzekļus var izmantot, lai sniegtu apstiprinošu atbildi uz visiem turpmāk norādītajiem jautājumiem (un tādējādi iegūt maksimālo punktu skaitu — 29 punktus). Citu veidu pārbaudes līdzekļus var izmantot, lai apstiprinoši atbildētu tikai uz dažiem no turpmāk uzskaitītajiem jautājumiem un tādējādi iegūtu attiecīgu punktu skaitu. Par katru jautājumu iegūstamo maksimālo punktu skaitu noteica atkarībā no tā, kāda ir attiecīgā sociālā ietekme (iekavās ir norādīts pieejamo punktu skaits par katru jautājumu).

1. Vai jūs kā izplatītājs vai zīmols apzināt riskus un to ietekmi uz SDO standartu ievērošanu konkrētās iepērkamās preces galīgajā ražošanas posmā? (2 punkti)
2. Vai jūs kā izplatītājs vai zīmols, kā arī jūsu iespējamie apakšuzņēmēji esat rakstiski apņēmušies ievērot minētos sociālos standartus konkrētās iepērkamās preces galīgajā ražošanas posmā? (1 punkts)
3. Vai jūs kā izplatītājs vai zīmols atbalstāt, ka konkrētās iepērkamās preces galīgajā ražošanas posmā vietējā valodā tiek izsludināts rīcības kodekss (t. i., rīcībpolitikas un noteikumu kopums, ko uzņēmums ir apņēmis ievērot), ko piemēro arī apakšuzņēmējiem, ja tādi ir? (3 punkti)
4. Vai jūs kā izplatītājs vai zīmols zināt ražotni, kurā iepērkamā prece, kas tika pasūtīta konkrētajā pasūtījumā, tika saražota kā galaprodukts? (3 punkti)
5. Vai jūs kā izplatītājs vai zīmols pārbaudāt, vai tiek ievēroti minētie sociālie standarti, rīkojot neatkarīgas sociālās revīzijas konkrētās iepērkamās preces galīgajā ražošanas posmā? (3 punkti)
6. Vai jūs kā izplatītājs vai zīmols veicināt atbilstību minētajiem sociālajiem standartiem galīgajā ražošanas posmā līguma ietvaros, regulāri un neatkarīgi pārskatot savas vai zīmola uzņēmuma vadības sistēmu (proti, kā tā ietekmē atbilstību sociālajiem standartiem)? (5 punkti)
7. Vai ir ieviesta uzticības līnija anonīmu sūdzību iesniegšanai, lai jums vai zīmolam būtu vieglāk atklāt iespējamus riskus attiecībā uz atbilstību minētajiem sociālajiem standartiem konkrētā pasūtījuma galīgajā ražošanas posmā? (3 punkti)
8. Ja iespējamus riskus nosakāt jūs vai zīmols, vai atbilstību minētajiem sociālajiem standartiem galīgajā ražošanas posmā nosaka neatkarīga, ar rūpnīcu nesaistīta, uz vietas esoša kontaktpersona? (5 punkti)
9. Vai jūs kā izplatītājs vai zīmols atbalstāt ražotājus, nodrošinot ražotnes vadībai un darbiniekiem apmācību par sociāli atbildīgiem ražošanas apstākļiem galīgajā ražošanas posmā? (4 punkti)

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Ar šo iepirkumu Bonna vēlas uzlabot apstākļus tekstilizstrādājumu piegādes ķēdē, nodrošinot, ka saskaņā ar šo līgumu izgatavotie tekstilizstrādājumi tiek ražoti apstākļos, kas atbilst šādām SDO pamatkonvencijām:

- Konvencija par biedrošanās brīvību un tiesību apvienoties aizsardzību, 1948. g. (Nr. 87);
- Konvencija par tiesībām uz apvienošanās organizācijās un kolektīvo līgumu slēgšanu, 1949. g. (Nr. 98);
- Piespiedu darba konvencija, 1930. g. (Nr. 29) (un tās 2014. gada protokols);
- Konvencija par piespiedu darba izskaušanu, 1957. g. (Nr. 105);
- Konvencija par minimālo vecumu, 1973. g. (Nr. 138);

- Bērnu darba jaunāko formu konvencija, 1999. g. (Nr. 182);
- Konvencija par vienlīdzīgu atlīdzību, 1951. g. (Nr. 100);
- Konvencija par diskrimināciju nodarbinātībā un profesijā, 1958. g. (Nr. 111).

Pārbaude

Sociālo kritēriju anketā ir norādīts, kāds pierādījums ir nepieciešams saistībā ar katru jautājumu. Taču, lai ietaupītu laiku un resursus, Bonna sniedza arī iespēju atbildēt uz vairākiem jautājumiem uzreiz, precizējot, kuri marķējumi vai iniciatīvas attiecas uz kuriem jautājumiem (un tādējādi pierāda atbilstību SDO pamatstandartiem). Tas ir darīts četros posmos jeb iedaļās.

- 1. iedaļa "Ražotājvalsts". Ja preces nav ražotas valstīs, kas ietvertas APK jaunattīstības valstu un teritoriju sarakstā — pielikumā iekļautajā uzskaitījumā — (kā noteikts pēc preces apzīmējuma "Made in"), uzskatāms, ka uz visiem jautājumiem ir atbildēts apmierinoši un tiek piešķirti 29 punkti.
- 2. iedaļa. Ja 1. iedaļu nepiemēro, visu SDO standartu ievērošanu var pietiekami pierādīt šādā veidā:
 - ar apliecinājumu par dalību organizācijā *Fair Wear Foundation (FWF)*;
 - ar apliecinājumu par dalību asociācijā *Fair Labour Association (FLA)*;
 - ar apliecinājumu par zīmogu, sertifikātu vai dalību, kas ir līdzvērtīga dalībai *FWF* vai *FLA*.

Ja ir piemērojams kāds no šiem punktiem, uzskatāms, ka uz visiem jautājumiem ir atbildēts apmierinoši un tiek piešķirti 29 punkti.

- 3. iedaļa. Ja 2. iedaļu nepiemēro, uz jautājumu grupām apmierinošu atbildi var sniegt šādā veidā:
 - ar apliecinājumu, ka ir asociācijas *International Association of Natural Textiles* kvalitātes zīmogs *IVN certified* > uzskatāms, ka ar šā standarta kritērijiem pietiek, lai apmierinoši atbildētu uz 2., 3. un 7. jautājumu. Tiek piešķirti septiņi punkti;
 - ar apliecinājumu, ka tiek izpildīts starptautiskais sociālās pārskatatbildības standarts 8000 (*SA 8000*) > uzskatāms, ka ar šā standarta kritērijiem pietiek, lai apmierinoši atbildētu uz 2., 3., 4., 5. un 7. jautājumu. Tiek piešķirti 13 punkti;
 - ar apliecinājumu, ka ir *Fairtrade Textile* standarta zīmogs (*FTT*) > uzskatāms, ka ar šā standarta kritērijiem pietiek, lai apmierinoši atbildētu uz 1., 2., 3., 4., 5., 7., 8. un 9. jautājumu. Tiek piešķirti 24 punkti;
 - ar apliecinājumu par dalību Uzņēmējdarbības sociālās atbilstības iniciatīvā (*Business Social Compliance Initiative (BSCI)*) > uzskatāms, ka ar šā standarta kritērijiem pietiek, lai apmierinoši atbildētu uz 2., 3., 5., 7. un 9. jautājumu. Tiek piešķirti 14 punkti;
 - ar apliecinājumu, ka ir ilgtspējīgas tekstilizstrādājumu ražošanas sertifikāts (*Sustainable Textile Production Certificate (STeP)*) > uzskatāms, ka ar šā standarta kritērijiem pietiek, lai apmierinoši atbildētu uz 1., 2., 4., 5., 6. un 7. jautājumu. Tiek piešķirti 14 punkti;
 - ar apliecinājumu par dalību Ētiskas tirdzniecības iniciatīvā (*Ethical Trading Initiative (ETI)*) > uzskatāms, ka ar šā standarta kritērijiem pietiek, lai apmierinoši atbildētu uz 1., 2., 3., 6., 7., 8. un 9. jautājumu. Tiek piešķirti 23 punkti;
 - apliecinājums, ka ir līdzvērtīgs zīmogs, sertifikāts vai dalība, ar ko pietiek, lai apmierinoši atbildētu uz atsevišķiem anketas jautājumiem. Punktu piešķir atbilstoši tam, uz cik jautājumiem var sniegt apmierinošu atbildi.

- 4. iedaļa. Ja 3. iedaļu nepiemēro, tāpat ir iespējams sniegt apmierinošu atbildi uz katru anketas jautājumu ar noteikumu, ka atbildes var pārbaudīt, izmantojot anketā uzskaitītās attiecīgās "alternatīvās atsauces".

Ja nav pieejami apliecinājumi zīmogu, sertifikātu, dalības veidā (vai līdzvērtīgā veidā) vai ja anketa ir aizpildīta, nesniedzot atbilstošus pārbaudes līdzekļus (kas uzskaitīti anketā), punkti netiek piešķirti.

Līguma vērtība

121 116,03 EUR (divu gadu līgums)

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 18. panta 2. punkts (par atbilstību piemērojamiem pienākumiem vides, sociālo un darba tiesību jomā) un 67. pants (par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem).
- Koplīgumi un Vācijas publisko iepirkumu tiesību akti.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Bonnas pilsēta.
- Nolīgtais piegādātājs.
- Pārbaudes atbalsta sniedzējs: *FEMNET*.

Sociālā ietekme

Pārliecinoties par atbilstību galvenajiem SDO standartiem, ir iespējams nodrošināt, ka iepērkamās preces tiek izgatavotas ražotnē, kur tiek ievērotas šādas darba ņēmēju pamattiesības¹⁶:

- biedrošanās brīvība un tiesību uz koplīguma slēgšanu faktiska atzišana;
- visu veidu piespiedu vai obligātā darba izskaušana;
- bērnu darba faktiska izskaušana;
- diskriminācijas izskaušana attiecībā uz nodarbinātību un profesiju.

Citi ieguvumi

- Bonna saņēma 11 piedāvājumus, kas ir uzlabojums salīdzinājumā ar iepriekšējo piedāvājumu konkursu un ir labs rezultāts attiecībā uz specializētu tirgu.
- Bonna ir vienkāršojusi procesu, kā tiek pārbaudīta atbilstība SDO standartiem, palielinot marķējumu un iniciatīvu pārredzamību pretendentiem un iepirkuma organizētājiem.
- Šo pieeju var efektīvi atkārtot citi tekstilizstrādājumu iepirkumu organizētāji. Līdzīgu pieeju varētu izstrādāt arī citās nozarēs.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Līguma slēgšanas atkārtotajā piedāvājumu konkursā tika palielināts sociālo kritēriju īpatsvars salīdzinājumā ar izmēģinājuma piedāvājumu konkursu, proti, no 15 % līdz 30 % no kopējā vērtēšanas

¹⁶ Šo pieeju var pamatot ar vienlīdzīgas attieksmes principu, kas paredz, ka pret salīdzināmām situācijām neattiecas atšķirīgi un pret atšķirīgām situācijām neattiecas vienādi, ja vien šāda attieksme nav objektīvi pamatota. Šajā gadījumā uzskata, ka atšķirīgais riska profils attiecībā uz darba pamattiesību pārkāpumiem attīstītajās un jaunattīstības valstīs attaisno atšķirīgo attieksmi pret šīm valstīm anketā.

kritēriju apjoma. Tas nozīmē, ka pretendenti var iegūt līguma slēgšanas tiesības pat tad, ja tiem nav lētākais piedāvājums.

- Svarīgs solis bija dialogs ar pretendentiem, kas bija nepieciešams, lai pārliecinātos, ka anketa ir saprotama, un lai pretendenti varētu uzdot jautājumus par vispārējo iepirkuma procedūru.

Kontaktpersona(-as)

Sabrina Ahrend, Iepirkumu pakalpojumu nodaļa, Bonnas pilsēta, referatvergabedienste@bonn.de, un *Rosa Grabe*, godīga publiskā iepirkuma projektu vadītāja, *FEMNET*, beschaffung@femnet-ev.de.

47. Koncesija par lietotu apģērbu vākšanu un tekstilatkritumu apsaimniekošanu Madridē — līguma daļa, kas rezervēta darbā iekārtošanas sociālajiem uzņēmumiem

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Madrides pašvaldība, Spānija

Produktu vai pakalpojumu nozare: lietotu apģērbu vākšana un tekstilatkritumu apsaimniekošana

Ievads / iepirkuma mērķi

Madrides pašvaldības mērķis ir veicināt ilgtspējīgu un integrētu pieeju atkritumu vākšanas un apsaimniekošanas jomā, tostarp veicināt lielākas darba iespējas personām, kas ir attālinātas no darba tirgiem un ir pakļautas sociālās atstumtības riskam. Atzīstot, ka darbā iekārtošanas sociālie uzņēmumi (*WISE*) būtiski veicina šādu personu grupu nodarbinātību, pašvaldība izsludināja koncesijas līguma tiesību piešķiršanas procedūru par lietotu apģērbu vākšanu un tekstilatkritumu apsaimniekošanu, šo līgumu sadalot daļās. Saskaņā ar līgumu ir paredzēts izvietot 1150 konteinerus visā Madrides pilsētā. Viena no daļām tika rezervēta darbā iekārtošanas sociālajiem uzņēmumiem (*WISE*).

Priekšmets

Lietotu apģērbu vākšana un tekstilatkritumu apsaimniekošana.

Iepirkuma posms un kritēriji

Iepirkumu procedūras pamatā ir tiesību norma, kura ietverta Spānijas tiesību aktos un attiecas uz privileģēto tiesību līgumiem (Likums Nr. 9/2017, 4.a papildu noteikums (*disposición adicional 4a*)) un kurā ir iekļauts Direktīvas 2014/23/ES 24. pants un Direktīvas 2014/24/ES 20. pants. Privileģētās tiesības tika piemērotas vienai no trim līguma daļām, konkursā ļaujot piedalīties tikai darbā iekārtošanas sociālajiem uzņēmumiem, kuriem bija jāpierāda, ka ir reģistrēti kā sociālie uzņēmumi, un bija jāapliecina sava statusa spēkā esība.

Pirmsiepirkuma posms. Pirms piedāvājumu konkursa izsludināšanas *WISE* bija iespēja sadarboties ar līgumslēdzēju iestādi, lai noteiktu spējas, apspriestu iespēju līgumu sadalīt daļās, noteiktu, kādas nodevas ir piemērojamas konteineru novietošanai publiskajā telpā, utt. Apspriedēs varēja piedalīties visi līgumā ieinteresētie *WISE*. Šajā saistībā pašvaldība sazinājās ar vietējām jumta organizācijām, kas izplatīja informāciju saviem biedriem. Šāda rūpīga pirmsiepirkuma darba rezultātā tika iegūta sīkāka informācija par trešā sektora tirgu Madrides pilsētā un uzlabota līgumslēdzēju iestāžu sapratne par stāvokli šajā tirgū.

Koncesija ir sadalīta trīs daļās, kas katra attiecas uz atšķirīgiem pilsētas rajoniem (1. daļa: 366 konteineri; 2. daļa: 419 konteineri; 3. daļa: 365 konteineri). 3. daļa, kas aptver pilsētas dienvidu rajonus, ir rezervēta *WISE*, ņemot vērā šīs teritorijas sociāli ekonomiskos rādītājus, proti, ka tajā ienākumu līmenis ir zemāks par vidējo. Turklāt piegādātājam bija vieglāk piekļūt nepieciešamajai lietotā apģērba vākšanas un apsaimniekošanas infrastruktūrai, jo rūpnieciskā zeme bija pieejama par cenām, kas ir zemākas nekā vidēji pilsētā.

Šajā procedūrā ietilpst arī sociālie apsvērumi kā līguma izpildes nosacījumi:

- pienākums ievērot piemērojamus noteikumus darba un sociālajā jomā, tostarp kritērijus par piekļūstamību un universālu dizainu, kā arī ievērot ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām;
- garantija, ka iespējami lielāko tekstilizstrādājumu un audumu daļu var izmantot atkārtoti;

- prasība sniegt līgumslēdzējai iestādei visus attiecīgos dokumentus par nodarbinātajiem darba ņēmējiem;
- prasība, ka visi ar pakalpojuma sniegšanu saistītie izplatāmie materiāli ir dzimumneitrāli.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

- Nodrošināt darba iespējas personām, kas ir attālinātas no darba tirgiem un ir pakļautas sociālās atstumtības riskam.
- Veicināt sociālās ekonomikas dalībnieku piekļuvi publiskā iepirkuma tirgiem.
- Nodrošināt pienācīgus darba standartus personām, kas tiek nodarbinātas aizsargātās darbnīcās, aizsargātās nodarbinātības programmās un darbā iekārtošanas sociālajos uzņēmumos.

Pārbaude

Madrides pilsētas valsts sociālie dienesti norāda personas, kas ir nodarbināmas rezervētās līguma daļas izpildei. Atbalsttiesīgiem kandidātiem ir jābūt valsts sociālā dienesta izdotam apliecinājumam, ka tie ir sociāli atstumti. Atbalsttiesīgās mērķgrupas ir ļoti dažādas, tās var būt ilgstošie bezdarbnieki, migranti, etniskās minoritātes, vientuļās mātes, kas pakļautas nabadzības riskam, vai vardarbībā cietušas sievietes.

Lai veicinātu sociālās iekļautības mērķus, kā arī iegūtās darbvietas ilgtspēju, atbalsta saņēmējiem, kas piedalās darbā iekļaušanas programmā, ir izstrādāts personalizēts integrēšanas ceļš. Līdztekus darba līgumiem darba ņēmēji paraksta ar darba konsultantu individuālo integrācijas vienošanos, kurā tiek noteikti konkrēti pasākumi, ko darba ņēmēji apņemas veikt, lai uzlabotu savu nodarbināmību. Tiek akcentēti ar darbu saistīti pasākumi, ieskaitot pamata kvalifikācijas, piemēram, transportlīdzekļa vadītāja vai autokrāvēja operatora apliecības, ieguves pasākumus, valodas prasmju un vispārējo prasmju apguves pasākumus, kā arī sociālās iekļautības aspekti, piemēram, mājokļa, vaļasprieku, veselības aprūpes un citu veidu atbalsts personai un tās mājsaimniecībai.

Izaugsmes vadība darbavietā palīdz darba ņēmējiem pilnveidot konkrētā darba prasmes, kā arī precizitāti, higiēnu, saziņu un mijiedarbību ar citiem darba ņēmējiem.

Līguma vērtība

Līguma kopējā vērtība bija 5 472 852,50 EUR. Līguma 3. daļas vērtība bija 232 687,50 EUR. Tā kā šī ir koncesija, līguma vērtība tika izteikta kā summa, ko pretendenti samaksājuši līgumslēdzējai iestādei. Nosakot zemāku cenu līguma 3. daļai (75 EUR par konteineru), līgumslēdzēja iestāde gribēja kompensēt augstākas izmaksas, kas *WISE* ir radušās tā īpašā statusa dēļ.

Instruments

- Direktīvas 2014/23/ES 24. pants (ar ko atļauj privileģēto tiesību koncesijas).
- Procedūra ir īstenota saskaņā ar Atkritumu novēršanas un apsaimniekošanas stratēģiju, ko Madrides pilsēta ir izstrādājusi 2018.–2022. gadam. Viens no stratēģijas mērķiem ir stimulēt nodarbinātību, tostarp tādu personu nodarbinātību, kas pakļautas sociālās atstumtības riskam.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Madrides pašvaldība.
- Noligtie piegādātāji: *Recumadrid* un *Solidanza*.
- Labuma guvēji: nodarbinātās personas.

Sociālā ietekme

- Ar šo līgumu tika radītas sešas jaunas pilna laika darbvietas personām, kurām ir slikta nodarbināmība. Dažos gadījumos darba ņēmēji dzīvo pilsētas rajonos, kuros notiek apģērbu vākšana, tādējādi tiek veicināta sociālā kohēzija šajos rajonos. Būdami nodarbināti, darbā iekļaušanas programmā iesaistītie labuma guvēji nav bezdarbnieka vai sociālās palīdzības pabalstu saņēmēji un kā nodokļu maksātāji sniedz savu ieguldījumu sabiedrībai.
- Darbā iekļaušanas programmas dalībnieki saņem arī palīgpakalpojumus, kuru mērķis ir nodrošināt viņu iekļautību sabiedrībā un darba tirgū, piemēram, atbalstu apmācības, veselības aprūpes un mājokļa jomā.
- 2020. gada sākumā iespējas iekļaut personas darba tirgū paplašināsies, jo tiks izveidotas vēl četras pilna laika darbvietas.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Iepriekšējās apspriešanās ar tirgus dalībniekiem posms bija izšķirīgi svarīgs, lai līgumslēdzēja iestāde apzinātu *WISE* spējas un varētu pielāgot procedūras raksturlielumus, tādējādi nodrošinot iespēju tiem piekļūt publisko iepirkumu tirgiem.
- Partnerība kā svira, kas palielina mazāku ekonomikas dalībnieku līdzdalības iespējas. Uzvarējušais pretendents bija konsorcijs, ko veidoja divi darbā iekārtošanas sociālie uzņēmumi *Recumadrid* un *Solidanza*, kuriem bija interese par iepirkuma priekšmetu un kuriem abiem bija pieredze nelabvēlīgā situācijā nonākušu personu profesionālajā integrācijā. Abas organizācijas apvienojās, lai izpildītu līgumā noteiktās obligātās tehniskās un ekonomiskās prasības.
- Izpratnes veicināšana. Šis līgums ir devis ieguvumus gan sociālajā, gan vides jomā, jo darbuzņēmēji strādā, lai veicinātu mājsaimniecības preču un tekstilizstrādājumu atkārtotu izmantošanu. Šo līgumu darbuzņēmējs izmantoja, lai veicinātu izpratni par alternatīvām patēriņa iespējām, piemēram, lietotu apģērbu veikaliem, vides sargāšanu un atkritumu apsaimniekošanas ķēdēm.
- Galvenais problēmuzdevums ir pilnībā atzīt profesionālo darbu, ko veic *WISE*. Valsts iestādēm būtu jāturpina atbalstīt sociālās ekonomikas uzņēmumus un aprites ekonomiku, izsludinot jaunus piedāvājumu konkursus par lietotu apģērbu vākšanu un tekstilatkritumu apsaimniekošanu un privileģētās tiesības piemērojot visam līgumam (nevis tikai tā daļām).

Kontaktpersona(-as)

Cristina Salvador, [RECUMADRID](https://www.recumadrid.com) direktore, recumadrid@gmail.com, +34 914252384.

48. Darba apgērba iepirkums nolūkā veicināt nodarbinātību Zviedrijā

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts:

Iepirkumu centrs, Fālunas-Borlenges reģions, Zviedrija (*Upphandlingscenter Falun Borlänge regionen, UHC*)

Produktu vai pakalpojumu nozare: tekstilizstrādājumi

Ievads / iepirkuma mērķi

UHC ir reģionālā iepirkumu struktūra, kas rīko iepirkumus septiņām pašvaldībām Dālarnas [*Dalarna*] lēnē. *UHC* veic sociāli atbildīgus publiskos iepirkumus kopš 2016. gada. *UHC* ir vairāki mērķi sociālās ilgtspējas jomā, no kuriem viens ir panākt, lai vismaz 30 % no visiem ikgadējiem iepirkumiem palielina darba un/vai prakses iespējas personām, kas ir attālinātas no darba tirgus.

UHC savos iepirkumos koncentrējas arī uz iztikas minimumu, kas tiek definēts kā minimālais ienākums, kurš saistībā ar līguma izpildi darba ņēmējam ir jāsaņem, lai apmierinātu savas pamatvajadzības. Tā mērķis ir likt nozarei apzināties, ka valsts iepirkums būtu jāizmanto godīgas tirdzniecības un godīgu darba apstākļu veicināšanai.

Priekšmets

Darba apgērba iepirkums mājas aprūpes pakalpojumu, sociālo mājokļu un pirmsskolas personālam sešās Dālarnas lēnes pašvaldībās — Borlengē [*Borlänge*], Fālunā [*Falun*], Sēterā [*Säter*], Gangnefā [*Gagnef*], Hēdemūrā [*Hedemora*] un Ludvikā [*Ludvika*].

Iepirkuma posms un kritēriji

UHC izmanto trīs līguma izpildes nosacījumus, kas saistīti ar nodarbinātības palielināšanu.

- Piegādātājs piedalās dialogā ar *UHC* par to, kā tas var strādāt labāk ar sociālajiem apsvērumiem. Nolūks ir veicināt piegādātāju izpratni par sociālajiem apsvērumiem.
- Piegādātājs meklē iespējas piedāvāt darbu vai darba praksi personām, kas ir attālinātas no darba tirgus (piemēram, ilgstošiem bezdarbniekiem vai personām ar invaliditāti).
- Piegādātājs piedāvā trīs līdz sešus mēnešus ilgu darbu vai darba praksi vismaz vienai personai, kas pašreiz ir bez darba.

Darba apgērba iepirkumā piegādātājam vismaz vienai personai, kas ir attālināta no darba tirgus, bija jāpiedāvā trīs līdz sešus mēnešus ilga darba prakse saistībā ar līguma priekšmetu. Atbalsttiesīgās personas ir personas, kurām ir īpašas grūtības ienākt vai noturēties darba tirgū, piemēram, ilgstoši bezdarbnieki vai personas ar invaliditāti. Piegādātājs kā alternatīvu var piedāvāt personai (kas raksturota iepriekš) tiesības uz trīs līdz sešus mēnešus ilgu profesionālo apmācību saskaņā ar Zviedrijas Valsts nodarbinātības dienesta vai pašvaldības vadlīnijām.

Mērķis ir panākt, lai pēc prakses persona iegūst darbu, lai arī tā nav prasība. Uz šāda pamata nodarbinātas personas nedrīkst aizstāt citu personu, kuru piegādātājs jau nodarbina. Attiecībā uz godīgu tirdzniecību / iztikas minimumu piemēro turpmāk izklāstīto līguma nosacījumu.

UHC cenšas palielināt tādu preču īpatsvaru, kas tiek ražotas saskaņā ar nosacījumu, ka darbinieki, kuri ražo preces, saņem iztikas minimumu. Iztikas minimums ir atlīdzība, kas sedz personas pamatvajadzības. Tiek

gaidīts, ka piegādātājam ir pozitīva attieksme pret tādu preču un procedūru izstrādi, kas atbilst šai prasībai. Mērķis ir panākt, ka pamat nolīgumā ietvertās 1–5 preces (vismaz vienu preci) ražo piegādātājs vai apakšuzņēmējs, kas saviem darbiniekiem maksā algas atbilstoši valsts iztikas minimumam. To, ka prece ir ražota, ievērojot godīgus nosacījumus, var pierādīt, piemēram, ar godīgas tirdzniecības marķējumu.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

UHC ir vienota iepirkumu politika iepirkumu centrā iesaistītajām pašvaldībām, un tajā liels uzsvars tiek likts uz sociālo iepirkumu. Šajā darba apgērba iepirkumā *UHC* vēlējas nodrošināt iztikas minimumu un darba iespējas. *UHC* ņem vērā īpašas sešu pašvaldību prasības, kas attiecas uz sociālo atbildību. Galvenā uzmanība ir vērsta uz prasībām, kas attiecas uz līguma izpildi.

Pārbaude

UHC pastāvīgi seko piegādātāju darba un sociālajiem apsvērumiem. Tiklīdz tiek noslēgti nolīgumi, *UHC* tos pārskata kopā ar pašvaldību iepirkuma rīkotāju, *UHC* atbildīgo iepirkuma rīkotāju un piegādātāju. Darba apgērba iepirkumā tika piesaistīts arī sešu pašvaldību valsts nodarbinātības dienestu personāls ekspertu statusā, lai piegādātājam atlasītu piemērotākos darba ņēmējus. Pašvaldībām ir jānodrošina, ka prakses tiek apdrošinātas, tāpēc piegādātājs un pašvaldības noslēdz prakses nolīgumu. Pašvaldības regulāri sazinās ar piegādātāju attiecībā uz prakses un darba nodrošināšanu.

Līguma vērtība

Pamat nolīgums tiek slēgts uz četriem gadiem, un tā paredzamā kopējā vērtība ir 795 000 EUR.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 70. pants par līgumu izpildes nosacījumiem.
- Zviedrijas 2016. gada Likuma par publisko iepirkumu (*LOU*, 2016: 1145) 17. nodaļas 1. iedaļa.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: *Upphandlingscenter Falun-Borlänge Region (UHC)*.
- Šajā pamat nolīgumā iesaistītās pašvaldības: Borlenga, Fāluna, Sētera, Gagnefa, Hēdemūra un Ludvika.
- Nolīgtie piegādātāji: *Fristads* un *Procurator*.
- Sociālo klauzulu integrācijas atbalsta sniedzējs: valsts nodarbinātības dienesti.

Sociālā ietekme

UHC izmanto sociālās klauzulas primāri ar mērķi panākt bezdarbnieku iesaisti darba tirgū, veicināt godīgus darba nosacījumus un izstrādāt ilgtermiņa risinājumus sociālās ilgtspējas nodrošināšanai. *UHC* ir konstatējusi vairākas sekas, ko radījusi nodarbinātības palielināšanās:

- atstumtības samazinājums;
- garīgās veselības un drošības uzlabojums;
- lielāka kompetence;
- izmaksu efektivitāte.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasūtājumi

- Līgumslēdzējām struktūrām būtu jāpatur prātā, ka sociālās atbildības prasībām vajadzētu būt tādām, lai ieguvums būtu visām iesaistītajām personām.
- Pirms modernāko sociālo prasību iekļaušanas publiskā iepirkuma līgumos ir nepieciešams agrīns dialogs ar visiem attiecīgajiem dalībniekiem.
- Viens no galvenajiem izaicinājumiem nākotnē būs sadarbība ar organizācijām, kas var piemēlēt darbiniekus konkrētiem līgumiem. Iesākumā *UHC* nesadarbojās ar vietējiem nodarbinātības dienestiem. Kā iepirkuma rīkotājam *UHC* nav prasmju un piekļuves, kas nepieciešamas, lai atrastu piemērotāko personu katrai darbvietai, savukārt vietējām darba tirgus administrācijām tādas ir.

Kontaktpersona(-as)

Maria Fridholm, publiskā iepirkuma rīkotāja, *Upphandlingscenter*, Maria.fridholm@ludvika.se.

10. NOZARE. Cits

49. Nodarbinātības klauzulas transporta pakalpojumiem Varšavā

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Varšavas Pilsētas transporta pārvalde, Polija

Produktu vai pakalpojumu nozare: transports

Ievads / iepirkuma mērķi

Varšavas pilsēta ir izmantojusi gan privileģēto tiesību līgumus (kas rezervēti organizācijām, kuras nodarbina vismaz 30 % cilvēku no grupām, kam draud sociālā marginalizācija), gan nodarbinātības klauzulas (bezdarbnieku, cilvēku ar invaliditāti un pusaudžu nodarbinātība saskaņā ar līgumu), kas attiecas uz līguma izpildi. Visizplatītākā sociālā klauzula ir prasība nodrošināt nodarbinātību saskaņā ar darba līgumu.

Ar šo iepirkumu pilsēta vēlējas palielināt iepriekš minēto nelabvēlīgā situācijā esošo grupu nodarbinātību Varšavā, kā arī uzlabot informētību par iespējām palielināt nodarbinātību, izmantojot publiskā iepirkuma līgumus.

Priekšmets

Regulāri transporta pakalpojumi, ko sniedz kā daļu no vietējiem sabiedriskajiem pārvadājumiem autobusu maršrutos, kurus pārrauga ZTM (Varšavas Sabiedriskā transporta pārvalde).

Iepirkuma posms un kritēriji

Iepirkums tika organizēts kā atklāts konkurss. Varšavas pilsēta iekļāva prasību saistībā ar līguma izpildi. Uzvarējušajam darbuuzņēmējam bija jāpiedāvā darbs 120 personām, kuras tobrīd nebija nodarbinātas un kuras bija attālinātas no darba tirgus. Tām tika piedāvāts strādāt par autovadītājiem un dispečeriem, noslēdzot pilna laika darba līgumu. Darbuuzņēmējam bija arī jāiesniedz darba līgumi Varšavas pilsētai, lai tā varētu pārbaudīt nodarbinātību.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Pilsētas uzmanības centrā bija divi mērķi:

- palielināt bezdarbnieku, cilvēku ar invaliditāti un jauniešu nodarbinātību;
- uzlabot informētību par iespējām palielināt nodarbinātību, izmantojot publiskā iepirkuma līgumus.

Pārbaude

Pēc pakalpojuma sniegšanas sākšanas pilsēta sazinājās ar darbuuzņēmēju, lai pārbaudītu autovadītāju un dispečeru nodarbinātību un saņemtu darbinieku reģistru ar informāciju par darba līgumu skaitu. Pārvadātājs nosūta skenētu darba līguma kopiju (ar anonimizētiem datiem saskaņā ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasībām). Turklāt pilsēta pārbauda darba līgumu skaitu pārvadātāju autobusu depo apmeklējuma laikā.

Līguma vērtība

Līgums tika parakstīts 2016. gada februārī, tā kopējā vērtība ir 130 miljoni EUR, un tas ir spēkā septiņus gadus — no 2016. līdz 2023. gadam.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 70. pants par līgumu izpildes nosacījumiem.
- Galvaspilsētas Varšavas mēra rīkojums Nr. 1243/2015, ar ko ievieš obligātu sociālo klauzulu piemērošanu līgumos, kuru vērtība pārsniedz 30 000 EUR, šādās kategorijās:
 - ēdināšana un ēdināšanas pakalpojumi;
 - aprūpes pakalpojumi;
 - uzkopšanas un mājas aprūpes pakalpojumi;
 - ielu un ietvju tīrīšana ziemā un vasarā;
 - zaļo zonu uzturēšana;
 - būvdarbi.

Rīkojumā arī ieteikts izmantot sociālās klauzulas publiskā iepirkuma procedūrās attiecībā uz līgumiem, kuru vērtība ir mazāka par 30 000 EUR, un attiecībā uz līgumiem, kuru vērtība pārsniedz 30 000 EUR, citās kategorijās, kas nav obligātās. No 2015. gada 1. oktobra līdz 2019. gada 31. martam dažādos publiskajos iepirkumos sociālās klauzulas tika piemērotas 444 līgumos, kuru kopējā vērtība ir gandrīz viens miljards euro.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Varšavas Pilsētas transporta pārvalde.
- Piegādātājs: *Mobilis SP*.

Sociālā ietekme

- Laikā no 2016. līdz 2023. gadam ir palielinājies vispārējais informētības līmenis par nodarbinātības iespējām, kas ir pieejamas saskaņā publiskā iepirkuma līgumiem. Vissvarīgākais ir tas, ka ir palielinājusies kopējā nodarbinātība un tā palielināsies arī turpmāk. Šajā līgumā pilna laika darbs tiks piedāvāts 120 cilvēkiem, kuri ir attālināti no darba tirgus.
- Tā kā nodarbinātības klauzulu izmantošana ir obligāta, Varšavas pilsēta ir guvusi daudz ieguvumu, kas saistīti ar to personu nodarbinātības palielināšanu, kuras ir attālinātas no darba tirgus. Vairāk nekā 16 500 cilvēku saskaņā ar darba līgumiem ir iesaistīti tādu līgumu izpildē, uz kuriem attiecas sociālās klauzulas.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Arī iepriekšējie darbuzņēmēji autovadītājus un dispečerus nodarbināja saskaņā ar darba līgumiem, taču ne tādā pašā apmērā kā tad, kad iepirkuma līgumos tiek izmantotas konkrētas prasības. Tā kā darbinieku klauzula ir obligāta un tai ir pozitīva sociālā ietekme, nākamais Transporta pārvaldes iepirkums, visticamāk, būs ļoti līdzīgs. Tomēr pašreizējais līgums ir spēkā līdz 2023. gadam, un nākotnes apstākļus ir grūti paredzēt.

Kontaktpersona(-as)

Radoslaw Maciak, Varšavas Sabiedriskā transporta pārvaldes Sabiedriskā transporta autoparka pārvaldības tehniskā nodaļa, r.maciak@ztm.waw.pl.

50. Privileģēto tiesību līgums par atkritumu apsaimniekošanu Žgovā, Polijā

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Žgovas [Rzgów] pašvaldība, Polija

Produktu vai pakalpojumu nozare: atkritumu apsaimniekošana

Ievads / iepirkuma mērķi

2017. gada 23. novembrī Žgovas pašvaldība izsludināja iepirkuma konkursu par sadzīves atkritumu savākšanu no Žgovas nekustamo īpašumu īpašniekiem un to apsaimniekošanu (resursu atgūšanu no atkritumiem vai atkritumu apglabāšanu), kā arī par atkritumu maisu piegādi mājāsaimniecībām. Līguma, kura vērtība ir zemāka par ES robežvērtību, slēgšanas tiesību piešķiršanai tika izmantota rezervēta konkursa procedūra, lai radītu nodarbinātības iespējas cilvēkiem, kuri ir attālināti no darba tirgus. Konkursā tika iekļautas vides prasības attiecībā uz sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, piemēram, tika noteikts reciklēšanas, sagatavošanas atkalizmantošanai un resursu atgūšanas ar citām metodēm līmenis, kā arī bioloģiski noārdāmo sadzīves atkritumu, kas nodoti glabāšanai, svara samazinājums saskaņā ar reģiona atkritumu apsaimniekošanas plānu. Turklāt iepirkuma konkursā bija iekļauti arī sociālie aspekti, piemēram, prasība, lai darbuņēmējs nodarbinātu cilvēkus no marginalizētām grupām.

Konkursā uzvarēja vietējais sociālais kooperatīvs *Komunalka Rzgów*. Pašlaik kooperatīvs nodarbina 11 cilvēkus, tai skaitā ilgstošus bezdarbniekus un cilvēkus ar invaliditāti. Kooperatīva galvenā darbība ir jaukto un šķirotu atkritumu savākšana no Žgovas iedzīvotājiem.

Priekšmets

Sadzīves atkritumu savākšana un apsaimniekošana, kā arī atkritumu maisu nodrošināšana, izmantojot privileģēto tiesību līgumu, kas paredzēts sociālajiem uzņēmumiem.

Iepirkuma posms un kritēriji

Konkursā par sadzīves atkritumu savākšanu un apsaimniekošanu varēja piedalīties tikai tie darbuņēmēji, kas atbilda šādiem nosacījumiem:

- tiem ir aizsargātas darbavietas statuss, vai to darbība ietver tādu personu sociālu un profesionālu integrāciju, kas pieder pie sociāli marginalizētām grupām; un
- vismaz 50 % darbinieku ir sociāli marginalizētu grupu pārstāvji, kā noteikts Polijas Publiskā iepirkuma kodeksa 22. panta 2. punktā.

Par sociāli marginalizētām grupām uzskata:

- personas ar invaliditāti 1997. gada 27. augusta likuma nozīmē;
- bezdarbniekus 2004. gada 20. aprīļa likuma nozīmē;
- personas, kurām atņemta brīvība vai kuras atbrīvotas no ieslodzījuma vietām un kurām ir grūtības iekļauties sabiedrībā, un kuras minētas 1997. gada 6. jūnija likumā;
- personas ar garīga rakstura traucējumiem 1994. gada 19. augusta likuma nozīmē;
- bezpajumtniekus 2004. gada 12. marta likuma nozīmē;

- personas, kurām Polijas Republika piešķirusi bēgļa statusu vai 2003. gada 13. jūnija likumā minēto alternatīvo aizsardzību;
- personas līdz 30 gadu vecumam un personas, kas vecākas par 50 gadiem, kurām ir darba meklētāja un bezdarbnieka statuss;
- personas, kas pieder pie nelabvēlīgā situācijā esošām minoritātēm 2005. gada 6. janvāra likuma nozīmē.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Marginalizēto grupu iedzīvotāju integrācija darba tirgū, kā arī sadzīves atkritumu reciklēšanas, atkalizmantošanas un resursu atgūšanas uzlabošana, kā paredzēts Reģionālajā atkritumu apsaimniekošanas plānā 2022. gadam.

Pārbaude

Darbuņēmējam bija jāiesniedz pašvaldībai dokuments, kas apliecina aizsargātas darbavietas statusu, vai deklarācija, kurā apliecināts, ka tā darbība ietver sociāli marginalizētu grupu pārstāvju sociālo un profesionālo integrāciju un ka vismaz 50 % darbinieku, kas veic līguma priekšmetā paredzēto darbu, ir sociāli marginalizētu grupu pārstāvji. Darbuņēmējs iesniedza to personu sarakstu (nenorādot vārdus un uzvārdus), kuras atbilst iepriekš minētajiem kritērijiem.

Līguma vērtība

Līguma kopējā vērtība bija 378 000 PLN (kas atbilst 89 559,45 EUR) uz sešiem mēnešiem.

Instrumenti

- Direktīvas 2014/24/ES 20. pants par privileģēto tiesību līgumiem.
- "Lielpolijas reģiona atkritumu apsaimniekošanas ekonomiskais plāns 2016.–2022. gadam".

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Źgovas pašvaldība Koņinas apriņķī, Lielpolija, Polija.
- Nolīgtais pakalpojumu sniedzējs: kooperatīvs *Komunalka Rzgów*.
- Labuma guvēji: kooperatīva, ar kuru noslēgts līgums, darbinieki no sociāli marginalizētām grupām.

Sociālā ietekme

- Iesaistot sociālo kooperatīvu *Komunalka Rzgów* publiskajā iepirkumā, kooperatīvs tiek stiprināts, palīdzot nodrošināt tā programmu un projektu ilgtspēju.
- Šā līguma izpildei kooperatīvs pieņēma darbā trīs cilvēkus no sociāli marginalizētas grupas.

Citi ieguvumi

- Šo labo praksi ir iespējams atkārtot vai pārņemt citās organizācijās un citās nozarēs.
- Pašvaldība iesaka citiem, kas vēlas atkārtot šo praksi, izmantot privileģēto tiesību līgumus, jo šāda pieeja palīdz sasniegt sociālās politikas mērķus, veicot darbu vai pakalpojumu iepirkumus.
- Iepirkuma konkursa vidiskie aspekti, piemēram, uzlabota sadzīves atkritumu reciklēšana, atkalizmantošana un resursu atgūšana, ir saskaņoti arī ar pilsētas atkritumu apsaimniekošanas plānu.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasutājumi

- Līgumslēdzēja iestāde uzskatīja, ka rezervēta konkursa izmantošana sociālajiem uzņēmumiem, kas sadzīves atkritumu apsaimniekošanā nodarbina marginalizētas grupas, bija veiksmīga, jo sociālais kooperatīvs veiksmīgi veica līgumā noteiktos darbus un piedāvāja darbu pašvaldības mērķgrupām, tādējādi sasniedzot publiskā iepirkuma divkāāršo mērķi. Kopš tā laika pašvaldība ir atkārtojusi šo praksi arī citos iepirkuma konkursos, kas saistīti ar atkritumu apsaimniekošanu.
- Nākotnē pašvaldības mērķis ir šāda veida līgumus izmantot biežāk un arī citās nozarēs.
- Iespējamais nākamais solis būtu pašvaldības sociālās iekļaušanas stratēģijā noteikt sociāli atbildīga publiskā iepirkuma izmantošanu par līdzekli tajā paredzēto sociālo mērķu sasniegšanai.

Kontaktpersona(-as)

Iwona Maciejewska, sociālā kooperatīva Komunalka Rzgów priekšsēdētāja,
iwona.maciejewska@komunalkarzgow.pl.

51. Lilles pilsētas un sociālā uzņēmuma GECCO partnerība biodīzeļdegvielas ražošanai no izlietotām pārtikas eļļām

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts

Lilles pašvaldība, Francija

Produktu vai pakalpojumu nozare

Vietējais transports

Ievads / iepirkuma mērķis

2017. gada janvārī Lilles pašvaldība noslēdza līgumu ar sociālo uzņēmumu *GECCO*, kas darbojas Lillē un Augšfrancijas [*Hauts-de-France*] reģionā. Līgums tika piešķirts par pētniecības un izstrādes pakalpojumiem, kuru vērtība ir mazāka par ES noteikto robežvērtību. Tas ir galvenokārt vērsts uz biodīzeļdegvielas izstrādi sabiedriskajiem transportlīdzekļiem no atkritumeļļām un testēšanu, lai noskaidrotu, vai iespējams radīt dzīvotspējīgu alternatīvu standarta degvielas patēriņam.

GECCO ir sociālais uzņēmums, kas specializējas ēdināšanas uzņēmumu atkritumu savākšanā un resursu atgūšanā no tiem. Tajā strādā 10 darbinieki ar plašu kompetenču spektru, tai skaitā rūpnīcas strādnieki, autovadītāji, inženieri, komercdarbinieki, personas ar doktora grādu, projektu vadītāji un menedžeri. Šis partnerības ietvaros *GECCO* un Lilles pilsēta sadarbojas, lai optimizētu degvielas izplatīšanu un transportlīdzekļu tehnisko apkopi sadarbībā ar automobiļu ražotājiem. Šis partnerības mērķis ir attīstīt aprites ekonomiku šajā teritorijā, pārveidojot izlietotas cepamās eļļas par degvielu izmantošanai sabiedriskajos transportlīdzekļos. Lilles pilsēta ir saņēmusi *GECCO* saražoto biodegvielu un izmantojusi to vairākos testa transportlīdzekļos.

Priekšmets

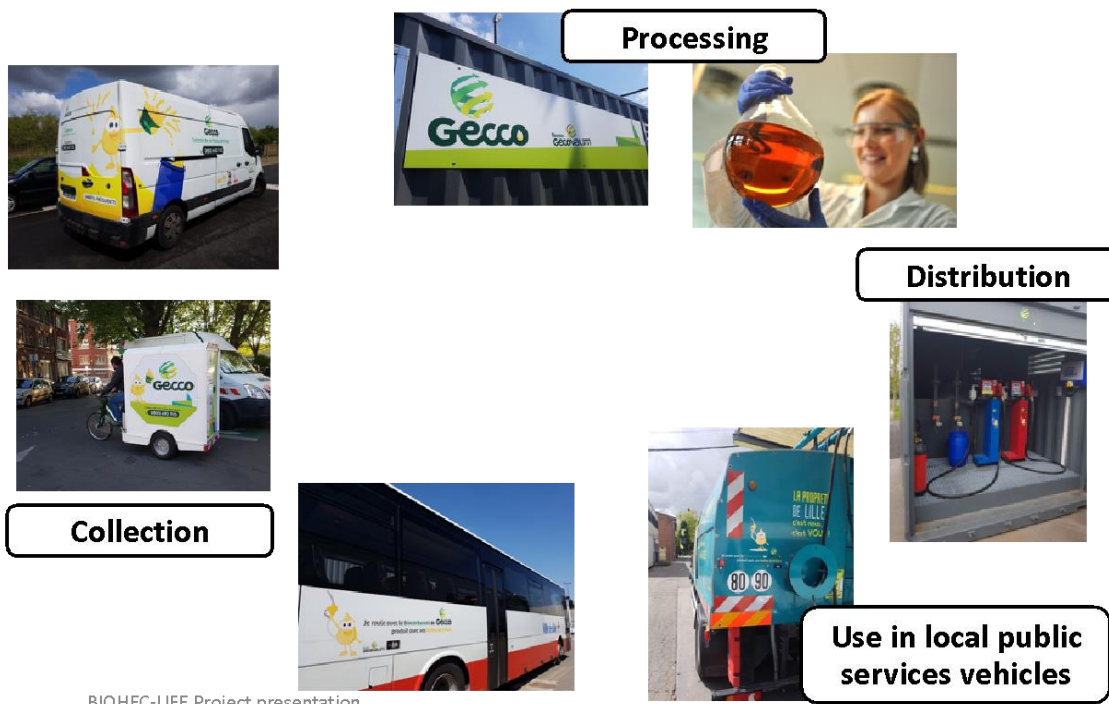
Pētniecības un izstrādes partnerība starp pašvaldību un sociālo uzņēmumu, lai veicinātu inovatīva produkta izstrādi biodegvielu jomā izmantošanai sabiedriskajos transportlīdzekļos.

Iepirkuma posms un kritēriji/instruments

Partnerība starp pašvaldību un *GECCO* tika izveidota sarunu procedūrā bez iepriekšējas izsludināšanas, un tā ir iedalīta divos tālāk aprakstītajos posmos.

- 1. posms: šajā posmā Lilles pilsēta izmantoja trīs transportlīdzekļus — autobusu, slaucīšanas mašīnu un ielu mazgāšanas mašīnu —, kas darbojās ar biodegvielu, kura saražota no izlietotām cepamajām eļļām. Tika veikta transportlīdzekļu, dzinēju un gaisā izlaisto emisiju tehniskā uzraudzība. Katram transportlīdzekļa tipam tika izmantoti standarta dīzeļdegvielas un *GNR* dīzeļdegvielas testa transportlīdzekļi, lai pārbaudītu to pielāgošanos biodegvielai. Šis posms ilga 18 mēnešus. Visi trīs transportlīdzekļi pašlaik darbojas ar *GECCO* ražoto jauno degvielas veidu (B30).
- 2. posms: 2020. gadā eksperimentālā biodegvielas izmantošana tiks paplašināta līdz aptuveni 20 transportlīdzekļiem (galīgais skaits vēl tiks noteikts). Šis posms tiks apvienots ar tehnisko, ekonomisko, sociālo un vides pētījumu, lai apstiprinātu šīs koncepcijas ieviešanas pamatotību.

Pēc šīs partnerības ietvaros veiktā eksperimenta beigām līgumslēdzēja iestāde izvērtēs iespēju izmantot no atkritumeļļas iegūtu degvielu plašākā mērogā un attiecīgi sagatavos iepirkuma procedūras.

BIOHEC-LIFE Project presentation

Sociālās politikas mērķis un/vai atsaucis standarts

Lilles pilsētā šī pieeja ir daļa no pilsētas politikas, kurai ir šādi mērķi:

- attīstīt alternatīvos un atjaunojamus energoresursus;
- veicināt inovāciju un zinātniskās pētniecības laboratoriju;
- attīstīt aprites ekonomikas nozari, kura lietderīgi izmanto atkritumus īsā aprites ķēdē un kura pozitīvi ietekmē sabiedrību, radot vietējas, videi draudzīgas darbvietas, kas saistītas ar sociālo iekļaušanu un cilvēku, kuri ir attālināti no darba tirgus, integrāciju;
- veicināt pārtikas ražotāju un sabiedrības informētību par alternatīviem un atjaunojamiem energoresursiem. Šajā saistībā uzņēmums *GECCO* visā pašvaldības teritorijā ir izveidojis arī vairākus cepamās eļļas savākšanas punktus; šo eļļu pēc tam izmanto kā degvielu pašvaldības transportlīdzekļu parkam. (Līdztekus *GECCO* pašvaldības teritorijā ir izveidojis cepamās eļļas brīvprātīgas nodošanas punktus; šo eļļu pēc tam pašlaik notiekošā eksperimentā pārveido un atkārtoti izmanto profesionālo transportlīdzekļu parkam.)

Līguma vērtība

Kopējā līguma vērtība pašreizējā posmā (pabeigts 1. posms) ir 5600 EUR.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 14. pants, kas attiecas uz pētniecības un izstrādes pakalpojumiem un nosaka kritērijus to atbrīvojumam no publiskā iepirkuma organizēšanas.
- Saskaņā ar Francijas tiesību aktiem (2016. gada 26. marta Dekrēta Nr. 2016-360 par publisko iepirkumu 30. panta II punktu) attiecībā uz "produktiem, kas ražoti tikai pētniecības, eksperimentēšanas, izpētes vai izstrādes nolūkā, bez mērķa nest peļņu vai amortizēt pētniecības un izstrādes izmaksas", ir paredzētas sarunu procedūras bez iepriekšēja paziņojuma.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Lilles pašvaldība.
- Nolīgtais piegādātājs: sociālais uzņēmums *GECCO*.
- Partneri: projektu atbalsta Eiropas programma *LIFE*, Augšfrancijas reģions, Lilles Eirometropole, *Communauté de Communes Pévèle Carembault* un *McCain Food Europe*. *GECCO* ir saņēmis arī atbalstu ekoinovāciju jomā no projekta *BIOHEC-LIFE* un tā partneriem (Lilles Universitāte, *NEOECO*, *Pour la Solidarité-PLS* un *RREUSE*).

Sociālā ietekme

- Darbvieta radīšana un profesionālā integrācija:
 - kopš projekta īstenošanas sākuma ir izveidotas trīs pastāvīgas darbvietas, un līdz 2. posma beigām plānots izveidot vēl sešas darbvietas. Divi no jaunajiem darbiniekiem iepriekš strādāja profesionālās integrācijas uzņēmumos;
 - kopš uzņēmuma izveides 2007. gadā *GECCO* ir nodarbinājis 23 personas. Pirms darbā pieņemšanas 43 % no viņiem bija bezdarbnieki, 13 % strādāja profesionālās integrācijas uzņēmumos, bet 17 % bija studenti praktikanti;
 - *GECCO* ir deleģējis daļu izlietotās pārtikas eļļas savākšanas diviem sociālās un profesionālās integrācijas uzņēmumiem. 2019. gadā šo darbu veica 12 cilvēki, no kuriem 50 % atrada darbu.
- Projektam ir veikts *SROI* (sociālās atdeves no investīcijām) novērtējums; rezultāti rāda, ka katrs projektā ieguldītais euro rada 1,40 EUR vērtu sociālās ietekmes atdevi teritorijā.
- Sabiedrības (pieaugušo, pusaudžu un bērnu) izpratnes veicināšana par resursu atgūšanu no atkritumiem, bezatkritumu pieejām un klimata pārmaiņu mazināšanu. Tas tiek atbalstīts ar komunikācijas pasākumiem un darbsemināriem.

Citi ieguvumi

Lilles pilsēta uzskata, ka šim eksperimentam ir vēl šāda pozitīva ietekme:

- vides joma: jaunā biodegviela samazina ietekmi uz vidi (siltumnīcefekta gāzu emisijas, neatjaunojamās enerģijas patēriņš, smalko daļiņu emisija) salīdzinājumā ar fosilo dīzeļdegvielu — – 95 % CO₂, –65 % daļiņu emisiju, 100 % atjaunojamie energoresursi;
- inovācijas: izmantojot šo inovatīvo un ekoloģiski izstrādāto procesu, vietējās iestādes darbojas kā inovatīvu ekosistēmu veicinātājas, dodot iespēju uzņēmējiem izmēģināt savas iniciatīvas un pārbaudīt to lietderību.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- *GECCO* uzdevums ir turpināt attīstīt šo inovāciju kā zaļo darbvietu avotu. Tas tiks panākts, palielinot cepamo eļļu savākšanas apjomu, popularizējot šo jauno biodīzeļdegvielas pārveides un izplatīšanas modeli citiem profesionālajiem autoparkiem un vairojot tā ietekmi ar jaunām partnerībām.
- Tika pārbaudīta arī pārnesamība Eiropas līmenī, un dažās ES valstīs ir nodibināti sākotnēji kontakti.

Kontaktpersona(-as)

Lilles pašvaldības kontaktpersonas:

- uzturēšanas vadība — saziņai par eksperimentu, kas veikti ar profesionālo transportlīdzekļu parku, tehnisko novērtēšanu: *Pascal RAEPSAET*, uzturēšanas un ēku apsaimniekošanas vadītājs, praepsaet@mairie-lille.fr;

- Publiskā iepirkuma departaments — saziņai par sākotnējo līguma slēgšanas procedūru: *Gaëtan KERSKENS*, publiskā iepirkuma vadītājs, gkerskens@mairie-lille.fr;
- Ilgtspējīgas attīstības departaments: *Véronique FALISE*, ilgtspējīgas attīstības vadītāja, vfalise@mairie-lille.fr.

Uzņēmuma GECCO kontaktpersonas:

- līgumu un vispārējā projektu vadība: *Michel MILLARES*, izpilddirektors, michel.millares@gecco.fr;
- projektu tehniskā vadība: *Cédric HIS*, pētniecības un izstrādes vadītājs, cedric.his@gecco.fr;
- komunikācija: *Alicia BACHELET*, projektu vadītāja, alicia.bachelet@gecco.fr.

52. Sociālās nodarbinātības izmēģinājuma projekti Somijā

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Vantā [*Vantaa*] pilsēta un Helsinku pilsēta, Somija

Produktu vai pakalpojumu nozare: dažādi

Levads un iepirkuma mērķi

Eiropas Sociālā fonda (ESF) ietvaros Somija un Zviedrija sāka starptautisku projektu kā kopīgu iniciatīvu, kuras mērķis ir sasaistīt publisko iepirkumu ar nelabvēlīgā situācijā esošu cilvēku nodarbinātību. Projekts ar nosaukumu *SIEPP* (Sociālā inovācija un nodarbinātība, izmantojot publisko iepirkumu) tika sākts 2017. gadā un joprojām turpinās. Projekta *SIEPP* mērķis ir risināt augošā bezdarba problēmu Zviedrijā un Somijā, un tas ir turpinājums veiksmīgam iepriekšējam projektam, kas tika īstenots laikā no 2014. līdz 2017. gadam.

Būtisks jautājums ir saiknes izveide starp publisko iepirkumu un nodarbinātību, un, radot šādu saikni, ir iespējams izveidot ceļus uz brīvo darba tirgu personām, kurām pašām ir grūti tam piekļūt. Projekts dod iespēju partneriem ar atšķirīgu pieredzi apmainīties ar zināšanām un mācīties citam no cita. Turklāt projekts veicina starptautisku labas prakses apmaiņu starp ES valstīm, lai nodrošinātu vienotu pieeju.

Projekta mērķis ir:

- radīt darba prakses, mācekļības un stažēšanās iespējas cilvēkiem, kam parasti ir maz iespēju brīvā darba tirgū;
- iegūt pieredzi un informāciju par inovatīviem procesiem, kā nodrošināt piekļuvi darba tirgum un piemērot nodarbinātības kritērijus, tai skaitā izveidot jaunas partnerības ar privātiem uzņēmumiem un specializētiem dalībniekiem, piemēram, ar Somijas Veselības un labklājības institūtu, lai risinātu darbā pieņemšanas problēmas;
- iegūt statistikas datus, kas ir salīdzināmi un atkārtoti izmantojami, lai gūtu plašas zināšanas par šo jautājumu;
- izstrādāt sociāli atbildīgu piegādātāju sertifikātu;
- sagatavot darba tirgus un vietējās nodarbinātības situācijas stratēģisku analīzi.

Somijas pilsētās Vantā un Helsinkos ir sākti izmēģinājuma iepirkumi nelabvēlīgā situācijā esošu cilvēku nodarbināšanai. Turklāt Somijas un Zviedrijas partneri ir devušies mācību braucienos uz Varšavu, Parīzi, Glāzgovu, Roterdamu un Barselonu, lai tiešā veidā pieredzētu, kā sociālā integrācija darbojas publiskajā iepirkumā. Šie braucieni ir palīdzējuši vietējām pārvaldes iestādēm apkopot labākās prakses piemērus. Somijas partneri ir pievērsuši uzmanību ilgtspējīga publiskā iepirkuma un labi izstrādāta pārbaudes mehānisma ieviešanai.

Priekšmets

Izmēģinājuma iepirkumi ietver diennakts aprūpi iestādē vecāka gadagājuma cilvēkiem.

Iepirkuma posms un kritēriji

Tika veikti inovatīvi izmēģinājuma iepirkumi Helsinku (10 izmēģinājuma projekti) un Vantā (6 izmēģinājuma projekti) pilsētā. Izmēģinājuma projektos tika noteikti īpaši nodarbinātības kritēriji, kas tika iekļauti nelielos iepirkumos, kuru katra līguma vērtība bija aptuveni 10 000 EUR. Iepirkumi attiecas uz dažādām konkursa procedūrām un līgumiem Helsinkos un Vantā. Šā procesa galvenais mērķis ir izmēģināt

mazākus iepirkumus kā izmēģinājuma projektus, lai nākotnē to metodiku varētu piemērot lielākiem līgumiem.

Paredzams, ka kopumā šie iepirkumi tiešas rīcības rezultātā un netiešu ieguvumu veidā radīs vismaz 100 darba iespēju Helsinkos un 30 darba iespēju Vantā. Piemēram, viens no izmēģinājuma projektiem ir saistīts ar diennakts aprūpi iestādē vecāka gadagājuma cilvēkiem. Pakalpojumu sniedzējam ir pienākums nodarbināt 1 bezdarbnieku uz 9 mēnešiem par katrām 20 iegādātajām vietām aprūpes iestādē (20 iegādātās vietas = 1 persona, 40 vietas = 2 personas utt.). Tiek nodarbināti gados jauni bezdarbnieki (personas, kuras jaunākas par 25 gadiem un kuras bezdarbnieka statusā ir ilgāk nekā 6 mēnešus) un ilgstošie bezdarbnieki (kuri bezdarbnieka pabalstu saņēmuši vairāk nekā 300 dienas). Mērķis ir šo personu pilna laika nodarbinātība.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Projekta galvenais mērķis ir palielināt nodarbinātības iespējas personām, kas ir attālinātas no darba tirgus, piemēram, migrantiem, ilgstošiem bezdarbniekiem, jauniešiem *NEET* situācijā, personām, kas vecākas par 50 gadiem, un personām ar invaliditāti. Jo īpaši Somijā strauji pieaug *NEET* kategorija, kas veido 20 % no kopējā jauniešu skaita. Ilgtermiņa bezdarbs īpaši strauji aug lielpilsētās, piemēram, Helsinkos un Vantā, un vecuma grupās līdz 40 gadiem, turklāt ar grūtībām piekļūt darba tirgum saskaras patvēruma meklētāji un imigranti.

Pārbaude

Nodarbinātības nosacījums ir absolūti nepieciešama līguma prasība. Ja tas netiek ievērots, pakalpojumu sniedzējam jāmaksā sods 9000 EUR apmērā.

Līguma vērtība

160 000 EUR

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 70. pants par līgumu izpildes nosacījumiem.

Dalībnieki

- Līgumslēdzējas iestādes: Helsinku un Vantā pašvaldība.
- Starptautiskais mācību partneris: Zviedrijas Valsts publiskā iepirkuma aģentūra.
- Labuma guvēji: personas, kas ir attālinātas no darba tirgus un kas tika nodarbinātas vai stažējās izmēģinājuma iepirkumu ietvaros.

Sociālā ietekme

- Projekta tiešais rezultāts ir darba prakses, mācekļa vietas un stažēšanās vietas cilvēkiem, kas ir attālināti no darba tirgus. Līdzšinējā pieredze liecina, ka publiskais iepirkums var būt iedarbīgs un vienkāršs pasākums, ar ko veicināt nodarbinātību. Ja to pareizi izmanto un labi plāno, tam ir liels potenciāls radīt darba iespējas.
- Dažos gadījumos projekta ietvaros uz pārbaudes laiku tika nodarbināti ilgstoši bezdarbnieki, kuri pēc tam tika pieņemti darbā uz pilnu slodzi.
- Intervijas un aptaujas ar 20 projektā iesaistītajiem uzņēmumiem liecināja par pozitīvu vai neitrālu attieksmi pret šo metodi; negatīva attieksme netika konstatēta.
- Helsinkos četri no katriem pieciem iedzīvotājiem uzskata, ka nodarbinātības klauzulu izmantošana publiskajos iepirkumos ir laba prakse, un uzstāj, ka pilsētai un uzņēmumiem, ar kuriem tā slēdz līgumus, jābūt atbildīgiem un jāizmanto šādas klauzulas.

Citi ieguvumi

Papildus izmēģinājuma iepirkumiem projekta mērķis ir arī zināšanu izplatīšana, starptautiska mācīšanās (sadarbībā ar Zviedriju) un labākās prakses apmaiņa.

Svarīgi *SIEPP* elementi ir starptautiski darbsemināri, mācību braucieni un savstarpējas mācīšanās iespējas. Mācību braucieni publiskā iepirkuma un nodarbinātības jomā tika veikti ne vien uz Somiju un Zviedriju, bet arī uz Poliju, Nīderlandi, Franciju, Apvienoto Karalisti un Spāniju. Partnervalstīs tika rīkoti darbsemināri, un projekta laikā šajā jomā tika uzturēta pastāvīga sadarbība. Paredzams, ka projekts *SIEPP* noslēgsies 2020. gada martā. Somijas un Zviedrijas pušu sadarbība ir bijusi cieša, un citās Eiropas valstīs ir gūta liela starptautiska pieredze. Turklāt projekta rezultātā:

- izmēģinājuma pilsētās Helsinkos un Vantā ir nostiprināta sadarbība starp attiecīgajiem iepirkumu departamentiem, pašvaldību nodarbinātības dienestiem un vietējiem valsts nodarbinātības dienestiem;
- ir radītas iespējas uzņēmumiem demonstrēt korporatīvo sociālo atbildību.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Projekta laikā ir veikti uzlabojumi sociālajās klauzulās, piemēram, pagarināts darba līguma termiņš no sešiem līdz vismaz deviņiem mēnešiem. Līgumi ir tikuši pielāgoti gan darba devējam, gan darba ņēmējam (piemēram, pilna vai nepilna laika darbs, nodarbinātības veids, detalizēts veicamo uzdevumu apraksts). Projekta rezultāti daļēji ir sasniegti, pateicoties nepārtrauktai novērtēšanai un uzlabošanai, ņemot vērā projekta pieredzi, proti, mācoties darot un veicot attiecīgus pielāgojumus.
- Nākamie soļi ir paplašināt nodarbinātības vai sociālo klauzulu izmantošanu Somijas publiskajos iepirkumos, turpinot tās ieviest Helsinkos, Vantā un ieinteresēto personu tīklā. Piemēram, 2020. gada iepirkumu budžeta pamatnostādņēs visai Helsinku pilsētai tagad ir noteikts, ka nodarbinātības klauzula ir jāņem vērā visos publiskajos iepirkumos, kuru vērtība pārsniedz 200 000 EUR.
- Tomēr projekts ir parādījis, ka katrā valstī un pašvaldībā ir atšķirīgi iepirkuma un sociālo klauzulu iekļaušanas procesi. Nav viena risinājuma, kas derētu visiem gadījumiem. Turklāt tajā ir uzsvērtā nepieciešamība uzlabot pārbaudes posmu gan kvantitatīvi, gan kvalitatīvi.
- Tai pašā laikā problēmas un šķēršļi sociālo klauzulu piemērošanā publiskā iepirkuma līgumos var arī būt visur līdzīgi. Kādā iepriekšējā ESF projektā jau tika izveidots darbgatavs modelis nodarbinātības veicināšanai ar publiskā iepirkuma palīdzību. Šis satvars tiek izmantots arī *SIEPP* izmēģinājuma pilsētās.
- Somijas Ekonomikas un nodarbinātības ministrija 2020. gada pavasarī sāks akseleratora programmu nodarbinātības veicināšanai ar publiskā iepirkuma palīdzību. Programmas pamatā daļēji ir *SIEPP* izmēģinājuma projektos gūtā pieredze un ieteikumi. Atbalsts sociālo klauzulu izmantošanai publiskajos iepirkumos ir pausts arī Somijas premjerministres valdības programmā.

Kontaktpersona(-as)

Veera Laurila, projektu vadītāja vietniece, Somijas Veselības un labklājības institūts: veera.laurila@thl.fi.

Ville Grönbergs, Somijas Veselības un labklājības institūta nodaļas vadītājs: ville.gronberg@thl.fi.

Mika Villa, ESF nacionālais kontaktpunkts Somijā: mika.villa@ely-keskus.fi.

53. ESF starpvalstu projekts "Sociālā inovācija un nodarbinātība, izmantojot publisko iepirkumu"

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Valsts publisko iepirkumu aģentūra, Zviedrija

Produktu vai pakalpojumu nozare: dažādi

levads / iepirkuma mērķi

Projekta mērķis bija palielināt nodarbinātības klauzulu izmantošanu publiskajos iepirkumos, lai radītu darbvietas.

2016. gada jūnijā Zviedrijas valdība pieņēma nacionālo publiskā iepirkuma stratēģiju. Ar šo stratēģiju veicina to, ka publiskais iepirkums tiek stratēģiski izmantots kā līdzeklis, lai risinātu sabiedrības problēmas, tai skaitā, lai radītu nodarbinātības iespējas visiem. Zviedrijas Valsts publisko iepirkumu aģentūrai ir bijusi liela nozīme tās īstenošanā.

Tā secināja, ka Eiropas Sociālā fonda (ESF) starpvalstu sadarbību var izmantot kā iespēju izstrādāt valsts modeli nodarbinātības klauzulu izmantošanai iepirkuma konkursa procedūrās. "Sociālā inovācija un nodarbinātība, izmantojot publisko iepirkumu" bija ESF starpvalstu projekts starp Zviedrijas un Somijas organizācijām. Plašāku informāciju par Somijas pieredzi ESF projektā skatīt X. piemēra aprakstā (x. lpp.)

Šis ESF projekts sākās 2017. gada janvārī un ilga 34 mēnešus, un tā mērķis bija stiprināt iesaistīto organizāciju zināšanas un pieredzi, lai tās spētu labāk ņemt vērā sociālās nodarbinātības kritērijus publiskā iepirkuma procedūrās; šim nolūkam tika izmantoti 7 tematiski starptautiski darbsemināri, lai attīstītu savstarpēju mācīšanos par jautājumiem, kas ir cieši saistīti ar sociālās nodarbinātības kritēriju veiksmīgu īstenošanu:

- pašreizējā situācija un apmaiņa ar labāko praksi un informāciju par izaicinājumiem;
- inovatīvi nodarbinātības kritēriju piemērošanas veidi, sociālās ietekmes obligāciju modelis un prēmiju izmantošana;
- darbā pieņemšanas process un darba tirgus analīze;
- atbalsta pasākumi īpašām mērķgrupām (piemēram, migrantiem);
- statistika un ekonomiskās ietekmes novērtējums;
- komunikācija un ietekmes veidošana;
- sociālo uzņēmumu loma un atbildīgu piegādātāju atzišana.

Turklāt starptautiskie partneri devās mācību braucienos uz citām pilsētām, kurām ir lielāka pieredze šajā jomā: Varšavu, Parīzi, Glāzgovu, Rotterdamu un Barselonu.

Pamatojoties uz šo projektu, Zviedrija ir izstrādājusi [valsts modeli](#) un metodi nodarbinātības klauzulu kā kritēriju izmantošanai publiskajos iepirkumos. Šajā modeli ir aprakstīts, kā iepirkumu izmantot kā stratēģisku instrumentu, lai radītu darbvietas cilvēkiem, kas ir attālināti no darba tirgus. Tas aptver visus iepirkuma procesa posmus: sagatavošanās posmu, iepirkuma posmu un posmu pēc iepirkuma.

Tas ietver daudzus interesantus aspektus, piemēram, dzimumu līdztiesības veicināšanu un sociālo uzņēmumu līdzdalības veicināšanu iepirkumos ar privileģēto tiesību līgumu palīdzību. Kā daļu no šā modeļa

Zviedrijas Valsts publisko iepirkumu aģentūra ir izstrādājusi arī [rīku, kas palīdz aprēķināt sociālekonomiskos ieguvumus](#) iesaistītajiem dalībniekiem — darba ņēmējam, valsts sektoram, privātajam sektoram/uzņēmumam —, kā arī kopējo sociālekonomisko ieguvumu valstij.

Iepirkuma posms un kritēriji

Projekta mērķis ir uzlabot līgumslēdzēju iestāžu spēju izmantot sociālās nodarbinātības kritērijus kā piešķiršanas kritērijus vai iekļaut tos līguma izpildes klauzulās, kā arī uzraudzīt rezultātus un galu galā vākt statistikas datus, lai novērtētu iepirkuma procedūras pēciepirkuma posmā.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

- Palielināt nodarbinātības iespējas cilvēkiem, kas ir attālināti no darba tirgus (Zviedrijā — jo īpaši migrantiem, kas ieradušies mazāk nekā pirms trim gadiem).
- Uzlabot valsts iestāžu un pašvaldību informētību par nodarbinātības klauzulām.
- Palielināt nodarbinātības klauzulu un kritēriju izmantošanu līgumslēdzēju iestāžu iepirkuma procedūrās.

Pārbaude

Pārbaudes mehānisma izveide ir līgumslēdzējas iestādes ziņā.

Projekta vērtība

ESF projekta summa: aptuveni 1 miljons EUR (uz 34 mēnešiem). Tajā izstrādātā valsts stratēģija attiecas uz visiem Zviedrijas valsts iestāžu iepirkumiem, kuru kopējā vērtība gadā ir aptuveni 706 miljardi SEK (aptuveni 67 miljardi EUR).

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 67. pants (līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritēriji) un 70. pants (līgumu izpildes nosacījumi).
- Zviedrijas nacionālā publiskā iepirkuma stratēģija (2016).

Dalībnieki

Partneri Zviedrijā:

- Zviedrijas Valsts nodarbinātības dienests;
- Gēteborgas pilsēta;
- Stokholmas pilsēta;
- Būtširkas [*Botkyrka*] pilsēta;
- Helsingborjas [*Helsingborg*] pilsēta;
- Zviedrijas Transporta pārvalde.

Partneri Somijā:

- Nacionālais veselības un labklājības institūts;
- Helsinku pilsēta;

- Vantā pilsēta.

Sociālā ietekme

Projekta gaitā tika izstrādāts rīks, kas palīdz aprēķināt sociālekonomiskos ieguvumus iesaistītajiem dalībniekiem — nodarbinātajam indivīdam, valsts sektoram, privātajam sektoram/uzņēmumam, valstij —, kā arī kopējo sociālekonomisko ieguvumu valstij.

Šo rīku var izmantot divējādi:

- lai aprēķinātu aplēsto ietekmi, ko rada nodarbinātības prasību noteikšana iepirkumā, pat vēl pirms iepirkuma veikšanas un
- lai pēc iepirkuma, kurā iekļautas nodarbinātības klauzulas, pabeigšanas sekotu līdzīgai ietekmei.

Piemēram, ja nesen ieceļojis migrants iegūst darbu ar nodarbinātības atbalstu uz 12 mēnešiem, aprēķinātais sabiedrības ieguvums ir vairāk nekā 200 000 SEK. Ja 100 jauni migranti ar aptuveni tādiem pašiem nosacījumiem iegūtu darbu, izmantojot publisko iepirkumu, ekonomiskā ietekme uz sabiedrību viena gada laikā būtu vairāk nekā 20 miljoni SEK.

Turklāt ar šo projektu tiek veicināta nozīmīga kvalitatīva sociālā ietekme:

- tas, ka bezdarbnieks kļūst par darba ņēmēju, bieži vien sniedz ievērojamus personiskus ieguvumus, piemēram, uzlabo veselību vai palielina piederības sajūtu;
- tas arī pozitīvi ietekmē personas iespējas nākotnē iegūt darbu, jo ir gūta lielāka darba pieredze;
- šāds ietekmes veids (kaut tas ar šo rīku netiek mērīts) būtu jāņem vērā, lemjot par nodarbinātības prasībām, jo pozitīvā ietekme neaprobežojas tikai ar ekonomiskajiem ieguvumiem.

Ja neskaita Stokholmas pilsētu, pārējie partneri ir nodrošinājuši darbu uz noteiktu laiku vairāk nekā 1260 cilvēkiem (pamatojoties uz paziņotajiem skaitļiem, kuros dažos gadījumos trūkst statistikas datu par 2019. gadu). Stokholmas pilsēta lēš, ka simtiem pabeigto iepirkumu ir radījuši tūkstošiem darbvietu. Precīzākus skaitļus nav iespējams sniegt, jo Zviedrijā nav vienotas sistēmas, saskaņā ar kuru tiktu vākti un apkopotu statistikas dati par sociālajām prasībām un nodarbinātības prasībām iepirkumu jomā.

Citi ieguvumi

Svarīgākie sasniegumi līdz 2019. gada decembrim:

- valsts stratēģiskā iepirkuma modeļa izveide Zviedrijā; to veido pamatnostādnes, kurās aprakstītas darbības, kas jāveic, lai izstrādātu stratēģisku iepirkumu, un noteikts, kuras ieinteresētās personas jāiesaista, veidnes un kontrolsaraksti valsts iestādēm un juridiski padomi līgumslēdzējām iestādēm;
- tāda tīkla izveide, kas paredzēts sociāli atbildīga publiskā iepirkuma piemēru apmaiņai un izplatīšanai gan valsts, gan starptautiskā līmenī, Eiropas Savienībā un saziņā ar Apvienoto Nāciju Organizāciju un kas izveidots, izmantojot projekta laikā iedibinātos neformālos kontaktus;
- plašas apspriešanās valsts līmenī un dažādos Zviedrijas sektoros: ar nodarbinātības departamentiem un dienestiem, arodbiedrībām un privāto sektoru;
- tīmekļa rīka izstrāde, lai aprēķinātu nodarbinātības klauzulu sociālekonomiskos ieguvumus;
- atbalsta materiālu izstrāde par to, kā veicināt darbā iekārtošanas sociālo uzņēmumu dalību publiskajos iepirkumos, īstenojot privileģēto tiesību līgumus attiecībā uz personām, kas ir attālinātas no darba tirgus;

- projektā tika izveidota tiešsaistes platforma jeb “zināšanu banka”, kurā ir pieejamas visas kopīgās zināšanas, piemēram, nodarbinātības klauzulas, labi piemēri, citu ES valstu pieredze, kas gūta mācību braucienos, panākumu faktori, jautājumi un atbildes, kā arī izglītojoši materiāli;
- projektā tika izveidoti arī izglītojoši materiāli, kurus var izmantot organizācijas atsevišķi vai kopā ar citām organizācijām;
- projektā izstrādāto pieeju plānots īstenot arī turpmāk valsts līmenī un dažādos reģionos.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Lai risinātu sociālās un sabiedrības problēmas, būtiska ir valsts un privātā sektora sadarbība.
- Valsts sektoram būtu jāatzīst, ka svarīgas ir arī sociālo uzņēmumu un pilsoniskās sabiedrības organizāciju speciālās zināšanas.
- Būtisks nosacījums panākumu gūšanai ir politiskā griba veicināt nodarbinātības klauzulu iekļaušanu iepirkumos. Zviedrijas projekts guva valdības un Valsts publisko iepirkumu aģentūras augstākās vadības atbalstu.
- Arī pēc projekta noslēgšanas ir nepieciešama turpmāka informācijas izplatīšana un komunikācija ar attiecīgajām mērķgrupām visā valstī.
- Ir vajadzīga centralizēta IT sistēma, lai uzraudzītu un apkopotu datus par ietekmi un veiktu turpmākus pasākumus saistībā ar tiem valsts līmenī.
- Lai atbalstītu šo darbu, iepirkuma iestādēm ir vajadzīgi lielāki resursi — veicinātāji un koordinatori visā valstī.
- Starpvalstu pieeja, mācību braucieni ES un sadarbība ar Somiju ļāva Zviedrijas valsts iestādēm un ieinteresētajām personām iegūt zināšanas, kas palīdzēja izveidot valsts modeli un zināšanu banku.
- Turklāt ir svarīgi, lai būtu kāda atbildīga organizācija, kas atvieglotu privātajam sektoram piemērotu darba meklētāju piemeklēšanu.
- Ideja veidot valsts modeli kopīgi, iesaistot dažādus dalībniekus no dažādiem valsts reģioniem, ir veiksmīga metode, ar kuru atbalsta materiāli tiek veidoti kopā ar faktiskajiem lietotājiem, palīdzot atklāt, kas reāajos apstākļos darbojas un kas nedarbojas.
- Šo projektu var atkārtot arī citās dalībvalstīs, ņemot vērā tiesiskā regulējuma un pārvaldības struktūru atšķirības. Piemēram, atšķirībā no Francijas, kur tiesību akti bieži reglamentē darba apstākļus un var tikt iekļauti kā prasības uzaicinājumos iesniegt piedāvājumus, Zviedrijā, izstrādājot konkursa procedūras, ir svarīgi nodrošināt koplīgumu ievērošanu. Tādējādi apspriešanās ar sociālajiem partneriem, jo īpaši arodbiedrībām, ir būtiska iepirkuma procesa daļa.

HELSINGBORJAS PAŠVALDĪBAS (viens no projekta partneriem) PIEMĒRS

Helsingborjas pilsētai ir dažādas iepirkumu nodaļas, kas seko līdz pilsētas iepirkumu vajadzībām. Sagatavojot jaunu iepirkumu, iepirkumu nodaļa vēršas pie **Darba tirgus departamenta** (saskaņošanas nodaļas), lai lūgtu tā atzinumu par to, vai nodarbinātības klauzulas ir piemērotas. Darba tirgus departamenta birojs atrodas iepirkumu nodaļā. Tas sniedz atzinumu, kas balstīts uz novērtētajām darba tirgus vajadzībām. Galīgo lēmumu pieņem iepirkumu nodaļa.

Helsingborjas pilsēta izmanto gandrīz tikai **dialoga klauzulu**. Tas nozīmē, ka piegādātājam ir pienākums apspriesties ar Darba tirgus departamentu par savām iespējām palīdzēt ārpus darba tirgus esošiem cilvēkiem tapt nodarbinātiem.

Dialoga klauzula ir īsa un vienkārša: "Piegādātājs sadarbojas ar Darba tirgus pārvaldi, lai integrētu cilvēkus darba tirgū, piemēram, piedāvājot stažēšanās vietas, pieņemot darbā cilvēkus no Darba tirgus administrācijas mērķgrupām vai kā citādi uzņemoties sociālo atbildību. Piegādātājs piedalās pilsētas ierosinātajās sanāksmēs. Pušu apspriedēs tiek panākta vienošanās par to, kā jāziņo par sadarbības rezultātiem un kādā veidā pastāvīgi jāuzņemas sociālā atbildība līguma darbības laikā."

Dialoga klauzula veicina nesaistošu dialogu starp līgumslēdzēju iestādi un darbuzņēmēju. Tajā nav noteikts konkrēts nodarbināmo nelabvēlīgā situācijā esošo personu skaits. Šāda dialoga rezultātā piegādātājs labāk saprot, ko līgumslēdzēja iestāde vēlas panākt, un līgumslēdzēja iestāde ir labāk informēta par to, ko var piedāvāt darbuzņēmējs. Visbeidzot tie paraksta līgumu, kurā norādīts, cik daudz nelabvēlīgā situācijā esošu cilvēku tiks nodarbināti un no kuras mērķgrupas.

Sīkāku informāciju skatiet papildinājumā "[Jūs esat kopienas veidotājs](#)", kur ir sniegta īsa un konkrēta informācija par dažādām sadarbības iespējām. Iepirkuma konkursa īstenošanas laikā piegādātāji ir laipni aicināti uzdot jautājumus par šo tematu, izmantojot iepirkuma IT sistēmu.

Helsingborjas pašvaldība strādā ar nodarbinātības klauzulām kopš 2015. gada, sadarbojoties ar daudziem dažādiem piegādātājiem no dažādām nozarēm: būvuzņēmējiem, uzkopšanas pakalpojumu sniedzējiem, dārzkopības uzņēmumiem, restorāniem un kafejnīcām, arhitektūras konsultantiem, grīdas segumu piegādātājiem, pansionātiem u. c. Saskaņā ar 2019. gada novembra datiem nodarbinātības klauzulas ir iekļautas 105 atsevišķos līgumos, kas ar Helsingborjas pilsētu noslēgti 33 iepirkuma procedūru rezultātā. Kopš 2015. gada sākuma aptuveni 320 personas ir ieguvušas darbu vai stažējušās pie piegādātājiem, kuru līgumos iekļautas nodarbinātības klauzulas. Pašvaldība lēš, ka aptuveni trešdaļa šo iespēju tieši izrietējušas no nodarbinātības klauzulas. Pašvaldība arī uzskata, ka nodarbinātības klauzula ir veids, kā stiprināt attiecības ar piegādātāju.

Kontaktpersona(-as)

Patrick Amofah, Zviedrijas Valsts publiskā iepirkuma aģentūras projektu vadītājs,
patrick.amofah@uhmynd.se.

54. Londonas aglomerācijas padomes Atbildīga iepirkuma stratēģija

Līgumslēdzēja iestāde, valsts: Londonas aglomerācijas padomes grupa, Apvienotā Karaliste

Produktu vai pakalpojumu nozare: Londonas pilsētas sabiedriskais transports, policija, ugunsdrošība, tekstilizstrādājumi, ekonomiskā attīstība un stratēģiskās politikas virzīšana

Levads / iepirkuma mērķi

Londonas aglomerācijas padome (*GLA*) uzskata, ka atbildīgs iepirkums nozīmē sociāli, ekoloģiski un ekonomiski ilgtspējīgu iepirkumu, ar ko panākt labāku dzīves kvalitāti un labāku cenas un vērtības attiecību. Tas ietver partnerību veidošanu, lai palīdzētu lielākam skaitam cilvēku atrast darbu un uzlabotu nodarbinātības apstākļus. Tas nozīmē arī to, ka dažādiem uzņēmumiem un brīvprātīgo un sabiedriskā sektora organizācijām tiek pavērtas plašākas iespējas noslēgt līgumus, kā arī tiek veicināta labākās prakses īstenošana piegādātāju vidū un sekmēta lielāka izpratne par vides jautājumiem.

GLA kopējie gada iepirkumu izdevumi pārsniedz 11 miljardus GBP. Ņemot vērā darbības mērogu, *GLA* ir potenciāls veicināt uzlabojumus un inovācijas, kā arī sniegt sociālo un ekonomisko vērtību.

Tās atbildīga iepirkuma politika palīdz nodrošināt, ka lēmumi, ko *GLA* locekļi pieņem par preču, darbu vai pakalpojumu iegādi, ir saskaņoti ar to saistībām un atbalsta tādus tematus kā sociālās vērtības palielināšana, līdztiesība un daudzveidība, kā arī taisnīgas nodarbinātības prakses ieviešana.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Stratēģija tika pārskatīta 2017. gada jūlijā, lai nodrošinātu, ka *GLA* iepirkuma darbības atbilst visām attiecīgajām valsts tiesību aktu prasībām, tai skaitā 2015. gada Mūsdienu verdzības likumam, 2012. gada Sociālās vērtības likumam un 2010. gada Līdztiesības likumam.

Tā ir arī saskaņota ar Transporta departamenta (*DfT*) publicēto Transporta infrastruktūras prasmju stratēģiju. Papildus Apvienotās Karalistes tiesību aktiem tālāk tekstā ir iekļauta atsauce uz piegādes līgumu iepirkuma konkursu procesiem, kuros iekļautas tādas prasības kā mācekļa prakses izmantošana, kā noteikts Direktīvas 2014/24/ES 67. un 70. pantā.

Atbildīga iepirkuma stratēģijā 2018.–2019. gadam iekļautās sociālās tēmas ietver prasmju gūšanas, apmācības un nodarbinātības iespēju nodrošināšanu pakalpojumu sniedzējiem Londonā, kā arī pasākumus ar mērķi uzlabot darba apstākļus darbinieku formastērpu piegādes ķēdē.

Prasmju gūšanas, apmācības un nodarbinātības iespēju nodrošināšana

2018.–2019. gadā piegādes ķēdē tika izveidotas 548 mācekļa prakses vietas, no kurām vairāk nekā 50 % bija paredzētas *BAME* (melnādaino, aziātu un etnisko minoritāšu grupu) pārstāvjiem.

Kad piegādātāji tiek aicināti iesniegt piedāvājumus, tiem tiek lūgts izklāstīt, kā viņi plāno iekļaut vismaz vienu stratēģisko darbaspēka vajadzību un apmācības (*SLNT*) rezultātu par katru iztērēto vienu, diviem vai trīs miljoniem sterliņu mārciņu (atkarībā no līguma veida). Iekļaujot šo prasību attiecīgajos piegādātāju līgumos, *GLA* rada vairāk prasmju gūšanas un nodarbinātības iespēju.

SLNT iznākums ir:

- 1 mācekļa prakse;
- 1 darbvieta bezdarbniekam;

- 20 prakses dienas nozarē vai izmēģinājuma dienas;
- 20 skolu iesaistes pasākumu dienas;
- 10 sociālās mobilitātes prakses dienas.

Katrā līgumā mācekļa praksei ir jāveido vismaz puse no *SLNT* iznākuma, lai katrs projekts veicinātu jaunu darbinieku ienākšanu nozarē.

Ētiska tekstilpreču iepirkšanas prakse

TfL ir viena no *GLA* struktūrvienībām. *TfL* ir apņēmusies nodrošināt taisnīgu attieksmi pret cilvēkiem, kas izgatavo tās darbinieku formastērpus. Tā attiecīgajos līgumos ietver skaidras prasības par cilvēktiesību aizsardzību un darba apstākļiem, un šī struktūrvienība ir panākusi jaunu izcilības līmeni attiecībā uz piegādes ķēdes rūpīgu pārbaudi publiskajos iepirkumos.

Formastērpi tiek ražoti Bangladešā un Ķīnā. Katru gadu rūpnīcām saskaņā ar līgumu (noteikumiem un nosacījumiem) ir jāiztur neatkarīga, trešās puses veikta sociālā revīzija, kurā tiek pārbaudīta atbilstība deviņiem Ētiskas tirdzniecības iniciatīvas (*ETI*) pamatkodeksa (<https://www.ethicaltrade.org/eti-base-code>) principiem. Pēc tam puses vienojas par rīcības plāniem, lai novērstu konstatētās neatbilstības. Izmantojot tiešsaistes platformu *Sedex*, var apskatīt revīzijas rezultātus un sekot līdzi plāniem.

Pārbaude

TfL atzīst sociālo revīziju ierobežojumus neatbilstību pamatcēloņu novēršanā. Tāpēc līgumā par formastērpu piegādi piegādātājam ir arī prasība veikt papildu darbības ražotnēs. Piemēram, darbinieki ir piedalījušies apmācībās par darbinieku tiesībām, veselību un drošību un Bangladešas darba tiesību aktiem, tai skaitā par to, kā un kad izmantot sūdzību vēstules, lai izteiktu pretenzijas. Viena no rūpnīcām sadarbojas ar vietējo universitāti, lai uzņemtu praktikantus un palīdzētu viņiem iegūt tehniķa un dizainera kvalifikāciju. Tas palielina neaizsargāto darbinieku spējas, vienlaikus palīdzot viņiem labāk izprast savas tiesības darbavietā.

TfL ir sadarbojusies ar *Fairtrade Foundation*, lai nodrošinātu, ka tās formastērpos izmantotā kokvilna tiek iegūta no sertificētiem ražotājiem, un tas nozīmē, ka gan lauksaimniekiem, gan strādniekiem tiek piemēroti taisnīgi nosacījumi. *TfL* ir atkārtojusi šo ētiskajam formastērpu iepirkumam izmantoto pieeju savā nesēnoslēgtajā darba apgērbe iepirkuma līgumā.

Starptautiskās Korporatīvās atbildības apaļā galda un Korporatīvās atbildības koalīcijas 2018. gada ziņojumā konstatēts, ka, "salīdzinot ar šajā ziņojumā minētajiem centrālās valdības departamentiem, *TfL* iepirkumu prakse ir ievērojami sociāli atbildīgāka un progresīvāka".

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Londonas aglomerācijas padome (*GLA*), kas ir *GLA* grupas locekle. Grupu veido šādas organizācijas:
 - *Transport for London (TfL)*;
 - *London Fire Commissioner (LFC)*;
 - *Mayor's Office for Policing and Crime (MOPAC)*;
 - *London Legacy Development Corporation (LLDC)*;
 - *Old Oak and Park Royal Development Corporation (OPDC)*.
- Labuma guvēji:
 - bezdarbnieki / darba meklētāji, *BAME* pārstāvji;
 - darbinieki tekstilizstrādājumu piegādes ķēdē.

Sociālā ietekme

- Nozarē vadošā *TfL* Piegādātāju prasmju darba grupa (*SST*) ir palīdzējusi izveidot vairāk nekā 5500 prakses vietu un 5300 darbvieta Londonas bezdarbniekiem, arī vairāk nekā 100 bijušajiem likumpārkāpējiem.
- *SST* tika izveidota, lai sadarbībā ar darbuņēmējiem risinātu prasmju trūkuma problēmu nozarē. Tā palīdz tiem pieņemt darbā piemērotus darbiniekus *TfL* projektu īstenošanai un pakalpojumu sniegšanai, radīt iespējas, kas risina nepietiekamas pārstāvniecības problēmu, un galu galā veicināt ekonomikas atjaunošanu. *SST* ir iesaistīta visos iepirkuma procesa posmos. Tā īsteno un izvērtē līguma prasības, atbalsta piegādātājus no līguma sākuma līdz beigām un brīvprātīgi sadarbojas ar piegādātājiem, lai maksimāli izmantotu prasmju gūšanas un nodarbinātības iespējas, kas rodas līgumu izpildes laikā.
- *SST* var veidot saikni starp darbuņēmējiem un labdarības organizācijām un nodarbinātības partneriem, kas palīdz izveidot darba iniciatīvas. Katru *SST* programmu pilnībā finansē no ārējiem avotiem, un dalībnieki saņem atbalstu pirms programmas, tās laikā un pēc tās. Tas samazina kandidātu izstāšanās risku.
- *SST* centieni mazina plaisu starp potenciālo tehniskās mācekļības kandidātu loku un nepieciešamo kvalifikāciju, pieredzi un uzvedību.

Citi ieguvumi

- Atkārtojot šo pieeju, tiks apmācīti un atbalstīti vēl vairāk darba meklētāju.
- Vairāk nekā 200 darbinieku ir piedalījušies apmācībā par atbildīgu iepirkumu.
- *TfL* pieeja, kas paredz attiecīgajos piegādātāju līgumos iekļaut *SLNT* prasības, ir plašāk ieviesta visā *GLA*, attiecinot to arī uz pārējām funkcionālajām struktūrām.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- *SST* sasniegumus ir veicinājuši vairāki faktori: augstākā līmeņa vadības atbalsts, skaidras pilnvaras, kas noteiktas atbildīga iepirkuma politikā, un līdzīgi domājošu partneru tīkls.
- Nākamais *TfL* uzdevums ir strādāt, lai panāktu, ka visi jaunie mācekļi piegādes ķēdē atspoguļotu Londonas daudzveidību. Struktūrvienība strādā ar mērķi izstrādāt procesu sociāli atbildīgas iepirkuma prakses nodrošināšanai savā piegādes ķēdē, lai pārbaudītu, vai piegādātāji ievēro prasības, un atalgotu tos, kas tās ievēro. *TfL* turpinās veicināt labākās prakses atkārtošānu un izplatīšanu citās valsts iestādēs.

Kontaktpersona(-as)

Matt Galvin, atbildīgais iepirkumu vadītājs, Londonas aglomerācijas padomes grupa, matthewgalvin@tfl.gov.uk.

55. Sociālās iekļaušanas un nodarbinātības aspektu ieviešana būvniecības un drošības līgumos

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Dublinas pilsētas dome, Īrija

Produktu vai pakalpojumu nozare: būvniecība (attīstīšanas līgumi) un drošības pakalpojumi

Ievads / iepirkuma mērķi

Dublinas pilsētas dome (DCC) ir izstrādājusi ilgtermiņa stratēģiju, lai iepirkuma procedūrās pilnībā integrētu sociālos un ar nodarbinātību saistītos apsvērumus. Dome vēlas sniegt nodarbinātības iespējas, lai integrētu sabiedrībā nelabvēlīgā situācijā esošas personas un neaizsargāto grupu pārstāvjus. DCC ir guvusi zināmu pieredzi, izmantojot nodarbinātības klauzulas iepriekšējos līgumos. Cenšoties palielināt savu iepirkumu sociālo ietekmi, DCC izmantoja jaunu pieeju diviem līgumiem, kas 2019. gadā sasniedza posmu, kad vēlamais pretendents jau ir izvēlēts.

Priekšmets

Pirmais līgums — jaukta tipa dzīvojamās apbūves teritorijas attīstīšana

Pirmais līgums attiecas uz zemesgabala pārveidi Dublinas iekšpilsētas ziemeļu daļā atbilstoši jaukta tipa dzīvojamās apbūves shēmai, kas ietver sociālās, cenas ziņā pieejamas un brīvajā tirgū tirgotas vienības. Lai precizētu projekta juridiskos, tehniskos un finansiālos aspektus, tika izmantota konkursa dialoga procedūra un vairākas dialoga sanāksmes.

Otrais līgums — pamatlīgums ar vienu operatoru par drošības pakalpojumu sniegšanu

Otrais līgums attiecas uz drošības pakalpojumu sniegšanu, tai skaitā videonovērošanu (CCTV) un drošības signalizācijas uzraudzību, fizisku apsardzi, izsaukumu pakalpojumu, atslēgu glabāšanu un dažu pasākumu apsardzi. Lai noslēgtu pamatlīgumu ar vienu ekonomikas dalībnieku uz laiku līdz četriem gadiem, tika izmantota slēgtā procedūra.

Iepirkuma posms un kritēriji

Pirmajā līgumā tika iekļauta jauna sociālās nodarbinātības klauzula, kas paredz, ka izraudzītajam pretendētājam jānodrošina, ka:

- 10 % no cilvēknedēļām, kas nostrādātas saskaņā ar šo līgumu, nostrādā personas, kuras vismaz 12 mēnešus pēc kārtas tieši pirms viņu pieņemšanas darbā ir bijušas reģistrētas valsts bezdarbnieku reģistrā;
- 5 % no cilvēknedēļām, kas nostrādātas saskaņā ar līgumu, nostrādā personas, kuras ir nodarbinātas saskaņā ar reģistrētu mācekļības programmu vai līdzvērtīgu valsts mācību vai izglītības darba prakses mehānismu;
- personas, kas tiek nodarbinātas saskaņā ar iepriekš minētajām klauzulām, atkarībā no atbilstošu prasmju esības var pāriet uz pilna laika darbvietām un mācekļa praksi;
- pretendents sadarbojas ar izglītības pakalpojumu sniedzējiem, lai apzinātu apmācības iespējas / prasmju pilnveides programmas saistībā ar nodarbinātības iespējām, kas izriet no projekta, un koordinē to, kā izglītības partneri tās nodrošina vietējai kopienai.

Otrajam līgumam tika piemērots šāds piešķiršanas kritērijs saistībā ar sociālo iekļaušanu ("Sociālās iekļaušanas priekšlikums līgumam"):

- “Lai atbalstītu Dublinas pilsētas domes politiku, kuras mērķis ir proaktīvi veicināt sociālo iekļaušanu un nodarbinātību, pretendentiem ir jāizstrādā ilgtspējīgas nodarbinātības programma (ietverot jebkādas attiecīgus mentorēšanas un apmācības pasākumus) un jāsniedz sīka informācija par to, kā tā tiks īstenota un kādi resursi tiks piešķirti līguma darbības laikā.”
- Šim kritērijam bija 20 % svēruma. Maksimālais punktu skaits bija 2000, bet minimālais nepieciešamais — 1200.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Īrijā nav valsts politikas par sociālo aspektu iekļaušanu publiskā iepirkuma konkursos, tāpēc pieeju izstrāde un īstenošana ir katras līgumslēdzēja iestādes pašas ziņā. 2019. gadā Īrija pieņēma jaunu Sociālo uzņēmumu nacionālo politiku, kurā izklāstīti vairāki pasākumi, kā palielināt sociālo uzņēmumu dalību publiskajos iepirkumos. Centrālajā Valdības iepirkumu birojā (*OGP*) ir izveidota arī Sociālo apsvērumu konsultatīvā grupa.

Pārbaude

Attiecībā uz pirmo līgumu tiks ieviesta šāda uzraudzības sistēma:

- attīstītājs iecels nodarbinātības koordinātoru, kas pārraudzīs, kā attīstītājs un būvuzņēmējs īsteno sociālās nodarbinātības prasības;
- būvuzņēmējs iecels sadarbības koordinātoru, kurš sadarbosies ar nodarbinātības koordinātoru, lai veicinātu un sasniegtu sociālās nodarbinātības mērķus;
- sadarbības koordinātors reizi ceturksnī sniegs prognozes un ziņojumus par sociālo nodarbinātību un informēs nodarbinātības koordinātoru un *DCC* par mācekļa prakses iespējām;
- notiks regulāras sanāksmes starp nodarbinātības koordinātoru un sadarbības koordinātoru un sanāksmes ar *DCC*. Sociālā nodarbinātība būs pastāvīgs darba kārtības punkts;
- būvuzņēmējam ir jāiesniedz ikmēneša pārskati, tai skaitā darba laika uzskaites grafiki, lai pierādītu atbilstību sociālās nodarbinātības klauzulām.

Attiecībā uz otro līgumu pretendenti varēja iesniegt dažādus priekšlikumus un atbilstošus pierādījumus par savu spēju tos īstenot. Piemēram, tika iesniegti pierādījumi par spēju apmācīt ilgstošus bezdarbniekus apsardzes darbu veikšanai un par to, kā uzņēmums plāno palielināt šādu nodarbinātību, kad darbinieki aiziet pensijā vai maina darbavietu.

Līguma vērtība

Pirmā līguma paredzamā vērtība ir 125,5 miljoni EUR. Otrā līguma paredzamā vērtība ir 11 miljoni EUR.

Instruments

Direktīvas 2014/24/ES 67. pants (par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem) un 70. pants (par līgumu izpildes nosacījumiem).

Dalībnieki

Pirmā līguma līgumslēdzēja iestāde: *DCC* Dzīvojamās apbūves teritoriju iniciatīvas (*HLI*) projekta grupa.

Otrā līguma līgumslēdzēja iestāde: *DCC* sadarbībā ar *Greenville Procurement Partners Limited* (partneris).

Sociālā ietekme

Abu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršana aizkavējās ar iepriekš aprakstītajiem sociālajiem kritērijiem nesaistītu iemeslu dēļ. DCC cer, ka drīzumā varēs piešķirt šo līgumu slēgšanas tiesības un sākt novērtēt šo jauno pieeju ietekmi.

DCC vecākais izpilddirektors iepirkumu jomā *Alan Nangle* norāda: "Mēs ļoti nopietni uztveram savu lomu sociālajā iepirkumā un sapratām, ka ir iespējams uzlabot mūsu pieeju šim jautājumam. Mums vajadzēja nodrošināt, lai nodarbinātajiem cilvēkiem būtu vismaz tādas prasmes, kas viņiem palīdzētu saglabāt amatu uzņēmumā vai palīdzētu atrast darbu citur."

Citi ieguvumi

- Pirmais līgums: sociālās nodarbinātības klauzula tagad ir iekļauta arī attīstīšanas līgumā (*DA*), kas pievienots citam lielumam par jaukta tipa dzīvojamās apbūves teritorijas attīstīšanu. *DA* ir nodots arī citām vietējām iestādēm, kas īsteno līdzīgus projektus.
- Otrais līgums: pēc tam, kad Dublīnas pilsētas dome saņēma atbrīvojumu no *OGP* Nacionālā satvara drošības pakalpojumiem piemērošanas, pamatojoties uz sociālās nodarbinātības klauzulas iekļaušanu, tā dalījās savos secinājumos un pieredzē ar *OGP* un citām vietējām iestādēm.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

Dublīnas pilsētas dome ir sapratusi, ka ne visos līgumos ir piemēroti iekļaut sociālās klauzulas, jo tirgū tās var nebūt iespējams īstenot. Tā iesaka līgumslēdzējām iestādēm apspriesties ar tirgus dalībniekiem, izmantojot informācijas pieprasījumus, un apsvērt, kā tiks uzraudzīta sociālo klauzulu īstenošana.

Nākotnē Dublīnas pilsētas dome centīsies attīstīt sociālā iepirkuma praksi attiecībā uz piegādes līgumiem, kā arī būvdarbiem un pakalpojumiem.

Kontaktpersona(-as)

Alan Nangle, Dublīnas pilsētas domes vecākais izpilddirektors, alan.nangle@dublincity.ie.

56. Darba iespēju radīšana, lai ar publiskā iepirkuma palīdzību novērstu ilgtermiņa bezdarbu vietējos tirgos

Iepirkuma iestāde: Dortmundes [*Dortmund*] pilsēta, Vācija

Produktu vai pakalpojumu nozare: būvniecība, sabiedrisko pakalpojumu nozares, piemēram, ēku apsaimniekošana, drošība, transports u. c.

Ievads / iepirkuma mērķis

Dortmundes pilsēta sāka projektu (2017–2019), lai risinātu ilgstošā bezdarba problēmu un radītu nodarbinātības iespējas ilgstošiem bezdarbniekiem, izmantojot:

- publiski atbalstītu darba tirgu (viegla/mazkvalificēta darba vietu radīšana jomās, kas ir svarīgas pilsētas sociālajā kontekstā) un
- publisko iepirkumu un jaunu mazkvalificēta darba vietu radīšanu parastajā darba tirgū Dortmundes pilsētas uzņēmumos.

Projektā tika apzinātas jaunas pakalpojumu nozares, kurās izsludināt iepirkuma konkursa procedūras, kas būtu piemērotas ilgstošu bezdarbnieku nodarbinātības klauzulu iekļaušanai. Dortmundes pilsēta izveidoja Vietējās nodarbinātības pakalpojumu centru, lai potenciālajiem pretendentiem sniegtu īpašas konsultācijas par iespējām integrēt ilgstošus bezdarbniekus publiskā iepirkuma līgumos.

Dortmundē kopumā ir 31 250 bezdarbnieki, tai skaitā 24 326 ilgstošie bezdarbnieki (2019. gada decembrī).

Iepirkuma posms un kritēriji

Pirmsiepirkuma posms

Īstenošana parasti sākas pirmsiepirkuma posmā, veicot līguma sagatavošanas darbus. Papildus pārredzamas konkursa dokumentācijas izstrādei ir arī īpaši jāinformē vietējās un reģionālās amatniecības, rūpniecības un tirdzniecības apvienības par iepirkuma procedūrām. Vispārējais mērķis ir palielināt potenciālo pretendentu informētību par sociālajiem aspektiem.

Komunikācijas process, kura mērķis ir uzrunāt potenciālos pretendentes, sākas pirmsiepirkuma posmā un turpinās iepirkuma posmā un pēc tam.

Līguma izpildes nosacījumi

Iepirkuma posmā ir iekļautas līguma izpildes klauzulas saistībā ar nodarbinātību, kuras Vācijā ir jaunums. Darbuzņēmējam tiek doti konkrēti norādījumi par to, kā praktiski integrēt ilgstošo bezdarbnieku mērķgrupu. Līguma vērtība ir noteikta iepirkuma dokumentos, tāpēc nav nepieciešams izvērtēt piedāvājumus, pamatojoties uz dažādām cenām. Tas, ka nodarbinātības klauzulas ir daļa no līguma noteikumiem un nosacījumiem, visiem uzņēmumiem nodrošina līdzvērtīgas iespējas un vienlīdzīgas attieksmes principa ievērošanu. Pretendenti nav jāizvērtē, ņemot vērā to saistības attiecībā uz ilgstošajiem bezdarbniekiem, jo visiem uzņēmumiem vienādā mērā jāveicina ilgstošo bezdarbnieku integrācija darba tirgū.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Sociālais mērķis ir trīskāršs:

- nodrošināt iedarbīgus un iekļaujošus sociālos pakalpojumus, ņemot vērā lietotāju īpašās vajadzības;
- palielināt pretendentu informētību par sociālajiem jautājumiem un veicināt to iesaistīšanos;

- uzlabot mērķgrupas sociālo iekļaušanu un dzīves kvalitātes standartus.

Pārbaude

Līguma izpildes laikā pārbaudes tiek veiktas vairākos posmos:

- ikmēneša pārbaudes, kuru pamatā ir "četrus acu" princips, kas nozīmē, ka divas personas neatkarīgi pārbauda, vai darbuzņēmējs pilda līguma noteikumus. Mērķis ir novērst ļaunprātīgu izmantošanu un korupciju;
- pastāvīgs atbalsts mērķgrupai un darbuzņēmējiem no ārējām darba grupām, kas specializējas sociālās aprūpes jomā (1 sociālais darbinieks sniedz palīdzību 30 ilgstošajiem bezdarbniekiem);
- regulāras darbuzņēmēju pārbaudes un atbalsts, ko nodrošina Vietējās nodarbinātības pakalpojumu centra darbinieki.

Projekta vērtība

Projektu (2017–2019) finansēja Ziemeļreinas-Vestfālenes reģions, Dortmundes pilsēta un vietējais nodarbinātības centrs. Kopējais budžets bija 5,8 miljoni EUR. Projektā Dortmundes pilsēta noslēdza ar pakalpojumu sniedzējiem un būvuzņēmējiem līgumus, kuros Dortmunde garantēja 100 % algas subsīdiju (aptuveni 24 000 EUR) viena ilgstoša bezdarbnieka nodarbināšanai uz vienu gadu, kas bija neatņemama līguma nosacījumu sastāvdaļa un tika iekļauta līguma fiksētajā cenā.

Pamatojoties uz jauno likumu (vācu valodā: *Teilhabechancengesetz*), kas stājās spēkā 2019. gada 1. janvārī, ilgstošo bezdarbnieku algas tagad lielākoties tiek segtas ar Nodarbinātības centra subsīdijām. Likuma mērķis ir sniegt visaptverošu atbalstu nodarbināmām personām, kurām ir tiesības saņemt pabalstus, lai tās reintegrētu darba tirgū. Tādējādi Dortmundes pilsēta tagad vienu gadu garantē saviem līgumpartneriem vismaz 70 % no ilgstoša bezdarbnieka algas. Darbuzņēmējs maksā ne vairāk kā 30 % no ilgstošā bezdarbnieka algas.

2020. gadā no Dortmundes pilsētas budžeta 114 500 EUR tiks izmantoti, lai segtu algu subsīdijas iepirkuma procedūrās. No 2021. līdz 2029. gadam tam atvēlētais gada budžets būs 208 500 EUR. Paredzēts, ka šādā veidā katru gadu tiks nodarbināti 55 līdz 60 ilgstoši bezdarbnieki.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 70. pants par līgumu izpildes nosacījumiem.
- Dortmundes pilsētas domes 2017. gada 6. aprīļa rezolūcija (Nr. 07209-17).

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Dortmundes pilsēta.
- Sociālo klauzulu integrācijas atbalsta sniedzējs: Sociālās labklājības birojs (*Sozialamt*), Nodarbinātības centrs (*Jobcenter*) un Dortmundes Uzņēmējdarbības aģentūra (*Wirtschaftsförderung Dortmund*).
- Nolīgtie pakalpojumu sniedzēji.

Sociālā ietekme

- Ilgstoša bezdarba novēršana: pateicoties iesaistei iepirkuma procedūrās, pēdējo 2 gadu laikā darbā iekārtoti 160 ilgstošie bezdarbnieki.
- Iespējas radīšana mērķgrupai piedalīties sabiedriskajā dzīvē.

- Iesaistīto dalībnieku informētības uzlabošana par šķēršļiem un sociālajām problēmām, kas saistīti ar ilgstošu bezdarbu.
- Ilgstošo bezdarbnieku paaudžu cikla pārraušana, lai novērstu ilgstošu bezdarbu ietekmēto ģimeņu nākamajās paaudzēs.
- Sociālo pabalstu saņemšanas pārvēršana par reālas samaksas iespēju, lai uzlabotu ilgstošo bezdarbnieku pašapziņu, sociālā pabalsta vietā piedāvājot viņiem algu.
- Sociālajam atbalstam ilgtermiņā nepieciešamo līdzekļu samazināšana.

Citi ieguvumi

- Pašvaldība izveidoja īpašu dienestu, lai konsultētu potenciālos pretendētus par to, kā iepirkuma procedūrās integrēt ilgstošus bezdarbniekus ("Vietējās nodarbinātības pakalpojumu centrs").

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasutājumi

- Praktiskā pieredze liecina, ka šī pieeja sniedz daudz iespēju. Nākotnē Dortmundes pilsēta plāno palielināt atbalstu pretendentiem un potenciālajiem darbuzņēmējiem, lai uzņēmumos nodrošinātu darbvietas ilgstošiem bezdarbniekiem. Turklāt, lai palielinātu potenciālo dalībnieku skaitu, tiks piedāvātas papildu sociālā finansējuma pieejas.

Kontaktpersona(-as)

Aiko Wichmann, Iepirkumu centrs, Dortmundes pilsēta, awichmann@stadtdo.de.

57. Vienas pieturas aģentūra sociālo klauzulu iekļaušanai Larošēlā

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Larošēla [*La Rochelle*], Francija

Produktu vai pakalpojumu nozare: būvdarbi, uzkopšana, tekstilizstrādājumi un izmēģinājuma kārtā arī pārtikas iegāde

Levads un iepirkuma mērķi

Jau vairākus gadus Nodarbinātības un augstākās izglītības departaments Larošēlas aglomerācijas reģionā (*Communauté d'Agglomération de La Rochelle — CDA*) ir apvienojis spēkus ar Larošēlas pašvaldību, sociālo mājokļu pakalpojumu sniedzēju *Atlantic Aménagement* un Larošēlas aglomerācijas Valsts mājokļu biroju, lai uzlabotu sociālo klauzulu piemērošanu vietējo publisko iepirkumu procedūrās.

Lai sistemātiski ieviestu sociālās klauzulas visos savos attiecīgajos līgumos (būvdarbu, uzkopšanas, tekstilizstrādājumu un izmēģinājuma kārtā arī pārtikas iegādes līgumos), 2016. gadā šīs četras publiskās struktūras izveidoja vienas pieturas aģentūru (*guichet unique*).

CDA darbojas kā galvenais partneris un koordinators, palīdzot konsorcija pircējiem iekļaut sociālos kritērijus un klauzulas savos iepirkuma konkursos, palīdzot piegādātājiem tos pareizi izpildīt un uzraugot to īstenošanu. Katrs partneris ir finansiāli atbalstījis vienas pieturas aģentūru kopš tās oficiālā darbības sākuma 2017. gadā. Partnerības nolīgumā ir norādīts uzdevums, darbības procedūras, kā arī vadības un uzraudzības struktūras.

Priekšmets

Attiecīgie iepirkuma konkursi galvenokārt attiecas uz zaļo zonu uzturēšanu, uzkopšanas pakalpojumiem un darba apgērba tekstilizstrādājumiem. Turklāt pašlaik tiek īstenots izmēģinājuma projekts pārtikas produktu iegādei.

Iepirkuma posms un kritēriji

Vienas pieturas aģentūras uzdevums ir sistemātiski pārskatīt saistīto struktūru publiskā iepirkuma dokumentus, lai tajos iekļautu un pilnveidotu sociālās klauzulas. Šīs klauzulas galvenokārt attiecas uz sociāli nelabvēlīgā situācijā esošu personu nodarbinātību, un publiskā iepirkuma līgumos šajās klauzulās tiek paredzēts sociālais sniegums, proti, īpašs "sociālās integrācijas laiks" (franču valodā "heures d'insertion" jeb darba stundas, ko veic personas, kurām nepieciešama sociālā palīdzība).

Koordinatora veicamos uzdevumus iepirkuma procesā var iedalīt astoņos posmos:

1. apstiprināt programmas sociālās klauzulas turpmākajiem publiskajiem iepirkumiem;
2. noteikt līguma daļas, kurās varētu iekļaut sociālās klauzulas, un aprēķināt "sociālās integrācijas laika" apjomu, kas ir nepieciešams līguma izpildei;
3. palīdzēt izstrādāt attiecīgās iepirkuma klauzulas. Vienas pieturas aģentūra sniedz atbalstu līgumslēdzējam iestādēm un pretendentiem, nodrošinot atklātu, neitrālu un pārredzamu procesu;
4. informēt attiecīgos uzņēmumus un uzaicināt tos piedalīties iepirkuma konkursā. Atbalsts pretendentiem ir tikai administratīva un birokrātiska palīdzība un informācijas sniegšana, un tas ir pieejams visiem ieinteresētajiem pretendentiem;
5. piedalīties attiecīgā iepirkuma uzsākšanas sanāksmē, sniedzot attiecīgu informāciju par sociālajām klauzulām;

6. palīdzēt uzņēmumiem piemērot sociālās klauzulas un iekļaut integrācijas laiku, kā noteikts līgumā;
7. sekot līdzi un uzraudzīt, kā tiek piemērotas nepieciešamās "sociālās integrācijas stundas";
8. kvantitatīvi un kvalitatīvi novērtēt veikto rīcību.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarti

Ar savu darbu CDA cenšas sasaistīt un atvieglot valsts iestāžu un pretendentu uzņēmumu darbu saistībā ar sociālo klauzulu piemērošanu un izpildi līgumos. Īstenotās sociālās klauzulas veicina bezdarba līmeņa samazināšanos, jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošajās iedzīvotāju grupās. Šīs klauzulas ir iekļautas iepirkuma konkursos par pakalpojumu un piegādes līgumiem, intelektuālajiem pakalpojumiem un struktūrām, kas paredzētas iedzīvotāju integrācijai ar saimniecisko darbību palīdzību. Atbalsttiesīgo personu mērķgrupa ir definēta Francijas Darba kodeksā, kā arī Ekonomikas ministrijas pamatnostādnēs par sociālo klauzulu iekļaušanu publiskā iepirkuma procedūrās. Galvenais mērķis ir veicināt sociālās klauzulas, iesaistīt vairāk dalībnieku un nodrošināt līdzsvarotu un godīgu konkurenci.

Pieņemšana darbā ir tieša vai tiek darīta pieejama iedzīvotājiem valsts nodarbinātības dienestos, slēdzot apakšuzņēmuma līgumus vai koplīgumus.

Pārbaude

Vienas pieturas aģentūras administratīvie darbinieki regulāri uzrauga darba izpildi un tā saukto sociālās integrācijas stundu piemērošanu, veicot apmeklējumus uz vietas un regulāras pārbaudes. CDA darbinieki regulāri apmeklē konkursā uzvarējušo uzņēmumu uz vietas, lai pārbaudītu, vai līgumā noteiktie pasākumi tiek īstenoti iedarbīgi. CDA regulāri veic arī administratīvo materiālu pārbaudes.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 70. pants par līgumu izpildes nosacījumiem.
- Francijas Darba kodeksa 5213-13. pants par aizsargātām darbnīcām un 5132-4. pants par uzņēmumiem, kas nodarbina cilvēkus ar invaliditāti un nelabvēlīgā situācijā esošas personas.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: CDA konsorcijs, kurā ietilpst:
 - Larošelas pašvaldība;
 - Larošelas aglomerācija — administratīva vienība, kurai 28 Jaunakvitānijas [*Nouvelle-Aquitaine*] reģiona pašvaldības ir deleģējušas atsevišķas politiskas pilnvaras;
 - sociālo mājokļu pakalpojumu sniedzējs *Atlantic Aménagement*;
 - Larošelas aglomerācijas Valsts mājokļu birojs;
 - *Port Atlantique La Rochelle*, kas pievienojās kā piektais partneris 2018. gadā.
- Citas struktūras, ko ietekmē CDA darbs:
 - vietējie nodarbinātības dienesti;
 - sociālie uzņēmumi, kas saņem atbalstu dalībai publiskā iepirkuma konkursos, un to darbinieki.

Sociālā ietekme

2018. gadā vienas pieturas aģentūra partneru līgumslēdzēju iestāžu noslēgto dažādo publiskā iepirkuma līgumu izpildes laikā nodrošināja 64 326 "sociālās integrācijas stundas", kas atbilst 40 pilna laika darba līgumiem. Par iniciatīvas panākumiem liecina fakts, ka 2018. gadā stundu skaits salīdzinājumā ar 2017. gadu ir palielinājies par 70 %.

Piemēram, 2018. gadā 205 cilvēki (ilgstoši darba meklētāji, ienākumu atbalsta (RSA) saņēmēji u. c.) strādāja uzkopšanas pakalpojumu līgumu ietvaros; no tiem 25 % dalībnieku bija jaunāki par 26 gadiem. 34 būvniecības, renovācijas un sociālo pakalpojumu līgumos ir iekļautas sociālās klauzulas, un 228 iepirkuma daļās un 104 uzņēmumos ir piemērotas "sociālās integrācijas stundas". Lielākajā daļā (90 %) no šo iepirkumu rezultātā noslēgtajiem darba līgumiem bija iekļautas "sociālās integrācijas stundas".

Citi ieguvumi

Lai palielinātu sabiedrības informētību par sociālajiem aspektiem un uzņēmumu un darba ņēmēju iesaistīšanos, vienas pieturas aģentūra ir izstrādājusi piecas balvas:

- balva par labāko karjeras attīstību (darba ņēmējiem);
- balva par darba un mācību rezultātiem (franču valodā "Prix de l'Alternance") (darba ņēmējiem);
- balva par sociālo iesaisti (uzņēmumiem);
- balva par ilgtspējīgāko darbvietu (uzņēmumiem);
- īpaša balva par veiktajiem sociālajiem pasākumiem (uzņēmumiem).

Otrā apbalvošanas ceremonija notika 2018. gadā Francijas Sociālas un solidāras ekonomikas palātas otrajā ieinteresēto personu sanāsmē, kas bija veltīta sociālajām klauzulām publiskajā iepirkumā.

Šī iniciatīva ir piesaistījusi arī starptautisku uzmanību: Pasaules sociālās ekonomikas forumā, kas 2018. gadā notika Bilbao, vienas pieturas aģentūra tika prezentēta 1700 dalībniekiem.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- 2018. gadā partnerībai pievienojās Larošelas Atlantijas ostas pārvalde. Tādējādi arī tās iepirkumos tiks iekļautas sociālās klauzulas, ko uzraudzīs vienas pieturas aģentūra.
- Lai palielinātu iesaisti vietējā līmenī, nākamais vienas pieturas aģentūras solis būs izveidot ikgadēju vietējo ieinteresēto personu katalogu ("Annuaire des acteurs locaux"). Pirmais šā kataloga projekts tika publicēts 2018. gadā. Nākamais vienas pieturas aģentūras uzdevums būs sociālo klauzulu iekļaušana citās iepirkuma nozarēs.

Kontaktpersona(-as)

Laurence Cesbron, RESECO direktora vietniece,
laurence.cesbrorn@resco.fr, 0241724080 (galvenā kontaktpersona).

Axelle Chapuis, atbildīgā par sociālās ekonomikas attīstību, Larošelas aglomerācijas Nodarbinātības dienests, axelle.chapuis@agglo-larochelle.fr (sekundārā kontaktpersona).

Mireille Jassine Le Guen, Larošelas aglomerācijas Nodarbinātības dienesta direktore, mireille.jassin-le-guen@agglo-larochelle.fr (sekundārā kontaktpersona).

58. Koordinatoru tīkls, kas atbalsta nelabvēlīgā situācijā esošu personu nodarbinātību, izmantojot publisko iepirkumu Lielajā austrumu reģionā (Francija)

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: *Conseil Régional Grand-Est*, Francija

Produktu vai pakalpojumu nozare: dažādi

Levads / iepirkuma mērķi

Koordinatori ir vieni no galvenajiem dalībniekiem sociāli atbildīga publiskā iepirkuma īstenošanā Francijas Lielajā austrumu reģionā. Darbojoties kā starpnieki, koordinatori saskaņo līgumslēdzēju iestāžu sociālās ieceres ar iespējām, ko piedāvā publiskā iepirkuma tirgos iesaistītie ekonomikas dalībnieki.

Sociāli atbildīga publiskā iepirkuma īstenošana, ko reģionā veic līgumslēdzējas iestādes, izpaužas dažādos veidos. Tomēr nodarbinātības klauzulu kā līgumu izpildes nosacījumu izmantošana kopā ar privileģēto tiesību līgumu un sadalīšanas daļās veicināšanu ir svarīgs instruments, ar ko veicina tādu cilvēku iekārtošanu darbā, kas ir attālināti no darba tirgiem. Koordinatori atbalsta šo mērķi, ieņemdami svarīgu vietu tādu dažādu dalībnieku mobilizēšanā un atbalstīšanā, kuri, pateicoties savām saitēm ar nelabvēlīgā situācijā esošajām grupām, var veicināt šādu nodarbinātības klauzulu sekmīgu īstenošanu. Šie dalībnieki citu starpā ietver sociālās ekonomikas uzņēmumus, nodarbinātības dienestus (*maisons d'emploi*), sociālos dienestus (*Plans Locaux pour l'Insertion et l'Emploi*) un NVO.

Pašlaik Lielā austrumu reģiona koordinatoru tīklu veido vairāk nekā 30 darbinieki, kas strādā visā reģionā ciešā sadarbībā un dialogā ar līgumslēdzējām iestādēm (reģiona padomi, pašvaldībām u. c.) un iepriekš minētajām organizācijām. Šo koordinatoru tīklu finansē reģionālā iestāde, pašvaldības un citas reģiona publiskās iestādes un dienesti.

Iepirkuma posms un kritēriji

Koordinatoriem ir dažādas funkcijas, kas aptver visu iepirkuma ciklu. Jo īpaši koordinatori palīdz veidot sociālāku publisko iepirkumu.

Ilgtermiņa plānošana un procedūru veidošana

- Līgumslēdzēju iestāžu un koordinatoru sadarbības pamatā ir ilgtermiņa plānošana attiecībā uz nodarbinātības iespējām nelabvēlīgā situācijā esošām personām, ko nodrošina ar publisko iepirkumu, un līgumslēdzēju iestāžu vajadzībām. Koordinatori regulāri apmeklē līgumslēdzējas iestādes reģionā un apspriež publiskā iepirkuma nākotnes plānus (parasti nākamajam vienam līdz diviem gadiem). Šī ilgtermiņa perspektīva ļauj koordinatoriem apzināt gaidāmās iespējas, noteikt konkrētas vajadzības (t. i., nozares, profesiju veidus, uzdevumus, mācību vajadzības, stundu skaitu) un attiecīgi atrast tirgus resursus.
- Pateicoties savām zināšanām un ciešajai saiknei ar reālo situāciju uz vietas, koordinatori var arī palīdzēt veidot līgumu slēgšanas procedūras, kamēr tās vēl tiek izstrādātas. Piemēram, koordinatori sniedz būtisku informāciju par atbalsttiesīgajām grupām, pakalpojumiem, uz kuriem var attiekties nodarbinātības klauzulas, un saprātīgu darba slodzi (stundu skaita aprēķinu).

Prognozēšana

- Ilgtermiņa pieeja tiek piemērota arī attiecībās starp koordinatoriem, sociālās ekonomikas uzņēmumiem un citiem dalībniekiem, kas darbojas iekļaujošas nodarbinātības jomā. Tas palīdz prognozēt pieprasījumu pēc prasmēm un apmācības vajadzības, un šī prognozēšana nodrošinās nodarbinātības klauzulu veiksmīgu ievērošanu un veicinās sinerģiju starp attiecīgajiem dalībniekiem (t. i., nodarbinātības dienestiem un apmācības pakalpojumu sniedzējiem).

- Koordinatori nosaka arī vajadzīgās spējas. Koordinatori ir vispiemērotākie, lai noteiktu tos ekonomikas dalībniekus, kuriem ir potenciāls piekļūt publiskā iepirkuma tirgiem vai nu kā pretendentiem, vai kā organizācijām / pakalpojumu sniedzējiem, kas norīko darbiniekus, bet kuriem trūkst zināšanu vai spēju, lai to darītu. Lai novērstu šos trūkumus, līgumslēdzējas iestādes nodrošina apmācību, kas ir pielāgota koordinatoru noteiktajām vajadzībām un dalībniekiem. Apmācības pamatā ir izteikti praktiska pieeja, un tās mērķis ir palīdzēt potenciālajiem pretendentiem pareizi "izlasīt" uzaicinājumus iesniegt piedāvājumus un rezultatīvi reaģēt uz prasībām. Šāda apmācība var attiekties arī uz laikposmu pēc iepirkuma un parādīt nesekmīgajiem pretendentiem, kā izvairīties no iepriekš pieļauto kļūdu atkārtošanas.

Atbalstīšana

- Koordinatori atbalsta ekonomikas dalībniekus un līgumslēdzējas iestādes visā iepirkuma ciklā. Saikne un dialogs starp līgumslēdzējām iestādēm, koordinatoriem un ekonomikas dalībniekiem ir nepārtraukts. Tas ietver potenciālo pretendentu apzināšanu un atbalstu priekšlikumu sagatavošanā un turklāt var ietvert arī līguma uzraudzības posmu, starpniecību starp abām pusēm un ekonomikas dalībnieka veiksmīga snieguma veicināšanu, ja līguma izpildes laikā rodas problēmas.

Koordinatoru darbs ir galvenais sociāli orientētu dalībnieku mobilizēšanas instruments, taču arī līgumslēdzējas iestādes ir veikušas papildu darbības ar līdzīgu mērķi. Šajā saistībā līgumslēdzējas iestādes visā reģionā organizē ātrās kontaktu veidošanas tīklošanās pasākumus, kuru mērķis ir veicināt savstarpēju zināšanu apmaiņu starp šīm iestādēm un sociālās ekonomikas uzņēmumiem. Šo pasākumu nosaukums ir *ESSpresso*, un to mērķis ir veicināt sociālās ekonomikas dalībnieku piekļuvi publiskā iepirkuma tirgiem. Pateicoties iegūtajām zināšanām, šīs tīkšanās parasti rosina līgumslēdzējas iestādes veikt potenciālo piegādātāju apzināšanas pasākumus. Informācija tiek nodota arī koordinatoriem, kuri to iekļauj savā zināšanu bāzē.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

- Nodrošināt ilgtspējīgas nodarbinātības iespējas personām, kas ir attālinātas no darba tirgus un kam draud sociālā atstumtība.
- Veicināt sociālās ekonomikas dalībnieku piekļuvi publiskā iepirkuma tirgiem.
- Paplašināt sociāli atbildīga publiskā iepirkuma izmantošanu, nodrošinot plašāku mijiedarbību un labāku izpratni starp līgumslēdzējām iestādēm, potenciālajiem pretendentiem un citām attiecīgām ieinteresētajām personām, piemēram, valsts dienestiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām.
- Paplašināt to pakalpojumu, uzdevumu un darba ņēmēju profilu klāstu, kuri var gūt labumu no nodarbinātības klauzulām.

Instruments

- 20. pants par privileģēto tiesību līgumiem un 40. pants par iepriekšēju apspriešanos ar tirgus dalībniekiem.
- Francijas publiskā sektora līgumslēdzējām iestādēm, kas veic iepirkumus par vairāk nekā 100 miljoniem EUR gadā, piemēram, Lielā austrumu reģiona reģionālajai iestādei, ir pienākums pieņemt un publicēt sociāli atbildīgu un videi draudzīgu publisko iepirkumu veicināšanas stratēģiju — tā dēvēto *SPASER* (*Schéma de promotion des achats publics socialement et écologiquement responsables*). Šis pienākums izriet no Francijas Likuma Nr. 2014-856 par sociālo un solidāro ekonomiku (13. pants) un Likuma Nr. 2015-992 par enerģētikas pārkārtošanu zaļai izaugsmei (76. pants). Lielā austrumu reģiona *SPASER* par prioritāti ir izvirzīta sociāli atbildīga publiskā iepirkuma veicināšana un pausta nostāja, ka koordinatoru tīkls ir galvenais instruments šā mērķa sasniegšanā.

Dalībnieki

- Reģiona līgumslēdzēju iestāžu galvenais kontaktpunkts sociāli atbildīgu publisko iepirkumu (*SRPP*) jomā: Lielā austrumu reģiona padome.
- Reģiona līgumslēdzējas iestādes (reģiona padome, pašvaldības, valsts dienesti u. c.).
- Koordinatori, kas darbojas kā starpnieki starp līgumslēdzējām iestādēm, ekonomikas dalībniekiem un ieinteresētajām personām, lai nodrošinātu sociāli atbildīga publiskā iepirkuma īstenošanu.
- Sociālās ekonomikas uzņēmumi.
- Visi pārējie dalībnieki, kas saistīti ar tādu cilvēku darbā iekārtošanas veicināšanu, kuri ir attālināti no darba tirgus.
- Cilvēki, kuri ir attālināti no darba tirgus.

Sociālā ietekme

- Koordinatoru tīkls un vispārējā stratēģija sociāli atbildīga publiskā iepirkuma veicināšanai reģionā ir sekmējuši tādu cilvēku nodarbināšanu, kuri ir attālināti no darba tirgus. Šo pasākumu rezultātā ir ievērojami paplašinājies to uzdevumu un pakalpojumu klāsts, ko veic saskaņā ar šādiem noteikumiem, sākot no tradicionāliem pakalpojumiem, piemēram, dārzkopības, celtniecības un citiem fiziska darba veidiem, līdz intelektuāliem pakalpojumiem, daļēji pateicoties lielam tādu kvalificētu jauniešu skaitam, kuri pakļauti atstumtības riskam. Iespēju paplašināšanās ir mainījusi līgumslēdzēju iestāžu domāšanas veidu un priekšstatus par to, ko ir iespējams panākt, izmantojot *SRPP*.
- Nodarbinātības klauzulu plašāka ieviešana ir likusi darba devējiem meklēt dažādu profilu darbiniekus publiskā iepirkuma līgumu izpildei. Koordinatoriem ir bijusi liela nozīme šā augošā pieprasījuma pēc iekļaujošas nodarbinātības saskaņošanā ar piedāvājumu, kas pieejams darbā iekārtošanas sociālajos uzņēmumos (*WISE*), nodarbinātības un sociālajos dienestos vai NVO, kuri darbojas reģionā.
- Šo vajadzību saskaņošanā ar apmācības un prasmju pilnveides pasākumiem reģionā liela nozīme ir publiskā iepirkuma ilgtermiņa plānošanai. Ja ir skaidrs priekšstats par līgumu izpildei ilgtermiņā nepieciešamajām prasmēm, var attiecīgi noteikt prasmju pilnveides pasākumus un mērķus. Tādējādi tas rada sinerģiju starp dažādiem dalībniekiem un ieinteresētajām personām un ļauj ieguldīt apmācības pasākumos ar ilgtermiņa perspektīvu.
- Publiskā iepirkuma vispārējā plānošana arī veicina darbā iekārtošanas iespēju apvienošanu, kad darba ņēmēji var strādāt saskaņā ar dažādiem līgumiem un rezultātā gūt labumu no stabiliem darbā iekārtošanas ceļiem.
- Koordinatoriem bija liela nozīme partnerību veidošanā starp sociālās ekonomikas uzņēmumiem un parastajiem uzņēmumiem. No vienas puses, šādas partnerības palīdz sociālās ekonomikas uzņēmumiem piekļūt publiskā iepirkuma tirgiem. No otras puses, tie var arī palīdzēt parastajiem uzņēmumiem īstenot procedūrās ietvertos sociālos apsvērumus.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Ir ļoti svarīgi, lai reģionālā iestāde un koordinatori regulāri aktualizētu savas attiecības ar sociālās ekonomikas uzņēmumiem un to jumta organizācijām. Tas ir svarīgi, lai apzinātos un izprastu jaunu dalībnieku, darījumdarbības modeļu un publiskā iepirkuma tirgu iespēju rašanos. Tai pašā laikā tas ir arī būtiski, lai saprastu, kā sociālo apsvērumu iekļaušana ietekmē piegādātājus un vai ir nepieciešami pielāgojumi. Tā ir daļa no koordinatoru ikdienas darba, taču būtu vajadzīga sistemātiskāka pieeja.
- Svarīgs elements koordinatoru regulārajā sadarbībā ar visām attiecīgajām pusēm ir saistīts ar tādu jaunu darbību, pakalpojumu un uzdevumu izpēti, kuriem būtu piemērojamas nodarbinātības klauzulas. Šajā saistībā ir svarīgi, lai līgumslēdzējas iestādes varētu veicināt sociālās ekonomikas darbību attīstīšanos arī ārpus nozares, kurās tās parasti tiek īstenotas.

Kontaktpersona(-as)

Hervé Formell, RTES / Conseil Régional Grand-Est, Sociāli atbildīgu publisko iepirkumu nodaļas vadītājs,
Herve.Formell@grandest.fr.

59. Sociālās iekļaušanas klauzulu izstrāde Parīzes aglomerācijas dienvidaustrumu attīstības teritorijas (Francija) publiskā iepirkuma tirgos

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: *Grand Paris Sud Est Avenir (GPSEA) — Établissement Public Territorial de la Métropole du Grand Paris*, Francija

Produktu vai pakalpojumu nozare: dažādi

Levads / iepirkuma mērķi

Kopš 2017. gada beigām Parīzes aglomerācijas dienvidaustrumu attīstības struktūrai (*Grand Paris Sud Est Avenir*) ir bijusi publiskā iepirkuma stratēģija, kuras mērķis ir plānot līgumu slēgšanas procedūras visos posmos, lai apzinātu, uzraudzītu un novērtētu konkrētas iespējas, kā ar publisko iepirkumu radīt vajadzīgo sociālo, vides un finansiālo ietekmi. Stratēģijas pamatā ir pieci galvenie mērķi:

- publisko izdevumu lietderība, ko nodrošina, izmantojot iepirkuma procedūras, kuras balstītas ne tikai uz atbilstību tiesību aktiem, bet arī uz saimniecisku pieeju, kā pamatā ir aprites cikla izmaksas;
- sociālā iekļaušana, ko panāk, ietverot sociālos apsvērumus, sociālos kritērijus vai privileģēto tiesību līgumus;
- ietekmes uz vidi samazinājums, ko veicina lielākas uzmanības pievēršana produktu un materiālu kvalitātei un tādiem ražošanas procesiem, kuros ņemti vērā vides kritēriji, publiskajos tirgos;
- mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu plašāka piekļuve publiskā iepirkuma tirgiem, ko veicina, izmantojot vienkāršotas procedūras konkursa posmā;
- lielāks atbalsts inovācijām, kura pamatā ir valsts iestāžu vadošā loma tādu inovāciju veicināšanā un attīstībā, kuras atbilst sabiedrības un teritoriālajām vajadzībām.

Publiskais iepirkums ir līdzeklis valsts politikas īstenošanai, jo īpaši attiecībā uz sociālo iekļaušanu. Atzīstot šo faktu, *GPSEA* nolēma izmantot dažādas iespējas, ko sniedz jaunie tiesību akti par publisko iepirkumu, lai veicinātu nodarbinātības iespēju pieejamību visiem metropoles teritorijas iedzīvotājiem, jo īpaši tiem, kas ir attālināti no darba tirgiem.

Šajā nolūkā *GPSEA* cieši sadarbojas ar sociālo klauzulu ieviešanas koordinators — apvienību *Pôle Compétence Initiative (P.C.I. 94)*, lai plašāk ieviestu sociālos noteikumus visās līgumu slēgšanas procedūrās, galveno uzmanību pievēršot nodarbinātībai.

GPSEA stratēģisko pieeju sociāli atbildīgam publiskajam iepirkumam aizsāka, izstrādājot rīcības plānu par publisko iepirkumu, kurā uzskaitītas visas procedūras, kas jāsāk attiecīgā gada laikā. Šis saraksts tiek nodots koordinatoram, kura uzdevums ir saskaņot iepirkuma vajadzības ar teritorijā apzinātajām sociālās iekļaušanas un darbā iekārtošanas vajadzībām.

Koordinatoriem ir ļoti liela nozīme iekļaujamo mērķgrupu, pieejamo prasmju un kompetenču apzināšanā un publiskā iepirkuma potenciāla reaģēt uz minētajiem elementiem novērtēšanā, jo tiem ir labāka izpratne par sociālajām vajadzībām uz vietas. Rezultātā sociāli atbildīga publiskā iepirkuma iespējas ir plašākas nekā tad, ja līgumslēdzēja iestāde censtos īstenot sociālos apsvērumus pati.

Priekšmets

Piemēram, *GPSEA* ir izmantojusi šo pieeju, lai īstenotu spēju un rotaļlietu iepirkumu reģiona audiovizuālo un rotaļlietu bibliotēku tīklā.

Iepirkuma posms un kritēriji

Šī procedūra tika sākta 2018. gada jūnijā un publicēta tiešsaistē vietnē AchatPublic.com. Līgums tika sadalīts četrās daļās, no kurām viena bija paredzēta ekonomikas dalībniekiem, kas nodarbina personas ar invaliditāti (*Établissement et service d'aide par le travail, ESAT*) vai nelabvēlīgā situācijā esošas personas (*structures d'insertion par l'activité économique, SIAE*). Pirms tam koordinators bija veicis pasākumus pirmsiepirkuma posmā, lai izpētītu potenciālos kandidātus sociālās ekonomikas dalībnieku aprindās.

Līgums tika piešķirts bezpeļņas organizācijai *Rejoué*, kas vada darbā iekārtošanas sociālo uzņēmumu (*WISE*). *Rejoué* ir veiksmīgi īstenojusi unikālu pieeju cilvēku, kas ir attālināti no darba tirgiem, integrācijai darba tirgū Ildefransā [*Ile-de-France*], izmantojot individualizētus ceļus uz ilgtspējīgu nodarbinātību dažādām sociālās atstumtības riskam pakļautām grupām. Kopš 2012. gada *Rejoué* ir nodarbinājusi 212 cilvēkus. Tās darbības pamatā ir lietotu rotallietu savākšana, tīrīšana, labošana un pārdošana. Papildus saviem sociālajiem mērķiem *Rejoué* veicina arī vidisko ilgtspēju, samazinot atkritumu apjomu un veicinot atkalizmantošanu.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

- Veicināt to cilvēku integrāciju, kuriem ir maz darba iespēju, izmantojot privileģēto tiesību līgumu *WISE* uzņēmumiem, lai novērstu nodarbinātības trūkumu teritorijā.
- Veicināt lielāku to dalībnieku piekļuvi publiskajam iepirkumam, kas strādā ar noteiktām nelabvēlīgā situācijā esošām grupām.

Līguma vērtība

Maksimālā rotallietu līguma vērtība (četrās daļas) ir 164 000 EUR četru gadu periodā. Rezervētās daļas vērtība četru gadu periodā ir 12 000 EUR.

Visu *GPSEA* līgumu, kuros iekļautas sociālās klauzulas, aptuvenā vērtība ir divi miljoni euro gadā.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 20. pants par privileģēto tiesību līgumiem.
- Šis noteikums ir iekļauts Francijas tiesību aktos kā Publiskā iepirkuma kodeksa L2113. pants, kurā noteikts, ka minimālais darba ņēmēju ar invaliditāti vai nelabvēlīgā situācijā esošu darba ņēmēju īpatsvars ir 50 %.

Dalībnieki

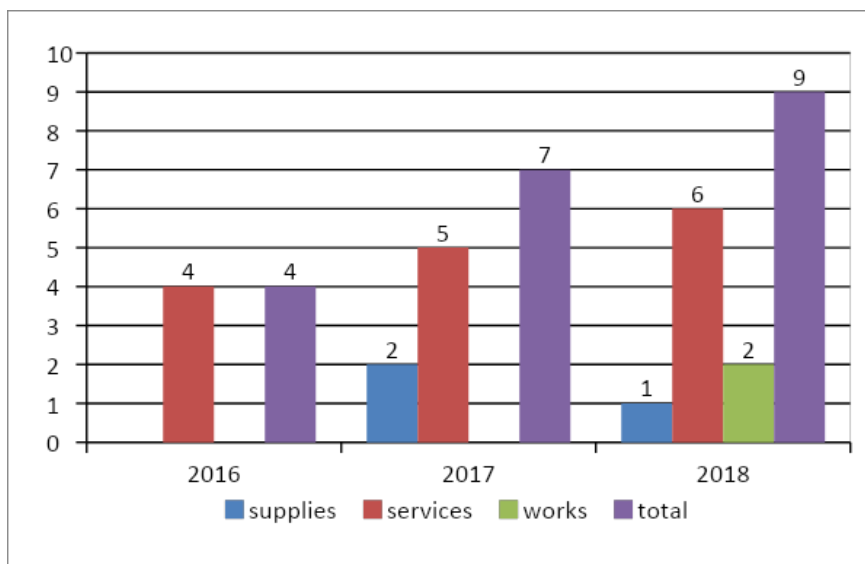
- Līgumslēdzēja iestāde: *Grand Paris Sud Est Avenir*.
- Apvienība *Pôle Compétence Initiative 94*, kas darbojas kā koordinators starp līgumslēdzēju iestādi, ekonomikas dalībniekiem un ieinteresētajām personām, lai nodrošinātu sociāli atbildīga publiskā iepirkuma īstenošanu un jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošu personu iesaisti līgumu izpildē.
- Darbā iekārtošanas sociālie uzņēmumi, kas nodarbina dažādas mērķgrupas, piemēram, personas ar invaliditāti (*ESAT*) vai citas nelabvēlīgā situācijā esošas grupas (*SIAE*).
- Parastie uzņēmumi, kas cieši sadarbojas ar koordinatoriem, lai nodrošinātu nodarbinātības klauzulu īstenošanu, ja tās ir iekļautas procedūrās, norikojot darbiniekus un uzraugot līgumu izpildes pienācīgumu.

Sociālā ietekme

- Laikposmā no 2016. līdz 2018. gadam *GPSEA* teritorijā tika divkārtots to publiskā iepirkuma procedūru skaits, kurās iekļautas sociālās klauzulas, kā mērķis ir veicināt nodarbinātības iespējas

visiem iedzīvotājiem. Šāds pieaugums apliecina, ka līgumslēdzējas iestādes arvien sekmīgāk izmanto publisko iepirkumu kā instrumentu, lai apmierinātu sociālās iekļaušanas un darbā iekārtošanas vajadzības Parīzes aglomerācijas teritorijā.

- Tālāk redzamajā diagrammā ir parādīts to noslēgto līgumu skaits, kuros iekļautas sociālās klauzulas (t. i., izpildes nosacījumi, atlases kritēriji, privileģēto tiesību līgumi vai citas klauzulas).

Avots: GPSEA.

- GPSEA ir apņēmusies pilnībā attīstīt savu potenciālu, īstenojot vērienīgus projektus, kas saistīti ar transporta un mobilitātes infrastruktūru (piemēram, *Teléval*, *Tégéval*, *Altival*), uzņēmējdarbības infrastruktūru (piemēram, *Ballastière Nord*, *Duvauchelle Est* Krēteijā — *Maison du Handball* izveide) vai *Grand Paris Express* publiskajiem būvdarbiem (piemēram, *ligne sud 15*).
- Šādi projekti sniedz plašas iespējas publiskajā iepirkumā izmantot jaunas vai neizmantotas prasmes un profilus nodarbinātības klauzulās un sociāli atbildīgā publiskajā iepirkumā kopumā (piemēram, augsti kvalificētas / intelektuālas darbības, administratīvie pakalpojumi, tehniskās apkopes pakalpojumi, sabiedrisko ēku un pieminekļu būvniecība un atjaunošana vai uzturēšana).

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasūtājumi

- GPSEA izstrādātā pieeja ir piemērojama visām reģionālajām un teritoriālajām valsts iestādēm. Līgumslēdzējām iestādēm procedūru ilgtermiņa plānošanā būtu jāpamato sava iecere īstenot sociāli atbildīgu publisko iepirkumu. Šāda prognozēšana ļaus līgumslēdzējām iestādēm labāk novērtēt sociālo apsvērumu iespējas un izmantojamību katrā procedūrā. Prognozēšana ir ļoti svarīga, lai organizētu potenciālo piegādātāju apzināšanas pasākumus, kas ir būtiski, lai izprastu konkrētu nozaru (sociālās ekonomikas dalībnieku, *WISE*) potenciālu un attiecīgi integrētu sociālos apsvērumus.
- Šajā nolūkā koordinatori ir viens no galvenajiem instrumentiem, ar ko atbalstīt līgumu slēgšanas un sociālās iekļaušanas vajadzību saskaņošanu, tostarp tie var palīdzēt izstrādāt procedūru prasības.
- Ilgtermiņā būs svarīgi paplašināt to mērķgrupu loku, kuras gūst labumu no sociālajiem apsvērumiem (un jo īpaši nodarbinātības klauzulām), piemēram, plašāk aptvert pakalpojumu nozari.

Kontaktpersona(-as)

Aurore CARO, *Grand Paris Sud Est Avenir* projektu iepirkumu vadītāja,
acarо@gpsea.fr, +33 141943197.

60. Protokols par sociāli atbildīgu publisko iepirkumu Žironā, ko veicina politiskais atbalsts un ieinteresēto personu partnerība

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts

Žironas [*Girona*] pašvaldība, Spānija

Produktu vai pakalpojumu nozare: politikas jomas — dārzkopība, uzkopšana, atkritumu savākšana un citi pakalpojumi atkarībā no katra līguma

Ievads / iepirkuma mērķi

Protokols par sociāli atbildīgu publisko iepirkumu Žironas pašvaldībā tika pieņemts 2014. gada 13. oktobrī ar mērķi veicināt privileģēto tiesību līgumus un sociālos apsvērumus, jo īpaši nodarbinātības klauzulas, pašvaldības organizētajās līgumu slēgšanas procedūrās. Protokola noteikumi tika pielāgoti piecu gadu laikā, un tajos tika oficiāli iestrādāti jaunie sociālie noteikumi, kas iekļauti Spānijas tiesību aktos, ar kuriem transponē Direktīvu 2014/24/ES par publisko iepirkumu. Protokols ir pieejams [šeit](#) (katalāņu valodā).

Visos gadījumos mērķis ir nodrošināt plašāku piekļuvi nodarbinātībai ilgstošiem bezdarbniekiem un cilvēkiem, kas pieder pie citām nelabvēlīgā situācijā esošām grupām, piemēram, sievietēm, kas cietušas no seksuālas vardarbības vai vardarbības ģimenē, jauniešiem no dzīvesvietām, kur tiek nodrošināta daļēja aprūpe, cilvēkiem, kas dzīvo nabadzībā, un cilvēkiem, kam draud sociālā atstumtība nodarbinātu personu nabadzības un citu nedrošības veidu dēļ.

Protokolā ir noteikti līgumu veidi, kas tiks rezervēti aizsargātām darbnīcām, darbā iekārtošanas sociālajiem uzņēmumiem (*WISE*) un citu veidu sociālās ekonomikas dalībniekiem, kuru mērķis ir dažādos nelabvēlīgos apstākļos nonākušu cilvēku profesionālā un sociālā iekļaušana. Protokolā arī noteikts, ka vismaz 4 % no kopējiem vietējiem izdevumiem par precēm un pakalpojumiem jāiedala privileģēto tiesību līgumiem. Šī summa katrā gadījumā nedrīkst būt mazāka par 1 740 000 EUR gadā.

Protokolā arī noteikts, ka pakalpojumu līgumos, kuru vērtība pārsniedz 65 000 EUR gadā, izraudzītajam pretendētājam vismaz 5 % no līguma izpildei nepieciešamajām darbvietām ir jāpiešķir cilvēkiem, kas ir attālināti no darba tirgiem vai kas saskaras ar citiem nelabvēlīgiem apstākļiem¹⁷. Vietējie nodarbinātības un sociālie dienesti sadarbojas ar piegādātājiem, lai norīkotu darbiniekus un kopīgi novērtētu viņu piemērotību katram attiecīgajam līgumam. Tāda pati pieeja tiek piemērota visiem publiskā iepirkuma veidiem. Tāpēc protokols attiecas arī uz būvdarbu līgumiem un koncesijām, kuru vērtība ir vienāda ar vai lielāka par 250 000 EUR.

Lai uzraudzītu protokola īstenošanu un progresu, pašvaldība ir izveidojusi Sociāli atbildīga publiskā iepirkuma komiteju, kurā darbojas pārstāvji no vietējām iestādēm (no dažādām partijām), sociālās ekonomikas nozares, uzņēmējdarbības organizācijām, arodbiedrībām un iepirkumu speciālistiem.

Iepirkuma posms un kritēriji

¹⁷ Atbalsttiesīgās grupas ir uzskaitītas protokolā (6. pants), un tās ir: a) minimālā ienākuma saņēmēji; b) personas ar invaliditāti; c) sievietes, kas cietušas no seksuālas vardarbības vai vardarbības ģimenē; d) jaunieši vecumā no 18 līdz 30 gadiem, uz kuriem attiecas bērnu aizsardzība; e) likumpārkāpēji, kuriem ir likumīgas tiesības strādāt, un bijušie likumpārkāpēji pirmos 12 mēnešus pēc atbrīvošanas; f) personas, kurām ir problēmas ar narkotisko vielu lietošanu vai cita veida atkarību un kuras pašlaik ārstējas; g) personas, kuras nav tiesīgas saņemt minimālo ienākumu un kurām draud sociālā atstumtība; h) cilvēki, kas ir vecāki par 45 gadiem un ir bijuši bez darba vismaz 2 gadus.

Ar protokolu īsteno sociāli atbildīgu publisko iepirkumu, balstoties uz tālāk aprakstītajiem pīlāriem.

- Privileģēto tiesību līgumi: līgumi, kuriem piemēro privileģētas tiesības, attiecas uz daudzām dažādām darbībām un cita starpā ietver uzturēšanas pakalpojumus, pasta pakalpojumus, uzkopšanas un veļas mazgāšanas pakalpojumus, ēdināšanas pakalpojumus, atkritumu savākšanu un transportēšanu, grafisko mākslu un citu veidu atbalsta pakalpojumus vietējai pārvaldes iestādei.
- Izpildes nosacījumi: parasti nodarbinātības klauzulu veidā (attiecas uz iepriekš minētajām mērķgrupām).
- Piešķiršanas kritēriji: saskaņā ar piešķiršanas kritērijiem, ja to darba ņēmēju īpatsvars, kuri ir attālināti no darba tirgiem, būs lielāks par prasītajiem 5 %, tiks piemērots svērums robežās no 5 % līdz 10 %.
- Pienācīgi darba standarti: papildus obligātajām sociālajām klauzulām, kas saistītas ar piemērojamo darba standartu un darba apstākļu ievērošanu, protokolā ir uzsvērtā atbilstības nodrošināšana pienācīgiem darba standartiem un koplīgumiem konkrētās nozarēs, kurās neatbilstības risks ir lielāks. Šajā saistībā protokolam bija būtiska nozīme tādu jautājumu risināšanā, kas saistīti ar mājas aprūpes pakalpojumu sniegšanu, un tas ar ciešāku uzraudzību un darbības rezultātu pārbaudi pastiprināja darbuņēmēju sociālo saistību izpildes kontroli šajā nozarē.

Visās līgumu slēgšanas procedūrās ir jācenšas iekļaut jebkāda veida iepriekš minētās sociālās klauzulas. Tomēr līgumslēdzēja iestādes var nolemt to nedarīt, ja līguma būtība neļauj to darīt. Šādos gadījumos iepirkuma konkursa dokumentos jāiekļauj iemeslu pamatojums.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Īstenojot iepriekš minētās prasības, Žironas pašvaldības mērķis ir:

- palielināt nodarbinātības pieejamību cilvēkiem, kas ir attālināti no darba tirgiem un kas ir pakļauti sociālās atstumtības riskam;
- radīt labvēlīgu vidi nodarbinātībai un darba apstākļiem, kas ļauj visiem cilvēkiem rezultatīvi izmantot savas sociālās un darba tiesības;
- palielināt sociālās ekonomikas uzņēmumu piekļuvi publiskajam iepirkumam.

Līguma vērtība

Piecu gadu laikā saskaņā ar privileģēto tiesību līgumiem sešām aizsargātām darbnīcām un diviem darbā iekārtošanas sociālajiem uzņēmumiem tika piešķirti 10 700 707 EUR.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 18. panta 2. punkts par obligāto sociālo klauzulu, 20. pants par privileģēto tiesību līgumiem, 67. pants par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem un 70. pants par līguma izpildes nosacījumiem, kas saistīti ar nodarbinātības vai citām sociālajām klauzulām.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Žironas pašvaldība, īstenojot koordinētu pieeju starp dažādiem tās departamentiem un dienestiem, piemēram, publiskā iepirkuma, vietējiem nodarbinātības un sociālajiem dienestiem.
- Sociālie partneri, sociālās ekonomikas dalībnieki un pilsoniskās sabiedrības organizācijas kā pretendenti.

- Darba ņēmēji, tai skaitā cilvēki, kas ir attālināti no darba tirgiem un kas pieder pie dažādām nelabvēlīgā situācijā esošām grupām.
- Sociāli atbildīga publiskā iepirkuma komiteja, kas regulāri rīko sanāksmes un uzrauga, izvērtē un ierosina jaunus pasākumus šajā jomā.

Sociālā ietekme

- Laikposmā no 2014. līdz 2019. gadam 75 personas, kurām draudēja sociālā atstumtība un/vai kuras bija attālinātas no darba tirgiem, tika nodarbinātas tādu privileģēto tiesību līgumu izpildē, kas bija noslēgti saskaņā ar protokola prasībām.

Citi ieguvumi

- Pamatojoties uz pašvaldības pozitīvo pieredzi, pašlaik tiek strādāts, lai izveidotu sociāli atbildīga publiskā iepirkuma protokolu un komiteju Žironas provincē.
- Pašvaldības komiteja pašlaik pēta iespēju palielināt tam paredzēto līdzekļu daļu no 4 % līdz 7 %.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Komiteja ir ievērojami palīdzējusi veicināt savstarpēju izpratni par dažādu veidu dalībnieku problēmām, kas saistītas ar publisko iepirkumu. Tā ir vairojusi zināšanas par jaunām iespējām, kā īstenot sociāli atbildīgu publisko iepirkumu (pakalpojumi, mērķgrupas), radusi risinājumus atkārtotām problēmām (piemēram, nodarbinātības klauzulu neievērošanas novēršanā iesaistot uzņēmējdarbības organizācijas) utt.
- Lai pilnībā izprastu sociālās ekonomikas dalībnieku potenciālu iesaistīties publiskajā iepirkumā un sasniegt tā sociālos mērķus, ir svarīgi palielināt praktiķu izpratni un veidot viņu spējas. Būtisks šādas komunikācijas elements ir privileģēto tiesību līgumu un citu sociāli atbildīga publiskā iepirkuma veidu sociālās ietekmes atspoguļojums.
- Partnerība starp sociālās ekonomikas dalībniekiem: kopš 2008. gada organizācija *Caritas Girona* ir sadarbojusies ar citām organizācijām un kopā ar tām izveidojusi *Grupo Èxit* — sociālās ekonomikas uzņēmumu apvienību, kuras mērķis ir radīt sinerģiju, lai palielinātu cilvēku ar smagu invaliditāti un sociālās atstumtības riskam pakļauto cilvēku darbā iekārtošanas iespējas Žironas pilsētā un tās apkārtnē.
- 2012. gadā grupai pievienojās sešas jaunas organizācijas, kas pašlaik kopīgi darbojas brīvajā tirgū. Grupa sadarbojas ar valsts iestādēm un dienestiem (piemēram, Reģionālo nodarbinātības dienestu, leslodzījuma vietu dienestu un sociālajiem dienestiem), darba devējiem (tai skaitā Tirdzniecības palātu), kā arī skolām. Turklāt tā ir pārstāvēta arī institucionālā līmenī — darbojas vietējā Sociāli atbildīga publiskā iepirkuma komitejā, vietējās ekonomikas attīstības, apmācības u. c. aģentūrās.
- Būtisks šīs partnerības radīts ieguvums ir *WISE* uzņēmumu konsorcijs izveide, jo īpaši privileģēto tiesību līgumu īstenošanai. Tas ir ļoti svarīgi, lai pārvarētu sociālās ekonomikas uzņēmumu sadrumstalotību, un dod tiem iespēju piedalīties nevis tikai līgumu daļās, bet gan līgumos visā to pilnībā.

Kontaktpersona(-as)

Anna Güell Juanola, *Associació Clúster Èxit Girona* ģenerālsēkretāre, aguell@caritasgirona.cat, tālr. +34 608906131.

61. Saprašanās memorands par cilvēku ar invaliditāti vai nelabvēlīgā situācijā esošu personu sociālo un profesionālo integrāciju, izmantojot privileģēto tiesību līgumus

Iepirkuma iestādes nosaukums: Breša [Brescia], Itālija

Produktu vai pakalpojumu nozare: sociālie pakalpojumi

Ievads / iepirkuma mērķi

Saprašanās memorandu (SM) 2019. gada 11. martā parakstīja Brešas province un pašvaldība, Brešas pašvaldības apvienība, Nacionālās arodapvienības *GB Vinghenzi* pašvaldību un provinču sekretāri un *Confcooperative Brescia*. Tas ir instruments publiskā un privātā sektora sadarbībai un privileģēto tiesību līgumu piešķiršanai saskaņā ar Direktīvas 2014/24/ES 20. pantu un Itālijas Likumdošanas dekrēta Nr. 50/2016 112. pantu.

Mērķis ir nodrošināt vairāk darba iespēju cilvēkiem ar invaliditāti vai nelabvēlīgā situācijā esošām personām un vājākiem darba tirgus segmentiem, publiskajos iepirkumos iesaistot B tipa sociālos kooperatīvus. Kopīgā darba grupa, ko veido SM parakstītāji, tai skaitā Brešas province un pašvaldība, Brešas pašvaldības apvienība, Nacionālās arodapvienības *GB Vinghenzi* pašvaldību un provinču sekretāri un *Confcooperative Brescia*, izstrādāja vairākus instrumentus B tipa sociālajiem kooperatīviem paredzētu privileģēto tiesību līgumu pārvaldībai.

SM tiek uzskatīts par svarīgu tā sadarbībā balstītās pieejas dēļ. Brešā vēsturiski jau ir īstenotas uz sadarbību vērstas pieejas; patiesībā pirmais sociālās solidaritātes kooperatīvs un pirmais Itālijas sociālo kooperatīvu konsorcijs tika izveidoti Brešā attiecīgi 1963. un 1983. gadā. Šī tradīcija gadu gaitā ir veicinājusi aktīvas darba tirgus politikas vietējās sistēmas izveidi, kuras mērķis ir nelabvēlīgā situācijā esošu iedzīvotāju grupu iekārtošana darbā.

Tā ir veicinājusi arī B tipa sociālo kooperatīvu uzņēmējdarbības aspekta izaugsmi. 2017. gada dati liecina, ka Brešas teritorijā darbojas aptuveni 110 kooperatīvi, kuros nodarbināti aptuveni 1365 cilvēki.

Iepirkuma posms un kritēriji

Šis SM ietekmē iepirkuma posmu. Publiskā iepirkuma līgumi tiek piešķirti sociālajiem kooperatīviem (un to konsorcijiem) ar šādām iezīmēm: pieredze darbā ar cilvēkiem ar invaliditāti vai nelabvēlīgā situācijā esošām personām, šīs personas veido vismaz 30 % darbinieku organizācijas struktūrā, visaptveroša pieeja integrācijai (t. i., atbalsts darbavietā, apmācības, piekļuve attiecīgajiem pakalpojumiem, ietekmes uzraudzība u. c.). SM ir iekļauti arī instrumenti, kas veicina privātā sektora iesaistišanos, izmantojot ne tikai tiesību aktos paredzētos risinājumus, bet arī iedarbīgas publiskā un privātā sektora partnerības.

SM noteikumi un tā instrumenti vienlīdz attiecas uz līgumiem un koncesijām, kuru vērtība ir gan virs, gan zem ES robežvērtībām. Tādējādi SM neattiecas uz konkrētiem līgumu un darbību veidiem, atstājot pārvaldes iestādēm pilnīgas pilnvaras noteikt, kurās nozarēs un kādām robežvērtībām to piemērot.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

SM veicina privileģēto tiesību līgumu izmantošanu tādiem ekonomikas dalībniekiem kā B tipa sociālie kooperatīvi. Privileģēto tiesību līgumi ir paredzēti tiem sociālajiem kooperatīviem, kuros strādā nelabvēlīgā situācijā esošas personas (vismaz 30 % darbinieku). SM veicina arī sociāla rakstura piešķiršanas kritēriju (piemēram, nodarbinātības kritēriju) iekļaušanu un sociālo klauzulu izmantošanu līgumu izpildes nosacījumos.

Pārbaude

Darba grupai, ko veido SM parakstītāji, ir uzdots veicināt un uzraudzīt pasākumus, kā arī izstrādāt priekšlikumus un konkrētas procedūras.

Līguma vērtība

Atkarībā no līguma.

Instrumenti

- Direktīvas 2014/24/ES 20. pants par privileģēto tiesību līgumiem.
- Itālijas Likumdošanas dekrēta Nr. 50/2016 112. pants.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Brešas province, Brešas pašvaldība.
- Citi darba grupas locekļi:
 - Brešas pašvaldības apvienība;
 - Nacionālās arodapvienības *GB Vingenzi* pašvaldību un provinču sekretāri;
 - *Confcooperative Brescia*.

Sociālā ietekme

- Kopš saprašanās memoranda parakstīšanas 2019. gadā līgumslēdzējas iestādes ir piešķirušas aptuveni 30 privileģēto tiesību līgumus, kuru kopējā vērtība ir 15 miljoni EUR. Tie ietvēra arī publiskā iepirkuma līgumus par publisko kapsētu un publisko zaļo zonu kopšanas un uzturēšanas pakalpojumiem.
- Personas ar invaliditāti vai nelabvēlīgā situācijā esošas personas tiek iekļautas darba tirgū, izmantojot privileģēto tiesību līgumus. Šiem cilvēkiem tiek sniegts atbalsts arī citās dzīves jomās, tai skaitā profesionālā orientācija, prasmju pilnveide, atbalsts attiecībās ar sociālajiem dienestiem un ārkārtas gadījumos.
- Sociālajiem kooperatīviem iesaistoties publiskajos iepirkumos, tiek stiprināti to uzņēmējdarbības modeļi, palīdzot nodrošināt to programmu un projektu ilgtspēju.
- Vietējā teritoriālā attīstība tiek papildus veicināta, izmantojot dažādu struktūru, tai skaitā valsts iestāžu un pilsoniskās sabiedrības (proti, sociālo kooperatīvu), sadarbību, resursu mobilizāciju un speciālās zināšanas.

Citi ieguvumi

- SM teksta sagatavošanā izmantotā sadarbības pieeja stiprina sadarbību un partnerību starp publisko sektoru un sociālās ekonomikas nozari.
- SM visaptverošais raksturs ir daļa no stratēģijas, kas paredz, ka nelabvēlīgā situācijā esošu personu iekļaušana ir sistemātiska un ar ilgtermiņa redzējumu.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasautājumi

SM ir spēkā mazāk nekā gadu, taču daži rezultāti jau ir redzami. Šis modelis ir ierosināts kā paraugs, pēc kura varētu vadīties citas provinces. Turklāt valsts iestādes Brešas reģionā ir izmantojušas dažādus SM nodrošinātos instrumentus atbilstoši savām vajadzībām.

Kontaktpersona(-as)

Emilio Emmolo, Confcooperative Federsolidarietà, federsolidarieta@confcooperative.it.

62. Sodankiles un Kitiles pašvaldību kopējā stratēģija atbildīgam publiskajam iepirkumam

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Sodankiles [Sodankylä] un Kitiles [Kittilä] pašvaldība, Somija

Produktu vai pakalpojumu nozare: dažādi

Ievads / iepirkuma mērķis

Sodankiles un Kitiles pašvaldība atrodas Lapzemes reģionā, kas ir lielākais Somijas reģions un aizņem 30 % valsts teritorijas, taču tajā dzīvo tikai 3 % iedzīvotāju. Tāpēc Lapzeme ir atzīta par mazapdzīvotu reģionu ar iedzīvotāju blīvumu 1,5 cilvēki uz kvadrātkilometru. Reģions saskaras ar demogrāfiskām problēmām saistībā ar emigrāciju un sabiedrības novecošanu, turklāt reģiona ģeogrāfisko īpatnību dēļ tas atrodas lielā attālumā no Eiropas un valsts tirgiem. Lai risinātu šīs problēmas, tiek izmantota sociālā inovācija, lai radītu novatoriskas pieejas sabiedrības problēmu risināšanai, jo īpaši tiek mobilizēts publiskais iepirkums, lai veicinātu iekļaujošu sociālekonomisko attīstību un stimulētu konkurētspēju, kā arī nodarbinātību un tādējādi sekmētu reģiona attīstību un izaugsmi.

Lapzeme ir arī viens no reģioniem, kas ir daļa no [Pārdomātas specializācijas platformas sociālās ekonomikas jomā](#). Partnerības mērķis ir stimulēt kopieguldījumu sabiedrību un kooperatīvu pārrobežu darbības, lai tie varētu pilnvērtīgi izmantot iekšējā tirgus, arī publiskā iepirkuma, potenciālu sociālās ekonomikas darbību izvēšanai, izmantojot starpreģionu sadarbības pasākumus. Partnerības mērķis ir risināt vairākus ar S3 (pārdomāto specializāciju) un sociālo ekonomiku saistītus uzdevumus, piemēram, kā:

- attīstīt sociālās ekonomikas klasterus;
- izveidot Eiropas vērtību ķēdes, kurās iesaistīti sociālās ekonomikas uzņēmumi no dažādiem Eiropas reģioniem;
- uzlabot sadarbību starp uzņēmumiem un citiem teritoriālajiem dalībniekiem, jo īpaši tiem, kuriem ir kompetence tehnoloģiju un inovāciju jomā.

Kad ES Direktīvas 2014/24/ES īstenošanas rezultātā Somijā mainījās iepirkuma tiesību akti, Kitiles un Sodankiles pašvaldība izmantoja iespēju saskaņot publisko iepirkumu ar ilgtspējīgu attīstību. ERAF finansētajā projektā "Ilgtspējīgs iepirkums kā dinamisma veicinātājs", ko no 2016. līdz 2018. gadam īstenoja *Kideve Kittilä Development* kopā ar Sodankiles pašvaldību, pašvaldībām tika izstrādāta jauna publiskā iepirkuma pieeja. Šis projekts tika izmantots, lai palīdzētu izstrādāt jaunu publiskā iepirkuma stratēģiju (pieejama [šeit](#) somu valodā) un divus publiskā iepirkuma ceļvežus katrai pašvaldībai, vienu par līgumiem, kuru vērtība ir zemāka par robežvērtību (pieejams [šeit](#) attiecībā uz Kitili un [šeit](#) attiecībā uz Sodankili), un otru par līgumiem, kuru vērtība ir augstāka par robežvērtību¹⁸ (pieejams [šeit](#) attiecībā uz Kitili un [šeit](#)

¹⁸ Somijas valsts robežvērtība ir 60 000 EUR.

attiecībā uz Sodankili). Pašvaldību politikas un prakses mērķis ir veicināt mazoglekļa ekonomikas attīstību un reģionālo attīstību, kā arī uzlabot MVU iespējas piedalīties publiskajā iepirkumā. Interesanti, ka Lapzemē ir tikai divas organizācijas, kurām ir Somijas sociālā uzņēmuma zīme¹⁹.

Abas kaimiņos esošās pašvaldības apvienoja spēkus šajā iniciatīvā gan tāpēc, ka abas pašvaldības ir līdzīgas, gan tādēļ, lai risinājumus apsvērtu kopīgi.

Ceļvedī par tādu līgumu slēgšanu, kuru vērtība ir zemāka par robežvērtību, ir sniegta plašāka informācija, nekā izklāstīta Somijas valsts tiesību aktos par publisko iepirkumu, pamatojoties uz Direktīvu 2014/24/ES. Tajā pašvaldības mudinātas izmantot elektroniskās iepirkuma platformas (piemēram, [Cloudia](#) vai jebkuru citu līdzīgu pakalpojumu) iepirkumiem, kuru vērtība pārsniedz 10 000/20 000 EUR (atkarībā no iepirkuma veida), lai nodrošinātu atklātu un pārredzamu iepirkuma konkursa procedūru, kas ir pienācīgi izsludināta un pieejama tiešsaistē — arī mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. Šis pasākums var arī palīdzēt veicināt sociālo uzņēmumu, kas parasti ir MVU (arī no citiem reģioniem), piekļuvi publiskajam iepirkumam.

Šajos ceļvežos līgumslēdzējas iestādes tiek stingri mudinātas publiskā iepirkuma procesu veikt atklātā un uz līdzdalību vērstā veidā, iesaistot visus dalībniekus. Pašvaldības ir arī organizējušas apmācības gan līgumslēdzējām iestādēm, gan ekonomikas dalībniekiem, lai palīdzētu tiem izprast jauno publiskā iepirkuma sistēmu, kā arī piedāvājumu iesniegšanu elektroniskajās platformās.

Pārbaude

Katru gadu notiek atklāta informācijas un viedokļu apmaiņa, tomēr tieša līgumu izpildes turpmāka kontrole nenotiek, jo šīm mazajām pašvaldībām trūkst gan tehnisko resursu, gan cilvēkresursu, lai to izdarītu. Kitiles pašvaldība apsver iespēju visu līgumu uzraudzībai izmantot atsevišķu sistēmu (papildus elektroniskajai iepirkuma konkursu sistēmai). Ideālā gadījumā pašvaldībā vajadzētu būt personai, kuras uzdevums būtu tikties ar pretendentiem, lai uzraudzītu piešķirto līgumu ievērošanu un ziņotu par to.

Iepirkuma apjoms

2016. gada dati liecina, ka Kitiles pašvaldībā iepirkumu apjoms bija 23,08 miljoni EUR, bet Sodankiles pašvaldībā — 34,04 miljoni EUR. Tas ir aptuveni 40 % no to gada budžeta.

Instrumenti

Abos ceļvežos galvenā uzmanība pievērsta tālāk aprakstītajiem instrumentiem kā līdzekļiem atbildīga publiskā iepirkuma veicināšanai.

- *Iepriekšējas apspriešanās ar tirgus dalībniekiem (direktīvas 40. pants)*

¹⁹ Plašāka informācija pieejama šeit: <https://www.oecd.org/cfe/leed/The-Finnish-Social-Enterprise-Finland.pdf>.

Ceļvežos ir paskaidrots, kā veikt iepriekšēju apspriešanos ar tirgus dalībniekiem vai kā līgumslēdzējas iestādes var veikt izpēti, arī apmeklējot pasākumus. Ceļvežos paskaidrots, ka informācijas pieprasījuma mērķis ir noteikt uzņēmumus, produktus un/vai pakalpojumus, cenu līmeni un iespējamo gatavību konkurēt tirgū. Uz informācijas pieprasījuma pamata gūtās informācijas mērķis ir nodrošināt, lai faktiskajā uzaicinājumā iesniegt piedāvājumus tiktu iesniegti pēc iespējas skaidrāki un salīdzināmāki piedāvājumi. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret potenciālajiem pakalpojumu sniedzējiem, informācijas pieprasījumu ieteicams nosūtīt iespējami lielākam skaitam potenciālo pakalpojumu sniedzēju. Tāpēc informācijas pieprasījumu var publicēt reklāmas kanālā www.hankintailmoitukset.fi vai pašvaldības tīmekļa vietnēs, vai kā sludinājumu laikrakstā vai tamlīdzīgi. Informācijas pieprasījumā skaidri jānorāda, ka tas ir sākotnējs apsekojums, bet vēl nav uzaicinājums iesniegt piedāvājumu.

- *Rosinājums piešķiršanas kritērijos galveno uzmanību pievērst kvalitātes, sociālajiem un vides kritērijiem (direktīvas 67. pants)*

Piešķiršanas kritērijos ir ieteicams izmantot kvalitātes kritērijus, sociālos un vides apsvērumus; to izmantošana tika apspriesta arī vienā no pašvaldību rīkotajiem darbsemināriem par šo stratēģiju.

- *Gada plānošana un reklāma*

Tiek stingri mudināts par iepirkumiem iepriekš informēt pakalpojumu sniedzējus un potenciālos pretendentes, piemēram, ceļvedī ir minēti tādi pasākumi kā informatīvie pasākumi, ko organizē kā "iepirkuma vakarus" ārpus konkursa perioda. Tiek uzsvērts, ka par īpaši lieliem līgumiem būtu jāziņo laikus, lai ekonomikas dalībnieki varētu sagatavoties iepirkuma konkursam vai, iespējams, piedalīties konkursā kā grupa. No vietējo uzņēmumu viedokļa, pat konkursi, kuru vērtība ir mazāka par noteikto robežvērtību, bieži vien ir ievērojama apjoma, tāpēc par tiem ieteicams paziņot laikus. Turklāt 2018. gadā tika izmēģināts modelis, saskaņā ar kuru katras struktūrvienības iepirkums tika prezentēts pašvaldības padomei gada plānā. Gada plāns sniedz iespēju pareizi plānot konkursa grafiku un nodrošināt resursus konkursa izsludināšanai. Budžeta izpildes plānā arī ir noteikts gada iepirkuma konkursu process.

- *Sadališana daļās (direktīvas 46. pants)*

Lai palielinātu MVU dalību publiskā iepirkuma procedūrās, pašvaldības kā noderīgu instrumentu, kas nodrošina piekļuvi lieliem līgumiem, norādīja sadalīšanu daļās.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Sodankiles un Kitiles pašvaldība.
- Pretendenti.
- Publisko iepirkumu aģents (aptver visas pašvaldības un ir pieejams arī ekonomikas dalībniekiem Lapzemē).

Sociālā ietekme

- Pateicoties ceļvežiem, publiskajos iepirkumos, kas saistīti ar sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, ir vērojama pozitīva paradigmas maiņa — līgumslēdzējas iestādes pievērš

uzmanību pakalpojumu saņēmēju vajadzībām, arī konsultējoties ar pašiem pakalpojumu saņēmējiem.

- Lai gan oficiālu datu trūkst, šķiet, ka publiskajos iepirkumos reģionā arvien vairāk piedalās MVU.

Citi ieguvumi

- Labā prakse ir pārnesama (neskatoties uz to, ka valstī situācijas ir atšķirīgas), un šie ceļveži jau ir pārņemti citās Lapzemes pašvaldībās.
- Pateicoties Kitiles tīmekļa vietnei (pieejama [šeit](#) somu valodā), kurā sniegti praktiski norādījumi lēmumu pieņēmējiem, līgumslēdzējām iestādēm un uzņēmējiem, šie ceļveži tiek izmantoti arī Somijas dienvidaustrumos un ir pieejami izmantošanai visā Somijā.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Lai nodrošinātu līgumslēdzēju iestāžu veikto darbību efektivitāti ilgtspējīga publiskā iepirkuma kontekstā, ieteicams šajā darbā iesaistīt visas ieinteresētās personas.
- Ir svarīgi veltīt pietiekami daudz laika, lai mainītu mentalitāti un darba metodes, jo uzticības veidošana ir ilgs process. Piemēram, MVU var būt skeptiski noskaņoti, jo iepriekš iepirkuma process ne vienmēr bijis atklāts. Daudzu pasākumu organizēšana ar mērķi par to runāt un sīki izskaidrot jaunās procedūras palīdz pārliecināt gan ekonomikas dalībniekus, gan līgumslēdzējas iestādes par pievienoto vērtību.
- Tādas organizācijas vai personas kā publisko iepirkumu aģents (finansēts ar ERAF līdzekļiem kā reģionālais konsultants) patiešām palīdz pašvaldībām, kurām nav daudz resursu, saņemt atbalstu sociāli atbildīgu publisko iepirkumu procedūrās. Šajā gadījumā ir pieejamas bezmaksas konsultācijas, kas atvieglo eksperimentēšanu ar dažādiem direktīvā piedāvātajiem rīkiem.
- Vienmēr jāuztur augsts informētības līmenis. Pašvaldībās var mainīties darbinieki, tāpēc prakse ir pastāvīgi jānostiprina un tai vienmēr jāatrodas darba kārtības augšgalā.
- Elektroniskās iepirkuma konkursu sistēmas ir ļoti noderīgas, taču ne visas pašvaldības ir atjauninājušas savas vadlīnijas. Dažas to dara, citas — ne, un dažas pašvaldības tās izmanto tikai ES procedūrām, nevis vietējām, kas var būt problemātiski.
- Pasākumi, kuros piedalās vietējie uzņēmēji, lēmumu pieņēmēji un līgumslēdzējas iestādes, ir lietderīgi, lai ieinteresētajām personām nodrošinātu instrumentus un informāciju par jauno publiskā iepirkuma stratēģiju, lai tās saprastu, kā to izmantot.

Kontaktpersona(-as)

Katja Kaunismaa, projektu vadītāja, Kitiles pašvaldība, Katja.Kaunismaa@kittila.fi.

Susanna-Sofia Keskinarkaus, publisko iepirkumu aģente, Lapzemes Reģionālā uzņēmumu organizācija, susanna-sofia.keskinarkaus@yrittajat.fi.

63. Valsts publiskā iepirkuma likums par cilvēku ar invaliditāti iekārtošanu darbā Bulgārijā

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Bulgārijas valdība, Bulgārija

Produktu vai pakalpojumu nozare: dažādi

Ievads / iepirkuma mērķi

Bulgārija ir pieņēmusi valsts politiku, ar ko veicina un atbalsta sociālās ekonomikas uzņēmumus, kuru darbs ir saistīts ar cilvēkiem ar invaliditāti. 2016. gadā, īstenojot šo politiku, valsts valdība pieņēma tiesību aktu, ar ko publiskajos iepirkumos atbalsta uzņēmumus, kuri strādā ar personām ar invaliditāti.

Noteikums, kas ietverts Bulgārijas Publiskā iepirkuma likuma 12. pantā, tika izstrādāts saskaņā ar ES Direktīvu 2014/24/ES, jo īpaši atsaucoties uz tās 20. pantu par privileģēto tiesību līgumiem. Iepirkuma tiesību aktos ir noteikts saraksts ar vairāk nekā 100 precēm un pakalpojumiem, kuru piegādes vai sniegšanas tiesības piešķiramas specializētiem uzņēmumiem, kooperatīviem vai saimnieciskām vienībām, kuru galvenais mērķis ir cilvēku ar invaliditāti vai nelabvēlīgā situācijā esošu personu sociālā un profesionālā integrācija.

Vajadzības gadījumā sarakstu var atjaunināt, un ir izveidots specializēto uzņēmumu un kooperatīvu valsts reģistrs. Privileģētās tiesības attiecas arī uz uzņēmumiem, kas atbilst līdzvērtīgiem nosacījumiem saskaņā ar citas ES dalībvalsts tiesību aktiem.

Iepirkuma posms un kritēriji

Preču un pakalpojumu sarakstu, izmantojot uz līdzdalību vērstu pieeju, ir izstrādājusi starpresoru darba grupa, kurā iesaistīti Bulgārijas valdības eksperti un valsts personu ar invaliditāti pārstāvības organizācijas. Galīgajā sarakstā iekļauti 103 produkti un 14 pakalpojumu nozares šādās kategorijās:

- produktu kategorijas: apģērbs un darba apģērbs; polietilēna izstrādājumi; atkritumu maisi; žālūzijas, brošūras un papīra izstrādājumi; vestes no atstarojoša materiāla; virtuves piederumi; tīrīšanas iekārtas; gaisa un gāzes filtri; konteineri;
- pakalpojumu kategorijas: iespiešanas un digitālie pakalpojumi; veļas mazgāšanas pakalpojumi.

Kopš likuma stāšanās spēkā Bulgārijā jaunais noteikums ir ticis piemērots vairākos publiskajos iepirkumos. Piemēram, Gabrovas [*Gabrovo*] pilsēta 2019. gada 13. augustā izsludināja konkursu par brošūru un papīra izstrādājumu iegādi ar kopējo līguma vērtību 20 250 EUR. Trīs no četriem uzņēmumiem, kas iesniedza piedāvājumu, bija iekļauti specializēto uzņēmumu un kooperatīvu, kuros darbojas personas ar invaliditāti un kuri darbojas to atbalstam, valsts reģistrā, un tādējādi tiem bija priekšroka līguma slēgšanas tiesību piešķiršanā.

Vēl viens piemērs ir Sofijas sabiedriskā transporta uzņēmuma *STOLICHEN AVTOTRANSPORT LTD* 2018. gadā izsludinātais konkurss par darba apģērba un specializētā apģērba ražošanu un piegādi. Līguma kopējā vērtība bija 205 128 EUR. Šajā gadījumā visi pretendenti bija reģistrēti specializēti uzņēmumi atbilstīgi minētajam valsts tiesību akta noteikumam.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Produktu un pakalpojumu saraksta mērķis ir veicināt labvēlīgu un iekļaujošu vidi specializētiem uzņēmumiem valsts līmenī. Šis iniciatīvas pamatā ir ideja, ka publiskais sektors, izmantojot publisko iepirkumu, var darboties kā instruments, lai palielinātu uzņēmējdarbības iespējas sociālās ekonomikas uzņēmumiem visā valstī un tādējādi radītu vairāk nodarbinātības iespēju personām ar invaliditāti.

Saraksts tika izstrādāts saskaņā ar valsts likumu par cilvēkiem ar invaliditāti, kas paredz, ka valsts un pašvaldību iestādēm jāatbalsta cilvēku ar invaliditāti nodarbinātība, radot atbilstošus ekonomiskos stimulus un finansiālus atvieglojumus, tai skaitā sociālo iniciatīvu īstenošanas iespējas. Ar šiem pasākumiem būtu jāveicina produktivitāte un konkurētspēja, jāpalielina cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības iespējas specializētā darba vidē un jāuzlabo viņu profesionālā apmācība un nodarbinātība, pārvarot finansiālos un ekonomiskos ierobežojumus.

Saskaņā ar jauno Bulgārijas tiesību aktu par iepirkumu uzņēmējiem var būt priekšrocības publiskā iepirkuma privileģēto tiesību līgumu piešķiršanā, ja vismaz 30 % no to darbiniekiem ir personas ar invaliditāti. Attiecībā uz piedāvājumu konkursiem, kuru vērtība pārsniedz robežvērtību, kompetentajām iestādēm ir jāpārbauda atbilstība Direktīvas 2014/14/ES 20. panta prasībām.

Pārbaude

Atbilstība tiek pārbaudīta, regulāri pārbaudot specializēto uzņēmumu un kooperatīvu, kuros darbojas personas ar invaliditāti un kuri darbojas to atbalstam, publisko reģistru. Katrā konkrētajā iepirkumā valsts valdības atbildīgā amatpersona pārbauda piegādātā produkta atbilstību un līguma izpildi saskaņā ar iepirkuma dokumentos izklāstītajiem sociālajiem un tehniskajiem noteikumiem.

Instruments

- Direktīvas 2014/14/ES 20. pants par privileģēto tiesību līgumiem.
- Bulgārijas Publiskā iepirkuma likuma 12. pants.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Bulgārijas valdība.
- Politikas veidotājs: Bulgārijas Personu ar invaliditāti aģentūra.
- Centralizēto iepirkumu struktūras un saistītās reģionālās aģentūras.
- Bulgārijas Darba un sociālās politikas ministrija, kas iesaistīta to produktu un pakalpojumu nozaru saraksta izveidē, saistībā ar kuriem sociālās ekonomikas uzņēmumi var pretendēt uz privileģēto tiesību līgumiem.
- Bulgārijas pašvaldības, kas paudušas apņemšanos izmantot valsts politikas sniegtās nodarbinātības iespējas personām ar invaliditāti. Šajā nolūkā tās nodrošina, ka sarakstā iekļautie produkti un pakalpojumi tiek iepirkti saskaņā ar privileģēto tiesību līgumiem.

Sociālā ietekme

- Cilvēku ar invaliditāti sociālās iekļaušanas politika Bulgārijā ir devusi konsekventus rezultātus. Laikā līdz 2020. gada februārim attiecīgos iepirkumos bija noslēgti līgumi ar 233 uzņēmumiem vai kooperatīviem, kuros strādā personas ar invaliditāti un kuros kopā ir vairāk nekā 2500 darbinieku un darba ņēmēju, no kā vismaz 30 % ir personas ar invaliditāti (saskaņā ar likumā noteikto prasību, kas jāizpilda, lai uzņēmums tiktu iekļauts valsts reģistrā).
- Valsts politikas rezultātā ir palielinājies to uzņēmumu un kooperatīvu skaits, kas strādā ar cilvēkiem ar invaliditāti, un ir uzlabojusies to piedāvāto produktu un sniegto pakalpojumu kvalitāte. Ja tiek uzlaboti apstākļi sociālajiem uzņēmumiem, darbu var atrast arī vairāk cilvēku ar invaliditāti.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasūtājumi

- Bulgārijā īstenotā sociālā politika lielā mērā balstās uz publiskām pārbaudēm attiecībā uz specializētajā reģistrā iekļauto uzņēmumu atbilstību prasībām. Ļoti svarīgi ir regulāri atjaunināt preču un pakalpojumu sarakstu.
- Attiecībā uz pirmo punktu liels izaicinājums bija izstrādāt efektīvu mehānismu, ar ko pārbaudīt uzņēmumus pirms to reģistrācijas, kā arī tos pastāvīgi uzraudzīt. Šis pārbaudes turpināsies arī turpmāk, un tiks pastiprināta pārbaucēju stingrība un metodes.
- Turklāt, tā kā šis process ir jauns, specializētie uzņēmumi joprojām mācās. Tāpēc dažkārt galaprodukta kvalitāte nav tāda, kā iecerēts. Tas varētu būt saistīts arī ar to, ka uzskaitītajiem konkrētajiem produktiem vai pakalpojumiem jāatspoguļo attiecīgo reģistrēto specializēto uzņēmumu spējas un iemaņas.

Kontaktpersona(-as)

Todor Popov, Gabrovas pašvaldības juriskonsults, t.popov@gabrovo.bg, 00359 06681830.

64. Valjadolidas stratēģija sociāli efektīva publiskā iepirkuma — stratēģiska, godīga un ilgtspējīga — veicināšanai

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Valjadolidas [Valladolid] pašvaldība, Spānija

Produktu vai pakalpojumu nozare: visas (politika)

Levads / iepirkuma mērķis

Stratēģijas "Rīkojums Nr. 1/2018 par sociāli atbildīga publiskā iepirkuma — stratēģiska, godīga un ilgtspējīga — veicināšanu Valjadolidas pašvaldībā un vietējās valsts struktūrās"²⁰ galvenais mērķis ir izveidot jaunu publiskā iepirkuma sistēmu, kas ir "efektīvāka, pārredzamāka un godīgāka". Stratēģijas mērķis ir, lai novērstu korupciju, stiprināt pārredzamību, nodrošinot lielāku publicitāti uzaicinājumiem iesniegt piedāvājumus un lēmumu ātru pieņemšanu un garantējot vienlīdzīgu attieksmi pret visiem pretendentiem. Stratēģijas mērķis ir arī izmantot esošos publiskā iepirkuma resursus, lai īstenotu ES un valsts publisko politiku tādās jomās kā sociālie un vides jautājumi, ekonomikas attīstība, kā arī inovāciju un mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) veicināšana.

MVU rada 61,3 % no pievienotās vērtības un veido teju 72 % no kopējās nodarbinātības Spānijā²¹, un ievērojama daļa MVU ir sociālās ekonomikas uzņēmumi un organizācijas. Atzīstot šo ekonomisko situāciju, kā arī sociālās ekonomikas struktūru pievienoto vērtību gan sociālās inovācijas, gan marginalizēto grupu iekļaušanas ziņā, Valjadolidas pašvaldība centās uzlabot MVU piekļuvi publiskā iepirkuma tirgiem un stiprināt darba un sociālo aizsardzību.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Valjadolidas stratēģijas vispārējais mērķis ir vienkāršot procedūras un stratēģiskāk izmantot publiskā iepirkuma noteikumus, lai veicinātu MVU un sociālās ekonomikas uzņēmumu piekļuvi publiskā iepirkuma tirgiem, kā arī nodrošinātu sociāli un ekoloģiski ilgtspējīgu publisko iepirkumu.

Visi publiskā iepirkuma līgumi ir vērsti uz tālāk uzskaitīto mērķu sasniegšanu, un uzaicinājumos iesniegt piedāvājumus tiks iekļauti vismaz divi sociālie mērķi, izmantojot iepriekš minētās sociālās klauzulas:

- veicināt to personu iekārtošanu darbā, kuras atrodas sociālās atstumtības situācijā (vai ir pakļautas sociālās atstumtības riskam), kā arī to personu iekārtošanu darbā, kurām ir īpašas grūtības piekļūt nodarbinātībai, jo īpaši personu ar invaliditāti iekārtošanu darbā;
- novērst dzimumu nevienlīdzību, īpašu uzmanību pievēršot vienādei darba samaksai, darba un privātās dzīves līdzsvaram, LGBTI personām un seksismu veicinošu pasākumu izskaušanai estētiskas gērbšanās etiķetēs;
- apkarot bezdarbu grupās, kurām ir grūtāk piekļūt darba tirgum, jo īpaši sievietes, jauniešu, personu, kas vecākas par 45 gadiem, un ilgstošu bezdarbnieku bezdarbu;
- nodrošināt darba pamattiesību ievērošanu visā ražošanas ķēdē, godīgu tirdzniecību un labāku pārredzamību un izsekojamību visā piegādes ķēdē.

1. *Pasākumi, kuru mērķis ir sociālā iekļaušana un sociālo standartu ievērošana*

²⁰ <https://www.valladolid.es/es/ayuntamiento/normativa/instruccion-1-2018-impulsar-contratacion-socialmente-eficie.ficheros/475710-INSTRUCCIONContrataci%C3%B3n%20eficiente%20y%20estrat%C3%A9gica.docx.pdf>.

²¹ Eiropas Komisija, *Single Business Act factsheet. Spain 2019*.

- Attiecībā uz katru iepirkamo pakalpojumu vai piegādi ir jāgarantē, ka ražotāji un/vai pakalpojumu sniedzēji ievēro SDO darba un sociālos pamatstandartus. Katra līguma izstrādē tiek ņemti vērā konkrēti pasākumi šo standartu sasniegšanai, kā arī universālas pieklūstamības nodrošināšanai. Lai atbalstītu nelabvēlīgā situācijā esošu vai diskriminētu grupu pārstāvju integrāciju darba tirgū, līgumos tiks iekļauti piešķiršanas kritēriji un izpildes nosacījumi. Visiem pretendentiem, kas iesniegs piedāvājumu, būs jāiesniedz "atbildības apliecinājums" (dokuments, kurā pretendenti izklāsta, kā tie ievēro SDO pamatkonvencijas), kā arī jāiesniedz pierādījumi par attiecīgiem sociālajiem marķējumiem (saskaņā ar stratēģijas 47. pantu).
- Stratēģijā ir paredzēti sociālie mērķi, kas jāiekļauj līguma priekšmetā, ja šos mērķus var sasniegt līdztekus līguma izpildei un ja tie ir saderīgi ar līguma priekšmetu. Pašvaldības iestādes pirms uzaicinājuma iesniegt piedāvājumus publicēšanas veic pētījumu, lai analizētu, kuri sociālie aspekti ir jāņem vērā.
- Sociālo apsvērumu izvērtēšanu vēlams veikt, izmantojot matemātisku sistēmu. Gadījumos, kad tas nav iespējams, pretendentiem jāiesniedz līguma izpildes sociālais plāns. Šajā plānā jāiekļauj konkrēti priekšlikumi par:
 - jaunu personu pieņemšanu darbā no grupām, kurām ir grūtības piekļūt darba tirgum. Tās dēļ nevajadzētu tikt atlaistiem citiem uzņēmuma darbiniekiem vai samazinātam darba laikam. Īpaša uzmanība kategorijā "grupas, kurām ir grūtības piekļūt darba tirgum" tiks pievērsta sievietēm, kuras cietušas no vardarbības, kas saistīta ar dzimumu, un LGBTI kopienai,
 - to darbinieku darba stabilitātes programmu, kas fiziski izpildīs līgumu,
 - konkrētiem pasākumiem, ar ko nodrošināt darba drošuma un veselības aizsardzības un drošības standartus līguma izpildes laikā; konkrētiem pasākumiem līguma izpildē iesaistīto darbinieku apmācībai (prasmes), darba vienlīdzības plānu, kas nodrošina vienādus darba apstākļus vīriešiem, sievietēm un personām ar atšķirīgu seksuālo identitāti, kā arī darba un privātās dzīves līdzsvara plānu;
 - apakšuzņēmuma līgumu slēgšanas gadījumā būtu jāpiešķir prioritāte aizsargātām darbnīcām, sociālajiem uzņēmumiem vai citiem sociālās ekonomikas uzņēmumiem, piemēram, kooperatīviem, kā arī pašnodarbinātajiem un MVU kopumā.

Šie konkrētie priekšlikumi, kas iekļauti sociālajā plānā, tiks uzskatīti par būtiskām līgumsaistībām. Šo priekšlikumu neievērošanas gadījumā tiks piemērotas sankcijas vai līgums tiks izbeigts.

2. Pasākumi, kuru mērķis ir veicināt MVU, tai skaitā sociālās ekonomikas MVU, līdzdalību

- Lai sagatavotu MVU dalībai iepirkumu konkursos, pašvaldība publicē ikgadēju plānu par publiskā iepirkuma vajadzībām. Pēc tam tas tiek darīts zināms ieinteresētajiem uzņēmējiem. Šajā nolūkā pašvaldība piedāvā arī mērķorientētu apmācību un spēju veidošanu vietējiem MVU par to, kā elektroniski iesniegt piedāvājumus konkursos un kā sagatavoties uzaicinājumiem iesniegt piedāvājumus, jo īpaši saistībā ar tiešsaistes konkursiem.
- Terminš, kurā pretendenti var iesniegt savus piedāvājumus, ir par piecām dienām garāks, nekā noteikts Spānijas Publiskā iepirkuma likumā (9/2017). Uzaicinājumos iesniegt piedāvājumus ir samazināts pieteikuma dokumentu skaits un to apjoms, lai atvieglotu MVU dalību, jo īpaši ņemot vērā MVU, kuriem ir mazas spējas piedalīties konkursos par līgumiem.
- Stratēģijā ir paredzētas iepriekšējas apspriešanās ar tirgus dalībniekiem — ekspertiem un ekonomikas dalībniekiem —, lai apmierinātu vajadzības un sasniegtu mērķus, ko pašvaldība plāno sasniegt ar publiskā iepirkuma palīdzību, un novērtētu tirgus gatavību (jo īpaši MVU gatavību piedalīties iepirkuma

procesā).

- Lai atvieglotu MVU piekļuvi līgumiem, stratēģijā ir paredzēts izmantot sadalīšanu daļās, pamatojoties uz funkcionāliem, ģeogrāfiskiem un/vai ekonomiskiem kritērijiem (stratēģijas 33. pants). Pašvaldība publiskā iepirkuma procedūrās sadalīšanu daļās uzskata par vispārēju noteikumu, un izņēmumi tiek ierobežoti līdz minimumam. Turklāt iepirkumu konkursos, kuru vērtība ir zemāka par noteikto robežvērtību un kuri netiek publiskoti, pašvaldība pirmām kārtām aicina piedalīties MVU.
- Savā ikgadējā plānošanā pašvaldība 8–10 % no publiskā iepirkuma līgumiem rezervē darbā iekārtošanas uzņēmumiem un aizsargātajām darbnīcām (stratēģijas 46. pants). Šī procentuālā daļa neietver privilēģēto tiesību līgumus par sociālajiem, kultūras un veselības aprūpes pakalpojumiem, ko sniedz sociālās ekonomikas uzņēmumi un organizācijas. Līgumi, kuru vērtība ir mazāka par ES robežvērtību un kurus piešķir sarunu procedūrā bez iepriekšējas publicēšanas, arī tiek rezervēti MVU, jo īpaši sociālās ekonomikas uzņēmumiem un uzņēmumiem, kas izveidoti pašvaldības programmu ietvaros (stratēģijas 39. pants).
- Pašvaldība garantē, ka darbuuzņēmēji saņems maksājumu 30 dienas pēc rēķina izrakstīšanas. Turklāt valsts iestāde veic visas nepieciešamās darbības, lai nodrošinātu, ka darbuuzņēmējs laikus samaksā apakšuzņēmējiem. Šis pasākums tiek īstenots, ņemot vērā to, ka daudziem MVU, jo īpaši sociālās ekonomikas uzņēmumiem, parasti nav ievērojama likvīdo aktīvu, tāpēc uzticama un ātra maksājumu saņemšana pēc līguma noslēgšanas palīdz tiem nenonākt grūtībās.

Pārbaude

- Tiek iecelts līgumu pārvaldnieks, kas uzrauga katrā līgumā noteikto funkcionālo prasību izpildi, kvalitāti, cenu un darbu veikšanas vai pakalpojumu sniegšanas ilgumu. Līgumu pārvaldnieks var izdot precīzus norādījumus un veikt darbības inspekcijas, kas ir jādokumentē un par ko ir jāziņo līgumslēdzējai iestādei un uzraudzības iestādei.
- Konkursa dokumentos iekļautos vai pretendenta ierosinātos sociālos aspektus pārbaudīs pašvaldības amatpersona, kas atbild par līgumu. Jebkura puse var iesniegt sūdzību, ja līgumslēdzējs nepilda savas sociālās saistības (stratēģijas 60. pants).

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 18. panta 2. punkts, 20., 40., 43., 46., 67., 70. un 77. pants.

Līguma vērtība

Stratēģijā norādīto līgumu vērtība būs atkarīga no konkrētajām iepirkamajām precēm un pakalpojumiem. Vispārīgam priekšstatam — pašvaldības kopējie izdevumi 2019. gadā bija 74 383 477,69 EUR.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde un stratēģijas izstrādātāja: Valjadolidas pašvaldība.

Stratēģijas izstrādi atbalstīja šādi dalībnieki:

- Spānijas valdības dažādie attiecīgie līmeņi;
- Spānijas Sociālās ekonomikas uzņēmumu konfederācija (*CEPES*), kas konsultēja par pasākumiem MVU līdzdalības veicināšanai;
- starptautiskās un valsts mēroga NVO;

- publiskā iepirkuma observatorijas;
- fondi;
- valsts uzņēmumi;
- pašvaldību apvienības.

Sociālā ietekme

- 8–10 % no visiem līgumiem ir rezervēti gan aizsargātām darbnīcām, kurām Spānijā ir pienākums nodarbināt vismaz 70 % cilvēku ar invaliditāti, gan darbā iekārtošanas uzņēmumiem, kas Kastīlijas un Leonas reģionā nodarbina vismaz 30 % cilvēku, kuri atrodas sociālās atstumtības situācijā vai ir pakļauti sociālās atstumtības riskam.

Citi ieguvumi

- Šī stratēģija ir ļāvusi Valjadolidai divkārtot valsts vidējo rādītāju attiecībā uz kopējo MVU piešķirto līgumu skaitu — 2016. gadā MVU ieguva 75 % no visiem piešķirtajiem līgumiem, bet 2017. gadā — 79 %. 2019. gadā to MVU skaits, ar kuriem noslēgti līgumi, pieauga līdz 81 % no visiem uzvarējušajiem pretendentiem, un tiem piešķirto līgumu apjoms veidoja 51 % no pašvaldības iepirkumu budžeta.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

Valjadolidas publiskā iepirkuma stratēģijas panākumus nodrošināt galvenokārt palīdzēja tālāk aprakstītie elementi.

- Ir pierādījies, ka plānošana, uzaicinājuma iesniegt piedāvājumus sagatavošana un pēc tam tā izpildes pārbaude ir vissvarīgākie aspekti, kas ļauj veiksmīgi īstenot sociāli atbildīgu un ilgtspējīgu publisko iepirkumu. Tomēr tajā ir jāiegulda pietiekami daudz laika un cilvēkresursu.
- Lai pārliecinātos, ka piegādātājs ir izpildījis kritērijus un saistības, katram līgumam seko līdzīgi stingru pārbaudes sistēmu. Turklāt sodiem par darbu/pakalpojumu nepabeigšanu (arī par sociālo un vides kritēriju neievērošanu) ir jābūt ievērojamiem un efektīvi piemērotiem.
- Ir būtiska gan līgumslēdzēju iestāžu, gan ekonomikas dalībnieku profesionalizācija, jo īpaši, lai nodrošinātu MVU dalību publiskā iepirkuma procedūrās.
- Izmantojot brīvi pieejamus un atkārtoti izmantojamus iepirkuma dokumentu paraugus, var ietaupīt laiku un saskaņot pašvaldības publiskā iepirkuma procedūras (un arī piemērojamos sociālos un vides kritērijus); ar šādiem paraugiem var arī labāk sagatavot MVU pretendētus tam, kas no tiem tiek sagaidīts atbildē uz uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus.
- No visiem stratēģijas pasākumiem visefektīvākais MVU iesaistīšanā publiskajos iepirkumos ir bijusi publiskā iepirkuma līgumu sadalīšana daļās, kur vienam un tam pašam uzņēmumam var piešķirt ne vairāk kā trešdaļu no minētajām daļām. Tomēr šo pasākumu ir arī sarežģīti īstenot, jo līgumslēdzējās iestādēs un tehniskajās grupās jūtama pretestība pret darba metodes maiņu, tāpēc ka tas parasti nozīmē ierastās kārtības izjaukšanu, vairāk darba, vairāk uzraudzības un daudz vairāk koordinācijas (līgumu sadalīšanai daļās).

Kontaktpersona(-as)

José Manuel Martínez Fernández, *Valjadolidas pilsētas domes ģenerālsēkretāra vietnieks,*
jmmfernandez@ava.es.

65. Sociālās vērtības iepirkuma sistēma Vankūverā

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Vankūveras [*Vancouver*] pilsēta, Kanāda

Produktu vai pakalpojumu nozare: dažādi

Levads un iepirkuma mērķi

Vankūveras pilsēta kļuva par vienu no pirmajām Kanādas pilsētām, kas 2015. gadā, pieņemot Veselīgas pilsētas stratēģiju un rīcības plānu (2015–2018), apņēmas īstenot sociālās vērtības iepirkumu. Rīcības plānā tika iekļautas apņemšanās:

- “veicināt sociālās vērtības iepirkuma sistēmu izstrādi un/vai uzlabošanu Līderu padomes locekļu vidū” un
- “izveidot oficiālu sociālās vērtības iepirkuma sistēmu, kas virzītu Vankūveras pilsētas iepirkumu praksi”.

2019. gada aprīlī pilsētas dome kopā ar pilsētas izpildvaras vadību apstiprināja Sociālās vērtības iepirkuma sistēmu. Šīs sistēmas mērķis bija sniegt norādījumus par sociālā iepirkuma un sabiedriskā labuma nolīgumiem, ietverot principus, raksturlielumus attiecībā uz iniciatīvu darbības jomu un apmēru, rādītājus un mērķvērtības. Ar šo sistēmu sociālo vērtību integrē pilsētas izdevumos, “vienlaikus veicinot plašākus rezultātus, kas saistīti ar pilsētas stratēģijām, mērķiem un prioritātēm”. Tas tiks panākts ar iepirkuma vadlīnijām, kuru mērķis ir paplašināt piegādes ķēdes daudzveidību, tajā pašā laikā ar piekļuvi nodarbinātībai un tiesībām uzlabojot ekonomisko neatkarību un iespējas.

Iepirkuma posms un kritēriji

Sistēmā ir aprakstītas vairākas atšķirīgas pieejas, kā integrēt sociālo vērtību publiskajā iepirkumā:

- spēju uzlabošana un sociālo / dažādību veicinošo uzņēmumu iedrošināšana iesniegt piedāvājumus līgumu noslēgšanai;
- vērtēšanas (piešķiršanas) kritēriju, kas vērsti uz sociālo vērtību, piemērošana;
- uz apspriešanos ar tirgus dalībniekiem balstītu tādu līguma noteikumu piemērošana, kas nodrošina uzlabotu un taisnīgu nodarbinātības praksi.

Lai paplašinātu savas piegādes ķēdes daudzveidību, pilsēta izmanto tādas pieejas kā rūpīgs piegādātāju pieejamības un spēju novērtējums, lai noteiktu sociālo / dažādību veicinošo uzņēmumu iespējas un iegūtu informāciju par savu sociālo / dažādību veicinošo piegādātāju bāzi. Uzņēmums tiek uzskatīts par sociālo / dažādību veicinošu, ja tam ir atzīts sertifikāts un/vai tas pieder tradicionāli marginalizētām grupām, piemēram, sievietēm, pirmiedzīvotājiem, cilvēkiem ar invaliditāti vai LGBTIK+ personām, vai tos vada šādas grupas. Ja tiek noteikta kāda iespēja, pilsēta cenšas nodrošināt, lai šie uzņēmumi par to uzzinātu un varētu piedalīties iepirkumos.

Mērķis ir līdz 2023. gadam panākt, ka 50 % no līgumu skaita un 50 % no līgumu vērtības tiek piešķirti sociālajiem / dažādību veicinošajiem uzņēmumiem tādās pakalpojumu kategorijās kā profesionālie pakalpojumi, konsultanti, cilvēkresursi, ēku uzturēšana, tirdzniecība, remonts un tehniskie eksperti/padomdevēji.

Vēl viens svarīgs sociālās vērtības politikas sistēmas aspekts ir pasākumi, kas veikti, lai uzlabotu iedzīvotāju vietējo ekonomisko neatkarību un iespējas, nodrošinot piekļuvi nodarbinātībai un darba tiesību ievērošanu. Tas ietver vadlīnijas, ar kurām veicina tādu pakalpojumu iegādi, kas:

- ir ētiski — piemēram, attiecībā uz darba standartiem, godīgu tirdzniecību, darbinieku veselību un drošību;
- veicina darbaspēka daudzveidību, iesaistot nepietiekami nodarbinātas, bez darba esošas un nepietiekami pārstāvētas iedzīvotāju grupas;
- veicina ekonomisko labklājību, nodrošinot pienācīgus darba apstākļus, darbinieku attīstību un pabalstus.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Sociālās vērtības iepirkuma mērķi Vankūverā ir:

- veicināt kopienas veselību un labbūtību;
- palielināt un uzlabot ekonomiskās iespējas sociālajiem un dažādību veicinošajiem uzņēmumiem;
- uzlabot ekonomisko neatkarību un iespējas nepietiekami nodarbinātām, bez darba esošām un nepietiekami pārstāvētām iedzīvotāju grupām.

Instruments

Sociālās vērtības iepirkuma sistēmu 2019. gada aprīlī apstiprināja pilsētas dome un pilsētas izpildvaras vadība, un tam bija šādas sekas:

- organizācijas mēroga pārvaldība saskaņā ar sociālās vērtības mērķiem un apņemšanos tos sasniegt, organizācijas dalībnieku līdzatbildība par šiem mērķiem un to integrācija publiskā iepirkuma procesā;
- izpratne par sociālās vērtības iepirkuma sistēmas kā tāda instrumenta nozīmi un atbilstību, ar ko atbalsta pilsētas ilgtermiņa sociālās prioritātes un kopējās vērtības sasniegšanu, tai skaitā ilgtspējas, noturības, taisnīguma un izlīguma rezultātu sasniegšanu;
- izpratne par to, ka dažādus sociālās vērtības līmeņus var sasniegt dažādos veidos un termiņos atkarībā no iepirkuma.

Sociālā ietekme

Sociālās vērtības iepirkums tiek uzskatīts par ilgtermiņa ieguldījumu nākotnē, centienos ar sociāli atbildīgu publisko iepirkumu panākt taisnīgāku un iekļaujošāku sabiedrību un ekonomiku. Rezultātiem sekos departamenti, kas uzrauga taisnīgumu, nabadzības mazināšanu, bezpajumtniecību utt. Tomēr nav paredzams, ka šī ietekme būs redzama uzreiz.

Sistēma tika apstiprināta 2019. gada aprīlī, un līdz 2019. gada decembrim tā bija piemērota vairāk nekā trešdaļai publisko iepirkumu, kuru vērtība pārsniedz 75 000 CDN (51 600 EUR), un tika novērota tālāk aprakstītā sociālā ietekme.

- Viena līdz šim gūtā pieredze ir saistīta ar ainavu veidošanas pakalpojumu iepirkumu, kura konkursā tika uzaicināti piedalīties pieci sociālie / dažādību veicinošie uzņēmumi. No uzaicinātajiem atsaucās trīs sociālie / dažādību veicinošie uzņēmumi. Konkursā uzvarēja viens sociālais uzņēmums, kas piedāvāja cenu paredzētā budžeta ietvaros.
- Cita pieredze ir saistīta ar pagaidu darbinieku aģentūras pakalpojumu iepirkumu. Tā kā šāda veida aģentūrās ir maz iekšējo darbinieku, vienīgais veids, kā šīs aģentūras var palielināt nepietiekami pārstāvēto iedzīvotāju skaitu darbaspēka kopumā, ir viņus meklēt un norīkot darbā. Apspriešanās ar tirgus dalībniekiem laikā pilsēta informēja piegādātājus, ka tiem būtu jāpieliek lielākas pūles, lai atrastu un piesaistītu kandidātus no nepietiekami pārstāvētām grupām. Konkursa dokumentos, lai apkopotu informāciju un arī uzlabotu informētību, bija iekļauts standartizēts jautājums par to, kur

un kā pretendents iegūst darbaspēku. Iepirkumā bija iekļauts arī ar sociālo vērtību saistīts piešķiršanas kritērijs. Piegādātāji saņēma punktus par savu sociālās vērtības pieeju (darījumdarbība, darbaspēka piesaiste, taisnīgums), kas veidoja līdz 15 % no to kopējā rezultāta. Tika izraudzīti vairāki piegādātāji, un, pamatojoties uz to uzņēmuma īpašumtiesībām/kontroli/sertifikāciju un/vai darbaspēka praksi, trīs no četriem tika uzskatīti par sociāliem / dažādību veicinošiem. Līguma izpildes laikā no tiem visiem tiks sagaidīts, lai tie ziņotu par šo praksi.

Citi ieguvumi

- Sociālās vērtības iepirkuma sistēma pēc būtības ir plaša un paredz dažādas iespējas, ļaujot izvēlēties konkrētajam iepirkumam vispiemērotāko variantu. Vienmēr tiek uzdoti jautājumi par sociālajiem un dažādības aspektiem, un pilsēta var nolemt piešķirt lielāku svērumu sociālajiem kritērijiem, ja tas ir lietderīgi. Šī elastīgā pieeja dod iespēju rast sociālo vērtību dažādās iepirkuma kategorijās vai vairāk uzsvērt iepirkuma sociālos aspektus, ja ir iespējas panākt būtisku ietekmi.
- Pielāgojot sistēmu, to var pārnest uz citām iepirkumu organizācijām. Šīs sistēmas izmantošana ir apsvērta arī citās Kanādas organizācijās, piemēram, vietējās pašvaldībās un universitātēs, publiskā sektora organizācijās Toronto aglomerācijā, kā arī Kanādas provinču un federālajās valdībās.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasutājumi

Gūtās atziņas

- Vankūveras pilsēta ieguldīja līdzekļus, lai noskaidrotu, kas jau tiek darīts, pirms pieņēma lēmumu par veicamajām darbībām attiecībā uz sociāli atbildīgu iepirkumu. Tas pilsētai ļāva noskaidrot, ka daudzi no tās piegādātājiem jau bija sociāli / dažādību veicinoši un varēja uzvarēt iepirkumu konkursos un izpildīt līgumus, neprasdami augstāku cenu.
- Labs izejas punkts šāda veida sistēmai ir piemērotu pretendentu atlase. Vēlams sākt ar dažām pakalpojumu jomām un mēģināt sazināties ar konkrētā tirgus dalībniekiem. Piemēram, sociālie uzņēmumi var būt labi kandidāti uzkopšanas un ainavu veidošanas pakalpojumu sniegšanai.

Nākotnes problēmjasutājumi

- Palielinot sociālās vērtības svērumu / punktu skaitu iepirkumos, var palielināt ietekmi, ko rada šādu kritēriju iekļaušana.
- Mazie iepirkumi un līgumi, kas parasti ir labas iespējas sociālajiem / dažādību veicinošajiem uzņēmumiem, sniedz tūlītējus ieguvumus. Tomēr pilsētas struktūrvienības ir pazīstamas ar saviem esošajiem uzņēmumiem/piegādātājiem, un tām ir tendence ar tiem sadarboties atkārtoti — tas var ierobežot iespējas piesaistīt jaunus sociālos / dažādību veicinošos uzņēmumus, kuri strādā ar nepietiekami pārstāvētām, nepietiekami nodarbinātām vai bez darba esošām grupām.

Kontaktpersona(-as)

Kim Buksa, ilgtspējīgu un ētisku iepirkumu vadītāja (Vankūveras pilsēta, Kanādas Britu Kolumbijas province), kim.buksa@vancouver.ca.

66. Vageningenes sociālās atdeves no investīcijām politika

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Vageningenes [Wageningen] pilsēta, Nīderlande

Produktu vai pakalpojumu nozare: dažādi

Levads / iepirkuma mērķi

Vageningenes pilsēta ir ieviesusi iepirkumu politiku, saskaņā ar kuru administrācijai ir pienākums iekļaut sociālo atdevi no investīcijām (SROI) visos iepirkuma konkursos, kuru paredzamā vērtība pārsniedz 50 000 EUR. Noteikta procentuālā daļa (5 %) no katra tāda iepirkuma līgumcenas, kura vērtība pārsniedz 50 000 EUR, tiek izmantota, lai nodarbinātu reģistrētus bezdarbniekus vai cilvēkus, kas ir attālināti no darba tirgus.

Nīderlandē sociālo atdevi publiskajā iepirkumā var iekļaut dažādos veidos. Piemēram, var noteikt īpašus izpildes noteikumus un nosacījumus, iekļaut piešķiršanas kritērijus vai rezervēt līgumu aizsargātas nodarbinātības uzņēmumiem. Citus piemērus skatīt šajā apkopojumā iekļautajos Hārlemas [Haarlem] (229. lpp.) vai Roterdamas (134. lpp.) pieeju aprakstos.

Priekšmets

Sociālā atdevē ir svarīgs Vageningenes pašvaldības iepirkumu politikas aspekts. Pašvaldība ar līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu tirgus dalībniekiem cenšas sasniegt konkrētus sociālos rezultātus. Šajā kontekstā sociālā atdevē nozīmē, ka pašvaldība pretendentiem līgumā paredz sociālos nosacījumus. Šie nosacījumi attiecas uz darba meklētāju darba iespējām.

Iepirkuma posms un kritēriji

Pakalpojumu sniedzēji tiek aicināti aprakstīt, kādas tiem ir iespējas īstenot sociālo atdevē no investīcijām. Piešķiršanas kritērijus izvērtē pašvaldības Korporatīvā departamenta klientu menedžeris. Pēc līguma noslēgšanas klientu menedžeris ir kontaktpersona, ar kuru var sazināties jautājumos par sociālās atdeves no investīcijām īstenošanu.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Ir pieejamas trīs dažādas iespējas, kā iekļaut sociālo atdevē piedāvājumā, no kurām pretendents jāizvēlas viena:

- *līgumā noteikta prasība:* noteikta procentuālā daļa (5 %) no piešķirtā līguma summas tiek izmantota, lai nodarbinātu bezdarbniekus vai cilvēkus, kas ir attālināti no darba tirgus. Par prasības īstenošanu var vienoties plānā, ko izstrādā pēc tam, kad pašvaldība piešķirusi uzņēmējam līgumu;
- *līguma prasība apvienojumā ar piešķiršanas kritēriju:* noteikta procentuālā daļa (5 %) no paredzētās līguma summas tiek izmantota, lai nodarbinātu bezdarbniekus vai cilvēkus, kas ir attālināti no darba tirgus, un ir iekļauta piedāvājumā kā piešķiršanas kritērijs;
- *ideju sniegšanas pieprasījums:* pretendentiem jāiesniedz priekšlikums par to, kā tiks īstenota sociālā atdevē. Šis priekšlikums nav jāiekļauj kā piešķiršanas kritērijs, bet pēc līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas tiek detalizētāk izstrādāts sadarbībā ar pašvaldību.

Pārbaude

Pilsēta līgumā paredz iespēju uzlikt naudas sodu. Katru gadu tiek pārskatīts *SROI* īstenošanas progress. Ja pretendenta ieguldījums netiek nodrošināts, pilsētai ir tiesības iekasēt no pretendenta 5 % no līguma vērtības par sniegtajiem pakalpojumiem (2019. gadā šis mehānisms tika izmantots vienu reizi). Šo summu pilsēta izmanto, lai izstrādātu iniciatīvas, kuras tieši veicina tādu instrumentu izstrādi vai izmantošanu, kas darba meklējumos atbalsta darba meklētājus vai cilvēkus, kuri ir attālināti no darba tirgus.

Par *SROI* saistību pārbaudi ir atbildīgs norīkotais klientu menedžeris.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 70. pants par līgumu izpildes nosacījumiem.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Vageningenes pašvaldība.
- Labuma guvēji: darba meklētāji (īpaši cilvēki, kas ir attālināti no darba tirgus).

Sociālā ietekme

- Vageningenes pašvaldība ir izvirzījusi mērķi palīdzēt pēc iespējas vairāk iedzīvotājiem iesaistīties darba tirgū.
- Pašvaldība ar iepirkumu un konkursu politiku vēlas veicināt šā mērķa sasniegšanu, piemērojot sociālās atdeves no investīcijām politiku un tādējādi radot iespējas cilvēkiem, kas darba tirgū ir nelabvēlīgā situācijā.
- Pašvaldība ir apņēmusies piemērot *SROI* aspektus visos konkursos. Tas tiks darīts neatkarīgi no tā, vai iepirkums attiecas uz pakalpojumiem, piegādēm vai darbiem.

Citi ieguvumi

- Sociālās palīdzības maksājumu samazināšana: *SROI* palielina ilgstošo bezdarbnieku iespējas iegūt algotu darbu. Ja viņi iegūs darbu, viņiem nebūs nepieciešami sociālie pabalsti.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasūtājumi

- Organizējot apspriešanos ar tirgus dalībniekiem, darba kārtībā ir jāiekļauj sociālā atdeve no investīcijām.
- Līgumslēdzējai iestādei būtu jāpieprasa *SROI* rīcības plāns un, ja iespējams, jāstrādā kopā ar darbuzņēmēju tā izstrādē.
- Jau agrīnā posmā jāiesaista kolēģi, kas ir atbildīgi par sociālās atdeves no investīcijām iepirkuma politikas īstenošanu un pārbaudi.
- Iekļaujot sociālo atdevi no ieguldījumiem katrā iepirkuma konkursā, kura paredzamā līguma vērtība pārsniedz 50 000 EUR, nekāda augstā lātiņa netiek uzlikta (5 % no 50 000 EUR ir tikai 2500 EUR). Iespējams, labāk būtu saglabāt konkursa ierobežojumu 221 000 EUR apmērā (līdz 2020. gadam Eiropā noteiktā summa, kuru pārsniedzot ir jāorganizē iepirkuma konkurss), lai no *SROI* izrietošā darba meklētāju nodarbinātība būtu stabilāka. Darba attiecību ilgums cita starpā ir atkarīgs no līguma vērtības.

Kontaktpersona(-as)

Cynthia A. van der Roest, vecākā iepirkumu konsultante, cynthia.van.der.roest@wageningen.nl.

67. Hārlemas pieeja sociālajai atdevei no investīcijām

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Hārlemas [*Haarlem*] pilsēta, Nīderlande

Produktu vai pakalpojumu nozare: visas nozares, kurās izmanto darbaspēku (pakalpojumu un darbu iepirkumi)

Ievads / iepirkuma mērķi

Hārlema ir celmlauze "sociālās atdeves no investīcijām" koncepcijas piemērošanā iepirkumu konkursos, mudinot piegādātājus radīt sociālo vērtību. Kopš 1995. gada Hārlemas pilsēta savos iepirkumos izmanto korporatīvo sociālo atbildību / sociālo atdevi no investīcijām kā īpašu līguma izpildes nosacījumu. Tā ir sevi pierādījusi metode, kā radīt darba iespējas cilvēkiem ar sliktām izredzēm atrast darbu.

Nīderlandē sociālo atdevi publiskajā iepirkumā var iekļaut dažādos veidos. Piemēram, var noteikt īpašus izpildes noteikumus un nosacījumus, iekļaut piešķiršanas kritērijus vai rezervēt līgumu aizsargātas nodarbinātības uzņēmumiem. Citus piemērus skatīt šajā apkopojumā iekļautajos Vageningenes [*Wageningen*] (227. lpp.) vai Roterdamas (134. lpp.) pieeju aprakstos.

Priekšmets

Palielināt darba meklētāju un cilvēku ar invaliditāti līdzdalību darba tirgū un nodarbinātību.

Iepirkuma posms un kritēriji

Iepirkuma procesa laikā pretendentiem ir jāpiekrīt īpašam līguma izpildes nosacījumam — ieguldīt summu 5 % apmērā no līguma vērtības, lai palielinātu līdzdalību darba tirgū, atbalstot cilvēkus, kuriem tajā ir maz iespēju. Vērtību var radīt ar nodarbinātību, stažēšanos vai citām darbībām, ko veic saskaņā ar konkrēto līgumu. Nepieciešamās sociālās atdeves no investīcijām (*SROI*) vērtība ir samērīga ar līguma priekšmetu un darbības jomu — pakalpojumu vai darbu iepirkuma konkursos tiek piemērota 5 % *SROI*. Piegādes līgumiem ar mazu darbaspēka vērtības komponentu izmanto mazāku *SROI* procentuālo daļu.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Šī iniciatīva atbilst šādiem politikas mērķiem:

- veicināt iekļaujošāka darba tirgus izveidi:
 - nodrošināt, lai vairāk iedzīvotāju strādā un veic savus pienākumus atbilstoši savām spējām;
 - palielināt bezdarbnieku līdzdalību darba tirgū;
 - samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu;
 - veidot ciešāku saikni starp izglītību un darba tirgu.
- Reintegrējot cilvēkus darba tirgū, var sasniegt vēl šādus sociālos mērķus:
 - uzlabot vietējo dzīves vidi un sociālo kohēziju;
 - stiprināt darba meklētāju pašpaļāvību;
 - novērst un kontrolēt parādu problēmas un vientulību;
 - atbalstīt sociālos uzņēmumus un (vietējo) uzņēmējdarbību.

Pārbaude

- Aprēķināt *SROI* vērtību = līguma vērtība X *SROI* %, kas šajā gadījumā ir 5 %.
- Aprēķināt sasniegto *SROI* vērtību, izmantojot standarta kategoriju vērtības. Standarta kategoriju vērtības attiecas uz darbībām, ko darbuzņēmējs var veikt, lai izpildītu *SROI* nosacījumu. Ir trīs galvenie darbību veidi: a) darbvietas vai prakses vietas cilvēkiem, kuri nav strādājuši stabilās darba attiecībās;

b) sociālo uzņēmumu iesaiste līguma izpildē un c) citas korporatīvās sociālās atbildības darbības, kas saistītas ar konkrēto līgumu.

Līguma vērtība

SROI izmanto visiem līgumiem, kuru vērtība ir 200 000 EUR vai lielāka. Attiecīgajai procentuālajai daļai no līguma vērtības, kas paredzēta *SROI*, proti, 5 %, jābūt lielākai par vai vienādu ar 10 000 EUR.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 70. pants par līgumu izpildes nosacījumiem.
- Saskaņā ar pilsētas domes noteikumiem²² Hārlema piemēro *SROI* visiem pakalpojumu vai darbu iepirkuma konkursiem, kuru paredzamā vērtība ir 200 000 EUR vai lielāka.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Hārlemas pilsēta.
- Labuma guvēji: bezdarbnieki / darba meklētāji, cilvēki ar invaliditāti.

Sociālā ietekme

- Līdzdalības darba tirgū palielināšana: *SROI* palielina mērķgrupu nodarbinātības iespējas. Ik gadu simtiem ilgstošo bezdarbnieku un cilvēku ar invaliditāti iesaistās darba tirgū, sākot darbu vai praksi.
- Korporatīvā sociālā atbildība: *SROI* mudina tirgus dalībniekus iesaistīties un piedalīties sociālo mērķu sasniegšanā.

Citi ieguvumi

- Sociālās palīdzības maksājumu samazināšana: *SROI* palielina ilgstošo bezdarbnieku iespējas iegūt algotu darbu. Ja viņi iegūs darbu, viņiem nebūs nepieciešams bezdarbnieka pabalsts.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasautājumi

Iniciatīvas panākumu pamatā ir bijuši tālāk aprakstītie aspekti.

- Lai sekmīgi īstenotu *SROI* politiku, ir ļoti svarīgi, lai tās īstenošanā iesaistītos visas ieinteresētās personas. Tas sākas ar šo ieinteresēto personu (jo īpaši lēmumu pieņēmēju un tirgus dalībnieku) atbalsta iegūšanu. *SROI* nepārtraukto izmantošanu pilsētas iepirkumos nodrošina politiskais atbalsts.
- Dialogs ar tirgus dalībniekiem un savstarpējās intereses: uzdevums tiks veikts, tirgus dalībniekiem iesaistoties darba iespēju piedāvāšanā mērķgrupai. Ir svarīgi uzturēt kontaktus un runāt par iespējām, grūtībām un to vajadzībām.
- Praktiski, elastīgi, vienkārši un skaidri noteikumi un regulējums ļauj darbuuzņēmējiem vieglāk ievērot *SROI* un atvieglo *SROI* saistību izpildes panākšanu.

Nākotnes izaicinājums ir sadarbības veidošana ar (daļēji) publiskajām reģiona līgumslēdzējām iestādēm, piemēram, citām pašvaldībām un citām sabiedrisko pakalpojumu organizācijām.

Kontaktpersona(-as)

Khalil Khuwam, klientu un līgumu menedžeris, Hārlemas pilsēta, kkhuwam@haarlem.nl.

²² <https://haarlem.pleio.nl/file/download/48093642>.

68. Vienlīdzīgu iespēju un darba un privātās dzīves līdzsvara veicināšana, izmantojot publisko iepirkumu

Iepirkuma iestāde: Vīnes pilsēta, Austrija

Produktu vai pakalpojumu nozare: dažādi

Ievads / iepirkuma mērķi

Vīnes pilsēta jau vairāk nekā 25 gadus atbalsta sievietes un meitenes un veicina viņu iespējas, lai apkarotu pastāvošo nevienlīdzību. Pašvaldības Sieviešu lietu departaments darbu sāka 1992. gadā, un kopš tā laika ir izveidots dzimumu līdztiesības ekspertu un projektu tīkls, kas aptver dažādus departamentus. Tomēr 2020. gadā dzimumu līdztiesība visos sabiedrības līmeņos joprojām nav acīmredzama. Joprojām pastāv sieviešu un vīriešu ienākumu atšķirības, kā arī nevienlīdzīga neapmaksātā un algotā darba daļa. 2019. gadā vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība pilnas slodzes darbā Vīnē bija 14,5 %.

Vīnes pilsēta slēdz daudzus līgumus, sākot no biroja materiālu iepirkuma līdz pētniecības līgumiem. Ņemot vērā pašvaldības administrācijas lielumu, šo līgumu finansiālais apjoms ir ievērojams. Iepirkumos piemērojot integrēto pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai un veicinot sieviešu līdzdalību tajos, tiek nodrošināts, ka pašvaldības izdevumi veicina sieviešu un vīriešu līdztiesību arī privātajos uzņēmumos.

Tāpēc Vīnes pilsēta 2010. gadā izveidoja darba grupu, lai izpētītu, kā dzimumu līdztiesības veicināšanu var saistīt ar publisko iepirkumu. Kopš tā laika arvien lielākā skaitā jomu tikušas īstenotas vairākas izmēģinājuma shēmas. Sākotnēji iesaistītie pašvaldības departamenti bija ES Stratēģijas un ekonomiskās attīstības departaments un Iepirkumu departaments.

Priekšmets

Vīnes pilsēta izstrādāja vadlīnijas uzņēmumiem un instrumentus, kas palīdz tiem novērtēt, cik vienlīdzīgas uzņēmumā ir abu dzimumu iespējas, un īstenot pasākumus. Turklāt ierēdņi (visas ieinteresētās personas, jo īpaši iepirkumu veicēji) saņem īpašu apmācību, kontrolsarakstus utt.

Iepirkuma posms un kritēriji

Iesaistītajiem pašvaldības departamentiem jāievēro tālāk izklāstītie principi.

- Attiecībā uz pakalpojumu līgumiem pretendentiem savos piedāvājumos jāapņemas īstenot sieviešu iespēju veicināšanas pasākumus un noteiktā termiņā jāiesniedz pierādījumi par tiem. Šos līguma izpildes nosacījumus pašlaik piemēro visiem pakalpojumu līgumiem, kuru minimālais ilgums ir 6 mēneši un paredzamā vērtība ir vismaz 50 000 EUR un kuri tiek piešķirti uzņēmumiem ar vairāk nekā 20 darbiniekiem. Ar šo pasākumu Vīnes pilsēta mērķtiecīgi pievēršas lielākiem un ilgāka termiņa pakalpojumu līgumiem. Šajā līmenī privātie uzņēmumi var faktiski īstenot organizatoriskās pārmaiņas. Šī prasība neietekmē piedāvājumu vērtēšanu un sarindojumu, tomēr tā ir nosacījums, kas jāizpilda, lai pilsēta piešķirtu līguma slēgšanas tiesības. Sieviešu iespēju veicināšanas pasākumu īstenošanu pārbauda tikai pēc līguma izpildes.
- Vajadzību novērtēšanā, iepirkumu plānošanā un pakalpojumu specifikācijā jāņem vērā sieviešu iespēju veicināšanas un dzimumu līdztiesības aspekti. Darbiniekiem, kas strādā iepirkumu jomā, šie aspekti ir jāapsver jau iepriekš. Piemēram, ja ir paredzēts pasūtīt pētījumu, pakalpojuma aprakstu uzaicinājumā iesniegt piedāvājumus var formulēt tā, lai tiktu ņemtas vērā sieviešu un vīriešu atšķirīgās vajadzības un perspektīva.

- Veidojot piešķiršanas kritērijus, lai noteiktu ekonomiski visizdevīgāko piedāvājumu, var ņemt vērā sieviešu iespēju veicināšanas un dzimumu līdztiesības aspektus. Piemēram, tie var būt pierādījumi, ka par līguma izpildi atbildīgās personas ir saņēmušas īpašu apmācību par integrēto pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai un sieviešu iespēju veicināšanu.

Ja ierēdnim ir nepieciešams papildu atbalsts, viņš var apmeklēt Vīnes pilsētas Personāla un iekšējās revīzijas izpildgrupas rīkotos mācību kursus.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

- Integrētā pieeja dzimumu līdztiesības nodrošināšanai un sieviešu iespēju veicināšana, izmantojot iepirkumu.
- Sieviešu un vīriešu līdztiesība privātajos uzņēmumos.

Pārbaude

Iepirkuma konkursa posmā pretendentiem ir jāiesniedz saistību deklarācija, kurā tie apņemas īstenot izvēlētos pasākumus, kas atlasīti no šā pasākumu kataloga:

- A grupa: sieviešu darbā pieņemšanas veicināšana;
- B grupa: sieviešu kvalifikācijas veicināšana;
- C grupa: darba un privātās dzīves saskaņošana;
- D grupa: strukturāli pasākumi (piemēram, kvalificētu sieviešu darbā paaugstināšanas plāna īstenošana, pasākumi seksuālās uzmākšanās novēršanai, sieviešu pārstāvju iecelšana, turpmāka apmācība par līdztiesību).

Pretendenti apņemas īstenot izvēlētos pasākumus līdz līguma termiņa pusei un iesniegt rakstiskus pierādījumus par to īstenošanu. Ja noteiktajos termiņos nav iespējams pilnībā īstenot izvēlētos pasākumus, pretendentiem jānorāda iemesli. Ja netiek pildīts pienākums īstenot izvēlētos pasākumus, Austrijas Darbuzzņēmēju reģistrā attiecīgajam uzņēmējam var pievienot atzīmi "nopietna problēma".

Ja līdz izpildes termiņam netiek iesniegti pierādījumi par izvēlēto pasākumu pilnīgu īstenošanu, piemēro līgumsodu līdz 1 procentam no līguma summas, bet ne vairāk kā 10 000 EUR.

Turklāt Vīnes pilsētas Iekšējās revīzijas grupa un Vīnes pilsētas Revīzijas palāta veic izlases veida pārbaudes.

Instruments

Saskaņā ar Direktīvas 2014/24/ES 67. un 70. pantu ir atļauts izmantot sociālos piešķiršanas kritērijus un līguma izpildes klauzulas, kas var ietvert ar dzimumu saistītus apsvērumus.

Vīnes pilsētas izstrādātās vadlinijas — oficiālās saistības, kas uzņēmumiem ir jāparaksta, — un integrētas pieejas dzimumu līdztiesības nodrošināšanai pasākumu katalogs, no kura tie var izvēlēties pasākumus, ir pieejams šajā tīmekļa vietnē: <https://www.wien.gv.at/wirtschaft/gewerbe/pdf/verpflichtungserklaerung-vergabe-frauenfoerderung.pdf>.

Dalībnieki

Projekts tika paplašināts 2012. un 2015. gadā. Saskaņā ar 2019. gada decembra datiem projektā, ievērojot iepriekš minētos principus, piedalās šādi pašvaldības departamenti:

- Eiropas lietu departaments;

- Iepirkumu departaments;
- Informācijas tehnoloģiju departaments;
- Sabiedriskā apgaismojuma departaments;
- Sieviešu lietu departaments;
- Pilsētas attīstības un plānošanas departaments;
- Arhitektūras un pilsētplānošanas departaments;
- Vides aizsardzības departaments;
- Ekonomikas, nodarbinātības un statistikas departaments.

Turklāt šādas struktūrvienības palīdz īstenot projektu partnerdepartamentos:

- Organizācijas, drošības un drošuma izpildgrupa (*MD-OS*), Integrētas pieejas dzimumu līdztiesības nodrošināšanai nodaļa;
- Sieviešu lietu departaments;
- Tirdzniecības tiesību, datu privātuma aizsardzības un civilstāvokļa departaments.

Sociālā ietekme

Projektam ir būtiska ietekme uz dzimumu līdztiesību sabiedrībā, jo tas nodrošina pasākumus sieviešu iespēju un dzimumu līdztiesības veicināšanai darbavietās un darba tirgū. Nolīgtie uzņēmumi ir svarīgi partneri dzimumu līdztiesības jomā Vīnē.

Projekts ietekmē:

- dzimumu līdztiesību darba tirgū;
- sieviešu paaugstināšanu vadošos amatos;
- vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības likvidēšanu;
- vienlīdzīgas piekļuves pašvaldības pakalpojumiem nodrošināšanu sievietēm un vīriešiem.

Šis projekts ir ticis izmantots kā paraugs citām Austrijas pilsētām un arī starptautiskā līmenī (piemēram, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijā (*EDSO*)).

Citi ieguvumi

Fakti un skaitļi

- Visbiežāk izmantotie pasākumi ir elastīga darba laika piedāvāšana un sieviešu skaita palielināšana vadošos amatos.
- Juridiski līdz šim ir saņemta tikai viena sūdzība, kas netika apmierināta.
- Visi uzņēmumi ir ievērojuši vienošanos, tāpēc astoņu gadu laikā kopš programmas sākšanas nav ticis piemērots neviens sods, lai gan projektā ir noteikta soda piemērošanas iespēja.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Projekts ir bijis ļoti veiksmīgs. Tas galvenokārt skaidrojams ar to, ka jau no paša sākuma uzņēmumiem tika sniegts pietiekams atbalsts. Piemēram, tika rīkoti darbsemināri, sagatavota rokasgrāmata par līdztiesības analīžu veikšanu un piedāvātas idejas, kā rīkoties, kā arī tika nodrošināta iespēja saņemt individuālas konsultācijas pa tālruni. Tas pats attiecas uz atbalstu tiem ierēdņiem, kas atbild par līgumu slēgšanu, — tiek piedāvātas regulāras apmācības, un, iesaistoties dzimumu līdztiesības ekspertiem, kopā ar attiecīgo pašvaldības departamentu pārstāvjiem tika izstrādāts dzimumu līdztiesības kontrolsaraksts.
- Būtisks faktors bija arī tas, ka noteikumu pārbaudei tika piesaistīts plaši atzīts tiesību eksperts. Tas bija vērtīgs atbalsts ikreiz, kad radās diskusijas.
- Projekta sagatavošanā ļoti noderīga izrādījās sadarbības darba grupas izveide. Jau no paša sākuma ir sadarbojušies dzimumu līdztiesības eksperti, juridiskie departamenti un dažādu pašvaldības dienestu pārstāvji.
- Šādu projektu nebūtu bijis iespējams sākt un īstenot bez patiesa politiskā atbalsta.

Kontaktpersona(-as)

Laura Wimmer, Vīnes pilsēta, laura.wimmer@wien.gv.at.

69. Dialogs Brēmenes iepirkuma procesu ilgtspējas panākšanai

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Hanzas brīvpilsēta Brēmene, Vācija

Produktu vai pakalpojumu nozare: šī metodoloģija ir izmantota vairākiem atšķirīgiem produktiem/pakalpojumiem, tai skaitā tekstilizstrādājumiem, aizsargapģērbam, rotaļlietām, sporta inventāram, aizsargapaviem un aizsargcimdiem, kā arī tīrīšanas pakalpojumiem (politika)

Levads / iepirkuma mērķis

Brēmenes pilsētā ir aptuveni 570 000 iedzīvotāju. Kopš 1260. gada Brēmene kā Hanzas pilsēta ir iesaistīta valsts mēroga un starptautiskajā tirdzniecībā. Šodien šī identitāte ir Brēmenes motivācija veidot godīgu un ilgtspējīgu tirdzniecību, lai no tās labumu gūtu visas iesaistītās puses. Kopš 2009. gada Hanzas brīvpilsēta Brēmene (*FHB*) ir virzījies uz mērķi padarīt publisko iepirkumu ekoloģiski un sociāli atbildīgu. Pirmais pagrieziena punkts šajā procesā bija 2011. gadā veiksmīgi īstenotais pieteikums kļūt par Vācijas godīgas tirdzniecības galvaspilsētu, kurā piedalījās daudzi pilsoniskās sabiedrības, politikas, zinātnes un uzņēmējdarbības aprindu, kā arī pārvaldes iestāžu pārstāvji. Kopš tā laika tie ir turpinājuši sabiedrībā veicināt un nostiprināt godīgu tirdzniecību. Ilgtspējas aspektu konsekventu ieviešanu pilsētas iepirkuma procedūrās ir veicinājusi arī Sociāli atbildīga publiskā iepirkuma kompetences centra izveide 2016. gadā. Pēdējos gados īpaša uzmanība tiek pievērsta tādām produktu grupām kā aizsargapģērbs, rotaļlietas, sporta inventārs, reklāmas preces un ēdināšanas piederumi un preces (kafija, tēja, kakao, cukurniedru cukurs).

Gan pirms šo produktu iepirkuma procedūrām, gan to laikā Brēmenes iepirkumu un līgumu piešķiršanas centra (*EVZ*) Stratēģiskās iepirkšanas nodaļā, kas ir atbildīga par *FHB* centralizēto publisko iepirkumu konkursa procedūrām, tiek organizēti dialogi ar pretendentiem un darbsemināri lietotājiem un pretendentiem.

Iepirkuma posms un kritēriji

- *Dialogos ar pretendentiem* potenciālajiem pretendentiem un pieprasījuma pusei (par iepirkumu atbildīgajām personām) tiek sniegta informācija un pievērsta to uzmanība sociālo un ekoloģisko kritēriju iekļaušanai gaidāmajā iepirkuma konkursā. Plānojot konkursu par jaunu produktu grupu, tiek veikta intensīva izpēte (piemēram, vietējo piegādātāju apsekojums), lai atrastu potenciālos ražotājus. Brēmenē nav automātiskas procedūras dialoga pasākumu publicēšanai tiešsaistē, lai gan dažkārt par pasākumiem tiek paziņots NVO (piemēram, *Engagement Global* un *Südwind*) tīmekļa vietnēs. ES mēroga konkursiem ir skaidri noteikumi, kas jāievēro, lai būtu pietiekami daudz laika piedāvājumu iesniegšanai un pretendentu jautājumu uzdošanai.
- Ražotāji un attiecīgā gadījumā piegādātāji tiek uzaicināti uz šiem pasākumiem un pēc tam saņem ziņojumu. Pretendentu darbsemināru rezultāti tiek iekļauti konkursa dokumentācijā.
- Šajos dialogos ir iesaistītas NVO, un tās sniedz nozīmīgu ieguldījumu. Pasākuma laikā parasti notiek prezentācijas, kurām seko jautājumi un diskusijas par attiecīgajām tēmām. Tiek aprakstīts iepirkuma prasību veids un tvērums, kā arī kvalitatīvās un sociāli ekoloģiskās prasības. Raugoties no sava viedokļa, NVO norāda uz problēmām, kas jāuzlabo attiecīgā produkta vai pakalpojuma ražošanā un piegādes ķēdē. Rezultātā uzņēmumiem vajadzētu gūt pirmo priekšstatu par pieprasījumu, tā prasībām un pieeju, kas izmantojama, lai uzlabotu sociāli ekoloģisko prasību izpildi ražošanā un

piegādes ķēdē. Dialogā tiek risināts arī jautājums par uzņēmumu spēju vai gatavību izpildīt sociāli ekoloģiskās prasības un piedalīties attiecīgajās piešķiršanas procedūrās. Svarīgi ir veicināt pašvaldības pieprasījuma radītāju izpratni par sociālo un ekoloģisko kritēriju izmantošanu.

- *Lietotāju darbsemināri* sniedz informāciju galvenajām par iepirkumu atbildīgajām personām, kā arī EVZ par pastāvošajiem potenciālo pretendentu produktiem un paaugstina galalietotāju / lietotāju organizāciju un uzņēmumu informētību par iepirkumu cilvēktiesību un ekoloģiskajiem aspektiem. Pasākuma laikā vairāki uzņēmumi iepazīstina ar saviem produktiem un to īpašībām (ne tikai kvalitatīvajām, bet arī sociālajām un ekoloģiskajām) nelielu pircēju un piegādātāju grupu, kas rotācijas kārtībā mainās, lai visi dalībnieki varētu iepazīties ar visiem produktiem.
- *Piedāvājumu iesniedzēju darbsemināra* laikā piešķirēja iestāde, potenciālie pretendenti un atsevišķi galvenie patērētāji strādā kopā ar NVO, lai uzlabotu pakalpojuma aprakstu un līguma nosacījumus, kurus jau iepriekš formulējusi piešķirēja iestāde. Darbsemināra mērķis ir nodrošināt konkursa procesa pārredzamību un ņemt vērā visu ieinteresēto personu vajadzības un jautājumus. Procesa gaitā juristu uzraudzībā tiek skaidroti un apspriesti sagatavotie teksti.

Sociāli atbildīgu publisko iepirkumu kompetences centrs 2016. gadā *FHB* ieviesa dialoga formātu izmantošanu pirmsiepirkuma posmā. Kopš tā laika ir notikuši dažādi dialogi, to skaitā šādi:

- *produktu grupa — tekstilizstrādājumi / darba apģērbs:*
 - dialogs ar ražotāju par formastērpiem;
 - lietotāju darbsemināri par darba apģērbu (*darbsemināros lietotāji apskatīja izstādīto darba apģērbu no sešiem ilgtspējīgiem ražotājiem un anketā ierakstīja savas prasības un komentārus. Pēc tam stratēģiskais pircējs izmantoja šo anketu, lai pabeigtu konkursa dokumentus*);
 - pretendentu darbseminārs par darba apģērbu;
- *produktu grupa — rotaļlietas:*
 - dialogs ar pretendentiem par rotaļlietām (*dialogs nolūkā palielināt patērētāju (jo īpaši bērnuudārzu audzinātāju no dienas aprūpes centriem) informētību par darba apstākļiem rotaļlietu nozarē un FHB iepirkuma konkursu praksi, kā arī nolūkā nodibināt sākotnējos kontaktus ar potenciālajiem pretendentiem*).

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Dialoga pasākumu un darbsemināru mērķis ir radīt pamatu, lai centrālajos pamatnolīgumos sistemātiski paplašinātu to produktu grupu klāstu, kas atbilst augstajām sociāli un ekoloģiski ilgtspējīga iepirkuma prasībām.

Šīs prasības, kas tika atjauninātas 2019. gada maijā, ir paredzētas *FHB* Noteikumos par darba pamatstandartiem ("Kernarbeitsnormenverordnung"). Noteikumos ir iekļauts to produktu saraksts, kuru iegādei jāatbilst *SDO* darba pamatstandartiem. Tas ir īpaši svarīgi attiecībā uz "sensitīviem produktiem", kas bieži tiek ražoti sliktos darba apstākļos.

Sensitīvo produktu sarakstā ir iekļautas šādas grupas:

- tekstilizstrādājumi;

- lauksaimniecības produkti no globālajiem dienvidiem (piemēram, tēja, kafija, kakao un citi);
- grieztie ziedi no globālajiem dienvidiem;
- rotaļlietas un sporta bumbas;
- koksnes izstrādājumi;
- informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) produkti;
- ādas izstrādājumi un miecēšanas produkti.

Pārbaude

Dialoga formāti ir pasākumi, attiecībā uz kuriem potenciālajiem pretendentiem vai pašvaldības patērētājiem / pieprasījuma radītājiem nekāda pārbaude nav nepieciešama. Tie tiek izmantoti kā vienkārša iespēja, kā iesaistīt ieinteresētās personas, kuras citādi varētu nepiedalīties sociāli vai ekoloģiski atbildīga iepirkuma procesos. Konkrētās prasības, ko piemēro iepirkuma konkursos, pārbauda.

Līguma vērtība

Tā kā, izmantojot šos dialoga formātus, ir veikti vairāki atšķirīgi iepirkuma konkursi, konkrētu līguma vērtību nevar norādīt.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 40. pants par iepriekšēju apspriešanos ar tirgus dalībniekiem.
- Brēmenes federālās zemes tiesību sistēmā iepirkumu regulē Likums par tarifu ievērošanu un publisko iepirkumu ("Tariftreue- und Vergabegesetz").
- Noteikumi par darba pamatstandartiem ("Kernarbeitsnormenverordnung") un Hanzas brīvpilsētas Brēmenes Administratīvie noteikumi par iepirkumu ("Verwaltungsvorschrift für die Beschaffung der Freien Hansestadt Bremen").

Dalībnieki

Finanšu senators, Senāta kanceleja un *Immobilien Bremen* kopīgi attīsta un paplašina ilgtspējīgus un godīgus iepirkumus Brēmenē.

- Finanšu senators ir atbildīgs par publiskā iepirkuma jomu (tai skaitā ilgtspējīgu publisko iepirkumu) un uzdod valsts uzņēmumam *Immobilien Bremen* kā pakalpojumu sniedzējam veikt centralizēto iepirkumu un īstenot publiskā iepirkuma procedūras. Sociāli atbildīga publiskā iepirkuma kompetenču centrs atrodas tieši uzņēmumā *Immobilien Bremen*.
- Senāta kanceleja ir atbildīga par godīgas tirdzniecības veicināšanu Brēmenē un uztur partnerattiecības ar Brēmenes partnerpilsētām globālajos dienvidos.
- Šeit aprakstīto dialoga formātu mērķgrupas ir Brēmenes pašvaldības departamenti, visas pārējās *FHB* iestādes (lauku un pilsētu pašvaldības) un potenciālie pretendenti.
- Papildu mērķgrupas ir partneri publiskā un privātā sektora iepirkuma sindikātu ietvaros, kā arī dotāciju saņēmēji, kuriem ir atļauts piedalīties centralizētos Brēmenes iepirkumos.

Sociālā ietekme

- Līdzšinējā pieredze šajos dialogos liecina, ka tie ļauj iepirkuma veicējiem, patērētājiem un pretendentiem labāk izprast sociāli atbildīgus produktus un sociālo kritēriju iekļaušanu iepirkuma procesā. Turklāt tie palīdz pārvarēt piegādātāju vilcināšanos piedalīties konkursos ar sociālajiem kritērijiem.
- Iekšēji sociālais ieguvums ir bijis tas, ka pieprasījuma puses aģentūras varēja labāk iepazīties ar priekšrocībām, ko sniedz ar pašvaldības centrālo iepirkumu aģentūru noslēgtie pamatlīgumi, kuri vienkāršo pasūtīšanas procesu un ļauj pieņemt lēmumu par labu sociāli atbildīgu produktu iepirkšanai.

Citi ieguvumi

- Iepirkumos iesaistītie cilvēki darbojas kā izšķirīgi ietekmes vairotaji pašvaldībā. Dialoga formāti stiprina un paplašina šo ietekmes vairošanas efektu, attīstot prasmes un sniedzot informāciju personām, kas ir atbildīgas par iepirkumu, un pašvaldības darbiniekiem.
- Centralizēti pamatlīgumi par visām produktu grupām un pakalpojumiem tiek darīti pieejami pašvaldības decentralizētajiem lietotājiem vienkāršai iepirkumu veikšanai. Šādā veidā pašvaldības pieprasījuma radītāji tiks ilgtspējīgā veidā virzīti uz produktiem, kas atbilst sociāli atbildīga iepirkuma vai godīgas tirdzniecības kritērijiem.
- Atbilstošos produktus var ērti pasūtīt elektroniski.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjautājumi

- Dialoga formāti palīdz sekmīgi uzlabot gan pieprasījuma radītāju, gan potenciālo pretendentu izpratni par nepieciešamību veikt sociāli un ekoloģiski atbildīgu iepirkumu.
- Samazinās nevēlēšanās piedalīties konkursos, kuriem noteikti sociāli un vides kritēriji, jo jautājumus un neskaidrības starp piegādātājiem un līgumslēdzēju iestādi var risināt tieši.
- Tomēr rodas arī problēmas, jo īpaši tad, ja kādai produktu grupai vēl nav pievērsta liela uzmanība ilgtspējīgas ražošanas ziņā (piemēram, rotaļlietām vai vēl lielākā mērā — sporta inventāram), jo izpratne par iepirkuma veicēju vajadzībām pēc ilgtspējīgi ražotiem produktiem, kā arī tirgus dalībnieku, kas var piedāvāt šādus produktus, pieejamība ir maza.
- Turklāt pastāvīga problēma ir dialoga formātu īstenošanai nepieciešamie finanšu resursi un cilvēkresursi, jo šīs vajadzības rodas papildus standarta iepirkuma konkursa procedūras izmaksām.

Kontaktpersona(-as)

Johanna Reimers, Hanzas brīvpilsētas Brēmenes Senāta kanceleja, Johanna.reimers@ez.bremen.de,
+49 4213612878.

70. Godīgu darba apstākļu nodrošināšana

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Kopenhāgena, Dānija

Produktu vai pakalpojumu nozare: uzkopšana, būvniecība, pārtikas/ēdināšanas pakalpojumi, veselības aprūpe, transports, dienas aprūpe, autoceļi un tehniskā apkope

Levads / iepirkuma mērķi

Kopenhāgenas pilsēta ar savu iniciatīvu "Kopenhāgena pret sociālo dempingu" ir vērsusies pret sociālo dempingu, līgumos iekļaujot darba klauzulas, lai nodrošinātu godīgus darba apstākļus visiem darbiniekiem, kas strādā pie pilsētas darbuzņēmējiem un apakšuzņēmējiem.

Tās mērķis ir, izmantojot līguma izpildes nosacījumus, nodrošināt godīgu konkurenci un darba apstākļus visiem, kas strādā saskaņā ar pilsētas līgumiem. Ir izveidota iekšēja darba grupa, lai nodrošinātu, ka darbuzņēmēji un apakšuzņēmēji ievēro darba klauzulu un saviem darbiniekiem nodrošina taisnīgu atalgojumu un darba apstākļus.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Godīgs atalgojums un darba apstākļi ir daļa no līguma ar Kopenhāgenas pilsētu, un šie nosacījumi ir ietverti līguma darba klauzulā. Dažos līgumos ir iekļautas arī izglītības un nodarbinātības klauzulas, kas paredz, ka piegādātājiem noteikta darba veikšanai jāizglīto praktikanti un mācekļi vai arī jānodarbina bezdarbnieki.

Kopenhāgenas pilsēta cīnās pret sociālo dempingu, lai nodrošinātu:

- godīgu atalgojumu un darba apstākļus visiem darbiniekiem, kas strādā pilsētas labā;
- vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem uzņēmumiem, kas piedalās konkursos par darbu veikšanu;
- vairāk prakses un mācekļa vietu jauniešiem.

Pārbaude

- Kopenhāgena ir izveidojusi darba grupu deviņu cilvēku sastāvā (Kopenhāgenas pilsētas nolīgti korporatīvās sociālās atbildības eksperti), lai uzraudzītu, kā visi tās piegādātāji ievēro darba klauzulas.
- Darba grupas prioritāte ir regulāras inspekcijas uz vietas, un tā ir tiesīga jebkurā laikā apmeklēt visu veidu darbavietas. Tiek rūpīgi uzraudzīts būvniecības, uzkopšanas un transporta nozarē strādājošo piegādātāju atalgojums un darba apstākļi.
- Katru gadu tiek veiktas aptuveni 600 atbilstības pārbaudes. Aptuveni trešdaļa no tām ir inspekcijas uz vietas, bet pārējās ir konkrētu darbinieku darba apstākļu pārbaudes, ko veic, pamatojoties uz dokumentiem, kuri apliecina darba samaksu, darba laiku, pensiju, nodokļu nomaksu utt.
- Veicot inspekcijas, darba grupa izmanto uz risku balstītu pieeju, galveno uzmanību pievēršot jomām un nodarbinātības veidiem, kuros pastāv vislielākais negodīgas rīcības risks. Pārkāpumu gadījumā tiek sākts dialogs ar darba devēju un Kopenhāgenas pilsētai ir tiesības aizturēt atlīdzības izmaksu. Ja netiek novēroti uzlabojumi, darba devējam jāmaksā soda nauda un galu galā pilsētai ir tiesības lauzt līgumu.

Līguma vērtība

Šī iniciatīva attiecas uz visiem pakalpojumu un būvniecības līgumiem un gadījumiem, kad pilsēta izmaksā dotācijas vai subsīdijas projektiem vai iestādēm.

Instruments

- Direktīvas 2014/24/ES 70. pants (par līgumu izpildes klauzulām) un 71. pants (par apakšuzņēmējiem).
- Direktīva 91/76/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu (ES) 2018/957.
- Attiecīgās atalgojuma likmes ir noteiktas saistošos koplīgumos starp pilsētu un attiecīgajām arodbiedrībām.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Kopenhāgenas pilsēta.
- Kopenhāgenas darbuzņēmēju un apakšuzņēmēju darbinieki.
- Kopenhāgenas darba grupa sociālā dempinga jautājumos.
- Arodbiedrības, kas risina sarunas par koplīgumiem.

Sociālā ietekme

- *Labāks atalgojums un darba apstākļi.* Kopenhāgenas pilsētas darbuzņēmēju un apakšuzņēmēju darbiniekiem ir tiesības uz tādu atalgojumu un darba apstākļiem, kas noteikti attiecīgajā koplīgumā un Direktīvā par darba ņēmēju norīkošanu darbā, tai skaitā atalgojumu, atpūtas laikposmiem un virsstundu kompensāciju. Tiek nodrošinātas arī viņu tiesības uz atvaļinājuma naudu un apdrošināšanu saskaņā ar Dānijas darba tiesību aktiem.
- *Labāki uzraudzības rīki.* Kopenhāgenas pilsēta ir sākusi izmēģinājuma projektu, kurā darba ņēmējiem, ieejot darba vietā un izejot no tās, ir jāreģistrējas ar identifikācijas karti. Šī sistēma palīdz pilsētas darba grupai vieglāk noteikt ar paaugstinātu sociālā dempinga risku saistītus līgumus un darba devējus, sniedzot informāciju par nodarbināto darbinieku skaitu, vietu piegādes ķēdē, darba veidu, nodarbinātības formu, darba laiku u. c. Mērķis ir sniegt darba grupai labāku pārskatu par to, kas veic darbu Kopenhāgenas pilsētas projektos, un pašvaldības galvenajiem piegādātājiem nodrošināt rīku, ar ko labāk pārvaldīt savus apakšuzņēmējus visos piegādes ķēdes posmos.
- *Mērķorientēta izpildes panākšana.* 2018. gadā darba grupa noskaidroja, ka lielākā daļa darba klauzulas pārkāpumu notiek saistībā ar apakšuzņēmējiem, kas atrodas piegādes ķēdes lejupējā posmā. Galvenajam darbuzņēmējam bieži vien nav visaptverošas informācijas par to, kuri uzņēmumi atrodas objektos, un tas apgrūtina to spēju nodrošināt atbilstību darba klauzulai lejupējos piegādes ķēdes posmos. Šāda aina ir vērojama pat tajos uzņēmumos, kas pievērš uzmanību pienācīgam atalgojumam un darba apstākļiem un ir ieviesuši dažādus paškontroles veidus.

Pašlaik kontroles pasākumu pamatā ir riska modelis, tāpēc darba grupa koncentrē kontroles darbu tur, kur saskaņā ar tās vērtējumu pastāv vislielākais pārkāpumu risks. Tas tiek darīts, lai nodrošinātu, ka tiek atklāts pēc iespējas vairāk sociālā dempinga gadījumu, un lai, ciktāl iespējams, bez iemesla netraucētu prasībām atbilstošu darbuzņēmēju darbu.

Uz risku balstīto modeli ir izstrādājusi darba grupa, un tas tiek pastāvīgi atjaunināts. Modelī tiek ņemti vērā vairāki faktori, piemēram, uzņēmuma veids, nodarbinātības apstākļi, veicamā darba veids, attiecīgo uzņēmumu pārkāpumi pagātnē utt. Saskaņā ar jaunajiem, uz risku balstītajiem kontroles pasākumiem darba grupa lielākoties apmeklē darba vietas, kurās tiek veikti pašvaldības pasūtījumi, jo īpaši lielos būvobjektus.

Fiziska klātbūtne būvobjektā sniedz ieskatu būvniecības procesā un zināšanas par uzņēmumiem — gan par galveno darbuzņēmēju, gan dažādajiem apakšuzņēmējiem. Tas nozīmē arī to, ka darbuzņēmēja darbinieki pazīst darba grupu un ir informēti par pašvaldības centieniem apkarot sociālo dempingu.

- *Prevencija.* Papildus tīri kontroles pasākumiem darba grupa pastiprināti pievēršas preventīvajam darbam, cita starpā stiprinot dialogu ar pilsētas uzņēmumiem. Pagājušajā gadā darba grupa noorganizēja četras informatīvas sanāksmes uzņēmumiem, kuri vēlējās uzzināt vairāk par tās centieniem apkarot sociālo dempingu un pašvaldības izvirzītajām prasībām. Reaģēšanas grupa ir arī sniegusi konsultācijas uzņēmumiem, kuri vēlējās labāk sagatavot savus būvdarbu vadītājus, lai tie spētu izpildīt klauzulas prasības un būtu gatavi kontrolei.

Tajā pašā laikā sagaidāms, ka darba grupas klātbūtnei darba objektos pārbaužu laikā būs preventīva ietekme ilgtermiņā, jo darba grupa ir redzama darbavietās un inspekcijas apmeklējumu laikā izplata uzņēmumiem un darbiniekiem adresētus materiālus.

Citi ieguvumi

- Pieredze liecina, ka darba klauzulām ir divējāda ietekme — tās palīdz nodrošināt godīgu atalgojumu un darba apstākļus visiem darbiniekiem, kas veic darbu saistībā ar publiskā iepirkuma līgumiem, un tās palīdz organizācijā uzsvērt sociālās atbildības nozīmi publiskā iepirkuma līgumu izpildē. Tomēr ar darba klauzulām vien nepietiek; tās jāpapildina ar inspekcijām un atbilstības pārbaudēm, vēlams, tādām, ko veic iekšēja organizācijas komanda. Darba klauzulām apvienojumā ar regulārām inspekcijām var būt pozitīva ietekme, un tās var palīdzēt radīt godīgu konkurenci starp piegādātājiem.
- Kopenhāgenas pilsēta vēlas veicināt vairāk mācību un prakses vietu jauniešiem. Tāpēc pilsēta pieprasa saviem piegādātājiem un dotāciju saņēmējiem, kad vien iespējams, nodarbināt un apmācīt studentus un mācekļus.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasutājumi

- Uz apmeklējumiem balstīta pieeja, ko īstenoja iekšējie darbinieki, izrādījās iedarbīgāka nekā darba apstākļu uzraudzības uzticēšana ārpalpojumu sniedzējiem.
- Vēlamāka ir uz risku balstīta pieeja, saskaņā ar kuru dokumentu pārbaudes veic tikai tad, ja novērtējums liecina, ka pastāv darba klauzulas neievērošanas risks.
- Lielākā daļa pārkāpumu notiek piegādes ķēdes lejupējā posmā, un tos izdara apakšuzņēmēji un to apakšuzņēmēji.
- Ja ir aizdomas par darba klauzulas pārkāpumu, ir ļoti svarīgi apkopot informāciju par objektā nodarbināto darbinieku identitāti un precīzu viņu darba laiku.

Kontaktpersona(-as)

Eva Milsted Enoksen, konsultante korporatīvās sociālās atbildības jautājumos, jc3y@kk.dk.

71. Sociāli atbildīga publiskā iepirkuma stratēģija Pamplonas pilsētas domē

Iepirkuma iestādes nosaukums, valsts: Pamplonas [*Pamplona*] pašvaldība, Spānija

Produktu vai pakalpojumu nozare: politika — visi produkti un visi pakalpojumi

Levads / iepirkuma mērķi

2019. gada 16. aprīlī Pamplonas pašvaldība apstiprināja "Rīkojumu par stratēģisku un sociāli atbildīgu publisko iepirkumu", kam tika pievienots ceļvedis, ar kuru iepirkumu prakses centrā tiek izvirzītas sociālās klauzulas, pārbaudes mehānismi un ietekmes noteikšanas rīki (ceļvedis ir pieejams [šeit](#) spāņu valodā). Šī pieeja jāievēro visās pašvaldības sāktajās līgumu slēgšanas procedūrās, un tā atspoguļo vietējās iestādes apņemšanos integrēt sociālos un vides kritērijus publiskajos iepirkumos.

Pamplonā jaunā pieeja publiskajam iepirkumam ir vērsta uz to, lai maksimāli palielinātu publisko līdzekļu atgriešanos pie iedzīvotājiem un panāktu skaidru ietekmi uz sociālo iekļaušanu, pārdali, vienlīdzību un ilgtspēju. Turklāt tās mērķis ir apvienot efektivitāti un lietderību ar sociālo mērķu veicināšanu publiskā iepirkuma procesos. Šajā saistībā katrā līgumslēgšanas procedūrā, kas attiecas uz būvdarbiem, pakalpojumu sniegšanu vai piegādēm, īstēnos vai izpētīs iespēju integrēt tādus mērķus kā dzimumu līdztiesības veicināšana, pienācīgas un kvalitatīvas darbvietas, nodarbinātības iespējas cilvēkiem, kas ir attālināti no darba tirgiem²³, vai personu ar invaliditāti līdzdalība nodarbinātībā un sabiedrībā. Publiskajā iepirkumā arī centīsies panākt mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu un sociālās ekonomikas dalībnieku lielāku līdzdalību, kā arī veicināt aprites ekonomiku, korporatīvo sociālo atbildību un augstāku sociālās un teritoriālās kohēzijas līmeni.

Sociālās politikas mērķis un/vai atsauces standarts

Līgumslēdzēja iestāde sniedz ļoti lielu ieguldījumu tajā, lai īstenotu likumā noteikto uzdevumu veicināt sociāli atbildīgu publisko iepirkumu visās procedūrās un virzīt uz priekšu tā īstenošanu ikdienas iepirkumu praksē. Tas tiks veikts, detalizēti izvērtējot sociālo klauzulu potenciālu katrā procedūrā un tās specifikācijās.

Juridiski šīs pieejas pamatā ir iespējas, kuras noteiktas reģionālajos tiesību aktos par publisko iepirkumu, kas ir saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ar kuriem transponē Direktīvu 2014/24/ES. Rīkojuma mērķis ir veicināt tālāk aprakstītos pasākumus, lai to panāktu.

Pastiprināts pirmsiepirkuma posms

- Būs obligāti jāplāno gada laikā veicamās līgumu slēgšanas procedūras.
- Lai uzlabotu zināšanas par potenciālajiem piegādātājiem un pieejamajiem risinājumiem, var tikt veikta iepriekšēja apspriešanās ar tirgus dalībniekiem.
- Līguma priekšmetu var noteikt atbilstīgi sociālajiem un vides kritērijiem.

²³ Atbalsttiesīgās grupas ir personas ar invaliditāti, personas, kas strādā darbā iekārtošanas sociālajos uzņēmumos, aizsargātās darbnīcās, un grupas, kas valsts tiesību aktos noteiktas kā mērķgrupas, piemēram, jaunieši, jo īpaši jaunieši ar zemāku kvalifikācijas līmeni, sievietes, ilgstoši bezdarbnieki, personas, kas vecākas par 45 gadiem, migranti, personas, kurām draud sociālā atstumtība (30. pants 2015. gada 23. oktobra karaļa Likumdošanas dekrētā Nr. 3/2015, ar ko apstiprina pārskatīto Nodarbinātības likuma tekstu [*Real Decreto Legislativo 3/2015, de 23 de octubre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Empleo*]).

Pienācīgas nodarbinātības nodrošināšana

- Ar katru līgumu saistītās nodarbinātības vajadzības novērtē un nosaka cita starpā šādi:
 - aplēš katra līguma izpildei nepieciešamos darbiniekus, tai skaitā to kvalifikāciju un izmaksas, saskaņā ar piemērojamiem koplīgumiem;
 - skaidri norāda to darbinieku algu izmaksas un darba apstākļus, kuri strādājuši saskaņā ar iepriekšējiem līgumiem un kuri jāpārņem jaunajam darbuzņēmējam (saskaņā ar Direktīvu 2001/23/EK par darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmējsabiedrību vai uzņēmumu vai uzņēmējsabiedrību daļu īpašnieka maiņas gadījumā);
 - paredz tiešu maksājumu veikšanu apakšuzņēmējiem un nodrošina, ka maksājumi darbuzņēmējiem ir atkarīgi no algu izmaksas darbiniekiem.

Publiskā iepirkuma vienkāršošana un tā pieejamības nodrošināšana mazākiem ekonomikas dalībniekiem

- Tiks mazināts administratīvais slogs un šķēršļi mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu un vietējo uzņēmumu līdzdalībai. Tas tiks īstenots šādi:
 - konkursa posmā katram pretendētājam būs jāiesniedz pašdeklarācijas veidlapa vai Eiropas vienotais iepirkuma procedūras dokuments (*ESPD*), lai pierādītu, ka tam ir līguma izpildei nepieciešamā spēja un maksātspēja;
 - tiks noteikti mērķtiecīgi atlases kritēriji, kas vienkāršos tehniskās, finansiālās vai profesionālās prasības.
- Procedūrās tiks atvieglota kopīgu piedāvājumu iesniegšana. Pretendenti varēs pierādīt savu finansiālo maksātspēju, izmantojot citiem uzņēmumiem piederošos līdzekļus.
- Minimālais gada apgrozījums, kas nepieciešams, lai pierādītu finansiālo maksātspēju, nedrīkst pārsniegt kopējo paredzamo līguma vērtību, ja vien tas nav pienācīgi pamatots ar riskiem, kuri saistīti ar būvdarbiem, pakalpojumiem vai piegādēm, par ko katrā gadījumā noslēgts līgums.
- Procedūrās pēc iespējas tiks samazinātas vai likvidētas provizoriskās finanšu garantijas, kas nepieciešamas, lai varētu piedalīties konkursa posmā. Galīgo garantiju nosaka līgumslēdzēja iestāde saskaņā ar katra līguma specifiku, bet tā katrā gadījumā ir mazāka par 4 % no līguma vērtības. Attiecībā uz privilēģēto tiesību līgumiem vispārējais princips paredz, ka provizorisko vai galīgo garantiju nepieprasa, ja vien to nepamato ar līguma priekšmetu saistītie riski.
- Līgumi parasti tiks sadalīti daļās. To daļu skaits, kurā katrs ekonomikas dalībnieks var piedalīties vai kuru slēgšanas tiesības tam var tikt piešķirtas, ir ierobežots. Dažas līguma daļas tiks rezervētas sociālās ekonomikas uzņēmumiem.

Pārbaude

Atbilstību katrā procedūrā ietvertajiem sociālajiem kritērijiem nodrošina, kā aprakstīts tālāk.

- Katrā līgumā iekļautajai katrai sociālajai klauzulai tiks pievienots pārbaudes noteikums. Pārbaudītājs noteiks pierādījumu veidu un konkursa posmu, kurā jāpierāda atbilstība sociālajai klauzulai. Līgumos katrā gadījumā skaidri norādīs pretendentu pienākumu pierādīt atbilstību sociālajām prasībām. Sociālie apsvērumi vienmēr tiks kvalificēti kā obligāti līguma noteikumi.
- Par sociālo klauzulu pārkāpumiem tiks piemēroti nopietni sodi, un šādi pārkāpumi var novest pie līgumu izbeigšanas vai aizlieguma piedalīties turpmākās procedūrās. Līgumslēdzēja iestādes ieceltie darbinieki būs atbildīgi par sociālo klauzulu ievērošanas pārbaudi, ziņošanu par neatbilstībām un vajadzības gadījumā — sankciju piemērošanas sākšanu. Līgumi nebūs pabeigti, kamēr nebūs panākta atbilstība tajos ietvertajām sociālajām klauzulām saskaņā ar apstiprinātajiem noteikumiem un tā nebūs pārbaudīta.

Līguma vērtība

Pamplonas pašvaldība ik gadu publiskajam iepirkumam atvēl aptuveni 80 miljonus EUR.

Instruments

- 40. pants par iepriekšēju apspriešanos ar tirgus dalībniekiem; 18. panta 2. punkts par obligāto sociālo klauzulu; 71. pants par apakšuzņēmējiem; 58. pants par atlases kritērijiem, tai skaitā 58. panta 3. punkts par apgrozījumu; 59. pants par Eiropas vienoto iepirkuma procedūras dokumentu; 63. pants par paļaušanos uz citu subjektu spējām; 46. pants par līgumu sadalīšanu daļās; 20. un 77. pants par privilēģēto tiesību līgumiem; 70. pants par līgumu izpildes nosacījumiem un 73. pants par līgumu izbeigšanu.
- Pamplonas pašvaldības izdots rīkojums (vietējie noteikumi), kura ievērošana ir obligāta un ar kuru pastiprina un pilnībā attīsta sociālo potenciālu, kas ietverts reģionālajos un valsts publiskā iepirkuma tiesību aktos.

Dalībnieki

- Līgumslēdzēja iestāde: Pamplonas pašvaldība.
- Pretendenti: uzņēmumi, sociālās ekonomikas uzņēmumi, pilsoniskās sabiedrības organizācijas.

Sociālā ietekme

- Pamplonas pašvaldības mērķis ir kļūt par pirmo valsts pārvaldes iestādi Spānijā, kas pārbauda un nosaka savas publiskā iepirkuma darbības sociālo ietekmi. Lai to panāktu, katru procedūrās iekļauto sociālo klauzulu papildinās pārbaudes pasākums, ar ko apliecina atbilstību klauzulai, un rādītājs, ar ko novērtē tās iedarbīgumu un rezultātu.
- Šādā veidā pašvaldība varēs sistemātiski novērtēt sociāli atbildīgas publiskā iepirkuma prakses radītos rezultātus un sniegtos ieguvumus. Nosakāmā ietekme var būt, piemēram, nodarbināto personu ar invaliditāti vai ar dzimumu saistītai vardarbībai pakļauto nodarbināto sieviešu skaits, darba standartu ievērošana, beztermiņa darba līgumu skaita pieaugums, sociālās ekonomikas dalībniekiem un darbā iekārtošanas sociālajiem uzņēmumiem piešķirto līgumu vai apakšuzņēmuma līgumu vērtība, piemērotie dzimumu līdztiesības pasākumi un to personu skaits, kas gūst labumu no šādiem pasākumiem, vai arī iegādāto godīgas tirdzniecības vai vietēji ražotu produktu vērtība.
- Tā kā vēl ir pagājis maz laika kopš rīkojuma piemērošanas sākuma, ziņojumi par sociālo ietekmi vēl tiek izstrādāti.

Citi ieguvumi

- Šo iniciatīvu var viegli pārņemt un piemērot citas valsts iestādes.

Gūtās atziņas un nākotnes problēmjasutājumi

- Šādas iniciatīvas īstenošanai būtiska ir politiskā griba un atbalsts. Tomēr tikpat nepieciešams ir arī visaptverošs, transversāls atbalsts (pašvaldības struktūrvienībām un darbiniekiem). Tāpēc ir tikušas organizētas apmācības praktiķiem gan par stratēģiju, gan ceļvedi.
- Galvenais nākotnes izaicinājums ir spēt iedarbīgi uzraudzīt rīkojumā noteiktā sociāli atbildīgā publiskā iepirkuma īstenošanu. Lai to panāktu, ir svarīgi sociāli atbildīgu publisko iepirkumu mērķus integrēt pašvaldības stratēģiskajos mērķos, piemēram, Pamplonas stratēģijā 2030. gadam.

Kontaktpersona(-as)

José Costero, Pamplonas pilsētas domes Stratēģiskā biroja direktors, j.costero@pamplona.es,
+34 948420527.

ATTIECĪGO SOCIĀLO NOTEIKUMU TABULA

Direktīva 2014/24/ES	Paskaidrojums (saistība ar SRPP)	Gadījumi, kuros ir atsauce uz attiecīgo noteikumu
18. panta 2. punkts <i>Obligāta sociālā klauzula</i>	Jāveic pasākumi, lai nodrošinātu, ka publiskā iepirkuma līgumu izpildē tiek ievēroti piemērojamie valsts, ES un starptautiskie tiesību akti sociālo un darba tiesību jomā, kā arī koplīgumi.	(5) Čehijas Televīzija; (8) Eiropas Komisija; (20) Madride; (25) Rumānija; (26) Toskāna; (30) Tampere; (40) Katalonija; (41) <i>Hansel</i> ; (42) <i>BMZ Germany</i> ; (44) Čehijas <i>MoLSA</i> ; (46) Bonna; (60) Žirona; (64) Valjadolida un (71) Pamplona.
20. pants <i>Privileģēto tiesību līgumi</i>	Līgumus var rezervēt aizsargātām darbnīcām / nodarbinātības programmām, kurās nodarbināti vismaz 30 % darba ņēmēju ar invaliditāti vai nelabvēlīgā situācijā esošu darba ņēmēju.	(1) Katalonija; (7) Vroclava; (18) Vandeja; (21) Korfu; (22) Beļģija; (26) Toskāna; (27) Toledo; (28) Salamanka; (31) Oslo; (47) Madride; (50) Žgova; (58) <i>Conseil Régional Grand-Est</i> ; (59) <i>Grand Paris Sud Est Avenir</i> ; (60) Žirona; (63) Bulgārija; (64) Valjadolida un (71) Pamplona.
40. pants <i>Iepriekšējas apspriešanās ar tirgus dalībniekiem</i>	Iepriekšējas apspriešanās ar tirgus dalībniekiem var notikt ar ekonomikas dalībniekiem un neatkarīgiem ekspertiem.	(1) Katalonija; (2) Helsingborja; (5) Čehijas Televīzija; (25) Rumānija; (31) Oslo; (32) <i>Koto SIB</i> ; (58) <i>Conseil Régional Grand-Est</i> ; (62) Sodankile un Kitile; (64) Valjadolida; (69) Brēmene un (71) Pamplona.
42. pants <i>Pieklūstamības iekļaušana tehniskajās specifikācijās</i>	Visos iepirkumos, kas paredzēti lietošanai cilvēkiem, tehniskajās specifikācijās jāņem vērā pieklūstamības kritēriji personām ar invaliditāti vai universālais dizains visiem lietotājiem.	(25) Rumānija; (30) Tampere un (43) Somijas Izglītības aģentūra.
43. pants <i>Marķējumi</i>	Sociālos marķējumus var pieprasīt tehniskajās specifikācijās, piešķiršanas kritērijos vai līguma izpildes noteikumos, ja tie atbilst noteiktiem pārredzamības un objektivitātes standartiem, un tiek pieņemti arī līdzvērtīgi marķējumi.	(11) Berlīne; (19) Oslo; (20) Madride; (24) Emīlija-Romanja; (42) <i>BMZ Germany</i> un (64) Valjadolida.
46. pants <i>Sadalīšana daļās</i>	Līgumus var sadalīt daļās, un, ja tiek pieņemts lēmums to nedarīt, iepirkuma dokumentos vai ziņojumā ir jāsniedz paskaidrojums.	(1) Katalonija; (5) Čehijas Televīzija; (12) Ila un Vilēna; (15) Strاسبūra; (21) Korfu; (26) Toskāna; (45) Gente; (62) Sodankile un Kitile; (64) Valjadolida un (71) Pamplona.
56. panta 1. punkts <i>Līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas principi</i>	Līgumslēdzējas iestādes var nolemt nepiešķirt līguma slēgšanas tiesības saimnieciski visizdevīgākajam piedāvājumam, ja piedāvājums neatbilst piemērojamajiem pienākumiem, kas noteikti 18. panta 2. punktā.	

<p>57. panta 4. punkts <i>Izslēgšanas iemesli</i></p>	<p>Pretendentus var izslēgt, ja līgumslēdzēja iestāde ar jebkādiem atbilstīgiem līdzekļiem var pierādīt, ka ir pārkāpti piemērojamie pienākumi, kas noteikti 18. panta 2. punktā.</p>	<p>(16) Šīena; (25) Rumānija; (34) Breša un (60) Žirona. Centralizētais iepirkums; (52) Žirona.</p>
<p>58. pants / XII pielikums <i>Piegādes ķēdes pārvaldība</i></p>	<p>Pretendentus var lūgt norādīt piegādes ķēdes pārvaldības pasākumus, kurus tie varēs piemērot līguma kontekstā.</p>	<p>(44) Čehijas MoLSA un (71) Pamplona.</p>
<p>67. pants <i>Līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritēriji</i></p>	<p>Līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritēriji var attiekties uz sociālajiem raksturlielumiem vai tirdzniecības nosacījumiem, ja tie ir saistīti ar līguma priekšmetu, ir iepriekš paziņoti, nepiešķir līgumslēdzējai iestādei neierobežotu izvēles brīvību, nodrošina efektīvas konkurences iespēju un tos var rezultatīvi pārbaudīt.</p>	<p>(1) Katalonija; (3) Budapešta; (4) Orhūsa; (5) Čehijas Televīzija; (6) Balerupa; (9) Malta; (10) olimpiskās spēles; (19) Oslo; (25) Rumānija; (28) Salamanka; (31) Oslo; (35) Gdiņa; (38) Roterdama; (41) <i>Hansel</i>; (42) <i>BMZ Germany</i>; (53) Zviedrija; (54) Londona; (55) Dublina; (60) Žirona; (62) Sodankile un Kitile; (64) Valjadolida un (68) Vīne.</p>
<p>70. pants <i>Līguma izpildes nosacījumi</i></p>	<p>Līguma izpildes nosacījumi var ietvert sociālus vai ar nodarbinātību saistītus apsvērumus, ja tie ir saistīti ar līguma priekšmetu un ir iepriekš paziņoti.</p>	<p>(2) Helsingborja; (4) Orhūsa; (5) Čehijas Televīzija; (6) Balerupa; (8) Eiropas Komisija; (12) Ila un Vilēna; (14) Kastīlija un Leona; (16) Šīena; (17) Greindžgormena; (19) Oslo; (25) Rumānija; (35) Gdiņa; (48) Fāluna-Borlunge; (49) Varšava; (52) Vantā un Helsinki; (53) Zviedrija; (54) Londona; (55) Dublina; (56) Dortmunde; (57) Larošela; (60) Žirona; (64) Valjadolida; (66) Vageningene; (67) Hārlema; (68) Vīne; (70) Kopenhāgena un (71) Pamplona.</p>
<p>71. panta 1. un 6. punkts <i>Apakšuzņēmēji</i></p>	<p>Apakšuzņēmējus var piespiest izpildīt 18. panta 2. punktā noteiktās saistības; par šīm saistībām var piemērot kopīgu atbildību ar galveno darbuzņēmēju; līgumslēdzēja iestāde var pieprasīt nomainīt apakšuzņēmēju, kas neievēro saistības.</p>	<p>(41) <i>Hansel</i>; (70) Kopenhāgena un (71) Pamplona.</p>
<p>74.–77. pants <i>Atvieglots režīms sociālajiem un citiem īpašiem pakalpojumiem</i></p>	<p>Līgumslēdzējas iestādes var piemērot elastīgākas procedūras attiecībā uz dažiem sociālajiem, veselības aprūpes, izglītības, kultūras un citiem pakalpojumiem, ja tiek ievēroti vienlīdzīgas attieksmes un pārredzamības principi; dažus līgumus var rezervēt sociālajiem uzņēmumiem / sabiedrisko pakalpojumu kopieguldījumu sabiedrībām.</p>	<p>(18) Vandeja; (31) Oslo; (34) Breša; (36) Rīga; (37) Lietuva; (39) Itālija/Slovēnija un (64) Valjadolida.</p>

SAZIŅA AR ES

Klātienē

Visā Eiropas Savienībā ir simtiem *Europe Direct* informācijas centru. Sev tuvākā centra adresi varat atrast tīmekļa lapā https://europa.eu/european-union/contact_lv.

Pa tālruni vai e-pastu

Europe Direct ir dienests, kas palīdz rast atbildes uz jautājumiem par Eiropas Savienību. Ar šo dienestu varat sazināties šādi:

- zvanot uz bezmaksas tālruni: 00 800 6 7 8 9 10 11 (daži operatori par šiem zvaniem var iekasēt maksu),
- zvanot uz šādu parasto tālruņa numuru: +32 22999696 vai
- pa e-pastu, izmantojot šādu tīmekļa vietni: https://europa.eu/european-union/contact_lv.

KĀ ATRAST INFORMĀCIJU PAR ES

Tiešsaistē

Informācija par Eiropas Savienību visās oficiālajās ES valodās ir pieejama portālā *Europa*: https://europa.eu/european-union/index_lv.

ES publikācijas

ES bezmaksas un maksas publikācijas varat lejupielādēt vai pasūtīt šeit:

<https://op.europa.eu/lv/publications>. Vairākus bezmaksas publikāciju eksemplārus varat saņemt, sazinoties ar *Europe Direct* vai tuvāko informācijas centru (sk. https://europa.eu/european-union/contact_lv).

ES tiesību akti un ar tiem saistītie dokumenti

Ar visu ES juridisko informāciju, arī ar visiem kopš 1952. gada pieņemtajiem ES tiesību aktiem visās oficiālajās valodās, varat iepazīties vietnē *EUR-Lex*: <http://eur-lex.europa.eu>.

ES atvērtie dati

ES atvērto datu portāls (<http://data.europa.eu/euodp/lv>) dod piekļuvi ES datu kopām. Datus var lejupielādēt un bez maksas izmantot kā komerciāliem, tā nekomerciāliem mērķiem.

Publications Office

doi:[numurs]